

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V BARDEJOVE**

**Kuzmányho 18
085 01 Bardejov**

**VÝROČNÁ SPRÁVA
O ČINNOSTI RÚVZ so sídlom v BARDEJOVE
ZA ROK 2013**

Obsah

- 1. Identifikácia organizácie**
- 2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie**
- 3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie**
- 4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady**
- 5. Rozpočet organizácie**
- 6. Personálne otázky**
- 7. Ciele a prehľad ich plnenia**
- 8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku**
- 9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie**

1. Identifikácia organizácie

Názov

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove

Sídlo

Kuzmányho 18, 085 67 Bardejov

Rezort

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

Tel.: 054/4880722, fax: 054/4880730

e- mail: bj.sekretariat@uvzsr.sk

Regionálna hygienička: MVDr. Dana Džupirová

Vedúci zamestnanci:

Vedúca oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia Ing. Helena Hrozeková

Vedúca oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín
a kozmetických výrobkov MVDr. Jana Rákossyová

Vedúca oddelenia hygieny detí a mládeže Mgr. Marta Fecková

Vedúca oddelenia preventívneho pracovného lekárstva
a toxikológie Mgr. Helena Kroková

Vedúca oddelenia epidemiológie MVDr. Jana Skalová

Vedúca oddelenia podpory zdravia MUDr. Jana Zbyňovská

Vedúca osobného úradu Ing. Ľuboslava Široká

Hlavné činnosti:

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove (ďalej len RÚVZ Bardejov) je rozpočtová organizácia zriadená podľa zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre územie okresu Bardejov. Úrad je finančným vzťahom napojený za rozpočet Ministerstva zdravotníctva SR.

- Vykonáva štátny zdravotný dozor , úradnú kontrolu potravín, pripravuje podklady pre opatrenia a rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva

- Vykonáva štátny zdravotný dozor nad vytváraním a ochranou zdravých životných podmienok a nad ochranou zdravia detí a mládeže
- Sleduje vplyv jednotlivých zložiek životného prostredia na zdravie ľudí
- Sleduje vplyv pracovného prostredia a podmienok práce na zdravie zamestnancov, získané poznatky využíva pre hodnotenie bionegatívnych a biopozitívnych vplyvov faktorov pracovného prostredia na zdravie zamestnancov a na usmerňovanie celospoločenskej a zdravotníckej prevencie ochorení a poškodenia zdravia podmienených prácou
- Sleduje infekčné choroby a analyzuje epidemiologickú situáciu, vykonáva hodnotenie imunitného stavu obyvateľstva na základe výsledkov kontrol očkovania a imunologických prehľadov a poradenskú činnosť v oblasti prevencie prenosných i chronických chorôb a očkovania
- Napĺňa ciele a priority v oblasti ochrany a upevňovania zdravia, zdravotný stav, jeho zmeny ako aj úroveň zdravotného uvedomenia obyvateľstva monitoruje prieskumami. K zníženiu výskytu rizikových faktorov neprenosných chorôb prispieva priamou participáciou na bezplatnom poskytovaní služieb v poradenskom centre zdravotnej výchovy a podpory zdravia
- Vykonáva zdravotno- výchovné aktivity úradu
- Zúčastňuje sa na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie
- Vykonáva hodnotenie dopadov na verejné zdravie na regionálnej a lokálnej úrovni
- Plní špecializované úlohy verejného zdravotníctva
- Vydáva záväzné stanoviská a rozhodnutia
- Zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti, vedie register odborne spôsobilých osôb pre epidemiologicky závažné činnosti

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslaním RÚVZ Bardejov je zabezpečiť výkon štátnej správy, štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v oblastiach a rozsahu, ktorý vymedzuje zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon NR SR č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Ďalej plniť úlohy, ktoré vyplývajú z koncepčných dokumentov týkajúcich sa verejného zdravia a programov a projektov, ktoré schválila vláda SR a zo záväzkov prijatých na implementáciu politiky európskeho spoločenstva v oblasti zdravia.

RÚVZ Bardejov sa organizačne člení na tieto odborné oddelenia:

- a/ oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia
- b/ oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie
- c/ oddelenie hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov
- d) oddelenie hygieny detí a mládeže
- d/ oddelenie epidemiológie
- e/ oddelenie podpory zdravia

Hygiena životného prostredia sa zaoberá hodnotením vplyvov komplexu vlastností a faktorov životného prostredia a spôsobu života na zdravie ľudí. Prostredníctvom posudkovej činnosti a štátneho zdravotného dozoru uplatňuje hygienické požiadavky pri vymedzovaní a využívaní ochranných pásiem, pri zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou, pri zabezpečení hygienických požiadaviek na umelé kúpaliská, v procese územného plánovania a pri výstavbe vybraných stavieb, pri posudzovaní sociálnych, epidemiologicky závažných, rekreačných, športových a ubytovacích služieb vrátane podmienok bývania. Zabezpečuje plnenie špecializovaných úloh najmä v problematike sledovania vplyvu jednotlivých zložiek životného prostredia na zdravie ľudí a vykonáva konzultačnú a expertíznu činnosť v rámci svojej odbornej pôsobnosti.

Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia sa usiluje o udržanie telesnej, duševnej a sociálnej pohody zamestnancov všetkých povolání, o prevenciu zmien zdravia zamestnancov vyvolávanú pracovnými podmienkami, o ochranu zamestnancov v zamestnaní pred rizikami spôsobenými faktormi škodlivými pre zdravie, o umiestnenie zamestnancov do pracovného prostredia prispôbeného fyziologickým a psychickým schopnostiam ľudí a o ich udržanie v

tomto prostredí. Znamená to prispôsobenie práce človeku. Činnosť je zameraná na znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce), znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a zmesí, znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu, znižovanie výskytu chorôb z povolania, znižovanie psychickej pracovnej záťaže, kontrolovať úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách, na vykonávanie posudkovej činnosti a na výkon štátneho zdravotného dozoru.

Oddelenie hygieny výživy sleduje hygienickú a zdravotnú bezpečnosť a biologickú hodnotu potravinárskych výrobkov a pokrmov, sleduje hygienickú problematiku všetkých foriem spoločného stravovania s ohľadom na výživovú hodnotu, zmyslovú hodnotu a zdravotnú neškodnosť podávaných pokrmov, sleduje nákazy a otravy z potravín a z pokrmov, vypracováva návrhy opatrení na ich prevenciu, vykonáva poradenskú a expertíznu činnosť s osobitným dôrazom na ochranu potravín a pokrmov pred narušením ich hygienickej a zdravotnej bezpečnosti, posudzuje stavebno – technické a prevádzkové podmienky v potravinárskych prevádzkach so zameraním na ich umiestnenie, členenie a technické vybavenie, s cieľom vytvorenia podmienok na minimalizáciu rizík, ktoré by mali viesť k narušeniu hygienickej a zdravotnej bezpečnosti potravín a pokrmov.

Hygiena detí a mládeže sleduje a vyhodnocuje zdravie a vývin detí a mládeže vo vzťahu k životným a pracovným podmienkam a k spôsobu života. Vychádza z poznatkov o zdravotnom stave, prostredí, životnom štýle a o vekových zvláštnostiach jednotlivých etáp vývinu mladej generácie, podmienených morfológickými, fyziologickými a psychologickými osobitosťami detského a dospelujúceho organizmu. Stanovuje preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia ochorení a iných porúch zdravia detí a mládeže, ako aj opatrenia zamerané na ovplyvnenie zdravia a životného štýlu mladej generácie.

Oddelenie epidemiológie vykonáva prevenciu a ochranu zdravia ľudí vykonávaním preventívnych opatrení formou prednáškovej a poradenskej činnosti o oblasti infekčných ochorení, hygienicko-epidemiologického režimu a očkovania a priamo výkonom protiepidemických opatrení už v ohnisku nákazy infekčných ochorení s cieľom zabrániť jej ďalšiemu šíreniu. V súčasnosti sa poslanie oddelenia zameriava hlavne na populáciu mladých mamičiek na zvýšenie vedomostí o význame povinného očkovania v súvislosti s odmietaním očkovania a možným rizikom návratu ochorení preventabilných očkovaním.

Podpora zdravia zabezpečuje v rámci svojej pôsobnosti úlohy na úseku prevencie ochorení a iných porúch zdravia. Zúčastňuje sa na príprave a realizácii celospoločenských a regionálnych programov podpory, ochrany a rozvoja verejného zdravia zameraných na ovplyvňovanie verejného zdravia prostredníctvom životného štýlu, výživových faktorov a prevenciou rizikových faktorov. Činnosť je prioritne zameraná na ovplyvňovanie determinantov zdravia, znižovanie rizikových faktorov vyskytujúcich sa u obyvateľstva a na zvyšovanie zainteresovanosti jednotlivých zložiek spoločnosti. Vykonáva výchovu spoločnosti ku zdraviu najmä prednáškovou a poradenskou činnosťou. Hlavným cieľom zdravotnej výchovy je rozvíjať, upevňovať a podporovať poznatky, správanie a zmeny životného štýlu zlepšujúce zdravie a motivovať obyvateľstvo k aktívnej účasti na starostlivosti o svoje zdravie.

Strednodobý výhľad organizácie

RÚVZ Bardejov bude aj naďalej vykonávať svoju činnosť zameranú na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia v súlade s platnou právnou úpravou, platnými koncepciami príslušných odborov, uzneseniami vlády SR a na základe metodických usmernení MZ SR a ÚVZ SR.

Hlavné priority v nadväznosti na aktuálne uznesenia vlády SR, strategický rámec v zdravotníctve pre roky 2013 - 2030 a Programové vyhlásenie vlády SR :

1. Efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia
2. Posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii
3. Posilňovanie prevencie neprenosných ochorení, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným podmienkam a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotného uvedomenia ľudí, vrátane monitorovania determinantov zdravia a hodnotenia dopadov na verejné zdravie.

Uvedené priority budú napĺňané prostredníctvom výkonu štátneho zdravotného dozoru a riešenia úloh v rámci plnenia programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2014 a na ďalšie roky.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

„Regionálne úrady verejného zdravotníctva nie sú povinné vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370“

4. Činnosti /produkty organizácie a ich náklady

Hlavné činnosti organizácie- výkon štátneho zdravotného dozoru a úradná kontrola potravín. RÚVZ Bardejov sleduje náklady na nákladové strediska – (oddelenia) celkom na hlavné činnosti organizácie.

Náklady sú sledované podľa rozpočtovej klasifikácie na jednotlivé položky a podpoložky štátneho rozpočtu a sú súhrnom všetkých nákladov príslušnej položky alebo podpoložky.

Náklady	Hlavná činnosť
Spotreba materiálu	8 802,01
Spotreba energie	16 762,91
Spotreba ost. neskladovateľných dodávok	6 139,94
Spotrebované nákupy spolu	31 704,86
Opravy a údržba	2 230,63
Cestovné	1 725,20
Náklady na reprezentáciu	113,66
Ostatné služby	8 410,52
Služby spolu	12 480,01
Mzdové náklady	205 095
Zákonné soc. poistenie	73 784,52
Zákonné sociálne náklady	14 689,27
Ostatné náklady spolu	293 568,70
Daň z nehnuteľnosti	826,82
Ostatné dane a poplatky	729,20
Dane a poplatky	1 556,02
Ostatné náklady na prevádzku	10 445,29
Odpisy dlhodobého majetku	23 806
Ostatné finančné náklady	2 558,59
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	7 989,21
Náklady spolu	389 783,55

5. Rozpočet organizácie

5.1 Rozpis limitov záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2013

Na základe rozhodnutia gremiálnej porady ministerky zdravotníctva zo dňa 22.1.2013 boli realizované úpravy rozpočtu a po úpravách bol rozpočet RÚVZ Bardejov vo výške 349 869,00 €. Upravený rozpočet bol rozpisovaný na položky a podpoložky v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie v plnom programovom rozpočtovaní podľa programov, podprogramov a prvkov v systéme Štátnej pokladnice. Ministerstvom zdravotníctva SR bol určený jeden program a to 079 Prevencia a ochrana zdravia.

	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2013	% plnenia
Prijmy	4 500	4 500	7 992,18	177,60
Bežné výdavky spolu	345 579	349 869	349 868,34	99,99
z toho 610 - mzdy	198 765	198 765	198 765	100
620 – odvody	69 468	73 783,79	73 783,79	100
630- tovary a služby	76 346	65 494,21	65 493,55	99,99
640- bežné transfery	1 000	11 826	11 826	100
700- kapitálové výdavky	0	0	0	0

5.2 Rozpočtové opatrenia

V hodnotenom období Ministerstvo zdravotníctva SR vykonalo 4 rozpočtové opatrenia.

- 1) Listom MZ SR č. Z03869-2013-OVVHR zo dňa 24.1.2013 na základe rozhodnutia gremiálnej porady ministerky zdravotníctva SR zo dňa 22.1.2013
- 2) Listom MZ SR č. Z33468-2013-OVVHR zo dňa 19.7.2013 boli vykonané úpravy – zníženie rozpočtu bežných výdavkov o 1 076,00 €. Uvedené finančné prostriedky boli použité na údržbu a servis informačných systémov pre ÚVZ SR a RÚVZ SR.
- 3) Listom MZ SR č. Z48820-2013-OVVHR zo dňa 29.10.2013- zníženie rozpočtu bežných výdavkov v celkovej sume 431,00 €. Uvedené finančné prostriedky boli použité na prevádzku a servis informačných systémov za III. štvrt'rok 2013 pre ÚVZ SR a všetky RÚVZ SR.
- 4) Ďalšie úpravy boli vykonané na základe súhlasného stanoviska hlavného hygienika SR a to:

a) presun bežných výdavkov z položky 630 – tovary a služby vo výške 10 826,00 € na položku 640- bežné transfery na vyplatenie odstupného a odchodného v roku 2013

b) presun bežných výdavkov z položky 630 – tovary a služby vo výške 2 518,79 € na položku 620 – odvody do poisťných fondov na dofinancovanie odvodov do poisťných fondov za zamestnávateľa za rok 2013.

Ďalšie rozpočtové opatrenia vykonané v priebehu roka 2013 boli realizované v rámci jednotlivých položiek výdavkov s dodržaním záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu.

5.3 Plnenie príjmov

Listom MZ SR č. Z03869-2013-OVVHR zo dňa 24.1.2013 nám bol stanovený rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2013, ku ktorým patria aj príjmy. Pre rok 2013 sme mali schválený rozpočet vo výške 4 500,00 €. K 31.12.2013 boli príjmy vo výške 7 992,18 €, čo je prekročenie ročného limitu príjmov o 3 492,18 € t.j. plnenie na 177,60 %. V rámci dosiahnutých príjmov tvoria : 3 391,00 € príjmy za poskytované špecializované odborné služby, 4 520,97 € za porušenie predpisov t.j. výnosy v blokovom konaní a sankcie, 80,21 € tvoria príjmy z vrátok z depozitu z odvodov za predchádzajúci rok a dobropisy.

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2013
Za porušenie predpisov	0	1 109	4 520,97
Za predaj výrobkov a služieb	4 500	3 391	3 391,00
Z dobropisov	0	0	77,23
Vrátky	0	0	2,98
Spolu	4 500	4 500	7 992,18

5.4 Čerpanie výdavkov

Upravený rozpočet bežných výdavkov vo výške 349 869, 00 € bol rozpísaný na položky a podpoložky v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie v plnom programovom rozpočtovaní podľa programov , podprogramov a prvkov. MZ SR bol určený jeden program a to 079 Prevencia a ochrana zdravia.

Za sledované obdobie boli výdavky celkom čerpané vo výške 349 868,34 € z toho na tovary a služby použité finančné prostriedky vo výške 65 493,55 €, čo predstavuje 18,72 % z upraveného rozpočtu na rok 2013. Výdavky z kategórie tovary a služby boli čerpané na zabezpečenie základných prevádzkových činností a to na úhradu výdavkov za plyn, elektrickú

energiu, vodné stočné vo výške 19 109,92 €. Na poštové a telekomunikačné služby vo výške 4 000,86 € a na komunikačnú infraštruktúru vo výške 1 168,80 €. Spolu za položku 632-energie boli výdavky čerpané vo výške 24 279,58 €, čo predstavuje 37,07 % z položky tovary a služby. Čo sa týka materiálneho zabezpečenia ako aj nákupov prevádzkových strojov a zariadení sa v priebehu roka doplnili zásoby kancelárskych potrieb, čistiacich potrieb, papiera, tonerov, diagnostických prúžkov podľa požiadaviek oddelení. V rámci položky 633 – materiál boli výdavky čerpané vo výške 3 867,57 €, čo predstavuje čerpanie 5,91% z položky tovary a služby. Na položke 634 -dopravné boli výdavky čerpané vo výške 8 336,39 € , čo predstavuje 12,73 % z položky tovary a služby. Boli to hlavné výdavky na úhradu PHM, servis a údržba osobných motorových vozidiel a zákonné a havarijné poistenie služobných vozidiel. V rámci položky 635 – rutinná a štandardná údržba boli výdavky čerpané vo výške 1 850,85 € , čo predstavuje 2,83 % z položky tovary a služby. V prevažnej miere výdavky zo štátneho rozpočtu boli čerpané na údržbu softvéru a to na aktualizáciu nových programových verzií. Na položke 637 – služby boli výdavky čerpané vo výške 25 334,66 € , čo predstavuje 38,68 % z položky tovary a služby. Najvyššiu čiastku tvoria výdavky na stravovanie t.j. 10 410,29 €, odmeny na dohodu vo výške 6 330,00 € a prídely do sociálneho fondu 2 887,45 €.

K 31.12.2013 vo výške 0,66 € neboli vyčerpané finančné prostriedky štátneho rozpočtu a to na položke 630 tovary a služby.

Bežné transfery

V schválenom rozpočte v rámci položky 640 bežné transfery bol pridelený limit vo výške 1 000 € na nemocenské dávky. V priebehu roka 2013 na základe súhlasného stanoviska ÚVZ SR boli presunuté z položky 630- tovary a služby výdavky v čiastke 10 826,00 € na vyplatenie odstupného a odchodného.

Kapitálové výdavky

Na rok 2013 sme nemali pridelené žiadne kapitálové výdavky.

Analýza čerpania bežných výdavkov podľa programu a položiek

Program 0790203 Prevencia a ochrana zdravia

Položka	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2013
610 Mzdy a platy	198 765,00	198 765,00	198 765,00
620 Poistné do fondov	69 468,00	73 783,79	73 783,79
631 Cestovné	2 720,00	1 770,50	1 770,50
632 Energie, voda a komunikácie	23 263,00	24 279,58	24 279,58
633 Materiál	9 246,00	3 867,57	3 867,57
634 Dopravné	10 904,00	8 336,39	8 336,39
635 Rut. a št. údržba	3 600,00	1 850,85	1 850,85
636 Nájomné	50,00	54,00	54,00
637 Služby	26 563,00	25 335,32	25 334,66
630 Tovary a služby	76 346,00	65 494,21	65 493,55
642 Bežné transfery	1 000,00	11 826,00	11 826,00
600 Bežné výdavky spolu	345 579,00	349 869,00	349 868,34

5.5 Prehľad o mimorozpočtových účtoch

V informačnom systéme Štátnej pokladnici sú vedené dva bežné účty – účet sociálneho fondu a depozitný účet.

Stav bežného účtu – sociálny fond k 31.12.2013	680,65
Stav depozitného účtu k 31.12.2013	21 684,92

V súlade s Kolektívnou zmluvou RÚVZ Bardejov na rok 2013 článok 40 a zákona NR SR č. 152/1994 Z.z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov zamestnávateľ tvoril fond vo

výške 1,5 % zo súhrnu hrubých plátov zúčtovaných zamestnancom v štátnej službe a verejnom záujme na výplatu za kalendárny rok. Podľa vypracovaných Zásad tvorby a použitia sociálneho fondu v roku 2013 sa sociálny fond použije na :

- a) príspevok na stravovanie v sume 3 186,81 €
- b) príspevok na ďalšiu realizáciu podnikovej sociálnej politiky – peňažná odmena k životnému výročiu zamestnanca 50.rokov veku v sume 100,00 €

K 31.12.2013 bola tvorba sociálneho fondu vo výške 2 887,45 €. Zostatok z roku 2012 bol vo výške 786,81 €. Za hodnotené obdobie bol sociálny fond použitý na stravovanie vo výške 2 893,61 €, čo je 90,80 % z plánovaného použitia príspevku na stravovanie v roku 2013 a odmena pri 50. rokoch veku, čo predstavuje 100 % z rozpočtu príspevku na uvedený účel. Čerpanie sociálneho fondu spolu bolo vo výške 2 993,61 €. K 31.12.2013 je zostatok sociálneho fondu vo výške 680,65 €.

5.6 Stav a vývoj pohľadávok

K 31.12. 2013 evidujeme pohľadávky vo výške 2 893,08 € z toho pohľadávky po lehote splatnosti vo výške 2 528,08 €. Z uvedeného v sume 263,17 € sú pohľadávky za poskytnuté expertízne služby na základe objednávky a v sume 2 629,91 € sú pohľadávky za pokuty na základe rozhodnutia o uložení pokuty a trovy konania. RÚVZ Bardejov sa stará o pohľadávky štátu, sú riadne upomínané, v prípade neuhradenia je pohľadávka štátu postúpená na exekučne konanie. Na webovej stránke RÚVZ Bardejov je zverejňovaný zoznam dlžníkov ak od splatnosti pohľadávky štátu uplynul viac ako mesiac. K 31.12.2013 sú evidované pohľadávky za jednotlivé roky nasledovne:

- rok 2013 v sume 510,00 €,
- rok 2012 v sume 76,00 €
- rok 2011 v sume 165,00 €
- rok 2010 v sume 865,00
- rok 2007-2009 v sume 1 158,91 €
- rok 1998 v sume 118,17 €

Pohľadávka v sume 118,17 € je prihlásená do konkurzu. Na pohľadávky za rok 2008, 2009, 2010, 2011 je vydaný exekučný príkaz, resp. je vydaný návrh na začatie exekúcie.

5.7 Stav majetku

K 31.12.2013 RÚVZ Bardejov eviduje majetok:

Dlhodobý hmotný majetok	Stav k 31.12.2013
Pozemky	13 363,87
Stavby	410 759,61
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	26 830,85
Dopravné prostriedky	37 242,86
Spolu:	488 197,19

5.8 Verejné obstarávanie

RÚVZ Bardejov v súlade so zákonom NR SR č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov vypracoval smernicu o verejnom obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb, ktorej účelom je konkretizovať na podmienky RÚVZ Bardejov niektoré ustanovenia zákona a stanoviť spôsob realizácie metód a postupov verejného obstarávania, ktoré sa používajú pri uzatváraní zmlúv. Vzhľadom na činnosti, ktoré RÚVZ Bardejov v roku 2013 zabezpečoval a výšku pridelených finančných prostriedkov na prevádzku RÚVZ, pri zabezpečovaní nákupov tovarov a služieb postupoval podľa § 102 zákona o verejnom obstarávaní - zadávanie zákazky s nízkou hodnotou do účinnosti novely zákona č. 95/2013 do 30.6.2013. K 30.6.2013 RÚVZ Bardejov pre zákazky s nízkou hodnotou vykonal 4 prieskumy trhu za účelom zistenia najnižšej ceny u kancelárskych potrieb, papiera, čistiacich potrieb, servisných prác motorových vozidiel. Z vykonaného prieskumu trhu bol vyhotovený písomný záznam, ktorý je súčasťou dokumentácie z verejného obstarávania. S účinnosťou od 1.7.2013 RÚVZ Bardejov postupoval pri verejnom obstarávaní zákaziek podľa platnej smernice a pri zadávaní zákazky v tzv. prechodnom období postupoval podľa § 9 ods. 9 zákona. V profile verejného obstarávateľa boli zverejnené tri oznámenia o zadávaní zákaziek a to na odborné prehliadky vyhradených zariadení. V súvislosti so zákazkou s nízkou hodnotou podľa § 102 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní RÚVZ Bardejov raz štvrtročne na svojom webovom sídle zverejnil súhrnnú správu o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 €.

P.č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	Zákazka podľa § 102 zákona - zákazka s nízkou hodnotou	poskytnutie služby	Kontrola hasiacich prístrojov

2.	Zákazka podľa § 102 zákona- zákazka s nízkou hodnotou	poskytnutie služby	Oprava osobného motorového vozidla
3.	Zákazka podľa § 102 zákona- zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Nákup kancelárskych potrieb a papiera
4.	Zákazka podľa § 102 zákona- zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Nákup čistiacich potrieb
5.	Postupom podľa § 9 ods. 9 zákona	Poskytnutie služby	Odborná prehliadka nízkotlakovej plynovej kotolne
6.	Postupom podľa § 9 ods. 9 zákona	Poskytnutie služby	Odborná prehliadka elektrického zariadenia – náhradný zdroj elektrickej energie

6. Personálne otázky

Listom MZ SR č. Z03407-2013-OÚ zo dňa 22.1.2013 sme obdržali rozpis záväzného limitu prostriedkov na mzdy a platy na rok 2013 vo výške 198 765,00 €. Zároveň sme obdržali rozpis zamestnancov na rok 2013 v počte 26 zamestnancov. Na základe zhodnotenia potreby finančných prostriedkov na mzdy a platy podľa inventúry platov na rok 2013 a objemu mzdových prostriedkov v rozpočte sme od 1.1.2013 vykonali plošné zníženie osobných príplatkov diferencovane podľa kategórií zamestnancov. Ďalším opatrením na odstránenie deficitu mzdových výdavkov boli vykonané dve organizačné zmeny na základe rozhodnutia regionálnej hygieničky zo dňa 21.1.2013 s platnosťou od 1.2.2013 v referáte hospodársko-technických činností a to zrušením dvoch pracovných miest vo verejnom záujme a druhá organizačná zmena s platnosťou od 1.6.2013 na oddelení hygieny detí a mládeže a to zrušením 1 ŠZM – hlavného referenta.

K 31.12.2013 boli mzdové výdavky čerpané vo výške 198 765,00 €, z toho v štátnej službe vo výške 164 067,00 € a vo verejnom záujme vo výške 34 698,00 €,00 €. K 31.12.2013 evidujeme jednu zamestnankyňu v mimoevidenčnom počte na materskej dovolenke. Za rok 2013 sme dosiahli priemerný mesačný plat vo výške 702, 00 €, čo je v porovnaní s rokom 2012 zvýšenie o 15 €.

V roku 2013 bolo uzatvorených 7 dohôd o pracovnej činnosti na upratovacie práce a iné administratívne práce, 4 dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru na manuálne práce pri úprave okolia budovy RÚVZ Bardejov a 3 dohody o brigádnickej práci študentov na aktualizáciu webovej stránky RÚVZ Bardejov.

Z rozpísaného stavu zamestnancov v počte 26 k 31.12.2013 pracovalo v RÚVZ fyzicky 22 zamestnancov, z toho v štátnej službe 18 štátnych zamestnancov a 4 zamestnanci vo verejnom záujme.

6.1 Štruktúra zamestnancov

Evidenčný počet zamestnancov prepočítaný k 31.12.2013 (štátna služba)

Hlavný št .radca	Štátny radca	Hlavný radca	Odborný radca	Samost. radca	Radca	Hlavný refer.	Odborný refer.	Samost. refer.	Refer.	Spolu	Poznámka
		1,00	9,00			8,00				18,00	
										0,00	

Evidenčný počet zamestnancov prepočítaný k 31.12.2013 (verejná služba)

Lekári	VŠ	Asistenti			Laboranti			Chemickí laboranti	Zdrav. sestry	Iné ÚSV	Sanitárky	Robotníci	Spolu	Poznámka
		VŠ	DAHE	AHE	VŠ	DMTL	Zdr.lab.							
1,00									1,00			2,00	4,00	
													0,00	

Evidenčný počet zamestnancov prepočítaný k 31.12.2013 (všetci zamestnanci)

Lekári	VŠ	Asistenti			Laboranti			Chemickí laboranti	Zdrav. sestry	Iné ÚSV	Sanitárky	Robotníci	Spolu	Poznámka
		VŠ	DAHE	AHE	VŠ	DMTL	Zdr.lab.							
1,00	10,00		4,00	3,00					1,00	1,00		2,00	22,00	
													0,00	

Vysvetlivky:

Stĺpec 2 VŠ - všetci zamestnanci s VŠ vzdelaním okrem asistentov a laborantov s VŠ vzdelaním

Stĺpec 7 DMTL - diplomovaní medicínsko-technickí laboranti

6.2 Veková a vzdelanostná štruktúra

Evidenčný počet zamestnancov prepočítaný k poslednému dňu sledovaného obdobia

Tabuľka č. 3

	Lekári	VŠ	Asistenti			Laboranti			Chemickí laboranti	Zdrav. sestry	Iné ÚSV	Sanitárky	Robotníci	Spolu
			VŠ	DAHE	AHE	VŠ	DMTL	Zdr.lab.						
do 20 rokov														0,00
20 - 24														0,00
25 - 29		1,00												1,00
30 - 34									1,00					1,00
35 - 39														0,00
40 - 44		1,00		1,00										2,00
45 - 49		2,00			1,00								1,00	4,00
50 - 54		5,00		3,00	1,00								1,00	10,00
55 - 59	1,00	1,00			1,00					1,00				4,00
60 - 64														0,00
65 a viac														0,00
SPOLU	1,00	10,00	0,00	4,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	2,00	22,00

Vysvetlivky:

Stĺpec 2 VŠ - všetci zamestnanci s VŠ vzdelaním okrem asistentov a laborantov s VŠ vzdelaním

Stĺpec 7 DMTL - diplomovaní medicínsko-technickí laboranti

Stĺpec 11 - úplné stredné vzdelanie s maturitou (odborné aj všeobecné)

6.3 Vzdelávanie zamestnancov

V rámci sústavného vzdelávania zamestnancov boli uskutočnené a financované semináre a školenia vyplývajúce z potrieb organizácie a na základe plánu vzdelávacích akcií SZÚ Bratislava, iných organizácií zabezpečujúcich vzdelávacie akcie. Formu a obsah prehĺbovania kvalifikácie na rok 2013 pre štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnom záujme navrhli vedúci jednotlivých oddelení.

Zamestnanci RÚVZ Bardejov sa v roku 2013 zúčastnili na 140 vzdelávacích akciách, z toho 6 vzdelávacích akcií bolo organizovaných inými odbornými inštitúciami. Ostatné vzdelávacie akcie boli uskutočnené v rámci projektu

„ Tvorba a realizácia systému vzdelávania zamestnancov RÚVZ v SR“. RÚVZ Bardejov organizoval aj vnútroústavne odborné semináre prostredníctvom osobného úradu RÚVZ Bardejov . V roku 2013 bolo uskutočnených 6 odborných seminárov, na ktorých sa zúčastnilo celkom 71 zamestnancov

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Cieľom činností RÚVZ Bardejov je zlepšenie verejného zdravia odborným usmerňovaním vytvárania takých životných a pracovných podmienok, ktoré prispievajú k ochrane, podpore a rozvoju verejného zdravia a minimalizovaniu zdravotných rizík pôsobiacich na zdravie ľudí.

Vykonávať efektívny a účinný výkon ŠZD a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia.

Zabezpečiť znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce.

Plniť úlohy v oblasti verejného zdravotníctva v ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v súvislosti so zdravou výživou.

Rozvíjať a zlepšovať zdravie mladej generácie a vydávať opatrenia zamerané na vylúčenie, prípadne zníženie rizika výskytu ochorení a iných porúch zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné a pracovné podmienky a podporovať správny životný štýl detí a mládeže.

Informovať obyvateľov o podmienkach a súčasných možnostiach ich aktívnej účasti na ochrane zdravia a na ochrannom liečebnom režime, vrátane informácií o súčasnom stave zdravia obyvateľstva a o stave a vplyve životného štýlu a životného prostredia na zdravie. Ozdraviť výživu – zameraním sa na zmenu výživových návykov obyvateľov a zvýšenie vedomostí o vplyve výživy na zdravie, nefarmakologicky ovplyvňovať hypertenziu podporovať nefajčenie, zvyšovať vedomostí o škodlivosti fajčenia a škodlivosti užívania drog, zvýšiť informovanosť o otázkach zdravia u školskej mládeže, zvýšiť vedomostí o možnostiach udržať a rozvíjať vlastné zdravie, zdôrazňovať potrebu zvyšovania pohybovej aktivity. Vychovávať k zodpovednému partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu, zdôrazňovať správnu životosprávu v tehotenstve a výžive dojčiat, informovať o prevencii chorôb prenášaných pohlavným stykom vrátane HIV / AIDS.

Posilňovať prevenciu prenosných ochorení.

Činnosť RÚVZ Bardejov za rok 2013 je uvedená v prílohe č. 1

Prioritné ciele na aktuálne uznesenia vlády SR boli napĺňané v rámci plnenia programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2013 a na ďalšie roky, ktorých plnenie je uvedené v prílohe č. 2.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

RÚVZ Bardejov zabezpečoval vykonávanie činností, ktorých hlavným cieľom bola ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia podľa vypracovaných plánov práce a požiadaviek ÚVZ SR. Na hodnotenie činnosti boli využívané odborné usmernenia ÚVZ SR, právne úpravy v oblasti ochrany verejného zdravia vrátane právnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev. Činnosti zabezpečované RÚVZ neboli len plánované, ale vznikali aj na základe podnetov, mimoriadnych epidemiologických situácií alebo v súvislosti s výskytom nebezpečných potravinárskych a nepotravinárskych výrobkov na trhu, ktoré mohli predstavovať ohrozenie zdravia. V takýchto prípadoch sa daná činnosť musela vykonať bezprostredne so zabezpečením príslušných opatrení tak, aby sa nedošlo k ohrozeniu zdravia.

V roku 2013 bolo RÚVZ Bardejov vykonaných 2633 kontrol, vydaných 686 rozhodnutí, 113 záväzných stanovísk, 555 iných stanovísk a odobratých 1730 vzoriek. Opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení sa vykonávali v 416 ohniskách.

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. bolo vydaných 136 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností. Podľa § 6 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydaných 20 pokynov na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo vydaných 172 opatrení a podľa § 55 zákona č. 355/2007 Z. z. 9 opatrení. Podľa § 19 ods. 1 a 3 zákona č. 152/1995 Z. z. bolo uložené 1 opatrenie.

Sankcie boli uložené v celkovej sume 5 371,30 € (za priestupky podľa § 29 zákona č. 372/1990 Zb. boli uložené dve blokové pokuty v sume 53 € a podľa § 84 zákona č. 372/1990 Zb. 67 blokových pokút v sume 1 841 €, za priestupky podľa § 56 zákona č. 355/2007 Z. z. boli uložené 4 pokuty v sume 93 €, za iný správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo uložených 13 pokút v sume 2 250 €, podľa § 58 zákona č. 355/2007 Z.z. boli uložené 4 náhrady nákladov v sume 163,30 €, podľa § 20 ods. 4 zákona č. 152/1995 Z. z. bolo uložených 9 úhrad nákladov za odobraté vzorky v sume 453 €, za správny delikt podľa § 28 zákona č. 152/1995 Z. z. bola uložená 1 pokuta v sume 100 €, za priestupky podľa § 29 zákona č. 152/1995 Z. z. bolo uložených 17 blokových pokút v sume 418 eur).

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Užívateľmi výstupov organizácie sú :

- a) MZ SR a ÚVZ SR
- b) miestne orgány štátnej správy
- c) obce a samosprávny kraj
- d) školy
- e) poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
- f) právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia
- g) verejnosť

Činnosť RÚVZ so sídlom v Bardejove za rok 2013

HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

I. Analýza zložiek životného prostredia a životných podmienok

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Situácia v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v roku 2013 sa v porovnaní s predošlým rokom výrazne nezmenila. Nadalej ju možno hodnotiť z dvoch hľadísk a to z hľadiska počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov a z hľadiska druhu a vhodnosti využívaných vodných zdrojov pre tieto vodovody. Situácia z hľadiska počtu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov je vcelku uspokojivá, keďže z celkového počtu obyvateľov okresu 77 841 je 65 668 obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov, čo predstavuje 84,36 % (v porovnaní s predchádzajúcim rokom je nárast len o 0,74 %). Do prevádzky nebol uvedený ani jeden nový verejný vodovod. Na úseku problematiky pitnej vody bolo vydaných 5 záväzných stanovísk k územnému konaniu stavieb, 6 záväzných stanovísk ku kolaudácií stavieb (rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov), 1 rozhodnutie k návrhu na vodárenskú úpravu pitnej vody a 1 rozhodnutie už k uvedeniu priestorov úpravne vody do skúšobnej prevádzky (odstraňovanie bóru z pitnej vody, verejný vodovod Kurima-Dubinné).

Z hľadiska druhu a vhodnosti využívaných vodných zdrojov pre verejné vodovody je už situácia horšia a to z dôvodu, že z celkového počtu obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov je približne 60 % zásobovaných pitnou vodou, ktorej zdrojom sú aj povrchové vody (vodovod Bardejov, skupinový vodovod Kobyly - Kľušov - Janovce a skupinový vodovod Hertník - Fričkovce - Osikov - Bartošovce - Raslavice).

Najrizikovejším povrchovým zdrojom pre uvedené vodovody je povrchový tok Topľa (pre verejný vodovod Bardejov, ktorý ma miešanú vodu), v povodí ktorého leží 24 obcí. V súvislosti s tým je od r. 2003 na úpravni vody Bardejov nainštalovaný systém skorého varovania. Táto úpravňa vody s kapacitou 105 l/s ide v ostatných rokoch z dôvodu výrazného poklesu spotreby vody len na minimum. V roku 2013 bola denná spotreba vody z verejného vodovodu Bardejov (miešaná voda) 35,7 l/s z toho povrchová voda predstavovala 6,6 l/s (v predchádzajúcom roku bola denná spotreba 37,6 l/s, z toho povrchová voda 5,23 l/s).

Zdrojom vody pre 54 verejných vodovodov z celkového počtu 63 verejných vodovodov je podzemná voda.

Úprava vody sa zabezpečuje u povrchových zdrojov pitnej vody a to v úpravni vody Bardejov, Hertník a Kobyly, koncom roka 2013 bola uvedená do skúšobnej prevádzky úpravňa vody Kurima na odstraňovanie bóru z pitnej vody pre verejný vodovod Kurima-Dubinné, ktorého zdrojom je podzemná voda . Ostatné zdroje verejných vodovodov sa upravujú len dezinfekciou vo vodojemoch. V úpravni vody Bardejov a Hertník je klasická úprava povrchovej vody (usadzovanie a filtrácia). Na dezinfekciu upravenej povrchovej vody sa v úpravni vody Bardejov používa plynný chlór a v úpravni vody Hertník a Kobyly chlórnan sodný. Úprava vody v úpravni Kobyly je pomalou filtráciou biologickými filtrami. Úprava vody na odstraňovanie bóru v Úpravni vody Kurima je na princípe reverznej osmózy.

Dezinfekcia podzemných zdrojov vody pre všetky vodovody sa zabezpečuje chlórnanom sodným. K zmene spôsobu dezinfekcie vody nedošlo na žiadnom verejnom vodovode.

V okrese máme 63 verejných vodovodov a 53 zásobovaných oblastí. V správe VVS, a.s., závod Bardejov je 47 verejných vodovodov, v správe obcí 16 verejných vodovodov.

Z individuálnych vodných zdrojov je zásobovaných pitnou vodou 15,64 % obyvateľov okresu z toho približne 8 % obyvateľov je zásobovaných z individuálnych vodných zdrojov v obciach, kde sú vybudované verejné vodovody. V prípade napojenia všetkých obyvateľov na verejný vodovod v obciach kde sú verejné vodovody, by zásobovanie pitnou vodou z verejných vodovodov mohlo predstavovať okolo 92 % .

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

Prípady dlhodobého regulovania dodávky pitnej vody, resp. odstavenie vodovodov a riešenie náhradného zásobovania obyvateľov pitnou vodou v roku 2013 sme nezaznamenali. Dlhodobo nevyhovujúca kvalita vody nie je zisťovaná v žiadnom verejnom vodovode nášho regiónu.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

Výnimky udelené na používanie vody, ktorá by nespĺňala hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody v okrese nemáme.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

K hygienicky významným individuálnym vodovodom môžeme zaradiť 32 vodovodov (21 školských zariadení, 4 ubytovacie zariadenia, 1 zdravotnícke zariadenie, vlastný vodovod Bardejovských Kúpeľov, vlastný vodovod firmy Export-Import, Bardejov, vlastný vodovod Družstva podielnikov v Smilne, z ktorého je zásobovaných pitnou vodou aj 73 obyvateľov obce (v obci je aj verejný vodovod) a 3 vlastné skupinkové vodovody v obci Richvald. Kvalitu vody z týchto vodovodov možno hodnotiť na základe výsledkov laboratórnych rozborov, vykonávaných v rámci štátneho zdravotného dozoru, na základe objednávok resp. predložených výsledkov ako vyhovujúcu až na ojedinele prípady, kde bolo zistené prekročenie limitných hodnôt. Verejné studne evidujeme len na rómskych osadách. Kvalita vody z týchto studní bola podľa laboratórnych rozborov vzoriek vôd vyšetrených v predchádzajúcich rokoch a v tomto roku vo väčšine prípadov nevyhovujúca (nevhodné umiestnenie, nevyhovujúci hygienický a technický stav studní, kontaminácia okolia studní). V roku 2013 boli v rámci ŠZD vyšetrené 4 vzorky pitných vôd. V jednom prípade bolo na základe výsledkov laboratórneho rozboru vzorky vody a spôsobu naberania vody zo studne uložené opatrenie na zákaz používania vody ako pitnej (Hrabské).

1.4 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

Epidémie, ktorých faktorom prenosu by bola voda sme nemali a nebol zaznamenaný ani výskyt dusičnanovej methemoglobinémie.

1.5 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring kvality pitnej vody z verejných vodovodov sa vykonával podľa vypracovaného harmonogramu. Bolo odobratých 165 vzoriek z toho 127 na minimálny rozbor a 38 vzoriek na úplný rozbor. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 36 vzoriek nevyhovujúcich, čo predstavuje 21,82 %. Po mikrobiologickej stránke nevyhovovalo 31 vzoriek (18,79 %), po fyzikálno-chemickej stránke 11 vzoriek (6,67 %). Nevyhovujúce

vzorky boli v ukazovateli mangán (3x), voľný chlór (2x), zákal (3x), železo (3x), bór (1x), celkové rozpustné látky (1x), nasýtenie vody kyslíkom (1x), abiosestón (1x), koliformné baktérie (20x), *Escherichia coli* (11x), Enterokoky (15x), kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C (11x), kultivovateľné mikroorganizmy pri 37°C (10x), mŕtve organizmy (1x), živé organizmy (2x). Vo väčšine prípadov išlo o jednorazové nízke prekročenie limitných hodnôt, opakovane vyšetrené vzorky vôd boli vyhovujúce. V troch prípadoch bola za mikrobiologicky nevyhovujúce vzorky vôd uložená náhrada nákladov v celkovej sume 122,30 eur (Zlaté, Hutka, Varadka), v jednom prípade pokuta za správny delikt v sume 165 eur (Hankovce). Na prekročenie limitnej hodnoty v ukazovateli voľný chlór bol prevádzkovateľ vodovodu upozornený hneď po odbere vzorky vody na okamžité zjednanie nápravy a následne bola vykonaná opakovaná kontrola.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 5 kontrol verejných vodovodov (Nižná Polianka, Hutka, Becherov, Krivé, Andrejová). V súvislosti so zistenými nedostatkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť pitnej vody bolo vydaných 5 pokynov, z ktorých 4 boli splnené v stanovenom termíne v roku 2013, v jednom prípade je termín splnenia pokynu až v nasledujúcom roku (Andrejová). Jedna kontrola bola zameraná na splnenie už vydaného pokynu v predchádzajúcom roku (vodovod Kobyly-Kľušov-Janovce). Samostatná kontrola dezinfekcie pitnej vody bola vykonaná u 21 verejných vodovodoch (ani v jednom prípade nebolo zistené jej prechlórovanie). Taktiež sme sa zúčastnili 6 kontrol dodržiavania režimu v ochranných pásmach vodárenských zdrojov zvolaných Slovenským vodohospodárskym podnikom.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo z verejných vodovodov vyšetrených 8 vzoriek, všetky boli vyhovujúce.

1.6 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzková kontrola pitnej vody v spotrebisku bola prevádzkovateľmi verejných vodovodov vykonávaná v súlade s platnou legislatívou v akreditovaných laboratóriách. Výsledky laboratórných rozborov boli RÚVZ Bardejov predkladané priebežne .

V rámci prevádzkovej kontroly bolo z verejných vodovodov vyšetrených 354 vzoriek, v rámci monitoringu RÚVZ Bardejov 165 vzoriek. Medzi prevádzkovou kontrolou a monitoringom sú výrazné odchýlky. Počet nevyhovujúcich vzoriek vyšetrených v rámci monitoringu je podstatne vyšší ako u vzoriek vyšetrených v rámci prevádzkovej kontroly.

Monitoring - 36 nevyhovujúcich vzoriek (21,82 %), prevádzková kontrola – 4 nevyhovujúce vzorky (1,12 %).

V prípade zistenia nevyhovujúcich vzoriek boli zo strany prevádzkovateľov vykonané príslušné opatrenia, po ktorých boli zabezpečené opakované vyšetrenia vzoriek vôd.

2 Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

V okrese Bardejov nie sú prírodné kúpacie oblasti.

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V roku 2013 bolo v prevádzke 6 kúpalísk s 9 bazénmi s celoročnou prevádzkou - krytá plaváreň v Bardejove, školský bazén pri ZŠ Raslavice, rehabilitačný bazén v Kúpeľnom dome v Bardejovských Kúpeľoch, Wellness SPA v hoteli Ozón, Bardejovské Kúpele, 2 vírivé vane Whirlpool v Kúpeľnom dome v Bardejovských Kúpeľoch a bazén v ubytovacom zariadení Slniečny majer, Stebnícka Huta . Bazén v hoteli Bellevue, Mihaľov sa v hodnotenom roku neprevádzkoval.

Kvalita vody na kúpanie sa monitorovala z výsledkov laboratórnych rozborov vzoriek vôd, odobratých zamestnancami RÚVZ Bardejov a vyšetrených RÚVZ Prešov na základe objednávok prevádzkovateľov kúpalísk resp. bazénov a v rámci štátneho zdravotného dozoru. Z kúpalísk resp. bazénov s celoročnou prevádzkou bolo vyšetrených 88 vzoriek, z ktorých 28 vzoriek (31,82 %) prekračovalo medzné hodnoty v 41 ukazovateľoch z celkového počtu vyšetrených 1054 ukazovateľov. Vyšetrené vzorky nevyhovovali v ukazovateľoch: pH 8 x, viazaný chlór 4 x, chemická spotreba kyslíka manganistanom 3 x, kultivovateľné mikroorganizmy pri teplote 36 °C 12 x, črevné enterokoky 3 x, Escherichia coli 2 x, Pseudomonas aeruginosa 5 x a Staphylococcus aureus 3 x. Prevádzkovatelia po zistení výsledkov laboratórnych rozborov okamžite riešili zjednanie nápravy a zabezpečili opakované odbery vzoriek vôd. V jednom prípade bolo uložené opatrenie na mieste na zákaz používania vody na kúpanie (vírivé vane v Kúpeľnom dome v Bardejovských Kúpeľoch). V

súvislosti s prekročenými medznými hodnotami boli prevádzkovatelia upozorňovaní na dôsledné pridávanie riediacej vody a správnu dezinfekciu vody. Dezinfekcia vody v bazénoch sa zabezpečovala prípravkami na báze chlóru , vo Wellness SPA Bardejovské Kúpele aj ozónom.

K sankčným opatreniam sa nepristúpilo z dôvodu, že nevyhovujúce vzorky boli zistené v rámci sledovania kvality vôd ich prevádzkovateľmi (na základe objednávok) a zároveň z ich strany sa okamžité riešilo zjednanie nápravy. Rehabilitačný bazén, vírivé vane a Wellness SPA v Bardejovských Kúpeľoch a bazén v ubytovacom zariadení Slniečny majer sa plnili vodou z ich vlastného vodovodu, ostatné bazény boli plnené vodou z verejných vodovodov.

Nízky počet vyšetrených vzoriek vôd z bazénu ZŠ Raslavice a v penzióne Slniečny majer v Stebníckej Hute je v súvislosti s prerušením ich prevádzky z dôvodu úsporných opatrení.

V rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané 4 kontroly . Na odstránenie zistených nedostatkov bol v jednom prípade (Krytá plaváreň Bardejov) vydaný pokyn, ktorý bol v stanovenom termíne splnený (nevyhovujúci hygienicky štandard stien v šatniach a na chodbe).

Dôsledky nevyhovujúcej kvality bazénovej vody na zdravie sme nezaznamenali.

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

Počas kúpacej sezóny 2013 boli v prevádzke 3 umelé kúpaliska (Bardejov – 3 bazény, 3 odberové miesta, Bardejovské Kúpele – 2 bazény, 2 odberové miesta, Nižná Polianka – 1 bazén, 2 odberové miesta), ku ktorým boli vydané kladné rozhodnutia RÚVZ Bardejov na ich prevádzkovanie.

Všetky bazény kúpalísk boli plnené vodou z verejného vodovodu. Na kúpalisku v Bardejove a v Bardejovských Kúpeľoch sú bazény s recirkuláciou vody, v Nižnej Polianke je bazén bez recirkulácie vody so stálym prítokom prepadovej vody z vodojemu verejného vodovodu Mikulášová a so stálym odtokom vody z bazénu (toto kúpalisko je ako hybrid medzi umelým a prírodným kúpaliskom).

Celkové bolo odobratých 26 vzoriek a vyšetrených 295 ukazovateľov včítane vzoriek odobratých pred ich uvedením do prevádzky. Vyšetrené vzorky vôd nevyhovovali v 17 ukazovateľoch (5,76 %) - 9 x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 °C , 1 x producenty , 6 x chemická spotreba kyslíka manganistanom a 1 x viazaný chlór. Dezinfekcia vody v bazénoch sa zabezpečovala prípravkami na báze chlóru.

Ani v jednom prípade nešlo o prekročenie medznej hodnoty zdravotne významného ukazovateľa a prekročenie medzných hodnôt vyššie uvedených ukazovateľov nebolo v takom rozsahu, aby bolo nutné vydať zákaz používania vody na kúpanie. V súvislosti s prekročenými medznými hodnotami boli prevádzkovatelia upozorňovaní na dôsledné pridávanie riediacej vody a správnu dezinfekciu vody. V štyroch prípadoch sme požadovali opakované vyšetrenie vzoriek vôd po vykonaných opatreniach, ktoré potvrdili ich účinnosť. Uloženie sankcie za prekročenie medzných hodnôt nebolo vydané, z dôvodu, že vzorky boli odobraté na základe objednávok.

Kontrolami v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru (11) neboli zistené žiadne závažnejšie nedostatky.

Vybavenie kúpalísk bolo na primeranej úrovni. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi nedošlo k ich žiadnemu výraznému rozvoju až na zabezpečenie ohrevu bazénovej vody na kúpalisku v Bardejove a umiestneniu jedného malého toboganu .

K hromadnému výskytu ochorenia návštevníkov v súvislosti s pobytom alebo kúpaním v areáloch kúpalísk nedošlo.

3. Kvalita ovzdušia

3.1. Zhodnotenie stavu kvality voľného ovzdušia

Vzhľadom na málo rozvinutý priemysel v našom okrese môžeme hodnotiť stav kvality voľného ovzdušia aj naďalej za uspokojivý. V okrese nemáme lokality, ktoré by boli zaradené medzi oblasti s riadenou kvalitou ovzdušia podľa zákona č. 478/2006 Z.z.

3.2. Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Nesledovalo sa.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Hlavným zdrojom hluku v životnom prostredí nášho okresu je naďalej cestná doprava. Meranie hluku z dopravy sa v rámci štátneho zdravotného dozoru nevykonávalo. Zdravotne významné stacionárne zdroje hluku v životnom prostredí neevidujeme.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Opatrenie na zníženie hlučnosti z dopravy v meste Bardejov sa navrhuje juhozápadným obchvatom mesta Bardejov. So stavebnými prácami tejto stavby by sa malo začať už začiatkom roka 2014. Iné opatrenia na zníženie hlučnosti z dopravy neboli prijaté.

Problematiku environmentálneho hluku sme riešili v súvislosti s podnetom obyvateľa bytového domu na ul. Štefánikova 61, Bardejov na obťažovanie hlukom z prevádzky Cactus Grill – Restaurant (terasa) na Štefánikovej ul. 61 v Bardejove. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade išlo o hluk v nepredvídaných a rovnako neopakovateľných situáciách, bolo problematické zabezpečiť jeho meranie v čase, keď takáto situácia nastala. Danú problematiku RÚVZ Bardejov prekonzultoval so zástupcom prevádzky a obyvateľom bytového domu. Z dôvodu, že sa situácia v ďalšom období v danej veci podľa obyvateľa bytového domu zásadne pozitívne zmenila, bola jeho požiadavka na meranie hluku zrušená. Riešenie podnetu v danej sme veci považovali za ukončené. Keďže meranie hluku nebolo uskutočnené, nie je možné jednoznačne konštatovať či podnet bol alebo nebol opodstatnený.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

▪ Zariadenia cestovného ruchu

V okrese evidujeme 49 zariadení vrátane kúpeľných hotelov s ich dependance (13) v Bardejovských Kúpeľoch s celkovou ubytovacou kapacitou 2138. Všetky zariadenia sú s celoročnou prevádzkou. V hodnotenom roku bolo na tomto úseku vydaných 5 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky (v dvoch prípadoch išlo len o zmenu prevádzkovateľa a v 1 prípade o rozšírenie ubytovacích priestorov), 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby, 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii stavby a 5 stanovísk k PD pre stavebné povolenie.

Na základe vykonaných kontrol v týchto zariadeniach (51), možno konštatovať, že poskytovanie ubytovacích služieb bolo na pomerne dobrej úrovni, ani v jednom zariadení neboli zistené nedostatky.

V rámci vykonania mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru zameraného na výskyt roztočov a plesní v ubytovacích zariadeniach boli odobraté vzorky prachu na stanovenie alergénov roztočov z ubytovacieho zariadenia Penzión SEMAFOR v Bardejove. Výsledky nám zatiaľ neboli doručené.

▪ **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V roku 2013 sme evidovali 150 zariadení, v ktorých bolo vykonaných 123 kontrol. Nedostatky boli zistené v 1 zariadení (solárium CRAZY, Dlhý rad, Bardejov), na základe ktorých bolo prevádzkovateľovi uložené opatrenie na zákaz prevádzky (nedostatky v prevádzkovej dokumentácii solária a nezabezpečenie príslušnej dokumentácie k soláriu). Následne na to bola prevádzka zrušená. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo odobratých 58 sterov, všetky boli vyhovujúce. Na objednávku boli vykonané kontroly účinnosti 8 sterilizátorov. Kontrolované sterilizátory boli účinné. K uvedeniu priestorov do prevádzky bolo vydaných 35 rozhodnutí (nové prevádzky, zmena priestorov už existujúcich prevádzok, zmena prevádzkovateľa jestvujúcich prevádzok).

▪ **Zariadenia sociálnych služieb**

V okrese evidujeme oddelením hygieny životného prostredia a zdravia 18 zariadení sociálnych služieb - 8 zariadení pre seniorov (2 denné stacionárne sú v združených prevádzkach so zariadením pre seniorov), 2 zariadenia opatrovateľskej služby, 1 domov sociálnych služieb (1 domov sociálnych služieb je v združenej prevádzke so zariadením pre seniorov), 1 nocľaháreň, 3 nízkoprahové centra pre rodiny s deťmi a 4 denné centrá. Ostatné zariadenia uvedené v tab. č. 5.3 eviduje a dozoruje oddelenie hygieny detí a mládeže. V roku 2013 boli vydané 3 záväzné stanoviska (2 ku kolaudácii stavieb Rekonštrukcia a modernizácia zariadenia pre seniorov „Čergov“ v Bardejove, Rozšírenie a skvalitnenie služieb poskytovaných v sociálnom zariadení, ul. Toplianska Bardejov a 1 k zmene užívania Administratívnej budovy Lesov v Zborove na zariadenie pre seniorov), 3 rozhodnutia k uvedeniu nových priestorov do prevádzky (Zariadenie pre seniorov v obci Zborov, Zariadenie pre seniorov a denný stacionár Kružlov a Zariadenie pre seniorov

„Čergov“ - blok „B“, Bardejov) a 2 stanoviská boli vydané k PD pre stavebné povolenie (Centrum sociálnych služieb v Kružlove a Prestavba a dostavba objektu na ul. SNP 43 v Zborove – jestvujúce zariadenie pre seniorov).

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 9 kontrol, ktorými neboli zistené žiadne nedostatky.

▪ **Zdravotnícke zariadenia**

Oddelenie hygieny životného prostredia vykonáva štátny zdravotný dozor v týchto zariadeniach len na úseku problematiky pitnej vody, vody na kúpanie a ubytovania v ubytovacích častiach liečebných domov.

Z NsP, n.o., Bardejov s vlastným vodovodom bola v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaná kontrola vodovodu a vyšetrená 1 vzorka pitnej vody, ktorá bola vyhovujúca a vyhovujúce boli aj predložené výsledky laboratórných rozborov vzoriek vôd vykonávaných prevádzkovateľom v rámci prevádzkovej kontroly. Ostatné zdravotnícke zariadenia sú zásobované vodou z verejných vodovodov. Bazénové vody sú zahrnuté v kapitole Voda na kúpanie.

▪ **Telovýchovné zariadenia**

Na tomto úseku evidujeme 16 zariadení (z toho 3 sú súčasťou združených prevádzok). V rámci ŠZD bolo vykonaných 9 kontrol, ktorými neboli zistené žiadne nedostatky. K uvedeniu priestorov do prevádzky boli vydané 2 rozhodnutia (2 fitness v Bardejove) a 1 rozhodnutie k zmene prevádzkovania priestorov (prekrytie tenisových kurtov, Bard. Kúpele).

▪ **Pohrebništvo**

V okrese evidujeme 93 pohrebísk a 3 pohrebné služby. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 17 kontrol pohrebísk so zameraním na odbornú spôsobilosť, 3 kontroly pohrebných služieb a 2 kontroly dodržiavania zákona o pohrebništve v zdravotníckych zariadeniach. Kontroly dodržiavania zákona o pohrebništve v zariadeniach sociálnych služieb boli vykonané v rámci celkovej kontroly týchto zariadení (9 kontrol). Pri kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky. Riešil sa 1 podnet na nevyhovujúce chladiace zariadenie (katafalk) umiestnené vo vyčlenenej miestnosti grécko-katolíckeho chrámu v obci Chmeľová z dôvodu

nezabezpečenia trvalého udržania teploty v rozmedzí od 0°C do 5°C a na vytekanie vody z hrobov na cintoríne v obci Chmeľová. Kontrolou bolo zistené, že podnet na nevyhovujúce chladiace zariadenie (katafalk) bol neopodstatnený a problematika vytekania vody z hrobov na cintoríne bola postúpená k vybaveniu Obci Chmeľová. Bolo vydané 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby (Dom nádeje v obci Cigeľka), 1 rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky (Dom nádeje v obci Cigeľka) a 2 stanoviska k PD pre stavebné povolenie na stavby domov nádeje (Lipová, Mokroluh).

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Zo strany verejnosti bol záujem hlavne o poskytovanie informácií v súvislosti s otváraním nových prevádzok a problematiky kvality pitnej vody v súvislosti s objednávkami na laboratórny rozbor vody potrebný k otvoreniu prevádzok, ktoré mali zabezpečené zásobovanie pitnou vodou z vlastného vodného zdroja.

Informácie boli poskytované telefonicky, osobne, na webovej stránke RÚVZ (Kúpacia sezóna 2013) a v rámci prednáškovej činnosti na základných a stredných školách (8).

Pri príležitosti sv. dňa vody bolo orientačne testovacími prúžkami vyšetrených 59 vzoriek pitných vôd v ukazovateli dusičnany a dusitany a záujemcom boli poskytnuté okrem zistených hodnôt aj ďalšie prislúchajúce informácie súvisiace s kvalitou pitnej vody. Okrem toho im boli poskytnuté aj letáky .

IV. Ďalšie činnosti odboru

Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia odoberá v rámci štátneho zdravotného dozoru a na základe objednávok vzorky pitných vôd, bazénových vôd a odpadových vôd na PÓLIO za všetky oddelenia RÚVZ (276), opatrenia sa vykonávajú už v spolupráci s príslušným oddelením. Vykonáva štátny zdravotný dozor nad kozmetickými výrobkami, v rámci ktorého bolo odobratých 11 vzoriek kozmetických výrobkov.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných spolu 701 kontrol (kontroly uvedené v predchádzajúcich kapitolách, kontroly zamerané na dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov – 182, kontroly kozmetických výrobkov - 18, RAPEX - 151 a kontroly vykonané v rámci posudkovej

činnosti), bolo vydaných 64 rozhodnutí, 73 záväzných stanovísk a 256 iných stanovísk, do IS pitná voda a voda na kúpanie sa zadávali výsledky laboratórnych rozborov, počas kúpaciej sezóny sa posielali cez IS voda na kúpanie správy o aktuálnom stave kúpalísk a vyhodnotenie priebehu LTS 2013.

Bolo vydaných 10 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností .

Riešili sme 7 podnetov (fajčenie v spoločných priestoroch bytového domu, Slovenská 10, Bardejov, nevyhovujúca kvalita pitnej vody v bytovom dome na ul. Ťačevská 27, Bardejov, nevyhovujúci katafalk a vytekajúca voda z hrobov na cintoríne v obci Chmeľová, znečisťovanie okolia rodinných domov na ul. Pod Lipkou v Bardejove fekáliami, ploštice v bytovom dome na ul. Komenského 15, Bardejov a v bytových jednotkách v Zborove , Zakutie 74, obťažovanie hlukom v bytovom dome na Štefánikovej ul. č. 61 v Bardejove z reštauračného zariadenia Cactus Grill – Restaurant , Štefánikova 61, Bardejov). Podľa zák. o slobodnom prístupe k informáciám boli podané 2 informácie (zoznam predajni second hand v okrese Bardejov a zoznam ubytovacích zariadení v okrese Bardejov využívaných v rámci cestovného ruchu).

V roku 2013 sme v rámci posudkovej činnosti hodnotenie dopadov na verejné zdravie nepožadovali. K činnostiam podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie bolo vydaných 14 stanovísk (1 x oznámenie o príprave strategického dokumentu, 2 x zámer, 9 x oznámenie o strategickom dokumente, 1 x správa o hodnotení, 1 x záverečné stanovisko). Zamestnanci oddelenia sa zúčastňovali vnútroúradných seminárov a vzdelávacích akcií v rámci projektu „Tvorba a realizácia systému vzdelávania zamestnancov RÚVZ v SR“ .

Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov

Rok: 1.1.2013 - 31.12.2013

Kraj: Prešovský

Okres: Bardejov

Obec	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Kurima	1131	843	74,53
Nemcovce	257	172	66,93
Nižná Polianka	258	258	100
Vyšný Tvarožec	116	116	100
Becherov	273	273	100
Hažlín	1 160	1 150	99,14
Hertník	1 031	1 031	100
Krivé	218	218	100
Varadka	194	175	90,21
Šašová	151	0	0
Šiba	577	577	100
Osikov	984	625	63,52
Andrejová	347	270	77,81
Nižný Tvarožec	523	485	92,73
Lascov	554	0	0
Tročany	309	309	100
Vaniškovce	379	260	68,6
Fričkovce	697	697	100
Hrabovec	507	350	69,03
Hutka	87	87	100
Komárov	425	425	100
Lopúchov	330	0	0
Rešov	316	0	0
Hankovce	404	398	98,51
Hrabské	612	399	65,2
Jedlinka	75	75	100
Mokroluh	749	730	97,46
Snakov	671	595	88,67
Stuľany	582	544	93,47
Sveržov	585	585	100

Regetovka	24	0	0
Janovce	431	431	100
Cigelka	530	530	100
Harhaj	267	267	100
Kružlov	1 025	975	95,12
Kurov	602	598	99,34
Malcov	1 528	1 333	87,24
Tarnov	387	387	100
Abrahámovce	368	0	0
Brezov	388	0	0
Lipová	83	0	0
Livov	86	0	0
Livovská Huta	46	0	0
Lukavica	380	0	0
Richvald	982	0	0
Stebnícka Huta	250	0	0
Gabolto	511	511	100
Mikulášová	134	134	100
Ondavka	20	20	100
Raslavice	2 704	2 114	78,18
Rokytov	555	405	72,97
Kožany	126	0	0
Hervartov	495	495	100
Zborov	3 251	2 752	84,65
Koprivnica	677	0	0
Nižná Voľa	282	0	0
Kučín	316	0	0
Ošavce	181	181	100
Vyšná Polianka	110	94	85,45
Kříže	75	0	0
Marhaň	963	0	0
Ortuťová	170	0	0
Porúbka	224	0	0
Vyšná Voľa	372	0	0
Zlaté	768	727	94,66
Bardejov	33 451	33 400	99,85
Bartošovce	722	623	86,29

Kľušov	1 054	972	92,22
Brezovka	112	0	0
Buclovany	210	0	0
Šarišské Čierne	307	297	96,74
Beloveža	839	780	92,97
Bogliarka	126	90	71,43
Chmeľová	395	362	91,65
Dubinné	365	280	76,71
Frička	304	301	99,01
Gerlachov	1 025	363	35,41
Kobyly	851	851	100
Kochanovce	254	254	100
Lenartov	1 078	890	82,56
Lukov	598	495	82,78
Petrová	796	635	79,77
Poliakovce	372	372	100
Smilno	707	640	90,52
Stebník	306	306	100
Vyšný Kručov	156	156	100
Spolu:	77 841	65 668	84,36

Mokroluh	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemcovce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Chmeřová	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Cigeňka	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankovce	1	4	3	60	1	20	3	60	0	0
Harhaj	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hažlín	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrabovec	0	3	2	66,67	0	0	2	66,67	0	0
Jedlinka	0	2	1	50	1	50	1	50	0	0
Kochanovce	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Poliakovce	1	2	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Frička	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Fričkovce	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Osikov	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Raslavice	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Klušov	1	1	1	50	1	50	1	50	0	0
Dubinné	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ořšavce	1	2	2	66,67	2	66,67	1	33,33	0	0
Rokytov	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Gabolto	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Petrová	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Barošovce	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Hertník	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Janovce	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kobyly	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Kružlov	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kurima	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Mikulášová	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšný Tvarožec	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Stebník	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Stuľany	0	2	1	50	0	0	1	50	0	0
Sveržov	0	2	1	50	0	0	1	50	0	0
Šiba	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarnov	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšná Polianka	0	3	2	66,67	0	0	2	66,67	0	0
Nižný Tvarožec	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilno	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Snakov	1	2	1	33,33	1	33,33	0	0	0	0
Šarišské Čierne	1	3	1	25	0	0	1	25	0	0
Tročany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaniškovce	0	1	1	100	1	100	1	100	0	0
Zlaté	2	6	6	75	1	12,5	6	75	0	0
Zborov	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Nižná Polianka	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Varadka	0	3	2	66,67	0	0	2	66,67	0	0
Vyšný Kručov	0	3	1	33,33	0	0	1	33,33	0	0
Spolu:	38	127	36	21,82	11	6,67	31	18,79	0	0

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch

Rok: 1.1.2013 - 31.12.2013

Pôsobnosť: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m3	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
Pre daný RÚVZ nebola udelená žiadna výnimka											

Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Kraj						
Okres						
Obec				Bazény		
Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušená	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu

Prešovský kraj						
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove						
okres Bardejov						
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	12.1.2006		8	0	2	2
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	20.1.2012		120	0	1	1
bazén v hoteli Bellevue, Mihaľov	17.8.2004		40	0	2	2
krytá plaváreň, Bardejov	21.2.1994		60	0	1	1
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	9.3.1994		17	0	1	1
školský bazén, Raslavice	21.6.2005		12	0	1	1
Bazén v penzióne Slniečny majer, Stebnícka Huta	3.4.2007		27	0	1	1
Sumárne údaje za kraj			284	0	9	9

Tabuľka č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Umelé kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické

Prešovský kraj

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove

okres Bardejov

Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	23	7	30,43	267	16	14		2
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	40	9	22,5	510	11	9		2
bazén v hoteli Bellevue, Mihaľov			0					
krytá plaváreň, Bardejov	8	4	50	104	5	1		4
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	11	4	36,36	131	4	1		3
školský bazén, Raslavice	4	2	50	16	2			2
bazén v penzióne Slnčný majer, Stebnícka Huta	2	2	100	26	3	1		2
Sumárne údaje za kraj	88	28	31,82	1054	41	26		15

Tabuľka č. 2.5 Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Kraj								
Okres								
Obec	Dátum						Bazény	
Názov kúpaliska	začatia sezóny	ukončenia sezóny	Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele				áno	415	0	1	1
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	18.6.2013	2.9.2013	nie	nie	850	0	2	2
letné kúpalisko na Družstevnej ul., Bardejov	21.6.2013	22.8.2013	nie	nie	750	0	3	3
letné kúpalisko Makovica, Nižná Polianka	21.6.2013	1.9.2013	nie	nie	1000	0	1	1
Sumárne údaje za kraj					3015	0	7	7

Tabuľka č. 2.6 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Umelé kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele			0					
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	8	3	37,5	82	5	3		2
letné kúpalisko na Družstevnej ul., Bardejov	11	5	45,45	122	9	4		5
letné kúpalisko Makovica, Nižná Polianka	7	3	42,86	91	3	2	1	
Sumárne údaje za kraj	26	11	42,31	295	17	9	1	7

RÚVZ: Bardejov**Okres: Bardejov****Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ**

Okresy	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Bardejov	8	1323	2	26	21	381	8	343	0	0	0	0	6	39	4	26	49	2138
SPOLU :	8	1323	2	26	21	381	8	343	0	0	0	0	6	39	4	26	49	2138

RÚVZ: Bardejov

Okres: Bardejov

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia														
	Kader- níctva	Holičstvá	Kozme- tiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti- mulácie	Nastreľov. náušník	Iné	Spolu
Bardejov	64	2	29	11	14	7	0	10	1	5	0	0	0	7	150
SPOLU:	64	2	29	11	14	7	0	10	1	5	0	0	0	7	150

Poznámka: V združených prevádzkach počítať len jednu prevádzku

RÚVZ: Bardejov

Okres: Bardejov

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia						Spolu
	Zariadenia na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb	Zariadenia na podporu rodiny s deťmi	Zariadenia na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	Zariadenia s použitím telekomunikačných technológií	Zariadenia poskytujúce podporné služby	Iné zariadenia	
Bardejov	1	5	14	4			24
Spolu	1	5	14	4			24

Poznámka: V združených prevádzkach počítať len jednu prevádzku

RÚVZ:**Tab. č. 5.4 Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2013**

Okres	Počet prevádzkovaných pohrebných služieb	Počet chladiacich zariadení s kapacitou	Počet pohrebných vozidiel			Počet krematórií	Počet chladiacich zariadení s kapacitou	Počet mraziacich zariadení s kapacitou
			Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu			
Bardejov	3	4/11	2	1	0	0	0	1/2
Spolu	3	4/11	2	1	0	0	0	1/2

Tab. č. 6.1 Prehľad uplatňovania procesu HIA v praxi

Okres	Názov HIA	Pre-skrining Áno/Nie	Vyžiadaná HIA Áno/Nie	Ukončená HIA Áno/Nie	Spracovateľ	poznámky
Bardejov	-					
Spolu:	-					

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO A TOXIKOLÓGIA

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese Bardejov

Úroveň pracovných podmienok a ochrana zdravia zamestnancov vo výrobných prevádzkach je priamo úmerná ekonomickej situácii zamestnávateľov. Prosperujúce, a čo do počtu zamestnancov väčšie firmy, venujú viac pozornosti oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a investujú do tejto oblasti viac finančných prostriedkov t.j. majú zabezpečené preventívne a bezpečnostné služby dodávateľským spôsobom u subjektov, ktoré majú pre výkon odborných činností oprávnenie.

U fyzických osôb oprávnených na podnikanie a právnických osôb, ktorí zamestnávajú do 9, resp. od 10 do 50 zamestnancov, pretrváva problém nízkeho právneho vedomia v oblasti ochrany zdravia pri práci. O aktuálnej legislatíve v tejto oblasti ako aj o zabezpečovaní PZS sú zamestnávatelia informovaní, resp. usmerňovaní zamestnancami RÚVZ so sídlom v Bardejove pri výkone štátneho zdravotného dozoru. S nízkou úrovňou právneho vedomia súvisia aj pretrvávajúce nedostatky pri vypracovávaní posudkov o riziku a prevádzkových poriadkov. Výhodu v tomto smere majú subjekty, ktoré začínajú s výrobou a rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva sú im uvádzané priestory do skúšobnej prevádzky. Títo zamestnávatelia sú od začiatku usmerňovaní zamestnancami RÚVZ so sídlom v Bardejove o ich povinnostiach v súvislosti s ochranou zdravia pri práci svojich zamestnancov ako aj o aktuálnej legislatíve v tejto oblasti. V roku 2013 bolo uvedených do skúšobnej prevádzky 5 subjektov a to JAS MARKETING, spol. s r. o. – výroba obuvi na ul. Duklianska 19 v Bardejove, WIND shoes, spol. s r. o. – výroba obuvi na ul. Dukelská 19 v Bardejove, B. K. Prešov, spol. s r. o. – servisné centrum na ul. Slovenská 3982 v Bardejove, FLAMEshoes, s. r. o. – výroba plastovej obuvi v Bardejovskej Novej Vsi a VK BETÓN, s. r. o. – betonáreň a triediareň štrku na ul. Kpt. Nálepku 64 v Bardejove.

Nadálej pretrváva trend zriaďovania chránených pracovísk fyzickými aj právnickými osobami. V roku 2013 bolo vydaných 46 rozhodnutí na uvedenie priestorov chránených pracovísk do prevádzky, čo je oproti roku 2012 o 20 rozhodnutí viac. Prevažne išlo o zamestnanie jedného až dvoch občanov so zdravotným postihnutím.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zaznamenali mierny nárast malých prevádzok so zameraním na služby a remeselnícke výroby (autoopravárenské, krajčírské, stolárske dielne a pod.), v ktorých pracujú len prevažne samotní investori a zároveň živnostníci, ktorí nezamestnávajú žiadnych zamestnancov, resp. ojedinele jedného až dvoch. Z dôvodu globálnej finančnej a hospodárskej krízy, ktorá zasiahla výrobné programy aj menších firiem (do 25 zamestnancov), boli tieto firmy nútené odstaviť alebo ukončiť výrobu. V rámci štátneho zdravotného dozoru sme zistili, že v dôsledku hospodárskej krízy mnoho SZČO zrušilo, resp. pozastavilo svoju výrobnú činnosť.

Situácia v poľnohospodárstve v roku 2013 bola približne na úrovni roku 2012. Pokračoval trend z predchádzajúcich rokov, že pri ochrane rastlín sa používali prevažne prípravky klasifikované len ako toxické, aj to len v ojedinelých prípadoch, pretože organizácie sa zamerali skôr na používanie menej škodlivých prípravkov. Používanie veľmi toxických chemických látok a zmesí bolo len sporadické. Organizácie v prevažnej miere uprednostňovali nákup prípravkov na ochranu rastlín priamo pred ich aplikáciou a len v potrebnom množstve, t.j. nevytvárali si skladové zásoby, alebo si ochranu rastlín zabezpečovali firmami, ktoré im dodávateľským spôsobom poskytlí kompletne tieto služby, čím došlo k zníženiu počtu zamestnancov exponovaných nebezpečným chemickým látkam.

V roku 2013 neboli v našom okrese zaznamenané mimoriadne a havarijné situácie v pracovnom prostredí.

2. Rizikové práce

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov
- podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň)

Tabuľka č. 1a

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	3	0	3	0	6	0
C	Priemyselná výroba	85	5	3	0	88	5
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0	0	0	8	0
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	19	15	0	0	19	15
	SPOLU	115	20	6	0	121	20

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov
- podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň)

Tabuľka č. 1b

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
02	Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	0	6	0
15	Výroba kože a kožených výrobkov	4	0	0	0	4	0
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	49	4	3	0	52	4
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	0	0	1	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	10	0	0	0	10	0
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	9	0	0	0	9	0
31	Výroba nábytku	12	1	0	0	12	1
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0	0	0	8	0
86	Zdravotníctvo	19	15	0	0	19	15
	SPOLU	115	20	6	0	121	20

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov
- podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň)

Tabuľka č. 1c

Rizikový faktor 1. stupeň	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	12	10	0	0	12	10
Hluk	77	5	2	0	79	5
Chemické látky a zmesi	37	22	1	0	38	22
Vibrácie	11	0	3	0	14	0

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov
- podľa druhu a kategórie rizikového faktora – okrem chemických látok a zmesí (2. stupeň)

Tabuľka č. 1d

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	Tuberkulóza	12	10	0	0	12	10
Hluk	Premenný	77	5	2	0	79	5
Vibrácie	Prenášané na ruky	3	0	3	0	6	0
	Prenášané na celé telo	8	0	0	0	8	0

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov
- podľa druhu a kategórie rizikového faktora – chemické látky a zmesi (2. stupeň)

Tabuľka č. 1e

Chemická látka 2. stupeň	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergén	8	6	0	0	8	6
dermatotropný	16	12	0	0	16	12
dráždivé	13	10	0	0	13	10
chem. karcinogén/mutagén	13	10	1	0	14	10
jedovaté - toxické	8	6	0	0	8	6
látky poškodzujúce reprodukciu	5	4	0	0	5	4
pevné aerosóly	8	0	0	0	8	0
žieravé	8	6	0	0	8	6

Evidencia rizikových prác sa vedie podľa vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradovanie prác do kategórií.

V okrese Bardejov evidujeme 21 subjektov, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce. K 31. 12. 2013 sme v okrese Bardejov evidovali programom ASTR 121 zamestnancov z toho 20 žien, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do 3. a 4. kategórie z hľadiska zdravotných rizík.

V roku 2013 boli vydané 3 rozhodnutia na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác:

1) AVV WOOD, a. s., Kružlov 213 – výroba komponentov z dreva a biomasy,

2) ROD – HAR s. r. o., Hervartov 147 - drevovýroba,

3) LESY SR, š. p., Odštepňý závod Prešov, Obrancov mieru 6, 080 01 Prešov – manipulačno – expedičný sklad dreva,

z ktorých 1 rozhodnutie bolo vydané pre nový právny subjekt a 2 rozhodnutia pre AVV WOOD. a. s. a LESY SR, š. p., boli vydané na základe prehodnotenia rizík a aktuálnej objektivizácii faktorov pracovného prostredia.

1 rozhodnutie na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác stratilo účinnosť z dôvodu vykonania technických a organizačných opatrení a následných prehodnotení kategórií prác z hľadiska zdravotných rizík a ich preradení z kategórie 3 do kategórie 2 na základe aktuálnych posúdení miery rizika, aktuálnych výsledkov meraní a vypracovaní nových posudkov o riziku. Týkalo sa to firmy Jozef Šimco – ZEKO, Hlavná 2195, Bardejov – zámočnícka dielňa, rizikový faktor: hluk a chemické faktory – pevné aerosóly s možným fibrogénnym účinkom – zväčškové pevné aerosóly.

V súvislosti s vydanými novými rozhodnutiami na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác nastal v roku 2013 oproti roku 2012 nárast zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce o 2 zamestnancov.

Najzávažnejším rizikovým faktorom v pracovnom prostredí je hluk, ktorým je exponovaných 79 zamestnancov. Ďalšie rizikové faktory práce a pracovného prostredia sú chemické látky a zmesi, vibrácie a biologické faktory. Podľa prevažujúcej činnosti bolo najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v priemyselnej výrobe (88 zamestnancov z toho 5 žien).

Faktor psychická pracovná záťaž nemáme vyhlásený a zaradený do kategórie rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaže na žiadnom pracovisku v okrese Bardejov.

Faktor ionizujúce žiarenie v zdravotníckych zariadeniach neevidujeme na žiadnom pracovisku od roku 2010.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa sledovali pracovné podmienky zamestnancov, miera expozície zamestnancov a realizácia náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Taktiež sa sledovali výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu lekármi pracovnej zdravotnej služby. Je možné konštatovať, že intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci boli u zamestnancov kontrolovaných subjektov vykonávané v súlade s legislatívou. Bolo vykonaných 23 previerok.

Na písomný podnet RÚVZ Bardejov o povinnosti zamestnávateľov k 31. decembru vypracovať informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach vykonaných na ich zníženie a predložiť ju RÚVZ so sídlom v Bardejove si túto povinnosť splnili všetky subjekty, u ktorých sú vyhlásené rizikové práce.

V priebehu roka 2013 sme dostali 3 žiadosti o prístup k informáciám o zozname zamestnávateľov v našom regióne, ktorí zamestnávajú zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce zaradené do kategórie 3 alebo 4 z hľadiska hodnotenia zdravotných rizík, podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto zoznamy boli vypracované pre Doplňková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a. s., Zuzana Redhamerová, Bratislava a ING TATRY – SYMPATIA Bardejov.

3. Zabezpečovanie pracovnej zdravotnej služby

Dňom 1. januára 2012 nadobudol účinnosť zákon č. 470/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zmenou tohto zákona zamestnávateľ nie je povinný zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do kategórie 1 alebo 2 (**tabuľka 13c**).

V súvislosti s výkonom štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách zameraných na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci sme zistili, že v našom okrese nemáme žiadneho zamestnávateľa, ktorý má pracovnú zdravotnú službu zabezpečenú z vlastných odborných zamestnancov (**tabuľka č. 13a**).

Povinnosťou zamestnávateľa je zabezpečiť PZS pre zamestnancov, ktorí vykonávajú rizikové práce, t. j. práce zaradené do kategórie 3 alebo 4. Prostredníctvom PZS zdravotný dohľad nad pracovným prostredím, ako aj posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu, majú zabezpečený zamestnanci vykonávajúci rizikovú prácu, ale aj niektorí zamestnanci, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1 a 2 u zamestnávateľov s celkovým počtom nad 50 zamestnancov (**tabuľka č. 13b**). Týka sa to zamestnávateľov v odvetviach výrobnjej sféry.

V regióne Bardejov evidujeme činnosť PZS Balsam, s. r. o., Komárov 95, s ktorou máme dobrú spoluprácu pri riešení problematík ochrany a podpory zdravia zamestnancov najmä v súvislosti s posudzovaním zdravotných rizík a opatrení na elimináciu negatívnych faktorov práce ako aj v súvislosti s procesom prešetrovania podozrenia na chorobu z povolania.

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V roku 2013 bolo prešetrené 1 podozrenie na chorobu z povolania (**tabuľka č. 9**). Najväčšie problémy máme pri zisťovaní pracovných podmienok u predchádzajúcich zamestnávateľov šetrených osôb, keďže zamestnávatelia už nemajú žiadnu dokumentáciu o bývalom zamestnancovi, respektíve sú zmenené pracovné podmienky v porovnaní s obdobím, v ktorom bývalý zamestnanec pracoval. Taktiež je veľmi zložitá vyjadriť sa k úrovni pracovnej záťaže a miere rizika u zamestnancov firiem, ktorých sídlo je v našom okrese, pričom zamestnanci pracujú na stavbách v rámci SR a ČR.

Pri šetreniach podozrení na chorobu z povolania sa nám nevyskytli problémy v súvislosti s možnosťou okamžitej objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré nám bezodkladne realizujú laboratórne pracoviská RÚVZ so sídlom v Prešove.

V rámci predmetného šetrenia sme zistili, že zamestnávatelia podceňovali povinnosť pri ochrane zdravia pri práci hlavne v súvislosti s posudzovaním zdravotnej spôsobilosti na prácu. Najčastejšie sa to týkalo lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci prevažne pred uzatvorením pracovnoprávneho vzťahu.

5. Choroby z povolania

V roku 2013 sme prešetrili 1 podozrenie na chorobu z povolania, čo v porovnaní s rokom 2012 je to o 1 hlásené podozrenie menej.

V roku 2013 sme šetrili jedno podozrenie na chorobu z povolania z hľadiska DNJZ v profesii robotníka. Pri prešetrovaní predmetného podozrenia na profesionálne poškodenie zdravia sme vychádzali iba z tvrdení prešetrovaného, nakoľko nebolo možné prešetriť podmienky práce, ktoré by mali vplyv na ochorenie z dôvodu neexistujúcich prevádzok. Nebolo možné posúdiť pracoviska a podmienok práce vo vzťahu k profesionálnemu poškodeniu zdravia.

6. Toxické a veľmi toxické chemické látky a zmesi

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme sa pri previerkach zameriavali na uplatňovanie NV SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov.

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 15 previerok poľnohospodárskych subjektov so zameraním hlavne na zisťovanie používania a skladovania veľmi toxických a toxických látok a zmesí, vypracovanie posudkov o riziku a schválenie prevádzkových poriadkov, spôsob evidencie veľmi toxických a toxických látok a zmesí, zabezpečenie odbornej spôsobilosti zamestnancov na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami a dĺžku odbornej praxe, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti o zamestnancov a pod..

V súvislosti s tým je možné konštatovať, že v poľnohospodárskych subjektoch sme nezistili používanie veľmi toxických látok a zmesí. Pokračuje trend z predchádzajúcich rokov a to, že na ochranu rastlín sa používajú prípravky klasifikované len ako toxické, aj to len v ojedinelých prípadoch, pretože poľnohospodárske subjekty sa zamerali skôr na používanie menej škodlivých prípravkov, ktoré nie sú klasifikované ako toxické. V prevažnej miere sa uprednostňuje nákup prípravkov na ochranu rastlín priamo pred ich aplikáciou a len v potrebnom množstve, čím sa nevytvárajú skladové zásoby, resp. si poľnohospodárske subjekty zabezpečujú ochranu rastlín dodávateľským spôsobom, ktorým im dodávateľské firmy poskytnú kompletne tieto služby. Boli získavané údaje o likvidácii obalov a nepoužiteľných zbytkov od veľmi toxických a toxických látok a zmesí.

Previerkami neboli zistené žiadne závažné nedostatky, resp. porušenie právnych predpisov.

K 30. 12. 2013 na RÚVZ so sídlom v Bardejove bolo doručených 11 oznámení o začatí vykonávania dezinfekcie a regulácii živočíšnych škodcov.

V súvislosti s overovaním poskytovania informácií zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci s chemickými faktormi bolo celkovo použitých 22 kontrolných listov.

V roku 2013 sme nezaznamenali žiadnu mimoriadnu situáciu a haváriu v okrese Bardejov súvisiacu s uvedenou problematikou.

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

V súvislosti so znižovaním zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu bolo uplatňované NV SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a NV SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

Medzi pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity je v našom okrese zaradená práca s cytostatikami v onkologickej ambulancii NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov, ktorá je zároveň z hľadiska zdravotných rizík zaradená do tretej kategórie rizikových prác. V roku 2013 bolo spotrebovaných 5 234 ampuliek, čo je o 242 ampuliek viac ako v roku 2012 (**tabuľka č. 5a**).

V roku 2013 v rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 17 previerok so zameraním na pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity, t. j. na práce, pri ktorých dochádza k expozícii zamestnancov prachu z rôznych druhov tvrdého dreva. Išlo prevažne o drevospracujúce prevádzky, respektíve stolárske dielne. Podobne ako aj v predchádzajúcich rokoch bolo zistené, že v drevospracujúcich resp. stolárskych prevádzkach sa opracovávajú alebo vyrábajú finálne výrobky z dubového a bukového dreva len sporadicky, t.j. nepravidelne na objednávky v obmedzených časových intervaloch. V stolárskych dielnach na výrobu nábytku sa využíva v prevažnej miere drevotrieskový materiál.

V súvislosti s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb boli RÚVZ so sídlom v Bardejove v roku 2013 vydané 2 rozhodnutia pre subjekty:

- 1) SAMP SLOVAKIA s. r. o., 29. augusta 4, 085 01 Bardejov – demontáž strešnej krytiny z objektu rodinného domu na ul. Makovická č. 38 v Dlhej Lúke,
- 2) SAMP SLOVAKIA s. r. o., 29. augusta 4, 085 01 Bardejov – demontáž strešnej krytiny z objektu drevenej garáže na ul. Přerovská č. 8 v Bardejove

Uvedená firma je držiteľom platného oprávnenia na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb vydaného ÚVZ SR. Bolo predložené 1 oznámenie o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest. Následne po oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest bola vykonaná 1 kontrola ukončená záznamom (**tabuľka č. 5b**). Pri kontrole bolo zistené nasledovné:

- kontrolované pásma boli označené zákazovými a príkazovými značkami, piktogramami podľa NV SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia

- bolo zabezpečené odsávanie priestoru
- boli používané OOPP
- bol dodržiavaný plán práce
- vstup každého zamestnanca do kontrolovaného pásma bol písomne zaznamenaný do denníka
- zamestnanci boli informovaní o posúdení rizika, boli oboznámení s plánom práce
- zamestnanci mali vykonané LPP v súvislosti s prácou
- materiál obsahujúci azbest bol ukladaný do PE vriec označených výstražnými značkami
- skladovanie PE vriec bolo riešené vo vyčlenenom uzamknutom priestore pre dočasné zhromažďovanie nebezpečného odpadu
- odber, preprava a zneškodnenie odpadu z pracoviska bolo zabezpečené oprávnenými spoločnosťami

V súvislosti s overovaním poskytovania informácií zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi vrátane azbestu bol celkovo použitých 8 kontrolných listov.

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

Ťažiskom práce oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie bola preventívna aktivita, t.j. príprava podkladov pre posudkovú činnosť orgánu verejného zdravotníctva (**tabuľka č.2**).

V roku 2013 bolo posúdených 176 návrhov od právnických a fyzických osôb – podnikateľov. Najčastejšie boli posudzované návrhy na uvedenie priestorov do prevádzky a to spolu 163 návrhov, z toho 5 bolo do skúšobnej prevádzky. Okrem uvedených samostatne schválených prevádzkových poriadkov (7), bolo ešte 10 schválených súčasne s posúdením priestorov do prevádzky.

Taktiež boli vydané 3 rozhodnutia na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác a 1 rozhodnutie stratilo účinnosť z dôvodu vykonania technických a organizačných opatrení a následných prehodnotení kategórií prác z hľadiska zdravotných rizík a ich preradení z kategórie 3 do kategórie 2 na základe aktuálnych posúdení rizík a vypracovaní nových posudkov o riziku. Po prehodnotení boli zrušené rizikové práce formou stanoviska RÚVZ so sídlom v Bardejove.

V súvislosti s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb boli RÚVZ so sídlom v Bardejove v roku 2013 vydané 2 rozhodnutia pre subjekty:

- 1) SAMP SLOVAKIA s. r. o., 29. augusta 4, 085 01 Bardejov – demontáž strešnej krytiny z objektu rodinného domu na ul. Makovická č. 38 v Dlhej Lúke,
- 2) SAMP SLOVAKIA s. r. o., 29. augusta 4, 085 01 Bardejov – demontáž strešnej krytiny z objektu drevenej garáže na ul. Přerovská č. 8 v Bardejove

Uvedená firma je držiteľom platného oprávnenia na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb vydaných ÚVZ SR.

Bolo vydané 1 rozhodnutie na nakladanie s nebezpečnými odpadmi na pracovisku strojárskej výroby pre subjekt KAMAX k. s., Priemyselná 3752, 085 01 Bardejov.

6 záväzných stanovísk bolo vydaných k návrhom na územné konanie, 10 záväzných stanovísk bolo vydaných k návrhom na kolaudáciu stavieb a 2 záväzné stanoviská boli vydané k návrhom na zmenu v užívaní stavieb.

V roku 2013 bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 634 previerok (**tabuľka č. 3**). Časť previerok (174) bola vykonaná v súvislosti s posudkovou činnosťou RÚVZ so sídlom v Bardejove.

Odborné stanoviská boli prevažne vydané k posúdeným projektovým dokumentáciám (12), k prehodnoteniu kategórie rizikových prác (2) a k prešetreniam podozrení na chorobu z povolania (2).

Konzultačná činnosť bola zameraná na posudzovanie vhodnosti a účelovosti priestorov pre pracovnú činnosť pred zriaďovaním a uvedením týchto priestorov do prevádzky resp. k rozpracovaným projektom stavby a pracovným zdravotným službám, k pracovným rizikám a ich príčinným súvislostiam k chorobám a poškodeniam zdravia z výkonu pracovnej činnosti.

Poradenská činnosť bola poskytovaná takmer pri každej previerke v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a v prevažnej miere sa týkala aj upozornení zamestnávateľov na legislatívne úpravy a povinnosti im z nich vyplývajúce.

Iná činnosť:

- odber vzoriek obilia od pestovateľov nášho okresu na monitorovanie rádioaktivity životného prostredia s dopravou do RÚVZ so sídlom v Košiciach – boli odobraté 3 vzorky obilia (pšenica, jačmeň, ovos)
- 1 výzva na podanie vyjadrenia

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme sledovali pracovné podmienky a režim práce a odpočinku zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu so zobrazovacími jednotkami

prevažnú časť pracovnej zmeny t.j. viac ako 4 hodiny denne, a plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z Nariadenia vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami.

Previerky boli vykonané v kanceláriách v súvislosti s podanými žiadosťami (12) , kde zamestnanci prevažnú časť pracovnej zmeny vykonávajú prácu so zobrazovacími jednotkami. Zároveň všetkým zamestnancom (20) boli rozdane na vyplnenie dotazníky informovanosti zamestnancov pri práci so zobrazovacími jednotkami, ktorými sme overovali u zamestnancov dodržiavanie požiadaviek zamestnávateľa na poskytovanie informácií v oblasti ochrany zdravia pri práci (**tabuľka č. 6**).

Na všetkých sledovaných pracoviskách so zobrazovacími jednotkami neboli zistené žiadne závažnejšie nedostatky.

V prevádzkach okresu Bardejov sme rozdali spolu 89 kontrolných listov pre jednotlivé faktory pracovného prostredia (**tabuľka č. 7**). Z uvedených dotazníkov informovanosti zamestnancov sme zistili, že v niektorých organizáciách zamestnávateľa nedostatočne informujú zamestnancov o zdravotných rizikách spojených s ich výkonom práce. Najlepšie boli informovaní administratívni zamestnanci o rizikách práce so zobrazovacími jednotkami.

Za rok 2013 neboli uložené žiadne sankcie. Zistené nedostatky v rámci ŠZD pri ochrane a podpore zdravia pri práci boli riešené v rámci jednaní so zamestnávateľmi, kde boli prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov. Rozsah realizácie uvedených opatrení touto formou sa ukázal ako dostatočný a efektívny prostriedok a nebolo potrebné pristupovať k sankčným opatreniam (**tabuľka č. 8**). Bol vydaný 1 pokyn na odstránenie nedostatkov v prevádzke stolárskej výroby v obci Kurima, zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru.

Merania hluku, ovzdušia – prach, chemických faktorov vykonali na základe našich požiadaviek zamestnanci laboratórií RÚVZ so sídlom v Prešove, súčasne boli vykonané aj merania mikroklimatických podmienok.

9. Podpora zdravia pri práci

V súvislosti s výkonom štátneho zdravotného dozoru sú v rámci poradenskej činnosti využívané zdravotno-výchovné materiály, ktoré boli vypracované RÚVZ v SR v roku 2002. Tieto materiály sme poskytovali zamestnávateľom ako aj zamestnancom, a to individuálne

podľa zisťovanej problematiky, respektíve v rámci konzultácií na RÚVZ Bardejov. Veľký záujem zo strany zamestnávateľov bol aj o informácie o pracovných zdravotných službách.

Kampaň Zdravé pracoviská 2012 – 2013 s názvom Spolupráca pri prevencii rizík mala za úlohu podporiť spoluprácu manažérov, zamestnancov a ďalších zúčastnených strán na zlepšovaní bezpečnosti a ochrany zdravia. Kampaň koordinuje Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Kampaň bola zameraná na prevenciu rizík, riadenie rizík, podporu vrcholových manažérov pri aktívnom zapojení sa do znižovania rizík, podporu spolupráce zamestnancov, ich zástupcov a ďalších zúčastnených strán s manažérmi s cieľom znižovať riziká. V roku 2013 sa Európsky týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci uskutočnil od 21. 10. 2013. V súvislosti s Európskou kampaňou „Zdravé pracoviská – Spolupráca pri prevencii rizík“ bolo poskytované poradenstvo pre zamestnávateľov, ale aj zamestnancov v otázkach – právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, preventívne hodnotenie zdravotných rizík z faktorov práce a pracovného prostredia, obmedzovanie pôsobenia zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia a ich negatívne pôsobenie na zdravie zamestnancov.

V rámci Európskeho týždňa BOZP sme na RÚVZ so sídlom v Bardejove dňa 23. 10. 2013 pripravili Deň otvorených dverí pod názvom „Zdravé pracoviská – Spolupráca pri prevencii rizík“, o uskutočnení ktorého bol uverejnený článok v regionálnej tlači a na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Bardejove. O túto akciu nebol zo strany zamestnávateľov veľký záujem. Osobne sa ho zúčastnili 3 štatutárni zástupcovia zamestnávateľov v okrese Bardejov.

V rámci Európskeho týždňa bol zorganizovaný odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Košického a Prešovského kraja na RÚVZ Košice.

V rámci vnútroústavných seminárov bola prezentovaná 1 prednáška:

- Prevencia expozície karcinogénov pri práci v praxi

10. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

V rámci Európskeho týždňa BOZP bol v regionálnej tlači „Bardejovské novosti“ uverejnený článok: Európska kampaň „Zdravé pracoviská – Spolupráca pri prevencii rizík“ (**tabuľka č. 12**).

11. Vyhodnotenie Dohody o spolupráci a koordinácii činností medzi ÚVZ SR a NIP v oblasti ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci, zo dňa 15. 3. 2011 (zaslaná listom č. OPPL/2362/2011-Oj zo dňa 15. 3. 2011)

Článok 7 Spolupráca regionálnych hygienikov a inšpektorov práce

Spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce v roku 2013 boli zamerané na nebezpečné chemické faktory pri práci (zameranie na informovanosť zamestnancov, pracovisko, prevádzkové poriadky, posudky o riziku, karty bezpečnostných údajov, plnenie povinností zamestnávateľa) a na pracoviská, na ktorých sú vyhlásené rizikové práce alebo na ktorých je vysoký počet závažných úrazov. RÚVZ so sídlom v Bardejove nebol vybraný na vykonanie spoločných previerok s príslušným inšpektorátom práce v subjektoch podľa dohody na regionálnej úrovni (**tab. č. 14a**).

V roku 2013 nebola vybraná žiadna organizácia v okrese Bardejov pre spoločnú kontrolu podľa zákona 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

12. Výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s novou chemickou legislatívou

V rámci ŠZD sú vykonávané kontroly zamerané prevažne na kontrolu kariet bezpečnostných údajov v prevádzkach s výskytom chemických látok v pracovnom prostredí. Tiež sa vykonáva poradenská činnosť týkajúca sa upozornení zamestnávateľov na novú chemickú legislatívu a povinnosti im z nich vyplývajúce.

Podľa § 11 Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov bolo celkom schválených 15 prevádzkových poriadkov. Z toho bolo vydaných 10 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky súčasne so schválením prevádzkového poriadku, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi (**tabuľka č. 15a**). Jednalo sa o schvaľovanie prevádzky s expozíciou zamestnancov chemickým faktorom pri práci.

Fyzickými osobami – podnikateľmi a právnickými osobami bolo predložených 11 oznámení o začatí vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálna činnosť (**tabuľka č. 15b**).

Za rok 2013 neboli uložené žiadne sankcie (**tabuľka 15c**).

13. Personalistika

Personálne obsadenie oddelenia PPL a T v roku 2013 sa oproti roku 2012 nezmenilo
(tabuľka č. 16).

- Mgr. Helena Křokov – VŠ verejn zdravotníctvo – zaraden do špecializácie „Zdravie pri práci“
- Anna Rybarov – diplomovan asistent hygieny a epidemiológie – PŠŠ v odbore hygiena práce
- Jn Chovanec – asistent hygieny a epidemiológie – diplom o špecializácii v odbore hygiena životného prostredia

14. Tabuľky č. 1 - 16

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	163		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	7		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia a na činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie zamestnancov biologickým faktorom	0		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	0		
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	0		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	2		
- o návrhoch na nakladanie s nebezpečnými odpadmi a na prevádzkovanie zariadení na zneškodňovanie nebezpečných odpadov	1		
- o návrhoch na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác / o zrušení rizikových prác	3/1		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné	0		
S p o l u:	176		
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia	1 pokyn		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb	-		
E. Záväzná stanoviska: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov	0		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			

- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	6		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	12		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	0		

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor	P o č e t
Kontrola - miestne zisťovanie (ukončená záznamom)	634
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	0
Šetrenie petícií	0
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	0
Odborné stanoviská (expertízy)	16
Konzultácie	215
Poradenstvo - individuálne - skupinové	0
Iné činnosti*	1

* napr. šetrenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.
Poznámka: v štatistickom výkaze sa používa výraz „kontrola“

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami		
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe dĺžky odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu
-	-	-	-

Tabuľka č. 5a

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)	Klasifikácia/kateg. * podľa NV SR č. 356/2006 Z. z. zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok**
NsP Sv.Jakuba, n. o., Bardejov - onkologická ambulancia	práca s cytostatikami	proces s r. ch. k	3	2	5 234

* kat. 1 – dokázaný karcinogén pre ľudí
kat. 2 – pravdepodobný karcinogén
proces s r.ch.k – proces s rizikom chemickej karcinogenity
**N – objektivizácia nevykonaná, resp. spotreba neudaná

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	1
Kontrola – miestne zisťovanie (ukončená záznamom) vykonaná po oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	1

Tabuľka č. 6

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami podľa NV SR č. 276/2006 Z. z.	P o č e t
Kontrola (ukončená záznamom)	12
Kontrolné listy	20
Pokyny na odstránenie nedostatkov	0
Sankčné opatrenia*	0

* V komentári uviesť názov organizácie, druh sankcie a dôvody uloženia sankcie

Tabuľka č. 7

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Bardejov	4	0	22	34	4	0	0	0	5	20

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

H – hluk

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

R – bremená

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

Tabuľka č. 8

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	0	
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 46 zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	-
Trestné oznámenie	0	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z.z.)	0	
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	0	-

Tabuľka č. 9

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania				
Číslo položky Zoznamu CHzP	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver prešetrovania S / N*
0	I73 G56.0	JAS – EXPORT, a. s. Bardejov	robotník	

* Záver prešetrovania príčinnej súvislosti vykonávanej práce, resp. pracovných podmienok so vznikom poškodenia zdravia

S – pracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

N - nepracoval za podmienok kedy môže vzniknúť choroba z povolania

Poznámka:

Ak sa jednej fyzickej osobe týka niekoľko položiek zo zoznamu chorôb z povolania, uveďte ich v komentári. Do jedného riadku uveďte len 1 položku zo zoznamu chorôb z povolania.

Ak sa nedá jednoznačne potvrdiť súvislosť s vykonávanou prácou (nejednoznačné závery) uveďte pri položke zo zoznamu chorôb z povolania ?

Ak záver nebol stanovený (napr. z dôvodu zániku podniku, pracoviska v zahraničí) uveďte pri položke zo zoznamu chorôb z povolania **0**

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	21	21	21
Biologický materiál	0	0	0
Genetická toxikológia	0	0	0
Hluk	58	117	250
Vibrácie	0	0	0
Optické žiarenie ²⁾	0	0	0
Elektromagnetické pole	0	0	0
Mikroklimatické podmienky	14	51	51
Ionizujúce žiarenie	0	0	0
S p o l u :	93	189	322

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Počet vzoriek sú komodity, každá označená ako „kód vzorky“ v centrálnom príjme a na ktoré sa vydáva protokol o skúškach.

Počet ukazovateľov sa nenásobí počtom paralelných stanovení.

Počet analýz je počet paralelných stanovení ukazovateľov.

Pri fyzikálnych faktoroch sa v kolónke:

počet vzoriek uvedie **počet meraných miest**, napr. vysielateľ, miestnosť, stroj, označené ako kód vzorky v centrálnom príjme

počet ukazovateľov uvedie **počet fyzikálnych veličín** (napr. teplota, relatívna vlhkosť, prúdenie vzduchu = 3 ukazovatele), odmeraných na meracích miestach

počet analýz uvedie sa **počet uskutočnených odčítaní**.

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov.

Hodnotenie fyzickej záťaže a psychickej pracovnej záťaže (uviest' počet hodnotených profesií), metódy merania a hodnotenia uveďte v komentári.

Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	100	70	4			174
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR	1	15	4			20
FO – slobodné povolanie						
FO – poľnohospodárska výroba						
Fyzické osoby spolu	101	85	8			194
Verejná obchodná spoločnosť			1			1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	9	115	24	7	0	155
Komanditná spoločnosť						
Nadácia						
Nezisková organizácia			1		1	2
Akciová spoločnosť		5	2		3	10
Družstvo		3	13	3		19
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.						
Štátny podnik						
Národná banka Slovenska						
Banka – štátny peňažný ústav						
Rozpočtová organizácia			1			1
Príspevková organizácia						
Obecný podnik						
Fondy						
Verejnoprávna inštitúcia						
Zahraničná osoba						
Sociálna a zdravotné poisťovne						
Odštepny závod				1		1
Združenie (zväz, spolok)		1				1
Politická strana, hnutie						
Cirkevná organizácia						
Organizačná jednotka združenia						
Komora (s výnimkou profesných komôr)						
Záujmové združenie právnických osôb						
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)		13	1			14
Krajský a obvodný úrad						
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)						
Právnické osoby spolu	9	137	43	11	4	204
S p o l u :	110	222	51	11	4	398

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť					
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)				
0	0	0	0	0	1

Poznámka: Podrobnejšie sú údaje spracované vo všeobecnej časti VS

Komentár:

Zahraničné pracovné a študijné cesty

- názov podujatia, miesto, dátum
- Špecializované úlohy – aktívna práca na špecializovaných odborných činnostiach schválených ÚVZ SR pre dané RÚVZ a ÚVZ SR

Iné činnosti

- besedy a relácie v rozhlase, v televízii
- besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU
- články v denníkoch, časopisoch a v regionálnej tlači
- články (aktivity) na internetových stránkach, atď.

Tabuľka č.13a

RÚVZ	PZS u zamestnávateľa – vlastnými odbornými zamestnancami					
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien
Bardejov	0	0	0	0	0	0

Tabuľka č.13b

RÚVZ	PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom					
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien
Bardejov	9	1260	447	21	2583	1025

Tabuľka č.13c

RÚVZ	PZS – zamestnávateľ nemá zabezpečenie					
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien	počet kontrolovaných subjektov	počet zamestnancov	z toho žien
Bardejov	-	-	-	0	0	0

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
Bratislavský		
Trnavský		
Nitriansky		
Žilinský		
Banskobystrický		
Trenčiansky		
Prešovský	-	
Košický		

* Vykazujú vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove a Košiciach

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 261/2002 Z.z.)				
Kraj	Preverka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Katégoria subjektu	Počet uložených opatrení
-	-	-	-	-

Poznámka: K tabuľke uveďte komentár o celkovom počte vybraných organizácií (z toho počet v kategórii A a počet v kategórii B), celkový počet uložených opatrení a dôvody ich uloženia, uveďte problémy a nedostatky, s ktorými ste sa pri kontrolách stretli. Každý RÚVZ v sídle kraja vypracuje samostatne vyhodnotenie kontrolnej činnosti v zmysle zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

Tabuľka č. 15a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických § 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z.z.	P o č e t súhlasných/nesúhlasných rozhodnutí
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	10/0

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi. V komentári osobitne uveďte, či sa jednalo o schvaľovanie prevádzky s expozíciou zamestnancov karcinogénom, mutagénom, látkam reprodukčne toxickým.

Tabuľka č.15b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Oznámenie o začatí vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi alebo právnickými osobami (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	11
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Nariadenie opatrení v prípade, že hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam, látkam reprodukčne toxickým (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z.z.)	0
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia *. (§ 26 ods. 3 písm. e) zákona č. 67/2010 Z.z.)	0

* Údaje od RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.
V komentári uveďte dôvody prijatia rozhodnutia.

Tabuľka č. 15c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z.z.	Počet	V sume
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a), b), c), d), e), f) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 28 písm. e), f), g), h), i) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 39 písm. b), c), d) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 41 písm. a), b) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	
Pokuty uložené podľa § 36 zákona č. 67/2010 Z. z. za správne delikty uvedené v §§ 33-35 zákona č. 67/2010 Z. z.	0	
Poriadkové pokuty uložené podľa § 38 zákona č. 67/2010 Z.z.	0	

Tabuľka č. 15d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 9 ods. 6 zákona č. 261/2002 Z. z.)	-

Tabuľka č. 16

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
0	1	0	1	0,4 úväzok	0	0	2,4

VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní – odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. od 1.7.2010 v znení NV SR č. 111/2013 Z. z. od 1.7.2013)

DAHE – diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHE – asistenti hygieny a epidemiológie

SŠ zdrav. – zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní – chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

HYGIENA VÝŽIVY

I. HYGIENA VYŽIVY

1. Personálne obsadenie odborov/oddelení hygieny výživy

Na oddelení hygieny výživy pracujú 4 pracovníci, z toho 3 VŠ (z nich 1 vedúca oddelenia) a 1 pracovníčka s vyšším odborným vzdelaním.

Jana Rákossyová, MVDr.	1994	VŠ II. stupňa
Andrej Goliaš, Ing.	1996	VŠ II. stupňa
Adriána Kaščáková, Ing.	2007	VŠ II. stupňa
Marta Andrejovová, dipl.a.h.e.	1985	Vyššie odborné vzdelanie

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Pracovníci oddelenia hygieny výživy sa zúčastnili nasledovných vzdelávacích akcií :

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčastnených zamestnancov
Pracovný seminár	Pracovný seminár k problematike odpadu zo ZSS	3.4.2013	ÚVZ SR Bratislava	ÚVZ SR Bratislava	1
Celoslovenská pracovná porada vedúcich pracovníkov oddelení hygieny výživy	Celoslovenská pracovná porada	29.– 30.5.2013	Terchová - Vrátna	ÚVZ SR Bratislava	1

Porada zamestnancov odd. HV	Porada	7.8.2013	RÚVZ Trenčín	ÚVZ SR Bratislava	1
Celoslovenská pracovná porada vedúcich pracovníkov oddelení hygieny výživy	Celoslovenská pracovná porada	27.-28.11.2013	Košice	ÚVZ SR Bratislava	1
Interné semináre	prednáška	24.4.2013 29.5.2013 26.6.2013 24.9.2013 30.10.2013 27.11.2013	RÚVZ Bardejov	RÚVZ Bardejov	4

Odborný zamestnanec pripravil 1 prednášku na tému „Alergény v potravinách.“

Iné odborné činnosti:

V priebehu roka 2013 bolo vykonaných 298 konzultácií a poradenskej činnosti. V sledovanom období bolo preskúšaných 126 žiadateľov o skúšku. Všetkým boli vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti. V skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon epidemiologickej závažných činnosti boli zastúpení odborní zamestnanci oddelenia hygieny výživy a epidemiológie RÚVZ Bardejov.

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

RÚVZ so sídlom v Bardejove - oddelenie hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v regióne Bardejov.

3.1.1 Posudková činnosť

Celkom bolo vydaných 129 posudkov na uvedenie priestorov zariadení do prevádzky. Z uvedeného počtu bol vydaný **1 negatívny posudok**, z dôvodu nesplnenia požiadaviek na prevádzkovanie predajne potravín. Voči uvedenému negatívnemu posudku nebolo účastníkom konania podané odvolanie.

Bolo vydaných **11 záväzných stanovísk**, z toho 2 k územným a 9 ku kolaudačným konaniam, **15 odborných stanovísk** a **5 rozhodnutí o prerušení konania**. Vo všetkých prípadoch účastníci konania požiadali o prerušenie konania z organizačných dôvodov.

V sledovanom období boli uložené 3 nariadenia na zákaz prevádzky, 1 nariadenie na zákaz činnosti a v 7 prípadoch boli uložené opatrenia na stiahnutie z obehu potravín po DS.

3.1.2 Kontrolná činnosť

V rámci ŠZD bolo podľa zák. č. 355/2007 Z. z. spolu vykonaných **523 kontrol**. Z uvedeného počtu bolo vykonaných 11 kontrol v súvislosti s vydaním záväzných stanovísk a 129 kontrol v súvislosti s vydaním rozhodnutí k uvedeniu zariadení do prevádzky.

V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných **258 kontrol** na dodržiavanie **zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania** podľa zák. NR SR 377/2004 Z. z. pri ktorých neboli zistené nedostatky.

Pri kontrolách v **ZSS** boli najčastejšie zisťované nedostatky vo vedení evidencie pri monitorovaní kritických kontrolných bodov, nedostatky v skladovaní potravín (spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín), nedostatočná prevádzková hygiena (znečistené steny, podlahy, nedostatočná teplota vody, technologické vybavenie), nedostatky v osobnej hygiene (nevhodný pracovný odev), nevyhovujúca teplota hotových pokrmov pri ich výdaji, zmrazovanie hotových pokrmov a čerstvého surového mäsa dodaného v nezmrazenom stave, uchovávanie surovín po uplynutí dátumu spotreby, nevyhovujúca odborná spôsobilosť a nezdokladovaná zdravotná spôsobilosť.

V sledovanom období bolo podaných **6 podnetov**, z toho 3 podnety v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a 3 podnety v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z.. 3 podnety boli opodstatnené. Predmetom šetrenia týchto podnetov bolo - nedostatočná prevádzková hygiena v ZSS, nevyhovujúce označovanie balených cukrárskych výrobkov a predaj potravín v ZSS.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly boli v roku 2013 zamerané na dodržiavanie potravinového práva prevádzkovateľmi potravinárskych prevádzok podľa nariadenia (ES) č. 882/2004 Európskeho parlamentu a Rady, podľa § 23 ods. 2 zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Výkon úradnej kontroly prebiehal v súlade a Viacročným národným plánom pre úradnú kontrolu v SR aktualizovaného na rok 2013. V sledovanom období bolo v potravinárskych prevádzkach vykonaných spolu 609 zistených bolo 142 nezhôd. Z toho v rámci vykonávania úradnej kontroly bolo vykonaných 86 kontrol a zistených bolo 23 nezhôd.

3.2.1 ÚK v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

V regióne Bardejov máme 16 výrobní zmrzliny a 15 zariadení s predajom zmrzliny, 4 zariadenia s predajom potravín na osobitné výživové účely, 9 zariadení s predajom výživových doplnkov a 26 lekární. Výrobne prídavných látok a aróm v našom regióne neregistrujeme.

V rámci úradnej kontroly bolo vykonaných **86 kontrol**, pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou **23 kontrol**, pri manipulácii s výživovými doplnkami a potravinami na osobitné výživové účely **7 kontrol**.

Pri výkone úradnej kontroly pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou bolo zistených **12 nezhôd**. Najčastejšie zisťované nezhody: dodržiavanie zásad HACCP, prevádzková hygiena, skladovanie potravín.

V súvislosti s výkonom **úradnej kontroly nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami** boli vykonané **3 úradné kontroly**, z toho 2 kontroly materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami bez odberu vzoriek. Bola odobratá 1 vzorka výrobku určeného na styk s potravinami – nylonová vareška, ktorá bola vyšetrená na stanovenie obsahu primárnych aromatických amínov. Výsledky rozborov vzoriek potvrdili, že predmetné výrobky spĺňajú požiadavky 5. hlavy II. časti Potravinového kódexu SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami. Kontroly boli zároveň zamerané na označovanie

a dokumentáciu v súlade s Potravinovým kódexom SR – Materiály a predmety určené na styk s potravinami. Označovanie na sledovaných výrobkoch bolo v súlade s ustanovením platných právnych predpisov.

V roku 2013 boli zaslané **2 hlásenia RASFF** o zdravotne škodlivých výrobkoch:

- Falšovanie mrazených hovädzích burgerov z Poľska. Výrobok bol s pozitívnym výsledkom vyšetrený na prítomnosť konskej DNA
- Lasagne Bolognese NOWACO, mäsom plnené cestoviny. Výrobok bol vyšetrený s pozitívnym výsledkom na prítomnosť konskej DNA

Spolu bolo vykonaných 60 kontrol, pri ktorých nebol zistený výskyt predmetných výrobkov.

3.2.2 Kontrola v ZSS, vrátane výroby lahôdkárskych výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

(kontrola podľa zákona č.152/1995 Z. z.)

V regióne Bardejov máme registrovaných 373 zariadení spoločného stravovania, z ktorých bolo v sledovanom období kontrole podrobených 258 subjektov, u ktorých bolo vykonaných **258 kontrol**. V súvislosti s prípravou hotových pokrmov a jedál na predajných miestach bolo vykonaných spolu 51 kontrol /viď bod č. 3.5 Hromadné akcie/.

Najčastejšie zisťované nezhody sa týkali nevyhovujúceho skladovania a uchovávania potravín, v hygiene prevádzky, dodržiavaní zásad HACCP.

V regióne Bardejov máme 1 lahôdkarskú výrobu (predávajúcu na maloobchodnej báze) a 10 zariadení vykonávajúcich predaj lahôdkárskych výrobkov, 12 cukrárskych výrobní (predávajúcich na maloobchodnej báze) a 11 zariadení s predajom cukrárskych výrobkov. Pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými výrobkami bolo vykonaných **8 kontrol**, pri výrobe a manipulácii s cukrárskymi výrobkami **33 kontrol**.

Pri výkone úradnej kontroly pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými, cukrárskymi výrobkami bolo zistených **11 nezhôd**. Najčastejšie zisťované nezhody: dodržiavanie zásad HACCP, prevádzková hygiena, skladovanie potravín.

3.2.3 Audity podľa čl. 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

V roku 2013 boli vykonané 2 audity v potravinárskych zariadeniach:

- Dom ošetrovateľskej starostlivosti a zariadenie opatrovateľskej starostlivosti Zborov ul. SNP č. 692 - v termíne 18.10.2013
- Motorest Tarnov č. 115 – v termíne 15.10.2013

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

V sledovanom období bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 333 vzoriek potravín (vrátane pokrmov), z nich bolo mikrobiologicky vyšetrených 205 vzoriek, z toho nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám 16 vzoriek t.j. 4,8 % z celkového počtu odobratých vzoriek.

Počet odobratých a mikrobiologicky vyšetrených vzoriek podľa druhu komodity:

- **lahôdkárske výrobky** – 8 vzoriek, z toho 4 vzorky boli vyšetrené mikrobiologicky, 1 vzorka nevyhovela pre zvýšený počet kvasiniek, čo predstavuje 25 % z celkového počtu odobratých vzoriek vyšetrených mikrobiologicky
- **cukrárske výrobky** – 37 vzoriek, z toho 25 vzoriek bolo vyšetrených mikrobiologicky, z nich nevyhoveli 3 vzorky pre prekročený počet kvasiniek (1 vzorka) a koliformných mikroorganizmov (2 vzorky) čo predstavuje 12 % z celkového počtu odobratých vzoriek vyšetrených mikrobiologicky
- **zmrzlina** – 38 vzoriek, z toho 27 vzoriek bolo vyšetrených mikrobiologicky, z nich 8 vzoriek nevyhovelo pre zvýšený počet kvasiniek (1 vzorka), pre zvýšený počet kvasiniek a mikroorganizmov Enterobacteriaceae (1 vzorka), pre prekročený počet mikroorganizmov Enterobacteriaceae (1 vzorka), pre zvýšený počet kvasiniek, prekročený počet mikroorganizmov Enterobacteriaceae a koliformných baktérií (3 vzorky), pre prekročený počet mikroorganizmov Enterobacteriaceae a koliformných baktérií (1 vzorka), čo predstavuje 29,6 % z celkového počtu odobratých vzoriek vyšetrených mikrobiologicky
- **hotové pokrmy** – 162 vzoriek, z toho 157 vzoriek bolo vyšetrených mikrobiologicky, z nich 3 vzorky nevyhoveli pre zvýšený počet koliformných mikroorganizmov (1 vzorka), pre zvýšený počet koliformných mikroorganizmov a Bacillus cereus (1 vzorka), čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu odobratých vzoriek vyšetrených mikrobiologicky.

- **pokrmý rýchleho občerstvenia** – 5 vzoriek, vyšetrených mikrobiologicky aj chemicky. Výsledky rozborov boli vyhovujúce.
- **detská a dojčenská výživa** – 10 vzoriek, všetky vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám.
- **pramenité a minerálne vody** – 4 vzorky, všetky boli vyšetrené mikrobiologicky a výsledky rozborov boli vyhovujúce.
- **ovocné a bylinné čaje** – 2 vzorky, ktoré vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám
- **výživové doplnky** – 5 vzoriek, všetky vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám
- **vajcia** – 2 vzorky, ktoré vyhoveli mikrobiologickým požiadavkám
- **mäso** – 3 vzorky, 1 vzorka nevyhovela pre prítomnosť *Campylobacter jejuni*.

V súvislosti s nevyhovujúcimi výsledkami laboratórnych rozborov odobratých vzoriek bolo spolu vydaných 10 rozhodnutí o uložení úhrady nákladov, v sume 494 €.

Bolo vydané 1 rozhodnutie o náhrade nákladov podľa § 58 ods. 3 zák. č. 355/2007 Z. z. v celkovej sume 41 € a 9 rozhodnutí podľa § 20 ods. 4 zák. č. 152/1995 Z. z. v celkovej sume 453 €.

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

Z celkového počtu 333 odobratých vzoriek potravín (vrátane pokrmov) bolo chemicky vyšetrených 209 vzoriek.

V jednotlivých komoditách potravín boli vyšetrované jednotlivé kontaminanty v nasledovnom rozsahu:

- **ťažké kovy (Pb, Cd, Hg)** boli sledované v dojčenskej a detskej výžive - 5 vzoriek, výživových doplnkoch 3 vzorky (z toho 2 vzorky vyšetrené na Cd a Hg, 3 vzorky na Pb), bylinných čajoch 2 vzorky na Pb, Cd a Hg, v balených minerálnych a pramenitých vodách 2 vzorky (z toho 1 vzorka dojčenskej vody), mäso 1 vzorka na Pb, Cd a Hg, ostatné potraviny (bio potravina) 1 vzorka na Pb, Cd a Hg. Spolu bolo vyšetrených 14 vzoriek na jednotlivé ukazovatele, obsah ťažkých kovov nebol prekročený v žiadnej vzorke.
- **kontaminanty As, Ni, Sb, B, Mn, fluoridy a kyanidy** boli vyšetrované vo 2 vzorkách balených minerálnych a pramenitých vôd (z toho jedna dojčenská). Ich obsah nebol prekročený.

- **prítomnosť dusičnanov a dusitanov** bola zisťovaná v 7 odobratých vzorkách, a to v 5 vzorkách detskej výživy s obsahom mrkvy a listovej zeleniny a vo 2 vzorkách balených minerálnych a pramenitých vôd (z toho 1 dojčenská voda) Ich obsah nebol prekročený.
Priemer zistených množstiev dusitanov v odobratých vzorkách dojčenskej a detskej výživy bol menší ako medza stanoviteľnosti (t.j. menej ako 14 mg/kg), vo vzorkách balených minerálnych a pramenitých vôd bol menší ako medza stanoviteľnosti (t.j. menej ako 0,010 mg/l)
- **mykotoxíny** – bolo odobratých 5 vzoriek potravín na výživu dojčiat a malých detí na báze ovocia a obilia (aflatoxíny – 4 vzorky, patulín – 1 vzorka). Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce.
- **akrylamid** – odobraté 2 vzorky detskej výživy s obsahom zemiakov a koreňovej zeleniny. Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce.

Bola sledovaná prítomnosť prídavných látok v odobratých vzorkách potravín a to:

- **farbivá** – v 58 odobratých vzorkách potravín (zmrzlina 29 vzoriek, výživové doplnky 4 vzorky, cukrárske výrobky 22 vzoriek, nealkoholické nápoje 1 vzorka, cukrovinky 1 vzorka, ostatné 1 vzorka). Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce, z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie limitu povolených farbív, ani použitie nepovoleného farbiva.
- **náhradné sladidlá** – v 41 odobratých vzorkách potravín (lahôdkárske výrobky 3 vzorky, cukrárske výrobky 34 vzoriek, výživové doplnky 3 vzorky, ostatné potraviny 1 vzorka). Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce, z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie limitu povolenej látky, ani použitie nepovolenej látky.
- **chemické konzervačné látky** – v 44 odobratých vzorkách potravín (lahôdkárske výrobky 8 vzoriek, cukrárske výrobky 31 vzoriek, výživové doplnky 4 vzorky, ostatné potraviny 1 vzorka). Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce.
- **obsah soli** – bolo odobratých 73 vzoriek potravín (hotový pokrm 68 vzoriek, pokrmy rýchleho občerstvenia 5 vzoriek). Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce.
- **ferokyanidy a jodid draselný** – v 27 odobratých vzorkách kuchynskej soli. Vyšetrované vzorky vyhovelí požiadavkám PK SR
- **stanovenie pH** – v 2 vzorkách minerálnej a pramenitej vody. Výsledky laboratórných rozborov boli vyhovujúce.

Ďalšie sledované ukazovatele :

- **kumarín** – 1 vzorka cereálneho výrobku s obsahom škorice pre deti. Vyšetrovaná vzorka v sledovanom ukazovateli vyhovela. Výsledok laboratórne vyšetrenej vzorky bol 6,99 mg/kg.
- **mentofurán** – v 1 vzorka výrobku s obsahom mentolu. Vyšetrovaná vzorka vyhovela v sledovanom ukazovateli.
- **glutén** – 1 vzorka potraviny na osobitné výživové účely. Vyšetrovaná vzorka v sledovanom ukazovateli vyhovela. Výsledok laboratórne vyšetrenej vzorky bol menej ako 5 mg/kg
- **GMO** - bola odobratá 1 vzorka (ryža guľatozrná) v predmetnej vzorke nebola zistená prítomnosť genetiky modifikovanej ryže.

3.4 Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

Letná turistická sezóna je sústredená do centra mesta, do Bardejovských Kúpeľov a do rekreačného strediska Nižná Polianka. Okrem ZSS, ktoré sú v rámci mesta a v Bardejovských Kúpeľoch boli v rámci LTS v sledovanom období prevádzkované aj 3 kúpaliská pri ktorých sú zriadené sezónne bufety, v ktorých sa vykonáva hlavne predaj nápojov, pokrmov rýchleho občerstvenia, mrazených krémov a hlbokomrazenej zmrzliny.

Pred začatím LTS sme vykonávali kontrolu pripravenosti rekreačných a stravovacích zariadení na letnú turistickú sezónu. V týchto zariadeniach bolo spolu vykonaných **41 kontrol**, ktoré boli zamerané na celkovú hygienu v prevádzke, skladovanie potravín a overovanie ich pôvodu, na manipuláciu s potravinami, na dodržiavanie zásad HACCP, na manipuláciu s odpadom a na odbornú a zdravotnú spôsobilosť.

Boli zistené nezhody vo vedení evidencie pri monitorovaní kritických kontrolných bodov, pri skladovaní potravín (spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín), nedostatočná prevádzková hygiena (znečistené steny, podlahy, nedostatočná teplota vody, technologické vybavenie), nedostatky v osobnej hygiene (nevhodný pracovný odev). Častými nedostatkami boli neoznačené pracovné plochy, nevyhovujúca teplota hotových pokrmov pri ich výdaji, uchovávanie surovín po uplynutí dátumu spotreby a nevyhovujúca odborná spôsobilosť.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Zimná turistická sezóna je sústredená do rekreačných oblastí Regetovka, Nižná Polianka a Fričkovce, kde sa nachádzajú lyžiarske vleky pri ktorých sú v prevádzke sezónne bufety. Neboli vykonané kontroly z dôvodu nepriaznivého zimného počasia.

3.5 Hromadné akcie

V sledovanom období boli oznámené konanie 4 hromadných akcií v našom regióne: „Šarišské slávnosti piesní a tancov“, „Jazdecké preteky v parkúrovom skákaní“, „Bardejovský jarmok“ a „Vianočné trhy“. Pozornosť sa venovala prípravnému obdobiu, kde sa problematika prejednávala s mestským, resp. obecnými úradmi a boli vydávané posudky pre prevádzkovateľov stánkového predaja a iného ambulatného predaja.

Spolu bolo vykonaných **51 kontrol**, pri ktorých boli zistené nezhody týkajúce sa nepredloženia rozhodnutí RÚVZ na konanie hromadných akcií, nepredloženia dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, prevádzkovej hygieny, nedostatkov pri skladovaní potravín a v overovaní pôvodu potravín.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zák. NR SR č. 355/2007 Z .z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej zák. č. 355/2007 Z. z.):

podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) – nebolo vydané žiadne opatrenie

podľa § 55 ods. 2 boli uložené 4 opatrenia na mieste – nariadenie uzatvorenia prevádzky

podľa § 58 bola uplatnená 1 náhrada nákladov v sume 41 €

podľa § 57 bolo uložených 12 pokút v sume 2085 €

podľa § 56 boli udelené 3 blokové pokuty v sume 60 €

v súčinnosti so zák. č.372/1990 Z. z. bolo v blokovom konaní uložených 55 pokút fyzickým osobám v sume 1533 €.

Sankčné opatrenia podľa zák. NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

podľa § 19 ods. 1 a 2 a podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 bolo uložených 7 opatrení na mieste

podľa § 20 ods. 4 bolo uložených 9 úhrad nákladov v sume 453 €;

podľa § 28 bola uložená 1 pokuta v sume 100 €.

podľa § 29 bolo udelených 13 blokových pokút v sume 338 €.

Ďalšie sankčné opatrenia:

podľa § 10 zák. č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov neboli uložené žiadne sankcie,

podľa § 45 zák. č. 71/1967 Zb. nebola uložená poriadková pokuta.

V zákonom stanovenej lehote neboli podané žiadne odvolania.

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

V sledovanom období v našom regióne bolo hlásené 1 alimentárne ochorenie prebiehajúce v epidémii na ktorého šetrení sa podieľalo oddelenie hygieny výživy a oddelenie epidemiológie. Pôvodcom ochorenia bol Rotavírus. Faktor prenosu nezistený.

6. Poradne správnej výživy

Poradňa správnej výživy vykonáva svoju činnosť v rámci poradne zdravia. Klienti do tejto poradne sú odporúčaní zo základnej poradne. Poradňu správnej výživy navštívilo v sledovanom období 145 klientov, z toho 42 mužov a 103 žien. Vo vekovej kategórii 18 – 34 ročných bolo 56 klientov (20 mužov a 36 žien), v 35 – 54 ročných bolo 78 klientov (21 mužov a 57 žien) a vo vekovej kategórii 55 – 65 a viac ročných bolo 11 klientov (1 muž a 10 žien). Poradenstvo vychádzalo z biochemických výsledkov krvi a záujemcom sa zisťovali stravovacie zvyklosti pomocou dotazníka a z jednodňového jedálnička. Nutričný príjem sa zisťoval pomocou programu Alimenta. Každý výsledok bol individuálne zhodnotený a klientovi sa navrhla zmena v stravovacích zvyklostiach a zmena životného štýlu s odporúčením kontrolného vyšetrenia.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

V roku 2013 sa oddelenie hygieny výživy podieľalo na plnení nasledovných **3 úloh a projektov:**

Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie

Úloha spočívala v sledovaní vývoja výživového stavu, spotreby potravín a vybraných výživových ukazovateľov. Dotazníkovou metódou sa sledovala frekvencia konzumácie vybraných komodít v priebehu týždňa, resp. mesiaca a aktuálny príjem energie, makro a mikronutrientov formou 24 – hodinovej retrospektívnej anamnézy.

Výsledky poskytli údaje o energetickom príjme základných živín (bielkoviny, tuky, sacharidy), o príjme vitamínov, minerálií, vlákniny, cholesterolu, ďalej príjme soli a tekutín v porovnaní s OVD vo vybraných vekových kategóriách.

Vo vekových kategóriách 19 – 34 rokov dospeljej populácie ľahko pracujúcich bolo vyšetrených 20 mužov a 20 žien a vo vekových kategóriách 35 – 59 rokov dospeljej populácie ľahko pracujúcich bolo rovnako vyšetrených 20 mužov a 20 žien.

Monitoring sledovania výživového stavu 80 klientov vybraných vekových kategórií dospeljej populácie ľahko pracujúcich mužov a žien bolo ukončené a spracované údaje boli zaslané na oddelenie HV RÚVZ so sídlom v Poprade.

Monitoring jodidácie kuchynskej soli

V rámci tejto úlohy bolo v roku 2013 odobratých a laboratórne analyzovaných na množstvo jodidu draselného a ferokyanidu draselného spolu 27 vzoriek kuchynskej soli, z toho 2 vzorky soli boli odobraté v ZSS.

Obsah KI a ferokyanidu draselného vo vyšetrovaných vzorkách bol v súlade s údajmi deklarovanými na obale odobratých vzoriek a vyhovoval požiadavkám Potravinového kódexu SR.

Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách

V rámci tejto úlohy sa v roku 2013 vykonával monitoring spotreby 2 vybraných prídavných látok – E 129 Allura červená AC, E 104 Chinolínová žltá a 2 aróm Mentofuránu a Kumarínu na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín.

Monitoringu sa zúčastnilo 20 respondentov a to vo vekovej kategórii 19 – 35 rokov (5 žien a 5 mužov) a vo vekovej kategórii 36 - 54 rokov (5 žien a 5 mužov).

Údaje boli získavané na základe týždenného frekvenčného dotazníka a 24 – hodinového dotazníka, ktorý bol zvlášť pre pracovný a zvlášť pre víkendový deň. Na základe

24 – hodinového dotazníka bol vykonaný odber vzoriek na kvantitatívne a kvalitatívne stanovenie 4 vybraných prídavných látok. Boli odobraté 4 vzorky (1 vzorka – allura červená AC, 1 vzorka – chinolínová žltá, 1 vzorka – mentofurán , 1 vzorka – kumarín) na laboratórnu analýzu predmetných prídavných látok.

Sumár výsledkov laboratórných rozborov a spracované údaje z dotazníkov boli zaslané na ÚVZ SR.

Mimoriadne kontroly

Vo vyhodnocovanom období bolo nariadené vykonanie nasledovných mimoriadnych kontrol:

1. Mimoriadne kontroly cukrovínok z Poľska kontaminovaných jedom na hlodavce.

Spolu bolo vykonaných 25 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania z toho 13 kontrol bolo vykonaných v školských bufetoch, ani v jednom prípade nebol zistený výskyt predmetných cukrovínok.

2. Mimoriadna cielená kontrola zameraná na kontrolu epidemiologicky rizikových činností pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní potravín na trh v potravinárskych prevádzkach supermarketov, hypermarketov a obchodných domov

Boli vykonané 3 kontroly z toho 2 kontroly na úseku predaja lahôdkarských výrobkov a 1 kontrola na úseku predaja lahôdkarských výrobkov a cukrárskych výrobkov. Pri kontrolách neboli uložené žiadne opatrenia, neboli udelené žiadne blokové pokuty a neboli navrhnuté žiadne sankcie. Pri kontrolách bolo zároveň odobratých 24 sterov z rúk a pracovného odevu pracovníkov za účelom objektivizácie dodržiavania osobnej hygieny z toho: v Hypernove 8 sterov, v Tesco 8 sterov a v Bille 8 sterov. Výsledky sterov boli negatívne.

3. Mimoriadna cielená kontrola zameranej na dodržiavanie hygienických požiadaviek v cukrárskych výrobniach a v cukrárňach

Spolu bolo vykonaných 9 kontrol. Najčastejšie zistené nedostatky boli: nedôsledné vedenie evidencie o výrobe zmrzlín a cukrárskych výrobkov, pri predaji cukrárskych výrobkov

chýbala informácia pre spotrebiteľa o prítomných alergénoch a nepredložené doklady o odbornej spôsobilosti. Spolu boli udelené 3 blokové pokuty v sume 70 eur. Boli odobraté 2 vzorky cukrárskych výrobkov - ktoré vyhoveli, 4 vzorky zmrzliny – z toho 1 vzorka nevyhovela pre prekročený počet kvasiniek. Bolo odobratých 10 sterov z pracovného prostredia a zariadenia používaného pri výrobe, manipulácii a predaji cukrárskych výrobkov a zmrzliny. Výsledky sterov boli negatívne.

4. Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek a kvalitu pokrmov v stánku s rýchlym občerstvením na umelých sezónnych kúpaliskách významných pre kúpaciu sezónu v SR

Boli vykonané 3 kontroly. Najčastejšie zistené nedostatky boli: nezabezpečenie tečúcej teplej vody v umývacom dreze na umývanie kuchynského riadu, nedodržiavanie chladiaceho reťazca pri uchovávaní časti potravín a polotovarov používaných na prípravu pokrmov. Bola udelená 1 bloková pokuta v sume 20 eur.

5. Kontrola mäsa v zariadeniach spoločného stravovania

Bolo vykonaných 14 kontrol. Najčastejšie zistené nedostatky boli: zmrazovanie mäsa dodaného v chladenom stave, dodávateľ neuvádza na dodacom liste krajinu pôvodu, prekročenie dátumu spotreby potravín, nedostatočná teplota pri uchovávaní hotového pokrmu, nevyhovujúca teplota teplej vody a chýbajúca odborná spôsobilosť. Bolo uložených 7 blokovaných pokút v sume 179 eur a 1 pokuta v sume 165 eur.

6. Kontrola zmrzliny počas letnej sezóny 2013 v SR

Bolo vykonaných 21 kontrol v 16 zariadeniach. Najčastejšie zistené nedostatky boli: nedôsledne vedené evidencie o výrobe zmrzliny, prekročenie dátumu minimálnej trvanlivosti u skladovaných surovín, nevyhovujúce skladovanie surovín, prekročenie doby spotreby predávanej zmrzliny, chýbala informácia pre spotrebiteľa o prítomných alergénoch a nepredložené doklady o odbornej spôsobilosti. Bolo uložených 6 blokovaných pokút v sume 156 eur, 4 úhrady nákladov v sume 248 eur. Súčasťou kontrol bol odber 38 vzoriek zmrzlin, z toho 8 vzoriek nevyhovelo pre prekročený počet kvasiniek, koliformných mikroorganizmov

a pre prítomnosť Enterobacteriaceae a 67 sterov, z toho 18 sterov nevyhovelo pre prítomnosť kvasiniek, plesní a mikroorganizmov Enterobacter.

7. Mimoriadna kontrola označovania výživových doplnkov

Vzhľadom na to, že v okrese Bardejov neregistrujeme žiadnych výrobcov a dovozcov výživových doplnkov, mimoriadne kontroly týkajúce sa označovania výživových doplnkov neboli vykonané.

8. Mimoriadna cieľená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v „ázijských reštauráciách“ v SR

Bola vykonaná 1 kontrola pri ktorej neboli zistené nedostatky. Bolo odobratých 5 sterov z prostredia, pracovných plôch, odevov pracovníkov a rúk pracovníkov, výsledky sterov boli negatívne.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobiologická kontaminácia	Iná kontaminácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyhovujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0	0	0	0	2	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	1	0	0	0	0	1	3	33,33
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárs. výrobky	0	0	0	0	0	0	3	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0	0	0	0	2	0,00
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	8	0	0	0	0	8	38	21,05
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0	0	0	0	2	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	2	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	1	0	0	0	0	1	8	12,50
20	Cukrárske výrobky	3	0	0	0	0	3	37	8,11
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0,00
22	Praménité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	4	0,00
23	Hotové pokrmy	3	0	0	0	0	3	162	1,85
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0	0	0	0	5	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	0	0	0	0	0	0	28	0,00
26	Výživové doplnky	0	0	0	0	0	0	5	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	0	0	0	1	0,00
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0,00
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	1	0,00
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	27	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	1	0,00
37	Ostatné	0	0	0	0	0	0	2	0,00
	Spolu	16	0	0	0	0	16	333	4,80

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 2

	Primárni výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	Ostatné prevádzkarne	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	0	4	1	56	548	19	?	628
Počet kontrolovaných subjektov	0	0	0	4	292	18	?	314
Počet kontrol	0	0	0	6	491	42	70	609
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	0	0	0	0	58	7	?	65
SVP/ HACCP	0	0	0	0	10	2	?	12
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	0	0	0	?	0
Hygiena prevádzky	0	0	0	0	21	0	?	21
Osobná hygiena	0	0	0	0	1	0	?	1
Odborná spôsobilosť	0	0	0	0	0	1	?	1
Zdravotná spôsobilosť	0	0	0	0	0	0	?	0
Označovanie	0	0	0	0	2	0	?	2
Výživové a zdravotné tvrdenia	0	0	0	0	0	0	?	0
Potraviny po DS/DMT	0	0	0	0	3	1	?	4
Pôvod, vysledovateľnosť	0	0	0	0	1	0	?	1
Skladovanie	0	0	0	0	3	2	?	5
Manipulácia s potravinami	0	0	0	0	4	0	?	4
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	0	1	0	?	1
Iné	0	0	0	0	31	1	?	32

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	0	1	0	0	0	1	0	2
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	4	0	0	5	0	0	0	9
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	57	7	0	56	0	4	4	128
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Prerušená konania		2	0	0	3	0	0	0	5
7.	Zastavenia konania		0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Odborné konzultácie		265	10	0	14	0	5	4	298
9.	Iné výkony		58	26	0	1	0	0	0	85

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B	Iné		
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Vajcia a výrobky z vajec	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cereálie a pekárske výrobky	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Zmrzlina a dezerty	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	4	0	6	0	0	0	0	8
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Ovocné a bylinné čaje	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Lahôdkárske výrobky	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
20	Cukrárske výrobky	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	3

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxinogénne mikroorganizmy - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																		Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Crono B		Iné
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Pramenité vody a balené pitné vody	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Hotové pokrmy	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	3
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Detská a doččenská výživa	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Výživové doplnky	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Ostatné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	241	0	0	1	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	9	0	6	1	0	0	16

Vysvetlivky: Sal - Salmonella spp., Shi - Shigella spp., Cam - Campylobacter jejuni, Yer - Yersinia enterocolitica, Pse - Pseudomonas aeruginosa, Clo Per - Clostridium perfringens, Lis - Listeria monocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridium botulinum, B hem – B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrio parahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol – E. coli, Ent - enterokoky, BacCer - Bacillus cereus, Crono B - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Pramenité vody a balené pitné vody	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
23	Hotové pokrmy	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	18	0	0,00	5	0	0,00	5	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Výživové doplnky	3	0	0,00	3	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Ostatné	2	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	41	0	0,00	14	0	0,00	13	0	0,00	13	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Praménité vody a balené pitné vody	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Hotové pokrmy	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	5	0	0,00	1	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00
26	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00
	Spolu	17	0	0,00	1	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	15	0	0,00

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezíduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenylly, _NZ – nitrózamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se					
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%			
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Praménité vody a balené pitné vody	2	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
23	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	2	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	17	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamín, **PAA** - primárne aromatické aminy, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styren, **mono_EG** – monoetylenglykol, **di_EG** – dietylenglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív, **UV_stab** - prítomnosť UV stabilizátora, **fen** – fenoly, **red_I** - redukujúce látky, **iony** - dôkaz iónov, **odpar** – odparok, **prch_I** - prchavé látky, **senz** - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syty a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	29	0	0,00	29	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylenné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	2	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	8	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	34	0	0,00	22	0	0,00	34	0	0,00	31	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Pridavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Pramenité vody a balené pitné vody	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Hotové pokrmy	68	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	68	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Výživové doplnky	5	0	0,00	4	0	0,00	3	0	0,00	4	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Pridavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Pridavné látky - sladidlá	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	27	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Ostatné	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	183	0	0,00	58	0	0,00	41	0	0,00	44	0	0,00	2	0	0,00	73	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Kuchynská soľ	27	0	0,00	27	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	27	0	0,00	27	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	11	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	44	1	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	1	1	2	9	0	0	10	5	50	3	1	33	0	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	16	0	17	0	0	0	34	5	15	1	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	2	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	4	0	11	3	0	0	10	2	20	1	1	100	0	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	8	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	4	1	7	4	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	7	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	2	2	6	97	0	0	31	0	0	4	0	0	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	68	8	182	61	4	7	124	48	39	2	0	0	6	3	50
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	228	14	116	14	2	14	23	7	30	0	0	0	7	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	31	10	41	24	2	8	35	3	9	1	0	0	0	0	0
5.9 krátkodobý stánkový predaj (pri hromadných akciách)	169	0	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	19	34	8	48	8	17	94	11	12	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	622	79	460	279	16	6	372	94	25	12	2	16	17	3	18
1 Prímárna výroba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	21	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
2.26 baliareň ostatných výrobkov	5	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	18	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	225	5	54	51	0	0	5	1	20	24	0	0	5	0	0
4.4 novinové stánky	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzisúčet	274	7	63	54	0	0	5	1	20	24	0	0	9	0	0
Súčet	896	86	523	333	16	5	377	95	25	36	2	5	26	3	12

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2013

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Prešovský - BARDEJOV	896	86	523	333	16	4,8	377	95	25	36	2	5,5	26	3	12

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ Bardejov - rok 2013

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
2.03 výroba zmrzliny	0	0	0
2.04 výroba nových druhov potravín	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	0	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	0	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0
2.12 výroba aditívnych látok	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0
2.17 baliareň nových druhov potravín	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	0	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0
2.25 baliareň aditívnych látok	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	0	0	0
2.27.4 výroba skla	0	0	0
2.27.5 výroba PET fliaš	0	0	0
2.27.6 výroba predliskov	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	0	0	0
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	0	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	0	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	0	0	0
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	1	1	2
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	1	1	4
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	0	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	0	0	0
5.9 krátkodobý stánkový predaj (pri hromadných akciách)	0	0	0
6 Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	0	0	0
Spolu	2	2	6

Tab.č. 9: Epidemický výskyt alimentárných ochorení za rok 2013 v okrese Bardejov

Por. číslo	Ohnisko výskytu /zariadenie/	Dg /MKCH/	Počet prípadov ochorenia	Pôvodca ochorenia /etiologické agens/	Faktor prenosu	Dátum výskytu ochorenia	Iné skutočnosti zistené pri šetrení v ohnisku
1	Janovce	A045	2	Campylobacter	nezistený	16.1.2013	
2	Lukov	A045	2	Campylobacter	nezistený	11.4.2013	
3	Lukov	A020	2	Salm. enteritidis	kontakt s chorým	16.4.-18.4.2013	
4	Hažlín	A020	2	Salm. indiana	nezistený	2.5.-6.5.2013	
5	Bardejov	A045	2	Campylobacter	kontamin. ruky	9.5.-15.5.2013	
6	Hertník	A020	2	Salm. enteritidis	vajcia - obch. sieť	19.6.-22.6.2013	
7	Hervartov	A020	2	Salm. enteritidis	nezistený	7.8.-17.8.2013	
8	Bardejov	A020	2	Salm. enteritidis	vajcia - domáce	15.9.2013	
9	Bard. Kúpele	A080	21	Rotavírus	nezistený	21.9.-22.9.2013	
10	ZŠ Hertník	A09	45	Hnačka pravd. inf. pôvodu	nezistený	16.10.-24.10.2013	
11	Lenartov	B15	48	vírus hepatitídy A	nezistený	10.12.-23.12.2013	

KOZMETICKÉ VÝROBKY

Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami

I. Charakteristika RUVZ

tabuľka č. 1

1	2	3
RUVZ	Výdavky RUVZ na ŠZD nad kozmetickými výrobkami, vrátane miezd, školení, komunikačných aktivít, laboratórnych činností a podobne	Počet zamestnancov vykonávajúcich ŠZD nad kozmetickými výrobkami
RÚVZ so sídlom v Bardejove	1804 €	len KV: * KV+ iné: * 1

* Vysvetlivky

- v riadku len KV je potrebné uviesť počet zamestnancov, ktorí vykonávajú dozor len nad kozmetickými výrobkami
- v riadku KV + iné: uviesť počet zamestnancov, ktorí vykonávajú dozor nad kozmetickými výrobkami kumulovane s inými činnosťami napr. potravinovým dozorom

II. Výkon ŠZD

tabuľka č. 2

Výkon ŠZD	Výroba vrátane Balární	Dovoz	Distribúcia predaj	Sektor služieb	Celkom
Kontrolované subjekty					
počet fyzických a právnických osôb podliehajúcich ŠZD	0	0	256	107	363
počet fyzických a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD *	0	0	35	22	57
Kontroly					
- počet kontrol na dodržiavanie Správnej výrobnjej praxe	0	x	x	x	0
- počet kontrol informačnej zložky o výrobku	0	0	x	x	0
- počet kontrol internetového predaja výrobkov	0	0	0	0	0
- počet kontrol vykonaných na základe podnetov*	0	0	0	0	0
- počet kontrol vykonaných na základe hlásení zo systému RAPEX *	0	0	319	91	410
- iné (napríklad na označovanie výrobkov)	0	0	18	0	18
Výrobky					
- počet výrobkov predávaných cez internet	0	0	0	0	0
- počet výrobkov (vzoriek) analyzovaných v laboratóriách *	0	0	11	0	11
- počet výrobkov kontrolovaných v rámci kontroly informačnej zložky	0	0	0	0	0
- počet výrobkov skontrolovaných výlučne na označovanie*	0	0	105	0	105
Nevyhovujúce výrobky (vzorky)					
- počet výrobkov s nedostatkami v označení	0	0	0	0	0
- počet výrobkov s nedostatkami v zložení	0	0	0	0	0
- počet výrobkov s nedostatkami v mikrobiológii	0	0	0	0	0
- počet výrobkov, ktoré svojimi tvrdeniami zavádzajú spotrebiteľa	0	0	0	0	0
- počet nebezpečných výrobkov s vážnym rizikom	0	0	0	0	0
- počet výrobkov, ktoré majú nedostatky v informačnej zložke	0	0	x	x	0
Sankcie					
Opatrenia dobrovoľne prijaté fyzickou alebo právnickou osobou					
počet prijatých dobrovoľných opatrení	0	0	0	0	0
počet druhov výrobkov dobrovoľne stiahnutých z obehu	x	0	x	x	0
počet druhov výrobkov dobrovoľne stiahnutých od spotrebiteľov	x	0	x	x	0
Opatrenia uložené rozhodnutím RUVZ					
počet zákazov (výroby, uvádzania do obehu, prístrojov a pod.)	0	0	0	0	0
počet príkazov na stiahnutie výrobkov z obehu	0	0	0	0	0

počet príkazov na stiahnutie výrobkov od spotrebiteľa	0	0	0	0	0
počet iných opatrení	0	0	0	0	0
počet druhov výrobkov stiahnutých z obehu	0	0	0	0	0
počet druhov výrobkov stiahnutých od spotrebiteľa	0	0	0	0	0
počet druhov zničených výrobkov	0	0	0	0	0

Vysvetlivky k *

- počet skontrolovaných subjektov v prípade zariadení starostlivosti o ľudské telo - uvedú sa ba vtedy, ak sa v zariadení vykonáva kontrola podľa NV SR 658/2005 Z. z. alebo Nariadenia EPR 1223/2009
- počet kontrol na základe hlásení z Rapexu – zarátajú sa všetky kontroly, na ktoré existujú podklady (záznam, e-mail, fax).
- počet výrobkov kontrolovaných výlučne na označenie, uvedú sa iba tie výrobky, na ktoré bol vystavený protokol z hodnotenia označenia KV
- vzorky opakovane analyzované je potrebné označiť „**“
- odstúpenie podnetu na riešenie inému RUVZ bez vykonania kontroly sa za kontrolu nepovažuje.

Iné vysvetlivky:

Výroba a baliareň: sú všetky výrobné zariadenia, ktoré vyrábajú kozmetické výrobky. Patria sem i baliarne, ktoré sa zaoberajú len touto činnosťou a nie výrobou kozmetických výrobkov ako takých.

Dovoz – zahŕňa všetkých dovozcov, ktorí dovážajú priamo z tretích krajín (všetky krajiny okrem krajín EÚ) na územie Slovenska.

Distribúcia a predaj: zahŕňa sklady, predaj profesionálom a konečnému spotrebiteľovi vrátane predajných automatov, trhových stánkov, lekární, internetového a katalógového predaja a pod.

Sektor služieb: zariadenia starostlivosti o ľudské telo napr. kozmetické salóny, kaderníctva, pedikúry, manikúry a nechťový dizajn. **Pod ŠZD nad kozmetickými výrobkami sa rozumie kontrola v zmysle nariadenia vlády č. 658/2005 Z.z., preto kontroly v zmysle vyhlášky o starostlivosti o ľudské telo sa do výkonu nezarátavajú.**

Počet fyzických a právnických osôb podliehajúcich ŠZD: zahŕňa všetky miestne zariadenia, ktoré v zmysle svojej činnosti podliehajú štátnemu zdravotnému dozoru nad kozmetickými výrobkami, ktoré ohlásili svoju činnosť ale aj tie, ktoré ju neohlásili a vieme o nich, že existujú.

Počet fyzických a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD: zahŕňa počet zariadení, v ktorých bol vykonaný počas roka štátny zdravotný dozor, za ktorý sú predkladané výsledky. Každý podnik môže byť zarátaný len raz aj napriek tomu, že počas roka bolo v ňom vykonaných viacero kontrol.

Počet kontrol spolu: zahŕňa všetky kontroly zo strany dozorného orgánu, z ktorých existuje zápis. „Kontrola“ je definovaná ako jedna alebo viac operácií /odber vzoriek, kontrola osobnej hygieny, prevádzkovej hygieny, dokumentácie, bezpečnosti.../ za účelom zistenia skutkového stavu.

Poznámka: Každá kontrola musí byť započítaná ako jedna kontrola aj keď boli v kontrolovanom subjekte podrobené kontrole rôzne činnosti, napríklad osobná hygiena, prevádzková hygiena, ... Aj kontrola trvajúca niekoľko dní sa zarátava ako jedna kontrola. **Avšak, kontroly zamerané výlučne na odber vzoriek nesmú byť zarátané ako kontrola.**

Počet kontrol na základe podnetov – zahŕňa všetky kontroly, ktoré boli vykonané na základe podnetu/sťažnosti spotrebiteľa, odstúpenia podnetu inému RUVZ, UVZ SR alebo iného kontrolného orgánu. **Odstúpenie podnetu na riešenie inému RUVZ bez vykonania kontroly sa za kontrolu nepovažuje.**

Počet kontrol - zahŕňa všetky fyzicky vykonané kontroly. Do kontrol sa započítavajú aj kontroly vykonané e-mailovou a telefonickou formou. Podmienkou je vyhotovenie písomného zápisu.

III. Výsledky cieľných sledovaní

Analýza vzoriek odobratých v rámci cieľných sledovaní

tabuľka 3a

Cieľné sledovania	analyzované vzorky	nevyhovujúce vzorky	porušenia			
			mikro-biologické	chemické zloženie	označenie	tvrdenia o výrobku
			počet	počet	počet	počet
ZAKÁZANÉ LÁTKY						
olovo, Chróm 6+	0	0	0	0	0	0
ftaláty	1	0	0	0	0	0
hormóny	2	0	0	0	0	0
REGULOVANÉ LÁTKY						
konzervačné látky	5	0	0	0	0	0
vonné látky	2	0	0	0	0	0
UV filtre	0	0	0	0	0	0
kTG, pH, formaldehyd	0	0	0	0	0	0
fluór, DEG H ₂ O ₂	0	0	0	0	0	0
farbivá	5*					

PRAVDIVOSŤ TVRDENÍ						
výrobky deklarujúce koenzým Q10 a vitamín C	0	0	0	0	0	0
NEREGULOVANÉ LÁTKY						
MMA	0	0	0	0	0	0
AHA kyseliny	0	0	0	0	0	0

*výsledky laboratórných rozborov sme z laboratória ešte nedostali

Zoznam nevyhovujúcich výrobkov (okrem nebezpečných výrobkov)

tabuľka č. 3b

Názov výrobku	Krajina pôvodu

Správna výrobná prax

tabuľka 3c

Výrobca	Zistené nedostatky

Informačná zložka o výrobku

tabuľka č. 3d

Názov kontrovaného subjektu a jeho adresa	Názov výrobku, ktorého informačná zložka bola kontrovaná	Činnosť *		Zistené nedostatky *	
		Výroba	Dovoz	Bez dokumentácie	Neúplná dokumentácia

* Vysvetlivky

V stĺpci činnosť sa symbolom „x“ označí, či ide o výrobu alebo dovoz.

V stĺpci zistené nedostatky sa symbolom „x“ uvedie či dokumentácia chýbala úplne alebo len čiastočne.

IV. Nebezpečné výrobky

Nebezpečné výrobky nájdené na území SR na základe výkonu ŠZD

tabuľka č. 4a

Názov výrobku	Krajina pôvodu	Počet kusov výrobkov stiahnutých z obehu	Sankcie *	
			Prijaté dobrovoľne fyzickou/právnickou osobou	Uložené RUVZ

* Vysvetlivky

V stĺpci sankcie stručne uviesť konkrétne opatrenie/pokutu.

Nebezpečné výrobky nájdené na území SR na základe hlásenia zo systému RAPEX

tabuľka č. 4b

Názov Výrobku	Krajina pôvodu	Počet kusov nebezpečných výrobkov, ktoré boli stiahnuté z obehu	Sankcie *	
			Prijaté dobrovoľne fyzickou/právnickou osobou	Uložené RUVZ
Antibakteriálne vlhčené utierky Značka : GALA	Rumunsko	190 ks		Uloženie opatrenia na odstránenie zisteného nedostatku podľa §55 ods. 2 písm.b) zák.č. 355/2007 Z.z.

*** Vysvetlivky**

- V stĺpci sankcie stručne uviesť konkrétne opatrenie/pokutu.

V. Špecializovaná činnosť

Zoznam zavedených a validovaných analytických metód vyplní len RÚVZ BA, PP a ZA

tabuľka č. 5

Názov metódy	Charakteristika *

*** Vysvetlivky**

- V stĺpci charakteristika uviesť či ide o STN/EN/ISO/ alebo vlastnú normu a či je norma akreditovaná v systéme SNAS.

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM

Činnosť oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ so sídlom v Bardejove sa vykonávala v súlade s koncepciou odboru hygieny detí a mládeže so zameraním na ochranu a podporu zdravia detí a mladej generácie. Tak ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2013 hlavná činnosť oddelenia spočívala najmä vo výkone štátneho zdravotného dozoru, ktorý bol zameraný na dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich z aktuálnej legislatívy na úseku verejného zdravotníctva v zariadeniach pre deti a mládež. Pozornosť sa venovala výchovno-vzdelávacej činnosti vo všetkých typoch škôl, mimoškolskej činnosti, ochrane zdravia mladistvých v pracovnom prostredí pri vykonávaní odborného výcviku a zotavovacím podujatiam pre deti a mládež. Okrem plánovaných kontrol sa v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru vykonávali aj cielené, resp. mimoriadne kontroly v školských bufetoch, zariadeniach školského stravovania, v telovýchovných zariadeniach a v školských internátoch. V zariadeniach spoločného stravovania sa vykonávali aj úradné kontroly potravín a odber vzoriek hotových pokrmov. V rámci objektivizácie faktorov životného prostredia boli odoberané vzorky piesku z detských pieskovísk. Vo zvýšenej miere sa vykonávala posudková činnosť v súvislosti s uvedením priestorov predškolských a školských zariadení do prevádzky a organizovaním zotavovacích podujatí pre deti a mládež. Zvlášť bola činnosť oddelenia zameraná na plnenie programov a projektov ÚVZ v SR. V priebehu roka sa plnila V. etapa projektu „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“, realizoval sa projekt „Monitoring spotreby vybraných aditívnych látok do potravín u detí“ a projekt „Monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl; využitie hodín TV“. Zároveň sa zamestnanci oddelenia podieľali na plnení projektu „Monitorovanie jodúrie u detí predškolského veku“. Okrem toho sa v zariadeniach pre deti a mládež vykonávala poradenská a konzultačná činnosť, zdravotno-výchovné a intervenčné aktivity vyplývajúce z plnenia programov a projektov ÚVZ v SR.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda

(tab. č. 1)

V rámci osobitnej činnosti boli plnené úlohy a projekty na ochranu zdravia detí a mládeže, ktorých plnenie bolo podrobnejšie vyhodnotené v rámci odpočtu programov a projektov ÚVZ v SR za rok 2013 a úlohy, resp. požiadavky ÚVZ SR zamerané na mimoriadny, resp. cielený výkon ŠZD a ÚKP, a to:

- „Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine“. Na regionálnej úrovni už bol projekt ukončený, v hodnotenom období boli doterajšie výsledky prieskumu využívané pri poradenskej a prednáškovej činnosti.

- „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“. V roku 2013 sa realizovala posledná etapa projektu na regionálnej úrovni so zameraním na monitoring stravovacích zvyklostí u detí, resp. mládeže vo veku 15-18 rokov. Do prieskumu boli vybraté dve školy – Gymnázium L. Stöckela na Jiráskovej ul. v Bardejove a Hotelová akadémia na ul. Pod Vinbargom 3 v Bardejove. Spolu sa prieskumu zúčastnilo 120 respondentov - žiakov uvedených škôl. Zamestnanci oddelenia zabezpečili zber údajov formou dotazníkových prieskumov, merania TK a základných antropometrických údajov štandardnou metodikou, odber 10 vzoriek stráv (obedov), vrátane nápojov vo vyššie uvedených školách a ďalšie výkony v súvislosti s realizáciou projektu. Všetky získané údaje boli vložené do pripravených počítačových databáz, ktoré boli v stanovenom termíne zaslané gestorom projektu.

- „Monitoring spotreby vybraných aditívnych látok do potravín u detí“. Do plnenia projektu boli vybraní žiaci siedmeho ročníka Cirkevnej základnej školy sv. Egídia na Jiráskovej ul. č.5 v Bardejove. Zber údajov zabezpečili zamestnanci oddelenia so žiakmi školy, ktorí vyplnili spolu 23 dotazníkov o životospráve a stravovacích zvyklostiach so zameraním na frekvenciu konzumovania vybraných potravín a 23 dotazníkov zameraných na spotrebu prídavných látok. Získané údaje boli spracované a následne vložené do vytvorenej databázy, ktorá bola v stanovenom termíne zaslaná gestorovi projektu - ÚVZ SR so sídlom v Bratislave.

- Monitorovanie jodúrie u detí predškolského veku. V roku 2013 sa realizovala 1. etapa projektu, počas ktorej v rámci zberu údajov bolo zamestnancami oddelenia zabezpečené overenie hodnôt jódu získaných pri realizácii prieskumu 24 hodinovej stravovacej anamnézy v rámci plnenia projektu „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“ a v stanovenom termíne boli získané údaje zaslané gestorovi projektu.

- „Monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl; využitie hodín TV“. V súvislosti s plnením projektu bolo zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže podľa metodického pokynu UVZ SR skontrolovaných 16 telovýchovno-športových zariadení,

vrátane príslušných športových plôch so zameraním na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa priestorov, určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách. V troch prípadoch boli vydané rozhodnutia v správnom konaní – pokyny na odstránenie technických nedostatkov. Výsledky z vykonaných kontrol boli v zmysle metodického pokynu zaslané v stanovenom termíne na RÚVZ v Prešove na ďalšie spracovanie. V plnení úlohy sa bude pokračovať.

- Začiatkom roka 2013 bolo vykonaných 13 mimoriadnych kontrol v školských bufetoch z dôvodu informácie rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá o cukrovinkách /wafle/ z Poľska vyrobených zo sušeného mlieka, v ktorom bol nájdený jed na hlodavce. Sušené mlieko bolo použité ako zložka na výrobu 9 druhov waflových trubičiek s rôznymi náplňami v spoločnosti Magnolia Sp. z o.o., Poľsko. Výskyt ani predaj uvedených cukroviniek v školských bufetoch v okrese Bardejov nebol zistený.

- Na základe prípisu ÚVZ SR v súvislosti s výskytom falšovaných výrobkov „Lasagne Bolognese NOWACO“ a tiež v súvislosti s výskytom falšovaného výrobku "Hovädzí Burger (mrazený polotovar z hovädzieho mäsa predsmäžený)" z Poľska, v ktorých bola zistená prítomnosť konského mäsa bez uvedenia v zložení výrobku, na trhu v SR, vrátane niektorých školských jedální, boli v prvom štvrtroku zamestnancami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva - oddelenia hygieny detí a mládeže vykonané ciele kontroly v 14-tich zariadeniach spoločného stravovania pri predškolských a školských zariadeniach v okrese Bardejov. Pri kontrolách nebolo zistený výskyt ani dodanie žiadneho z vyššie uvedených ani podobných výrobkov do týchto zariadení.

- Na základe požiadavky ÚVZ SR boli zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bardejove vykonané tiež mimoriadne ciele kontroly v 18-ich zariadeniach školského stravovania pri materských, základných stredných školách, so zameraním na kontrolu hygieny, označovania a vysledovateľnosti mäsa, používaného na prípravu hotových pokrmov. Kontroly boli vykonané v termíne od 6. mája do 24. mája 2013. V súvislosti s označovaním a vysledovateľnosťou mäsa, používaného na prípravu hotových pokrmov neboli zistené nedostatky. Vo všetkých prevádzkach boli k dispozícii príslušné doklady (dodacie listy, faktúry, pokladničné doklady a etikety) s uvedením krajiny pôvodu mäsa, dodávateľa, dátumu spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti.

- V súvislosti s úlohou ÚVZ SR so sídlom v Bratislave bola zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bardejove vykonaná mimoriadna cieľová kontrola Školského internátu pri Strednej priemyselnej škole v Bardejove so zameraním na dodržiavanie ustanovení Vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z.

o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

O výsledkoch vykonaného zvýšeného štátneho zdravotného dozoru v jednotlivých zariadeniach boli vypracované záverečné správy, ktoré boli zaslané ÚVZ SR prostredníctvom RÚVZ v Prešove, resp. priamo na ÚVZ SR.

- V rámci plnenia programov na ozdravenie výživy, prevenciu obezity a pod. bola činnosť oddelenia zameraná na podporu a zabezpečovanie zodpovedajúcej výživy a správne zloženie výživy detí a mládeže s cieľom zlepšenia súčasného štandardu v zmysle zásad racionálnej výživy. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v školských bufetoch a v zariadeniach spoločného stravovania pri predškolských, školských a ostatných zariadeniach pre deti a mládež a v rámci poradenskej a konzultačnej činnosti sa presadzovala zdravá výživa detí a mládeže. V roku 2013 bolo v uvedených zariadeniach vykonaných spolu 162 kontrol. Zároveň sa v zariadeniach školského stravovania sleduje podiel mlieka a mliečnych výrobkov, podiel ovocia a zeleniny a monitoruje sa plnenie školských programov, resp. projektov, prostredníctvom ktorých sa zabezpečujú uvedené komodity do škôl. Projekt „Školské ovocie – Ovocie a zelenina do škôl“ sa podľa našich zistení a na základe štatistických údajov Krajského školského úradu v Prešove v novom školskom roku realizuje v tridsiatich dvoch predškolských a školských zariadeniach okresu Bardejov pre 5811 detí. Zhodnotenie školského mliečneho programu je uvedené v samostatnej kapitole. Vedúce školských stravovacích zariadení sú metodicky usmerňované a upozorňované na dodržiavanie všeobecných zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov tak, aby tieto vychádzali z vekových potrieb stravovanej skupiny, aby bolo prihliadané na vhodný výber surovín, ročné obdobie a ďalšie skutočnosti, ktoré by v pozitívnom zmysle vplývali na zdravotný stav stravovaných detí a mládeže. V súvislosti s plnením programu boli realizované edukačné aktivity formou besied a prednášok a poradenská činnosť v rámci plnenia projektov na ochranu a podporu zdravia detí a mládeže so zameraním na zdravú výživu a nové trendy v oblasti stravovania a správnych stravovacích návykov. Celkovo bolo v tejto oblasti vykonaných spolu 16 prednášok a 19 besied pre deti a mládež. Do zariadení pre deti a mládež, ale aj účastníkom zdravotno-výchovných akcií sú rozdávané zdravotno-výchovné materiály (brožúry, letáky a pod.) o zdravej výžive detí. Na uvedenú tému bol vypracovaný článok pod názvom „Vplyv sladených nápojov na detskú obezitu“, ktorý bol uverejnený v regionálnych novinách a na webovej stránke úradu.

- Zdravotno-výchovné aktivity boli vykonávané hlavne v predškolských a školských zariadeniach, v ktorých sa plnia rôzne projekty na podporu zdravia. Spolu bolo

zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže v roku 2013 v uvedených zariadeniach vykonaných 29 prednášok a 41 besied zameraných na prevenciu závislostí, prevenciu obezity, podporu zdravej výživy a zdravého životného štýlu, prevenciu chybného držania tela s využitím poznatkov a záverov z plnenia projektov zameraných na uvedené oblasti. Zároveň oddelenie hygieny detí a mládeže spolupracovalo s oddelením podpory zdravia pri vykonávaní aktivít z príležitosti svetových dní zdravia, vyhlásených SZO a ďalších aktivitách v rámci poradenských činností: Týždeň mozgu, Svetový deň zdravia, Svetový deň výživy, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň duševného zdravia. O niektorých aktivitách boli zaslané informácie pre školy. V rámci prednášok, besied a ďalších zdravotno-výchovných aktivít sa vykonávala distribúcia letákov k jednotlivým témam.

- Výsledky prieskumov užívania legálnych a nelegálnych drog u detí a mládeže v SR z predchádzajúcich rokov sú využívané v rámci zdravotno-výchovných aktivít zameraných na prevenciu užívania drog u najviac ohrozenej skupiny populácie, ktorou sú deti a mládež. V roku 2013 bolo pracovníkmi oddelenia hygieny detí a mládeže v predškolských a školských zariadeniach vykonaných 13 prednášok s tematikou prevencie uvedených závislostí. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v predškolských a školských zariadeniach bolo pracovníkmi oddelenia vykonaných 171 kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Na základe požiadaviek zriaďovateľov bolo vydaných 14 odborných stanovísk, v súvislosti s prevádzkou zariadení pre deti a mládež (MŠ, ZŠ, SŠ a pod.) vrátane zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež a v súvislosti s odberom vzoriek hotových pokrmov a sterov boli spracované 4 protokoly s posúdením výsledkov vzoriek, spolu 18 odborných stanovísk.

V rámci odbornej a metodickej činnosti bolo vykonaných 360 konzultácií so zriaďovateľmi, resp. prevádzkovateľmi zariadení pre deti a mládež, riaditeľmi škôl, vedúcimi školských jedální a pod. pri riešení hygienickej problematiky na úseku zariadení pre deti a mládež, vrátane stravovania detí a mládeže, v súvislosti so spracovávaním a schvaľovaním prevádzkových poriadkov jednotlivých zariadení, v rámci monitoringu chrípky a akútnych respiračných ochorení a v rámci realizácie programov a projektov ÚVZ v SR. Na základe zmien právnych predpisov v súvislosti s manipuláciou s kuchynským odpadom, bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s chemickými faktormi pri vyučovaní chémie, starostlivosťou o vodné zdroje a v súvislosti s výskytom chrípky a chrípke podobných ochorení boli vydané 4 usmernenia pre prevádzkovateľov.

V roku 2013 bola zabezpečená účasť na jednej celoslovenskej porade, organizovanej ÚVZ SR, jednej krajskej porade prešovského kraja, na pravidelných poradách regionálnej hygieničky a na dvoch pracovných stretnutiach (poradách) riaditeľov ZŠ a MŠ v okrese Bardejov s aktívnou účasťou. Na RÚVZ v Bardejove bolo v spolupráci s odd. životného prostredia a zdravia organizované rokovanie s prevádzkovateľmi (so starostami príslušných obcí a riaditeľmi škôl) za účelom riešenia problematiky zásobovania predškolských a školských zariadení pitnou vodou z individuálnych vodovodov.

Zamestnanci oddelenia hygieny detí a mládeže absolvovali spolu 19 odborných vzdelávacích modulov v rámci programu „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov“, šiestich interných seminárov v RÚVZ v Bardejove, z ktorých bol jeden venovaný problematike hygieny detí a mládeže. Bola na ňom prednesená dve prednášky na tému „Zhodnotenie výsledkov projektu „Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine „Telesný vývoj detí a mládeže! na regionálnej úrovni“. Spolu sa pracovníčky oddelenia zúčastnili 25 odborných podujatí a vzdelávacích aktivít súvisiacich hlavne s problematikou ochrany a podpory zdravia verejnosti so zameraním na deti a mládež.

Boli vypracované správy a odpočty o činnosti oddelenia - výročná správa, výkazníctvo, odpočty plnenia programov a projektov na ochranu zdravia, programu ozdravenia výživy obyvateľov SR na úseku VZ, správy o plnení úloh UVZ SR, vrátane výkonu mimoriadnych a cielených kontrol, informatívne správy a podklady pre regionálneho hygienika a odd. podpory zdravia, plán práce a odpočty činnosti oddelenia, spolu 32 správ a informácií.

2.1. Zhodnotenie školského mliečneho programu

Zamestnanci oddelenia, hlavne v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v školských stravovacích zariadeniach, pravidelne sledujú podiel mlieka a mliečnych výrobkov v každodennej strave detí predškolského a školského veku. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky súvisiace so skladovaním, manipuláciou a predajom, resp. podávaním mlieka. Podľa našich zistení, v priebehu roku 2013 sa realizácia školského mliečneho programu vykonávala cestou školských jedální, do ktorých sa dováža mlieko a mliečne výrobky z humanskej mliekare, ktoré sa podávajú deťom, resp. žiakom prevažne v rámci mliečnych desiat. Druhý spôsob distribúcie mlieka je prostredníctvom mliečnych automatov spoločnosti RAJO. Mliečny program sa realizuje v školských jedálňach pri MŠ Nábřežná 2 Bardejov, MŠ Nový sad 24 Bardejov, MŠ Bardejovská Nová Ves, MŠ Gorkého 13 Bardejov, MŠ Komenského 24 Bardejov, MŠ Komenského 47 Bardejov, MŠ Vaniškovce, MŠ Arm. gen. L.

Svobodu 12 Bardejov, ZŠ s MŠ Pod Papierňou 2 Bardejov, ZŠ s MŠ Poštárka 12 Bardejov, ZŠ Arm. gen L. Svobodu 16 Bardejov, ZŠ Komenského 23 Bardejov, ZŠ Pod Vinbargom 1 Bardejov, ZŠ Wolkerova 10 Bardejov, CZŠ sv. Egídia Bardejov, ZŠ Marhaň, ZŠ Raslavice a SŠ Pod Papierňou Bardejov. Školský mliečny program prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov sa už niekoľko rokov realizuje vo vyššie uvedených piatich školách okresu, v ktorých si v podstate všetci žiaci majú možnosť kúpiť balené mlieko s vanilkovou, kakaovou a jahodovou príchuťou. V sortimente automatov nie je zaradené nesladené mlieko a kyslo-mliečne výrobky. Mlieko a mliečne výrobky sú zaradované do jedálnych lístkov vo všetkých zariadeniach školského stravovania, využívajú sa na prípravu mliečnych pokrmov v rámci obedov, prípravu desiat aj olovrantov (mlieko, kakao, biela káva, karamelové mlieko, jogurty, puding, krupica, tvarohové nátierky a pod.).

Zamestnancami odd. hygieny detí a mládeže je realizácia školského mliečného programu podporovaná pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru, pri konzultačnej, poradenskej a edukačnej činnosti v školách a v školských zariadeniach s cieľom zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov u detí a mládeže, najmä nesladených mliečnych nápojov, jogurtov a iných kyslomliečnych produktov.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2013

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	10	10	0
ZŠ	9	9	0
SŠ	1	1	0
Iné	0	0	0
Spolu	20	20	0

2.2. Zhodnotenie stavu pieskovísk

V roku 2013 bolo v meste Bardejov zriadené ďalšie verejné ihrisko pre deti v rámci sídliska na ul. Bezručovej, ktorých je v súčasnosti 10. Tieto ihriská sú vybavené prvkami od certifikovaných výrobcov, na siedmich z nich sú zriadené aj pieskoviská. Staré ihriská vybudované v časoch tzv. komplexnej bytovej výstavby v rámci občianskej vybavenosti sídlisk, ktoré pozostávajú zvyčajne z pieskoviska a typických kovových preliezačiek, hojdačiek a pod. sa postupne likvidujú.

V priebehu roku 2013 sa vykonával štátny zdravotný dozor pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk pri predškolských zariadeniach, z ktorých bolo spolu odobraných 13 vzoriek piesku a tiež bolo odobraných 7 vzoriek piesku z pieskovísk zriadených na verejných ihriskách. Mikrobiologickým vyšetrením vzoriek piesku bolo v jednej z vyšetrených vzoriek z nového verejného pieskoviska na Bezručovej ul. v Bardejove zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva baktérií rodu *Salmonella species*, kmeň *S. enterica*. V tejto súvislosti bolo prevádzkovateľovi pieskoviska vydané rozhodnutie v správnom konaní – pokyn na odstránenie nedostatku, na základe čoho bola plocha pieskoviska a jeho okolia vyčistená a kontaminovaný piesok z pieskoviska bol odstránený, čo bolo overené následnou kontrolou. Vzhľadom ku koncu sezóny pieskovisko už nebolo deťmi využívané. Vajíčka helmintov resp. iné vývojové štádiá týchto parazitov neboli počas letného obdobia laboratóriom RÚVZ Prešove vyšetované, v ostatných vzorkách bolo vyšetrenie negatívne.

Tab. Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2013

Miesto odberu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek z dôvodu nálezů:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelmintry (vajíčka, larvy)
Bardejov, MŠ Komenského 24	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Gorkého 13	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Arm.gen.L.Svobodu	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Nábřežná 2	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Nový Sad 24	1	0	0	0
Bardejov, ZŠ s MŠ Pod Vinbargom	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Komenského 47	1	0	0	0
Bardejov, MŠ Bard. Nová Ves	1	0	0	0
Bardejov, ZŠ s MŠ Pod Papierňou	1	0	0	0
MŠ Raslavice	1	0	0	0
MŠ Tarnov	1	0	0	0
MŠ Mokroluh	1	0	0	0

Bardejov, J. Grešáka	1	0	0	-
Bardejov, Ťačevská D/9	1	0	0	-
Bardejov, Komenského	1	0	0	-
Bardejov, Gorkého ul.	1	0	0	-
Bardejov, Pod Papierňou	1	0	0	-
Bardejov, Nábřežná ul.	1	0	0	-
Bardejov, Bezručová ul.	1	0	0	1 Salmonella species (S.enterica)
Spolu	20	0	0	0

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch:

V zariadeniach pre deti a mládež v okrese je zriadených 15 bufetov, v ktorých bolo zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže v priebehu roka vykonané 19 kontrol, z toho 13 mimoriadnych kontrol na základe pokynu Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky z dôvodu oznámenia Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá o cukrovinkách /wafle/ z Poľska vyrobených zo sušeného mlieka, v ktorom bol nájdený jed na hlodavce. V školských bufetoch v okrese Bardejov nebol zistený výskyt uvedených cukrovínok. Všetky kontroly, vrátane mimoriadnych, boli zamerané hlavne na sortiment predaja. V sortimente bufetov neboli zistené nápoje z obsahom chinínu a kofeínu, žiadne alkoholické nápoje ani tabakové výrobky. Pri každej kontrole boli prevádzkovatelia upozorňovaní na dopĺňovanie sortimentu výživovo hodnotnými potravinami, ovocím a zeleninou v čerstvom stave, celozrnnými a cereálnymi výrobkami, mliekom a mliečnymi výrobkami a nápojmi a prírodnými šťavami bez obsahu konzervačných látok, syntetických farbív a sladidiel a zároveň boli poučení o možných nepriaznivých zdravotných účinkoch týchto požívatín najmä na detských konzumentov. Riaditelia škôl, v ktorých sa tieto bufety nachádzajú, boli v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru upozorňovaní na dodržiavanie požiadaviek súvisiacich s prevádzkou školských bufetov, vyplývajúcich z aktuálnej legislatívy a z odporúčaní Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR.

3. Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

(tab. č. 2 a 3)

V roku 2013 bolo v okrese evidovaných spolu 544 zariadení pre deti a mládež, medzi ktoré sú zaradené materské, základné a stredné školy, zariadenia spoločného stravovania, vrátane výdajných školských kuchýň, školské bufety, telovýchovné zariadenia, pracoviska praktického vyučovania, domovy sociálnych služieb, školy v prírode a iné zotavovacie podujatia, zariadenia a prevádzkarne výchovy a vzdelávania a pod., v ktorých sa vykonával štátny zdravotný dozor. V uvedených prevádzkach pre deti a mládež bolo spolu vykonaných 370 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín, vrátane 62 uvedených mimoriadnych a cielených kontrol ŠZD a ÚKP, vykonaných na základe požiadaviek ÚVZ SR v zariadeniach školského stravovania, telovýchovných zariadeniach pri školách a v školskom internáte. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 345 kontrol, 25 kontrol v rámci úradnej kontroly potravín a zároveň bolo v uvedených zariadeniach vykonaných 171 kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov, ktoré sú v tabuľke uvedené v rámci ostatných výkonov, takže celkom bolo oddelením hygieny detí a mládeže v priebehu roka 2013 vykonaných 541 kontrol.

V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 65 rozhodnutí a 3 záväzné stanoviská ku kolaudácii. V zariadeniach spoločného stravovania bolo odobraných 65 vzoriek sterov z prostredia na mikrobiologické vyšetrenie, z pieskovísk detských ihrísk pri predškolských zariadeniach a v rámci verejných ihrísk bolo odobraných 20 vzoriek piesku na mikrobiologické vyšetrenie, v zariadeniach mliečna kuchynka a výdajná kuchynka na detskom a novorodeneckom oddelení Nemocnice s poliklinikou v Bardejove boli odobraté 2 vzorky sušenej mliečnej výživy a 4 vzorky hotových pokrmov pre dojčatá – mliečnej výživy na mikrobiologické vyšetrenie a tiež 2 vzorky hotových pokrmov zo ZŠS v rámci verifikácie prijatého systému správnej výrobných praxe a v rámci plnenia projektu „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“ bolo odobraných 10 vzoriek hotových pokrmov za účelom zistenia energetickej a biologickej hodnoty stravy. V súvislosti s výskytom ochorení tráviaceho traktu v ZŠ s MŠ Hertník bolo odobraných 7 hotových pokrmov – vzoriek stravy na mikrobiologické vyšetrenie, ktoré vyhovovali požiadavkám v zmysle potravinového kodexu. Spolu bolo v rámci oddelenia hygieny detí a mládeže v roku 2013 odobraných 110 vzoriek na laboratórne vyšetrenie.

Cieľom výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo okrem iného dosiahnutie zlepšenia hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež. Na základe zistených nedostatkov, týkajúcich sa najmä technického stavu zariadení, ich vybavenia a pod. boli vydané rozhodnutia – pokyny v správnom konaní na odstránenie nedostatkov. Spolu bolo RÚVZ

v Bardejove – oddelením hygieny detí a mládeže vydaných 7 rozhodnutí - pokynov v správnom konaní a uložených 12 blokových pokút v sume 246 €.

Hygienická úroveň predškolských a školských zariadení sa postupne zlepšuje, v hodnotenom roku boli vykonávané, resp. ešte prebiehajú menšie aj rozsiahlejšie rekonštrukcie materských a základných škôl, vrátane zariadení školského stravovania, napr. bola ukončená rekonštrukcia CZŠ s MŠ Dlhá Lúka s prístavbou, v rámci ktorej boli zriadené nové priestory zariadenia školského stravovania a časť učební ZŠ, zateplenie budovy spojené s výmenou okien na ZŠ na Wolkerovej ul. v Bardejove (okrem objektu telocvične), komplexná rekonštrukcia telocvične pri ZŠ Raslavice a obnova modernizácia kotolní v SŠ na Štefánikovej ul., realizuje sa prístavba objektu CZŠ s MŠ Poštárka v Bardejove, atď. Pokračovalo sa v rekonštrukciách aj na úseku stredných škôl, vrátane telovýchovných zariadení a pracovísk praktického vyučovania. Oproti predchádzajúcemu hodnotenému obdobiu došlo k miernemu zlepšeniu úrovne zariadení školského stravovania tým, že dochádza k postupnej rekonštrukcii priestorov a k ich vybaveniu novým technologickým zariadením, napriek tomu, že možnosť získania finančných prostriedkov na rekonštrukciu objektov klesá a tým niekoľko plánovaných rekonštrukcií, resp. inovácií objektu bolo pozastavených, resp. odložených. Zriaďovatelia menších zariadení to odôvodňujú tým, že predkladané projekty sú neúspešné pre nízky počet detí v zariadeniach, z toho dôvodu údržba, resp. inovácia prevádzok prebieha priebežne v závislosti na vlastných finančných zdrojoch obcí.

ŠPECIÁLNA ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež

(tab. č. 3 a 4)

V okrese Bardejov sú prevádzkované 3 prevádzkarne pre deti do 6 rokov veku, z toho sú 2 detské jasle a jedno zariadenie krátkodobej starostlivosti o deti spojené s vyučovaním cudzích jazykov. Počet materských škôl sa nezmenil, spolu je prevádzkovaných 70 materských škôl, z ktorých 14 MŠ je spojených so ZŠ. Časť týchto zariadení je v spoločných objektoch, časť v samostatných objektoch so spoločným riaditeľstvom ZŠ s MŠ. V hodnotenom období bola z dôvodu nízkeho počtu detí zrušená ďalšia prevádzka základnej školy v obci Kučín, preto k novému školskému roku bolo v okrese Bardejov evidovaných iba 58 ZŠ, z nich je 19 plne organizovaných a 39 málotriednych. V predškolských a školských zariadeniach sa vykonáva

bežná údržba – oprava, resp. výmena podlahových krytín, školských tabúl, opotrebovaného nábytku, umelého osvetlenia, zariadení na osobnú hygienu a pod.

V meste Bardejov je zriadených spolu 8 stredných odborných škôl a 4 gymnáziá. Zo stredných škôl 2 súkromné a z gymnázií je 1 súkromné a 1 cirkevné. Tri gymnáziá sú súčasťou spoločných objektov s inými školskými zariadeniami a jedno je v samostatnom objekte. Gymnázium na Slovenskej ul. v Bardejove je organizačnou zložkou spojenej školy.

Na zabezpečenie praktického vyučovania žiakov uvedených SOŠ (bývalých SOU) je zriadených 22 vlastných a 79 zmluvných pracovísk praktického vyučovania, väčšinou malých pracovísk (1-2 žiaci) v súkromných prevádzkach. Zmluvné pracoviská sú v tabuľke zaradené pri ostatných zariadeniach. Oproti minulému roku na úseku vlastných PPV neboli zaznamenané podstatné zmeny, znížil sa počet zmluvných PPV v súkromných prevádzkach o 5. Hygienická úroveň vlastných pracovísk po predchádzajúcich vykonaných inováciách sa v hodnotenom období podstatne nemenila. Už v predchádzajúcich rokoch boli zriadené pracoviská s využitím modernej technológie, vrátane výpočtovej techniky pre nové študijné, resp. učebné odbory (pracovník marketingu, grafik digitálnych médií, mechanik počítačových sietí a pod.) v jednotlivých stredných odborných školách. V rámci výkonu ŠZD boli prevádzkovatelia PPV upozorňovaní na dodržiavanie hygienických požiadaviek, hlavne na dôsledné používanie osobných ochranných pomôcok u žiakov zúčastňujúcich sa praktického vyučovania a plnenie požiadaviek pri práci s výpočtovou technikou. Na väčších pracoviskách majú žiaci vyčlenené samostatné zariadenia pre osobnú hygienu, na zmluvných pracoviskách s nízkym počtom pracovníkov tieto zariadenia využívajú spoločne s ostatnými zamestnancami. Nedostatky v režime práce a odpočinku alebo v nadmernej záťaži žiakov na pracoviskách praktického vyučovania neboli zistené.

V okrese Bardejov je zriadených 5 škôl pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, z toho sú 2 špeciálne základné školy, z ktorých jedna je spojená s praktickou školou v Bardejove a jedna je zriadená v objekte ZŠ Zborov ako samostatná prevádzka vo vyčlenenom pavilóne školy. V objekte LD Helios v Bardejovských Kúpeľoch je vo vyčlenených priestoroch zriadená ŠZŠ s MŠ pri zdravotníckych zariadeniach pre deti zúčastňujúce sa kúpeľnej liečby, ktorej elokovaná trieda je zriadená tiež v NsP Bardejov na detskom oddelení.

Medzi školské výchovno-vzdelávacie zariadenia je zaradená prevádzka centra voľného času v meste Bardejov, ktoré na mimoškolské aktivity využívajú žiaci celého regiónu. Pri základných školách je zriadených 12 centier voľného času, ktoré boli zriadené z bývalých školských stredísk záujmovej činnosti so zameraním prevažne na športovú činnosť a 40

školských klubov detí. V niektorých školách sú zriadené oddelenia klubov v samostatných účelových priestoroch, ale vo väčšine zariadení, najmä v menších školách, resp. v kapacitne prekročených základných školách sa na prevádzku klubov v odpoľudňajších hodinách naďalej využívajú priestory učební základných škôl po malých úpravách (iné usporiadanie lavíc, umiestnenie koberca na časť podlahy a pod.). V okrese Bardejov sme k začiatku školského roku evidovali 6 základných umeleckých škôl a jedno konzervatórium, z toho je jedna škola štátna a ostatné súkromné, resp. cirkevné.

Na ubytovanie žiakov (tab. č. 4) všetkých stredných odborných škôl sa využíva jeden školský internát pri SPŠ v Bardejove. Celková kapacita ubytovacieho zariadenia je po čiastočnej úprave 186 miest s tým, že na prízemí a 1. poschodí je vyčlenených 90 miest pre ubytovacie služby v rámci podnikateľskej činnosti, hlavne účastníkom podujatí pre deti a mládež. Na 2. a 3. poschodí sú vyčlenené priestory školského internátu s kapacitou 96 miest, v ktorom v novom školskom roku býva spolu 93 študentov, čo predstavuje vyťaženosť ubytovacej kapacity priestorov internátu na 96,88 %. V novom školskom roku sa počet ubytovaných študentov oproti minulému roku zvýšil o 19. Objekt školského internátu sa priebežne rekonštruuje a postupne sa vykonáva obnova zariadenia v ubytovacích priestoroch.

V okrese Bardejov neevidujeme VŠ s dennou formou štúdia.

Pri základných a stredných školách evidujeme spolu 67 telovýchovných zariadení, z toho 25 telovýchovných objektov a 42 vonkajších telovýchovných plôch. Z plneorganizovaných základných škôl 2 školy CZŠ sv. Faustíny Dlhá Lúka, CZŠ sv. Egídia v Bardejove nemajú vlastnú telocvičňu. CZŠ Dlhá Lúka využíva na vyučovanie telesnej výchovy neúčelové priestory a v letnom období voľné plochy a ihriská, CZŠ sv. Egídia v Bardejove má zabezpečený prenájom telocvične v inom objekte. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že vo viacerých telocvičniach boli vykonané komplexné rekonštrukcie, v ostatných sa priebežne vykonáva údržba a postupná výmena zariadenia. Ihriská pri školách z hľadiska ich vybavenia nezodpovedajú súčasnému štandardu, zariadenie mnohých detských ihrísk je pôvodné, jeho funkčnosť sa zabezpečuje priebežnou údržbou a tiež aj postupnou výmenou. V areáloch niektorých plneorganizovaných škôl boli vybudované multifunkčné ihriská.

Spolu v roku 2013 bolo v okrese Bardejov evidovaných 94 zariadení spoločného stravovania, vrátane 8 výdajní, v ktorých sa poskytuje stravovanie deťom a mládeži. Z uvedeného počtu je 78 zariadení školského stravovania a 6 výdajných školských kuchýň a ďalších desať zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež, ktoré nie sú školskými zariadeniami, vrátane mliečnej kuchynky na detskom oddelení, výdajnej mliečnej kuchynky

na novorodeneckom oddelení v NsP Bardejov a výdajne stravy pri súkromných detských jasliach. K novému školskému roku bola pozastavená prevádzka školskej jedálne pri MŠ Šašová, pri ZŠ s MŠ Poštárka bola školská jedáleň zrušená a zriadená výdajná školská jedáleň z dovozom stravy z iného zariadenia školského stravovania.

V zariadeniach pre deti a mládež, hlavne v základných a stredných školách je zriadených spolu 15 bufetov, zameraných na predaj originálne balených potravín.

V okrese Bardejov sú zriadené 3 domovy sociálnych služieb pre deti a dospelých, z nich je jedno zariadenie s denným, resp. týždenným a dve s dlhodobým pobytom. Jedno zariadenie sociálnych služieb prevádzkuje fyzická osoba pod názvom Integrované zariadenie KOR GYM Hertník, v ktorom bola vykonaná rozsiahla rekonštrukcia, vrátane priestorov stravovacej prevádzky. Okrem toho v rámci zariadení sociálnych služieb máme 2 zariadenia pestúnskej starostlivosti zriadené v rámci rodinných domov.

Na ubytovanie detských klientov v Bardejovských Kúpeľoch slúži celoročne LD Valentína, avšak počas letnej sezóny sa na ich ubytovanie využívali aj niektoré iné LD určené pre dospelých klientov s tým, že pre deti a mládež boli vyčlenené oddelené priestory. Stravovanie detí je celoročne zabezpečené v stravovacom zariadení LD Mier v Bardejovských Kúpeľoch. Pri ostatných zariadeniach je zaradených tiež 79 zmluvných pracovísk praktického vyučovania, 3 prevádzkarne mimoškolskej výchovy a vzdelávania, 7 verejných pieskovísk, detské dopravné ihrisko, ktoré sa využíva sezónne, 2 nízkoprahové centrá pre deti a mládež, 3 zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a pod..

2. Zhodnotenie zmennosti na školách

(tab.č.5)

Dvojjmenné vyučovanie sa realizuje v jednej málotriednej základnej škole v obci Lenartov, kde z celkového počtu 95 žiakov sa v 2. zmene vyučuje 32 žiakov 3. – 4. ročníka. Z celkového počtu 7263 žiakov základných škôl sa dvojjmenného vyučovania zúčastňuje 32 žiakov čo je o dvoch žiakov menej ako v minulom roku. Jedná sa o žiakov vyžadujúcich si individuálny prístup pri vyučovaní, pre ktorých boli zriadené triedy s nižším počtom žiakov. Z uvedeného dôvodu nepostačuje pôvodná kapacita tried v uvedenej škole. Percento zmennosti je 0,44 % , čo je oproti minulému roku (0,46 %) zníženie o 0,02 %.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

(tab. č. 6)

V okrese Bardejov je vodou z verejného vodovodu zásobovaných 474 zariadení, čo predstavuje 87,13 % z celkového počtu 544 zariadení a z individuálnych vodovodov je zásobovaných 70 zariadení, čo predstavuje 12,87 %. Na individuálne zdroje sú napojené hlavne materské, základné školy, vrátane školských klubov a telovýchovných zariadení a stravovacie zariadenia pri MŠ a ZŠ v obciach, kde nie sú verejné vodovody. Všetky zariadenia napojené na verejný vodovod majú vyhovujúcu kvalitu vody. Zo 70 zariadení napojených na individuálny vodný zdroj bola v 6-tich zariadeniach laboratórnym rozborom vzoriek vody zistená nevyhovujúca kvalita vody, čo predstavuje 8,57 %, z celkového počtu 544 zariadení to predstavuje 1,1 %. Ide o mierne zvýšenie limitných hodnôt v ukazovateli železo, resp. v niektorých mikrobiologických ukazovateľoch. Oproti predchádzajúcemu roku sme zaznamenali zlepšenie kvality vody o 5,38 %. V našom okrese v zariadeniach pre deti a mládež nie sú zisťované problémy s nedostatkom vody. Problematika v zásobovaní predškolských, školských a stravovacích zariadení pitnou vodou sa rieši v spolupráci s prevádzkovateľmi týchto objektov. V tejto súvislosti bolo organizované aj pracovné stretnutie prevádzkovateľov individuálnych vodných zdrojov, organizované v spolupráci s odd. životného prostredia a zdravia, kde boli dohodnuté konkrétne opatrenia za účelom zlepšenia kvality vody – zabezpečenie odbornej starostlivosti, technického stavu vodných zdrojov, vrátane dezinfekcie vody, pravidelnej kontroly obsahu voľného chlóru a overovania kvality pitnej vody v zmysle platnej legislatívy. Plánovaná výstavba verejných vodovodov, z ktorých niektoré sú tesne pred ukončením, sa z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov ešte nerealizovala.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobínémie

(tab. č. 7)

V roku 2013, tak ako v predchádzajúcich rokoch, nebol v našom okrese zaznamenaný výskyt ochorenia detí na dusičnanovú methemoglobínémiu. V spolupráci s oddelením životného prostredia sa sledoval obsah NO₃ vo vzorkách vody. Na základe žiadosti občanov je možnosť vyšetriť vzorky vody na obsah dusitanov a dusičnanov z individuálnych zdrojov, ktoré sa využívajú na prípravu stravy pre dojčatá.

5. Stravovanie detí a mládeže

(tab. č. 8/a, 8/b,8/c,8/d)

Z celkového počtu 158 zariadení pre deti a mládež, v ktorých sa vyžaduje poskytovanie stravovania, má 86 vlastné stravovacie zariadenie, čo predstavuje 54,43 %. Hotelová akadémia J. Andraščíka má dve vlastné stravovacie zariadenia, ktoré sa využívajú tiež ako pracoviská praktického vyučovania pre žiakov tejto školy. Dovoz, resp. donáška stravy sa realizuje do ôsmich zariadení, z toho do šiestich školských a predškolských zariadení, a to do Súkromných detských jaslí Pod Vinbargom v Bardejove, súkromnej MŠ na ul. Sv. Jakuba v Bardejove, ZŠ Hertník, ZŠ Bartošovce, MŠ Zborov a SŠ na Štefánikovej ul. v Bardejove a do výdajnej mliečnej kuchynky na novorodeneckom odd. NsP Bardejov z mliečnej kuchynky na detskom oddelení, kde sa strava pripravuje. Koncom minulého školského roka sa začala dovážať strava aj do novozriadenej výdajnej školskej jedálne pri Cirkevnej ZŠ s MŠ Poštárka v Bardejove, kde došlo k zrušeniu vlastného stravovacieho zariadenia. Vo všetkých školských výdajniach sa strava zabezpečuje cestou zariadení školského stravovania. Stravovanie v inom účelovom zariadení má zabezpečené 53 zariadení pre deti a mládež, čo predstavuje 33,55 %. Stravovanie nie je zabezpečené v 11-ich zariadeniach, čo predstavuje 6,96 %, ide o 6 MŠ s dopoludňajšou prevádzkou, 4 málotriedne ZŠ s nízkym počtom žiakov a jedna prevádzkareň, v ktorej je zabezpečená iba krátkodobá starostlivosť o deti počas dňa. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže v našom okrese sa oproti predchádzajúcim rokom podstatne nezmenil, okrem vyššie uvedených ojedinelých zmien (tab. č. 8/a). Spolu v uvedených stravovacích prevádzkach pre deti a mládež bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru vykonaných spolu 131 kontrol, vrátane vyššie uvedených cielených kontrol a v rámci úradnej kontroly potravín bolo vykonaných 12 kontrol. Spolu v ZSS pre deti a mládež bolo vykonaných 143 kontrol. Zároveň bolo v zariadeniach spoločného stravovania odobraných 65 vzoriek sterov a 23 vzoriek hotových pokrmov, z toho 10 v rámci realizácie vyššie uvedeného projektu a 2 na základe overovania prijatého systému správnej výrobných praxe prevádzkovateľmi týchto zariadení a 2 vzorky sušenej detskej mliečnej výživy na mikrobiologické vyšetrenie.

Zariadenia spoločného stravovania boli kategorizované podľa metodického usmernenia. Z 86 vlastných stravovacích prevádzok je 65 zaradených do I. kategórie, čo je 75,58 %, t.j. skoro o cca 4 % menej, ako v minulom roku a 21 do II. kategórie, čo predstavuje 24,42 % z celkového počtu týchto zariadení (tab. č. 8/b). Hygienická úroveň v stravovacích zariadeniach pre deti a mládež sa každoročne mierne zlepšuje, aj keď najmä staršie zariadenia si vyžadujú inováciu priestorov, obnovu zariadenia, čo bez pridelenia finančných prostriedkov nie je možné realizovať, resp. sa tieto práce vykonávajú priebežne z pridelených prostriedkov na prevádzku (napr. v ŠJ pri MŠ Marhaň, ŠJ pri ZŠ Kružľov, ŠJ pri SPŠ a Gymnáziu v

Bardejove, atď. Do I. kategórie je zaradených všetkých 8 výdajní výdajných školských kuchýň, resp. výdajní stravy. (tab. č. 8/c).

Z celkového počtu 2210 detí MŠ má zabezpečené stravovanie 2083 detí, t.j. 94,25 %, čo je mierne zhoršenie situácie oproti predchádzajúcemu roku z dôvodu zrušenia stravovacieho zariadenia a celodennej prevádzky v MŠ Šašová. Zo 7263 žiakov ZŠ sa stravuje 5369 žiakov, čo je 73,92 %, to je približne rovnaké percento ako v minulom roku. Z 1067 študentov gymnázií sa stravuje 527, t. j. 49,39 %, pri SOŠ sa stravuje 373 študentov z 2013, čo je iba 18,53 %, aj keď sa percento stravovaných žiakov mierne zvýšilo. Z počtu 325 žiakov špeciálnych škôl (ŠZŠ, praktické školy, ZŠ s MŠ pri zdravotníckych zariadeniach) sa stravuje 202 žiakov, čo predstavuje 62,15 %. Zariadenie spoločného stravovania pri školskom internáte SPŠ poskytuje stravovanie študentom z viacerých stredných škôl a gymnázií v meste Bardejov a tiež súkromnej materskej škole v objekte internátu. Títo stravníci sú evidovaní v rámci vlastných škôl, vrátane ubytovaných študentov. V rámci domovov sociálnych služieb a ostatných zariadení je zabezpečené 100 % stravovanie detí a mládeže, ide o zariadenia spojené s ubytovaním. Z celkového počtu 13326 detí a mládeže v okrese Bardejov sa stravuje v zariadeniach spoločného stravovania 9002, čo predstavuje 67,55 %. Oproti predchádzajúcemu roku sa znížil celkový počet detí a mládeže v zariadeniach pre detí a mládež o 317, tiež sa znížil počet stravujúcich sa v týchto zariadeniach o 242 a tým iba mierne pokleslo percento stravujúcich sa detí a mládeže o 0,21 %.

6. Zotavovacie akcie pre deti a mládež

(tab. č. 9/a, 9/b)

V okrese Bardejov sa v priebehu roku 2013 uskutočnilo 32 zotavovacích podujatí, z toho počas letnej sezóny 30 zotavovacích podujatí s počtom 962 detí a počas zimnej sezóny sme zaznamenali iba 2 zotavovacie podujatia spojené s ubytovaním a stravovaním, ktorých sa zúčastnilo 67 detí. Z uvedeného počtu zotavovacích podujatí bolo 18 škôl v prírode, ktorých sa zúčastnilo spolu 611 žiakov, čo je cca o 150 žiakov vyšší počet ako v predchádzajúcom roku. Všetky uvedené akcie sa uskutočňovali v piatich zariadeniach. Sú to chata Kamarát Mníchovský Potok, Rekreačné zariadenie Mníchovský Potok, IVONIS - ŠvP Chmeľová, hotel Slniečny majer Stebnicka Huta, kde sa uskutočňovali aj jazdecké tábory a tiež jazdecký tábor na farme AL Zahra v Tročanoch s ubytovaním a stravovaním v bývalom objekte materskej školy. Okrem uvedených zotavovacích podujatí sa v okrese uskutočňovali aj krátkodobé rekreačné pobyty detí a mládeže (3 - 4 dňové). Všetky zotavovacie podujatia boli

organizované na základe súhlasného rozhodnutia RÚVZ so sídlom v Bardejove a pri ich organizovaní nebolo zistené porušenie povinnosti zo strany ich organizátorov. Počas zotavovacích podujatí bolo vykonaných 17 kontrol v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Hygienická úroveň predškolských a školských zariadení sa postupne zlepšuje, v hodnotenom roku boli vykonávané, resp. ešte prebiehajú menšie aj rozsiahlejšie rekonštrukcie materských a základných škôl, vrátane zariadení školského stravovania, napr. bola odovzdaná do prevádzky nová stravovacia prevádzka pri CZŠ s MŠ Dlhá Lúka, pri CZŠ a MŠ Poštárka bolo vlastné stravovacie zariadenie zrušené a nahradené rekonštruovanou výdajnou školskou jedálňou z dovozom stravy z iného zariadenia školského stravovania. V ZŠ na Wolkerovej ul. v Bardejove bola vykonaná výmena okien a zateplenie budovy, okrem objektu telocvične. Boli ukončené rekonštrukcie zariadení na osobnú hygienu v ZŠ Marhaň, telocvične v ZŠ Raslavice a ďalšie čiastkové rekonštrukcie, resp. obnova zariadenia. Boli vykonané rekonštrukčné práce aj na úseku stredných škôl, vrátane telovýchovných zariadení. Oproti predchádzajúcemu hodnotenému obdobiu došlo k miernemu zlepšeniu úrovne zariadení spoločného stravovania tým, že dochádza k postupnej rekonštrukcii priestorov a k ich vybaveniu novým technologickým zariadením, napriek tomu, že možnosť získania finančných prostriedkov na rekonštrukciu objektov klesá a tým niekoľko plánovaných rekonštrukcií, resp. inovácií objektu sa nerealizovalo. V starších a malých prevádzkach v obciach stále pretrvávajú nedostatky, súvisiace s ich opotrebovaným, avšak funkčným vybavením, často zdôvodňovaných nedostatkom finančných prostriedkov, pretože v malých obciach sú aktivity zriaďovateľov zariadení pre deti a mládež na získanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu, resp. údržbu zariadení formou predkladaných projektov neúspešné pre nízky počet detí v zariadeniach. Zo strany zriaďovateľov sa väčšia pozornosť venovala vnútornému prostrediu budov, je však potrebné viac pozornosti venovať vybaveniu vonkajších plôch, ihrísk a športovísk, ktoré si vyžaduje postupnú výmenu. Prevádzkovatelia túto situáciu zdôvodňujú nedostatkom finančných prostriedkov. Pracoviská praktického vyučovania v rámci SOŠ boli už v predchádzajúcich rokoch rekonštruované a zriadené nové pracoviská s využitím modernej technológie, vrátane výpočtovej techniky pre nové študijné, resp. učebné odbory. Pracoviská sa prispôbujú novým učebným odborom.

Starostlivosť o predškolské a školské zariadenia je značne rozdielna a záleží nielen od finančných prostriedkov ale aj od postoja obce k týmto zariadeniam. Pretrvávajú problémy s dopravou žiakov na vyučovanie, najmä v okrajových obciach okresu, čo následne súvisí s nevyhovujúcim režimom práce a odpočinku detí a mládeže.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež

V roku 2013 bol monitorovaný výskyt chrípky a akútnych respiračných ochorení v kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež. Za uvedené obdobie bolo v okrese Bardejov zaznamenané prerušenie výchovno-vzdelávacieho procesu v sedemdesiatich zariadeniach pre deti a mládež, v niektorých zariadeniach aj opakovane.

V ZŠ s MŠ Hertník bol zaznamenaný zvýšený výskyt alimentárnych ochorení u detí, navštevujúcich túto školu. Celkom ochorelo 45 detí zo 170 exponovaných. Šetrenie bolo vykonané odd. epidemiológie v spolupráci s odd. hygieny detí a mládeže, zamestnanci ktorého vykonali štátny zdravotný dozor v zariadení spoločného stravovania spojený s odberom vzoriek hotových pokrmov a sterov z prostredia kuchyne na mikrobiologické vyšetrenie, ktoré boli negatívne. Taktiež boli negatívne vzorky biologického materiálu odobraté zamestnancom stravovacej prevádzky. Odber stolice na virologické vyšetrenie sa nepodaril.

V obci Lenartov bol koncom roku epidemický výskyt ochorení VHA, spolu ochorelo 48 detí vo veku 1 – 5 rokov z rómskej osady, ktoré nenavštevovali predškolské zariadenie. Posledná epidémia v obci bola v roku 2009. Bolo zabezpečené očkovanie detí a vykonané protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež v obci Lenartov.

Na odd. epidemiológie bolo nahlásených 118 črevných parazitárnych ochorení u detí a mládeže a 49 prípadov ochorenia na svrab a žiadne ochorenie na pedikulózu, čo nevystihuje skutočný výskyt týchto ochorení u detí a mládeže, vrátane tých, ktorí navštevujú zariadenia pre deti a mládež. Zamestnanci odd. hygieny detí a mládeže pri výkone štátneho zdravotného dozoru sledovali plnenie preventívnych protiepidemických opatrení v príslušných zariadeniach a na vykonávanie uvedených opatrení upozorňovali aj v rámci poradenskej a konzultačnej činnosti, vrátane poskytovania informačných letákov o prevencii jednotlivých prenosných ochorení a v rámci imunizačného programu.

Tab. č. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, §11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov)

úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	koncepčná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
				5	6	7						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10	18		4/143	360	4	5	25		2		80	30

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet koncepčných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. č. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3	2	2				
2.	Materské školy	70	3	57			13	33
3.	Základné školy	58	3	29	4			28
4.	Gymnázia	4	2	2				2
5.	SOŠ ^{b)}	8	2	3				2
6.	Jazykové školy	1	1	2				
7.	PPV + SPV	22	5	22				5
8.	Špeciálne školy ^{c)}	5	2	5				4
9.	Fakulty vysokých škôl							
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	59	6	23				
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1		2				
12.	ZSS + zar. soc. kurately	5	3	4				
13.	Špeciálne vých. zariadenia							
14.	Zot. poduj. + ŠvP	32	9	17				7
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	94	12	143			90	81
16.	Zar. rýchleho občerstv.	15	15	19				3
17.	Telocvične pri školách	67	6	28				
18.	Ostatné	100	86	12			7	6
SPOLU:		544	157	370	4		110	171

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí

b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy

c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3	2 3	100							
2.	Materské školy	70	3	67	95,71	3	4,29				
3.	Základné školy	58	3	56	96,55	2	3,45				
4.	Gymnaziá	4	2	4	100						
5.	SOŠ ^{b)}	8	2	6	75,0	2	25,0				
6.	Jazykové školy	1	1	1	100						
7.	PPV + SPV	22	5	19	86,36	3	13,64				
8.	Špeciálne školy ^{c)}	5	2	5	100						
9.	Fakulty vysokých škôl										
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	59	6	57	96,62	2	3,38				
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1				1	100				
12.	ZSS + zar. soc. kurately	5	3	5	100						
13.	Špeciálne vých. zariadenia										
14.	Zot. poduj. + ŠvP	32	9	32	100						
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	94	12	73	77,66	21	22,34				
16.	Zar. rýchleho občerstv.	15	15	15	100						
17.	Telocvične pri školách	67	6	62	92,5	5	7,46				
18.	Ostatné	100	86	99	99,00	1	1,00				
S P O L U:		544	157	504	92,65	40	7,35				

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
 2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
 3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
 4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
 5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
 6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
 7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
 8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
 9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
 10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
							5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia						
2.		SOŠ	1.	96	93	96,88		
3.		konzervatóriá						
4.		VŠ						
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ						
6.		ZŠ						
7.		SŠ						
8.		praktické OU						
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		1.	96	93	96,88		

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	8
spolu v šk. roku 2013/14	58	1	7263	826	95	32	0	0,44
spolu v šk. roku 2012/13	59	1	7405	884	70	34	0	0,46

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3	3	100							
2.	Materské školy	70	58	82,86	12			1	8,33		
3.	Základné školy	58	50	86,21	8			2	25,00		
4.	Gymnázia	4	4	100							
5.	SOŠ ^{b)}	8	8	100							
6.	Jazykové školy	1	1	100							
7.	PPV + SPV	22	22	100							
8.	Špeciálne školy ^{c)}	5	5	100							
9.	Fakulty vysokých škôl										
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	59	56	94,92	3			1	33,33		
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1	1	100							
12.	ZSS + zar. soc. kurately	5	5	100							
13.	Špeciálne vých. zariadenia										
14.	Zot. poduj. + ŠvP	32	7	21,88	25						
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	94	80	85,11	14			1	7,14		
16.	Zar. rýchleho občerstv.	15	14	93,33	1						
17.	Telocvične pri školách	67	61	91,04	6			1	16,67		
18.	Ostatné	100	99	99,00	1						
S P O L U:		544	474	87,13	70			6	8,57		

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
 2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
 3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
 4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj
(rozvod vody)
 5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
 6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
v percentách
 7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
 8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
v percentách
 9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
 10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Prešovský	Bardejov		0	0	0	0	0
Spolu kraj:							

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí

Pozn.: v prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode, aj v strave, označte údaj hviezdíčkou

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3			1	33,33	1	33,33			1	33,33
2.	Materské školy	70	52	74,29	2	2,86	10	14,29			6	8,57
3.	Základné školy	58	20	34,48	3	5,17	31	53,45			4	6,90
4.	Gymnázia	4	1	25,00			3	75,00				
5.	SOŠ ^{b)}	8	3	37,50	1	12,50	4	50,00				
6.	Špeciálne školy ^{c)}	5	1	20,00			4	80,00				
7.	Fakulty vysokých škôl											
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1	1	100,00								
9.	Špeciálne vých. zariadenia											
10.	Zot. poduj. + ŠvP	3	3	100,00								
11.	Ostatné	6	5	83,33	1	16,67						
S P O L U:		158	86	54,43	8	5,06	53	33,54			11	6,96

Legenda k tabuľke č. 8/a:

1. celkový počet zariadení
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení
3. celkový počet vlastných stravovacích zariadení v %
4. počet zariadení s dovozom stravy
5. počet zariadení s dovozom stravy v %
6. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar.
7. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar. v %
8. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar.
9. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar. v %
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3											
2.	Materské školy	70	52	46	88,46	6	11,54						
3.	Základné školy	58	20	9	45,00	11	55,00						
4.	Gymnázia	4	1			1	100,00						
5.	SOŠ ^{b)}	8	3	1	33,33	2	66,67						
6.	Špeciálne školy ^{c)}	5	1			1	100,00						
7.	Fakulty vysokých škôl												
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1	1	1	100,00								
9.	Špeciálne vých. zariadenia												
10.	Zot. poduj. + ŠvP	3	3	3	100,00								
11.	Ostatné	6	5	5	100,00								
S P O L U:		158	86	65	75,58	21	24,42						

Legenda k tab. č. 8/b:

- všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/c. Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	3	1	1	100,00								
2.	Materské školy	70	2	2	100,00								
3.	Základné školy	58	3	3	100,00								
4.	Gymnáziá	4											
5.	SOŠ ^{b)}	8	1	1	100,00								
6.	Špeciálne školy ^{c)}	5											
7.	Fakulty vysokých škôl												
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	1											
9.	Špeciálne vých. zariadenia												
10.	Zot. poduj. + ŠvP	3											
11.	Ostatné	6	1	1	100,00								
S P O L U:		158	8	8	100,00								

Legenda k tab. č. 8/c:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/d. Vyťaženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	24	24	100
2.	Materské školy	2210	2083	94,25
3.	Základné školy	7263	5369	73,92
4.	Gymnáziá	1067	527	49,39
5.	SOŠ ^{b)}	2013	373	18,53
6.	Špeciálne školy ^{c)}	325	202	62,15
7.	Fakulty vysokých škôl			
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}			
9.	Špeciálne vých. zariadenia			
10.	Zot. poduj. + ŠvP	212	212	100
11.	Ostatné	212	212	100
S P O L U:		13326	9002	67,55

Legenda k tab. č. 8/d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. č. 9/a. Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
1	zotavovacie podujatie	12	12		351
2	školy v prírode	18	18		611
3	Iné				
SPOLU:		30	30		962

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. č. 9/b. Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie				
2	školy v prírode				
3	Iné	2	2		67
SPOLU:		2	2		67

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
1. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
2. počet rekreovaných detí

EPIDEMIOLOGIA

Cieľ výročnej správy:

Cieľom výročnej správy za okres Bardejov je objektívne informovať o epidemiologickej situácii za kalendárny rok, o výskyte nemocničných nákaz v zdravotníckych zariadeniach okresu a výsledkoch štátneho zdravotného dozoru vykonávaného jednak v lôžkovom zdravotníckom zariadení okresu a jednotlivých štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach (ambulancie praktického lekára pre dospelých, ambulancie praktického lekára pre deti a dorast, odborné špecializované ambulancie).

Epidemiologická situácia v porovnaní s uplynulým rokom sa vyznačovala výskytom ochorení na akútnu vírusovú hepatitídu typu A (VHA), taktiež je charakterizovaná nárastom počtu ochorení na kampylobakteriálnu enteritídu, Lymeskú boreliózu, črevných parazitárnych ochorení, svrabu a varicellu. Na druhej strane sme zaznamenali pokles počtu niektorých črevných ochorení ako salmonelózu a pokles výskytu nosičstva vírusu HBsAg.

VHA sa po uplynulé roky vyskytovala zväčša u rómskych občanov, ale od roku 2009 sme neevidovali výskyt akútnej VHA a to z dôvodu zaočkovania rómskych detí po epidémii v rokoch 2008 a 2009 a zavedením očkovania detí s nízkym hygienickým štandardom vo veku 1 roka v niektorých obvodoch detských lekárov. V roku 2013 zaznamenávame opätovný epidemický výskyt VHA.

Metodológia:

Správa je založená na hlásení prenosných ochorení od lekárov línie prvého kontaktu a na základe výsledkov hlásených z oddelenia klinickej mikrobiológie, ktoré sú zadávané do epidemiologického informačného systému EPIS. Pri spracovaní tejto správy boli použité aj demografické údaje za náš okres a z epidemiologických metód boli použité deskriptívne – opisné metódy, analytické metódy, porovnávacie metódy a taktiež boli použité epidemiologické štúdie, napr. retrospektívne pri hľadaní príčiny ochorenia.

Správa obsahuje aj výsledky ŠZD, rozhodovacej činnosti v ohniskách nákaz, poradenstve v epidemiológii infekčných ochorení a zdravotno-výchovných aktivitách (prednášky, články do médií, projekty, plagáty, info na web úradu a pod.).

Štruktúra správy:

Výročná správa je rozdelená do jednotlivých kapitol, ktoré majú taktiež svoju štruktúru.

Každá kapitola začína krátkym sumárom, nasleduje textová časť s grafmi a tabuľkami a končí popisom, eventuálne diskusiou.

I. Demografické ukazovatele:

populačné zmeny, socioekonomická štruktúra, zdravotnícke služby vo vzťahu k prenosným ochoreniam

Z tabuľky č.1 vidno, že za posledných 5 rokov len mierne vzrastá počet obyvateľov v našom okrese, v roku 2013 však klesol počet obyvateľov o 60. Prirodzený prírastok má stúpajúcu tendenciu, ale stúpa pomer vyst'ahovaných k prisťahovaným. Najvyšší počet obyvateľov je vo vekovej skupine 25-34 ročných (12 612), a od 35-44 rokov (11 226). Populácia v okrese starne, oproti roku 2013 je o 400 obyvateľov vo vekovej skupine 65+ viac ako v roku 2012. Vzhľadom na to, že okres Bardejov leží excentricky na severovýchode Slovenska a štátnu hranicu má len s Poľskom, nezaznamenávame nárast migrácie a nie sú v okrese zriadené ani migračné tábory. Čulý cezhraničný ruch s Poľskom však môže vplývať na epidemiologickú situáciu, najmä vo výskyte črevných ochorení, v dôsledku dovozu potravín z trhovísk, kedy nemusia byť dodržané hygienické podmienky (hydínové mäso).

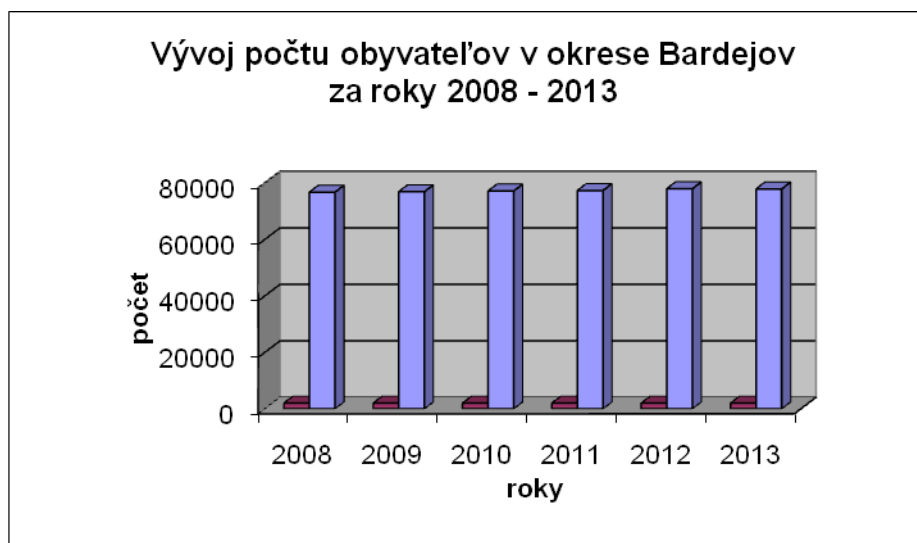
Pri sledovaní zdravotného stavu obyvateľstva vidíme rozdiely v chorobnosti v porovnaní s minoritnou skupinou rómskeho obyvateľstva (dyzentéria, VHA, črevné helmintózy, svrab). V okrese žije 10 % rómov v 28 osadách. Nízky hygienický štandard bývania, často bez zásobovania rómskeho obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou, vysoká takmer 100 % nezamestnanosť, výrazne vplývajú nielen na šírenie prenosných ochorení, ale celkovo na zdravotný stav, pričom priemerná dĺžka života Rómov v okrese je kratšia o 8 – 10 rokov. Vyskytujú sa u nich často parazitárne a bakteriálne črevné ochorenia a v pravidelných cykloch epidémie VHA.

V okrese Bardejov sa vyskytujú aj bezdomovci, ktorým je poskytované ubytovanie v azylovom dome. Čo sa týka chorobnosti, u tejto skupiny obyvateľstva, nemáme hlásené žiadne ochorenia okrem niekoľkých pohryznutí.

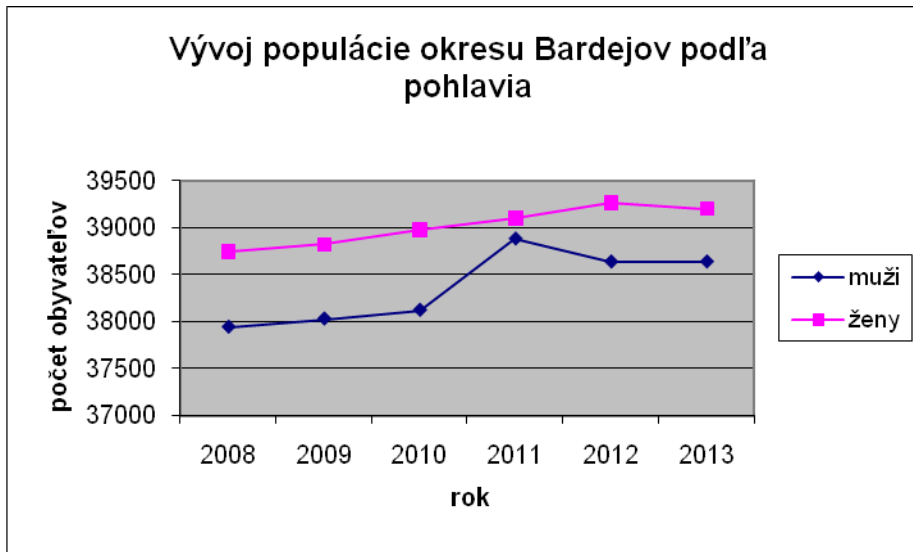
Tab.č.1

Rok	Mechanický pohyb			Prirodzený prírastok	Prisťahov.	Vysťahov.	Saldo migrácie	Prírastok Úbytok
	Stav k 31.12.	živonar.	Zomrelí					
2008	76691	880	637	243	286	450	-164	79
2009	76857	945	611	334	257	425	-168	166
2010	77105	940	614	326	320	398	-78	248
2011	77287	952	652	300	277	395	-118	182
2012	77907	910	240	670	194	416	-222	448
2013	77841	927	263	664	220	455	-235	429

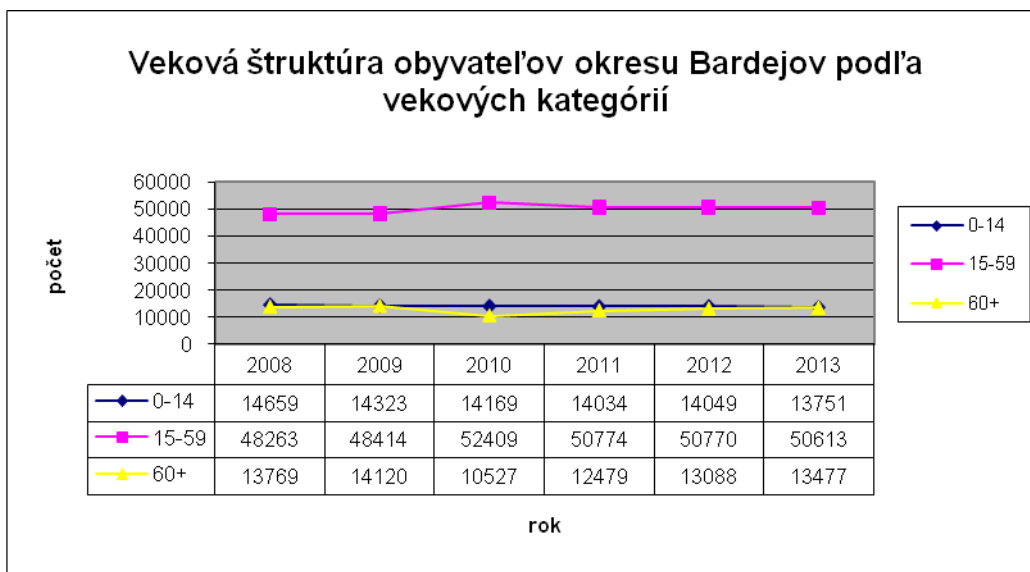
Graf č.1

Graf č. 2

Graf č.3

Pravidelne vykonávame kontrolou očkovania, pri ktorej sledujeme zaočkovanosť našej populácie. Kontrola povinného očkovania detí a dospelých v okrese Bardejov bola naposledy vykonaná podľa Usmernenia hlavného hygienika č. OE/5403/2013, RZ-13188/2013 z 24.6.2013 a bolo zaslané na RÚVZ so sídlom v Prešove. Vo všetkých ambulanciách pre deti a dorast nebola v rámci povinného očkovania zaočkovanosť nižšia ako 98 %. Pri kontrole očkovania neboli zistené nedostatky v evidencii, dokumentácii a vo výkone očkovania. V našom okrese nie sú utečenecké tábory, preto ani problémy s tým súvisiace sa nás netýkali. Nemali sme hlásené žiadne nežiaduce postvackinačné reakcie po očkovaní. Pri kontrole očkovania neboli zistené závažnejšie problémy, menšie problémy sa riešili priebežne, osobným kontaktom s lekármi, zasielaním upozornení rómskym spoluobčanom, aby sa dostavili na povinné očkovanie.

Odmietnutie povinného očkovania sme zaznamenali v 11 prípadoch. V rámci priestupkového konania bolo udelených 6 blokových pokút vo výške 198 eur, 3 konania boli prerušené a v jednom prípade bola rozhodnutím uložená sankcia vo výške 33 eur.

II. Stručná epidemiologická charakteristika okresu Bardejov

Údaje sú získane z EPIS - u. Uvádzané sú len počty potvrdených prípadov podľa skupín. Cyklicky, každých 4 – 5 rokov evidujeme zvýšený výskyt vírusovej hepatitídy typu A, čo potvrdzuje 20 ročné sledovanie. V roku 1999 ochorelo 97 osôb, v roku 2002 a 2003 bolo zaznamenaných len po jednom prípade ochorenia, v roku 2004 ochorelo 66 osôb (5 ročný interval). Následne po 3 rokoch nízkeho výskytu (2005-31, 2006-8, 2007-3) zaznamenávame v polovici roku 2008 nárast počtu ochorení na VHA (104) s chorobnosťou 135,2/100 000 obyvateľov. V roku 2009 zaznamenávame opäť mierny pokles tohto ochorenia s výskytom 57 prípadov ochorení a chorobnosťou 74,1/100 000 obyvateľov a v roku 2010 a 2011 sme nezaznamenali už ani jeden prípad tohto ochorenia. V roku 2012 sme zaznamenali prvé 2 prípady ochorenia na VHA a v roku 2013 to už bolo 49 prípadov s chorobnosťou 63,0/100 000 obyvateľov v epidemickej súvislosti.

Táto situácia nastala z dôvodu nevyužitia očkovania osôb s nízkym hygienickým štandardom praktickou lekárkou pre deti a dorast.

VHB sa vyskytuje už niekoľko rokov len vzácnne. V roku 2006 bol potvrdený len jeden prípad ochorenia, odvtedy už ochorenie nezaznamenávame.

Čo sa týka výskytu chronickej VHC, jej výskyt je nízky. V roku 2009 sme zaznamenali 10 prípadov ochorenia s chorobnosťou 13/100 000 obyvateľov, v roku 2010 a 2011 bol mierny

pokles na 4 a 5 prípadov ochorenia s chorobnosťou 5,2 a 6,5/100 000 obyvateľov, v roku 2012 sme evidovali až 9 prípadov ochorenia s chorobnosťou 9,0/100 000 obyvateľov, v roku 2013 nastal pokles počtu ochorení na 3 s chorobnosťou 3,9/100 000 obyvateľov.

Počet iných prenosných ochorení je každý rok približne rovnaký, okrem salmonelóz, ktorých počet postupne klesá, okrem roku 2011 kedy bol zaznamenaný mierny nárast.

V roku 2003 bolo zaznamenaných 348 salmonelóz s chorobnosťou 459,36/100 000 obyvateľov, v roku 2010 bolo už len 60 ochorení s chorobnosťou 78/100 000 obyvateľov, ale v roku 2011 bolo 92 salmonelóz s chorobnosťou 119,6/100 000 obyvateľov. Rok 2012 znamená opätovný pokles počtu ochorení na 72, čo predstavuje chorobnosť 93,6/100 000 obyvateľov. V roku 2013 bol zaznamenaný tiež mierny pokles počtu ochorení na 62 s chorobnosťou 79,7/100 000 obyvateľov.

Kampylobakteriázy zase naopak stúpajú z roka na rok, no v roku 2011 zaznamenávame mierny pokles vo výskyte. Rok 2013 znamená zase mierny nárast počtu ochorení. Podobná situácia ako u salmonelóz bola aj u dyzentérie, kde posledným vyšším výskytom bol rok 2000 (68 prípadov) s chorobnosťou 90,4/100 000 obyvateľov, v roku 2010 to boli už len 2 prípady ochorenia s chorobnosťou 2,6/100 000 obyvateľov, v roku 2011 počet ochorení mierne stúpol na 9 prípadov s chorobnosťou 11,70/100 000 obyvateľov. Rok 2012 znamená prudký nárast počtu ochorení na 27 prípadov s chorobnosťou 35,1/100 000 obyvateľov a rok 2013 zase prudký pokles počtu ochorení na 9 s chorobnosťou 11,6/100 000 obyvateľov.

Od roku 1997 nevidujeme kategóriu alimentárnych intoxikácií, posledný výskyt bol v roku 1996, kedy bolo zaznamenaných 30 prípadov ochorení.

Stabilne dobrá situácia je u chorôb preventabilných očkovaním. Avšak v roku 2008 boli potvrdené 2 prípady výskytu pertussis u očkovaných detí. V roku 2013 bol nahlásený 1 prípad ochorenia na pertussis u 47 ročného muža, laboratórne potvrdený. Nezaznamenali sme žiaden prípad ochorenia u iných chorôb preventabilných očkovaním, rubeolu od roku 1997, parotitídu od roku 2001 a morbilli od roku 1998.

Počet ochorení na varičelu varíruje od roku 2005 (339), v roku 2006 bolo 336 ochorení, v roku 2007 bolo 207 ochorení a v roku 2008 bolo už len 192 ochorení. V roku 2010 zaznamenávame nárast počtu tohto ochorenia na 380 prípadov s chorobnosťou 494,0/100 000 obyvateľov, ale v roku 2011 je znova pokles počtu ochorení na 117 prípadov s chorobnosťou 152,1/100 000 obyvateľov. Rok 2012 znamenal opätovný nárast počtu ochorení na varičelu na 270 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 345,6/100 000 obyvateľov, tiež rok 2013, kedy bolo zaznamenaných 317 prípadov ochorenia s chorobnosťou 407,2/100 000 obyvateľov.

Ochorenia prebiehali bez komplikácií a vyskytovali sa prevažne u detí predškolského a školského veku.

Čo sa týka výskytu meningokokovej meningitídy už niekoľko rokov zaznamenávame nízky výskyt, za roky 2010 a 2011 to bol 1 prípad ročne. Iné druhy meningitíd a encefalitíd nezaznamenávame.

Rok 2009 bol charakteristický výskytom novej chrípky vyvolanej Novel flu vírusom (AH1N1 – 8 prípadov) a ťažkými akútnymi prípadmi pneumónie (SARI - 6 prípadov). Taktiež sme zaznamenali 4 úmrtia na komplikácie novej chrípky. V roku 2010 sme mali 5 potvrdených prípadov novej chrípky a 3 prípady SARI, v roku 2011 sme mali len 2 potvrdené prípady novel chrípky a 2 potvrdené prípady SARI. V roku 2012 sme nemali hlásený potvrdený výskyt SARI a ani chrípku vyvolanú AH1N1 Novel. V roku 2013 sa nám podarilo izolovať vírus chrípky typu B v 3 prípadoch, potvrdiť 9 prípadov SARI a v jednom prípade bola potvrdená chrípka vyvolaná vírusom AH1N1 Novel.

Za posledných 20 rokov nebolo hlásené žiadne ochorenie na leptospirózu. Posledné 4 roky sa nevyskytol ani jeden prípad kliešťovej encefalitídy, avšak v roku 2008 bol zaznamenaný 1 prípad tohto ochorenia. Čo sa týka boreliózy, od roku 2006 nastal pokles tohto ochorenia, v roku 2008 a 2009 bolo evidovaných len po 5 prípadov, ale v roku 2011 to bolo 21 ochorení. V roku 2012 to bolo 43 ochorení a v roku 2013 44 ochorení s chorobnosťou 56,5/100 000 obyvateľov. Prevažná časť postihnutých osôb uvádza akvizíciu kliešťa. Ochorenie na Q horúčku sme nezaznamenali.

Tetanus, ani plynovú flegmónu sme nezaznamenali v našom okrese ani v roku 2012. Počet hlásených kožných ochorení, ako je pedikulóza a svrab nevystihuje skutočnú epidemiologickú situáciu v školských zariadeniach, hlavne v jesenných mesiacoch.

Exotické, resp. importované ochorenia sme ani v roku 2012 nezaznamenali. Od roku 2013 už evidujeme jeden prípad nosičstva vírusu HIV. Brušný týfus sa nevyskytol u nás už od roku 1990, hoci v roku 2011 sme mali hlásené podozrenie z ochorenia, ktoré sa však nepotvrdilo.

Epidémie:

V roku 2013 sme zaznamenali niekoľko epidémií:

8 malých rodinných epidémií a 3 väčšie epidémie.

Popis epidémií:

5 epidémií bolo vyvolaných salmonelami, 3 epidémie boli vyvolané kampylobaktériami, jedna norovírusami, vírusom VHA a jedna nešpecifikovaná epidémia.

1. Epidémia vyvolaná *S. enteritidis*, obec Lukov – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktorom prenosu boli pravdepodobne hygienické nedostatky pri príprave kuracieho mäsa. Ochorenia mali ľahký priebeh.
2. Epidémia vyvolaná *S. enteritidis*, obec Hertník – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktorom prenosu boli pravdepodobne vajcia z obchodnej siete. Ochorenia mali ľahký priebeh.
3. Rodinná epidémia vyvolaná *S. enteritidis*, obec Hervartov – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktor prenosu neznámy.
4. Rodinná epidémia, vyvolaná *S. enteritidis*, Bardejov – ochoreli 3 členovia rodiny. Faktor prenosu boli pravdepodobne domáce vajcia. Prípady mali ľahký priebeh ochorenia.
5. Rodinná epidémia vyvolaná *S. Indiana*, obec Hažlín – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktor prenosu nebol zistený. Jeden člen rodiny bol prijatý na interné oddelenie na infúzie, pre ťažší priebeh ochorenia.
6. Rodinná epidémia vyvolaná *Campylobacter jejuni*, obec Janovce – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktor prenosu sa nám nepodarilo zistiť. Obidva prípady mali ľahký priebeh ochorenia.
7. Rodinná epidémia, vyvolaná *Campylobacter jejuni*, obec Lukov – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktor prenosu sa nám nepodarilo zistiť. Obidva prípady mali ľahký priebeh ochorenia.
8. Rodinná epidémia, vyvolaná *Campylobacter jejuni*, Bardejov – ochoreli 2 členovia rodiny. Faktor prenosu sa nám nepodarilo zistiť. Obidva prípady mali ľahký priebeh ochorenia.
9. Rotavírusová epidémia:

Dňa 23.9.2013 bol na oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Bardejove telefonicky hlásený riaditeľom B. Kúpeľov, a. s., zvýšený výskyt hnačkových ochorení u klientov B. Kúpeľov. Na základe uvedeného bolo vykonané epidemiologické šetrenie v ohnisku nákazy. Prvé prípady ochorenia boli zaznamenané 21.9.2013 na LSPP v B. Kúpeľoch. Celkom ochorelo 25 zo 742 exponovaných, všetkých klientov B. Kúpeľov. Chorým klientom boli na LSPP odobraté výtery z konečníka na mikrobiologické vyšetrenie a 3 vzorky stolice na virologické vyšetrenie. Zo zdravotníckeho personálu B. Kúpeľov, ani z personálu stravovacieho zariadenia neochorel nikto. Všetci chorí klienti boli ubytovaní v LD Ozón, v 2 izolačných izbách, prípadne aj v izbách ubytovacieho zariadenia. Všetci exponovaní sa stravovali v stravovacom zariadení LD OZÓN a LD Astória.

Klinické príznaky: hnačky, zvracanie a subfebrílie s celkovým trvaním 1 – 2 dni.

Nikto nebol hospitalizovaný. Virologickým vyšetrením bol zo vzorky stolice pacientov identifikovaný pôvodca ochorenia rotavírus. V rámci šetrenia boli vykonané odbery vzoriek biologického materiálu od pracovníkov stravovacej prevádzky LD Ozón (13 výterov z konečníka), stery z prostredia kuchyne (10), odbery vzoriek stravy (40 vzoriek), odber vzoriek vôd (1 vzorka pitnej vody z LD Ozón, 7 minerálnych prameňov).

V súvislosti s výskytom nešpecifikovaného hnačkového ochorenia u klientov liečebných domov Bardejovské Kúpele a. s., 086 31 Bardejovské Kúpele, s tendenciou ďalšieho šírenia, je potrebné podľa § 12, ods. 1, písm. a), zákona č. 355/2007 Z. z., vykonávať protiepidemické opatrenia na zamedzenie vzniku a šírenia prenosného ochorenia a obmedzenia jeho výskytu.

Na základe zistených skutočností a napriek prijatým protiepidemickým opatreniam B. Kúpeľom, a. s. boli nariadené nasledovné protiepidemické opatrenia:

1. Vykonávať priebežne mechanickú očistu a účinnú dezinfekciu
 - a) vo všetkých priestoroch pre osobnú hygienu (tlačidlo na splachovanie WC, vodovodné batérie, misy a sedadlá WC, steny okolo WC) a ostatných plôch chlóróvymi prípravkami s obsahom 2 % aktívneho chlóru po dobu pôsobenia 30 minút, prípadne do zaschnutia bez ďalšieho opláchnutia,
 - b) ostatných pracovných povrchov, predmetov, plôch a priestorov (kľučky dverí, šatne, chodby, izby klientov) chlóróvymi prípravkami s obsahom 2 % aktívneho chlóru po dobu pôsobenia 30 minút.
 - c) stravovacích prevádzok (LD Ozón, LD Astória) s následným dôkladným opláchnutím dezinfikovaných plôch pitnou vodou.
2. Izolovať chorých klientov od zdravých (izolačné miestnosti, JIS, pri väčšom počte vyhraďiť izby v rámci ubytovania), zakázať návštevy zdravých klientov na izbách vyhradených pre chorých klientov.
3. Neposkytovať vodné procedúry klientom a zakázať vstup klientom do zariadenia Wellness SPA do doby odoznenia epidemického výskytu ochorení.
4. Vyradiť chorých zdravotníckych pracovníkov z ošetrovania klientov.
5. Poučiť chorých klientov i zdravých klientov o spôsobe šírenia ochorenia a jeho predchádzaní dôkladnou osobnou hygienou.
6. Každý deň hlásiť výskyt nových prípadov ochorenia klientov na oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Bardejove (t.č.:054/4723905) až do ukončenia epidémie.
7. Striktne dodržiavať zásady osobnej hygieny (hlavne umývanie rúk po použití toaliet, pred jedlom) pre klientov a personál zariadenia.

Epidémia A09:

Dňa 24.10.2013 na základe telefonického hlásenia zvýšeného výskytu hnačkových ochorení u detí v MŠ Hertník MUDr. Predmerským, zástupcom primára detského oddelenia NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov bolo vykonané šetrenie v ohnisku nákazy. Dátum vzniku prvého ochorenia: 24.10.2013. Celkom ochorelo 45 detí zo 170 exponovaných. Klinický obraz: vodnaté hnačky, zvracanie, nauzea, subfebrílie. 5 detí bolo hospitalizovaných na detskom oddelení NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov. V rámci šetrenia bol v zariadení vykonaný dozor pracovníkmi oddelenia HDM a epidemiológie, v rámci ktorého boli vykonané odbery vzoriek biologického materiálu od pracovníkov stravovacej prevádzky, ktoré boli mikrobiologicky negatívne. Nepodaril sa odber stolice na virologické vyšetrenie.

Boli nariadené protiepidemiologické opatrenia na mieste:

1. Vykonávať priebežne mechanickú očistu a účinnú dezinfekciu
 - a) vo všetkých priestoroch pre osobnú hygienu (tlačidlo na splachovanie WC, vodovodné batérie, misy a sedadlá WC, steny okolo WC) a ostatných plôch chlórými prípravkami s obsahom 2 % aktívneho chlóru po dobu pôsobenia 30 minút, prípadne do zaschnutia bez ďalšieho opláchnutia,
 - b) ostatných pracovných povrchov, predmetov, plôch a priestorov (kľučky dverí, šatne, chodby, izby) chlórými prípravkami s obsahom 2 % aktívneho chlóru po dobu pôsobenia 30 minút.
 - c) v stravovacej prevádzke MŠ s následným dôkladným opláchnutím dezinfikovaných plôch pitnou vodou.
2. Vyradiť chorých zamestnancov z pracovnej činnosti.
3. Poučiť rodičov detí o spôsobe šírenia ochorenia a jeho predchádzaní dôkladnou osobnou hygienou.
4. Každý deň hlásiť výskyt nových prípadov ochorenia klientov na oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Bardejove až do ukončenia epidémie.
5. Striktne dodržiavať zásady osobnej hygieny (hlavne umývanie rúk po použití toaliet, pred jedlom) pre detí a personál zariadenia.

Epidémia VHA:

10.12.2013 hlásené prvé ochorenie na VHA - anikterická forma ochorenia u 4-ročného dieťaťa z rómskej osady Lenartov. Klinické príznaky ochorenia: nevoľnosť, zvracanie, únava, malátnosť, nechutenstvo, ikterické skléry. Lab. výsledky - anti HAV IgM pozit.

Posledná epidémia bola v osade v roku 2009, kedy boli zaočkované všetky deti nad 1 rok veku. Obvodní lekári nevyužili možnosť očkovať deti s nízkym hygienickým štandardom.

Bolo vydaných 82 rozhodnutí o LD pre kontakty chorých, vrátane detí MŠ Lenartov.

Ochoreli deti vo veku 1 - 5 rokov. V rámci protiepidemických opatrení bolo nariadené očkovať všetky deti v osade vo veku 1 - 5 rokov. Všetky choré deti boli izolované na infekčnom oddelení v Prešove. Spolu ochorelo 48 chorých na VHA, všetko sú deti vo veku 1 - 5 rokov z rómskej osady Lenartov. Protiepidemické opatrenia sú vykonané, vyšetrené a následne očkované sú všetky deti z osady narodené po roku 2009.

Detské oddelenie NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov bolo pripravené reprofilizovať lôžka v prípade ďalších chorých, pretože inf. oddelenie v Prešove hlásilo plný stav (45).

25. 12.2013 sme hlásili ukončenie epidémie na VHA z osady Lenartov.

Tab. č. I.1. - Výskyt prenosných ochorení v regióne Bardejov

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2013	Rok 2012	Index 13/12	Priemer 2009-2013	Index 13/P	Chorobn. v r. 2013 na 100 tis. obyvateľ.	Priemer chorobn. 2009-2013 na 100 tis.
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.		
1	2	3	3	5	6	7	8	9
A01.2	Paratýfus B	0	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,26
A02	Salmonelóza	62	72	0,86	88,8	0,70	79,7	114,73
A03	Dyzentéria	9	27	0,33	12,0	0,75	11,6	15,5
A04.0	Inf.enterop.E.coli	46	37	1,24	66,6	0,69	59,1	86,5
A04.5	Kampylob.enteritída	129	124	1,04	88,0	1,47	165,7	113,7
A05	Aliment.intoxikácie	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A07	Protoz.ochorenia	39	40	0,98	37,2	1,05	50,1	48,06
A08.0	Rotavirusová enterit.	77	71	1,08	56,6	1,36	98,6	73,6
A08.1	Gastr.zapr.vír.Norwalk	31	47	0,65	31,2	0,99	39,7	40,52
A08.2	Adenovírus.enteritída	9	17	0,52	6,8	1,32	11,5	8,6
A08.4	Nešp.vír.črev.infek.	0	0	0,0	5,4	0,00	0,0	7,02
A09	Nepr.urč.čr.infekcie	46	0	0,0	2,2	20,91	59,1	129,72
B15	Vír.hepatitída A	49	2	24,5	32,6	1,50	63,0	43,4
B16	Vír.hepatitída B	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B17	Iné akútne vír. hepat.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B18.2	Chron.vír.hepatitída C	3	9	0,33	5,8	0,52	3,9	7,49
B19	Nešpec.vírus. hepatit.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A36	Diftéria - záškrt	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A37	Divý kašeľ-pertussis	1	0	0,0	0,4	2,50	1,3	0,52
A38	Scarlatina	1	5	0,20	1,4	0,71	1,3	1,81
B00	Herpes simplex	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B01	Varicella	317	270	1,17	234,6	1,35	407,2	303,1
B02	Herpes zoster	8	27	0,30	46,6	0,17	10,3	60,21
B05	Morbilli	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B06	Rubeola	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B08	I.vír.inf.nezatried.inde	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B26	Parotitída	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B27	Inf.mononukleóza	6	5	1,20	4,8	1,25	7,7	6,2
J10.7	SARI	9	0	0,00	2,2	4,09	11,7	2,86
J10.9	Chrípka AH1N1 Novel	1	0	0,0	3,0	0,33	1,3	3,9
J10	Chr.vyvol.ident.vír.	3	5	0,60	0,6	5,00	3,8	1,3
J05	Ak.obštr.zápal hrtana	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A41.3	Sept.vyv.Haemoph.inf.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A15-19	TBC	5	5	1	7,4	0,18	6,4	9,62
A39.0	Mening.meningitída	0	0	0,0	0,4	0,00	0,0	0,52
A87	Vírusová meningitída	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A88	Iné vír.inf.CNS nezatr.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A89	Nešp.vír.infekcie CNS	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B00.4	Herpetickovír.encefal.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B02.0	Zosterová encefalitída	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
B01.1	Varicellová meningit.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
G00	Bakt.záp.mozg. plien	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
G03	Mening.vyv.i.príčinami	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0

G04	Zápal mozgu, miechy	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
G05	Záp.moz.a.m.zatr.inde	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
G61	Zápal. polyneuropatia	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
G51	Poruchy spánk.nervu	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A21	Tularémia	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A27	Leptospiroza	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A32	Listerióza	0	1	0,00	0,4	0,00	0,0	0,52
A70	Inf.chlamýdia psittaci	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A81	Pomalé vír.inf.CNS	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A84	Vír.encef.pren.kliešť.	0	0	0,0	0,2	0,00	0,0	0,3
B58	Toxoplazmóza	5	1	5,00	4,6	1,09	6,4	5,94
B68	Tenióza	0	0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
B75	Trichinelóza	0	0	0,00	0,0	0,00	0,0	0
B83	Toxokaróza	2	0	0,00	1,6	1,25	2,6	2,08
A69.2	Lymeská choroba	44	40	1,10	20,8	2,12	56,5	26,87
M01.2	Artrít.pri Lym.borelióze	0	3	0,00	0,6	0,00	0,0	0,8
G63.0	Polyneuropatia	0	0	0,00	0,2	0,00	0,0	0,3
Z20.3	Poranenie zvieratom	26	12	2,17	13,0	2,00	33,4	16,8
B80	Črev.helmintózy	79	76	1,03	69,8	1,13	101,1	90,84
A33	Tetanus novorod.	0	0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
A35	Iný tetanus	0	0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
A46	Erysipelas	1	0	0,00	2,6	0,38	1,3	3,38
A48.0	Plynová gangréna	0	0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
A50	Syfilis	0	3	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
A54	Gonokoková infekcia	0	1	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0
A56.0	Chlamýdiové infekcie	0	2	0,00	0,6	0,00	0,0	0,78
A59	Trichomoníáza	0	0	0,00	1,0	0,00	0,0	1,3
A63.0	Anogenitál.bradavice	0	2	0,00	0,8	0,00	0,0	1,04
B35	Dermatofytóza	0	0	0,0	0,2	0,00	0,0	0,26
B85	Pediculosis	0	2	0,00	2,4	0,00	0,0	3,12
B86	Scabies	49	77	0,64	38,2	1,28	63,0	49,35
A41	Iné septikémie	2	10	0,20	5,4	0,37	2,6	4,4
P36	Bakt.sepsa novorod.	0	2	0,00	0,6	0,00	0,0	0,8
B37.7	Kandidová septikémia	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
O85	Puerperálna sepsa	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
O86.0	Inf.rany po pôr.oper.	0	1	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
O91	Inf.prsn.spoj.s pôr.	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
A02.1	Salmonel. septikémia	0	0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0
Z22.3	Nosič inej bakt.infek.	0	0	0,0	6,0	0,00	0,0	7,8
Z22.5	Nosič vír. hepat.B	14	10	1,40	13,0	1,04	17,9	17,02
Z21	Bezpr.nosič HIV	1	0	0,0	0,0	0,00	1,28	0,0
J13	Záp. pľúc v.S.pneum.	2	0	0,0	0,0	0,0	2,56	0,2

Tab. č. I.6. - Vývoj vybraných prenosných ochorení v regióne Bardejov za posledných 20 rokov

Kód MKC H	Ochorenie	Hodnota	roky																			
			1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
A01	Brušný týfus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A01.2	Paratyfus B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Salmonelóza	abs.	576	476	295	386	250	174	257	277	256	348	242	146	157	124	132	87	60	92	72	62
		rel.	720,0	580,7	356,9	521,1	335,0	229,68	341,81	356,64	337,92	459,36	317,02	191,26	204,1	161,2	171,6	113,1	78	119,6	93,6	79,65
A03	Dyzentéria	abs.	228	85	70	57	46	51	68	29	31	34	31	16	14	13	14	8	2	9	27	9
		rel.	285,0	103,7	84,7	76,9	61,6	67,32	90,44	38,28	40,92	44,88	40,61	20,96	18,2	16,9	18,2	10,4	2,6	11,7	35,1	11,56
A04.0	Inf.enteropat. E.coli	abs.	174	183	202	187	93	102	182	112	101	62	89	104	88	106	119	84	66	25	37	46
		rel.	217,5	223,3	244,4	252,45	120,9	132,6	242,06	147,84	133,32	81,84	116,59	136,24	114,4	137,8	154,7	109,2	85,8	32,5	48,1	59,09
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	abs.	0	0	0	19	32	26	32	17	33	35	30	30	49	40	28	56	132	101	124	129
		rel.	0,0	0,0	0,0	25,84	41,6	33,8	42,56	22,44	43,56	46,2	39,3	39,3	63,7	52,0	36,4	72,8	171,6	131,3	161,2	165,7
A05	Aliment.intoxikácie	abs.	10	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	12,5	0,0	36,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A07	Protozoár. ochorenia	abs.	181	108	147	124	80	48	42	48	66	62	38	19	11	35	45	29	35	37	40	39
		rel.	226,3	131,8	177,9	167,4	107,2	63,36	55,86	63,36	87,12	81,84	49,78	24,89	14,3	45,5	58,5	37,7	45,5	48,1	52,0	49,9
A08.0	Rotavírusová enteritída	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	141	52	20	74	66	71	77
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8	183,3	67,6	26	96,2	85,8	92,3	98,92
A08.1	Ak.gastroenteropatia zapr.vírusom Norwalk	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	76	47	31
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	98,8	61,1	39,82
A08.2	Adenovírusová enteritída	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17	9
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	22,1	11,56
A08.4	Nešpecifik. vírusová črevná infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	0,0	0,0	0,0
A09	Nepr.určené črevné	abs.	150	73	5	7	2	35	79	4	2	17	37	1	22	1	10	1	0	0	0	46

G03	Meningitída vyv.inými a nešpecif.příčinami	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G04	Zápal mozgu,miechy, mozgu aj miechy	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,32	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G05	Zápal mozgu,miechy pri chorob.zatr.inde	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,32	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G61	Zápalová polyneuropatia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,33	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A23	Brucelóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiróza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A32	Listerióza	abs.	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	1	1	0
		rel.	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	0,0	0,0	1,32	0,0	0,0	0,0	2,6	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	0,0
A70	Infekcie chlamýdia psittaci	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A81	Pomalé vírusové infekcie CNS	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A84	Vírusová encefalitída prenášaná kliešťami	abs.	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,33	7	8	9,0	10,0	1,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
A98.5	Hemorag. horúčka s renálnym syndróm.	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,31	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B58	Toxoplazmóza	abs.	6	7	5	2	1	5	15	1	6	1	2	1	8	8	6	7	7	2	1	5
		rel.	7,5	8,5	6,1	2,7	1,3	6,6	19,95	1,32	7,92	1,32	2,62	1,31	10,4	10,4	7,8	9,1	9,1	2,6	1,3	6,42
B68	Tenióza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B75	Trichinelóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B83	Toxokaróza	abs.	1	0	0	11	10	7	14	8	18	7	8	25	7	14	6	0	2	0	0	2
		rel.	1,3	0,0	0,0	14,9	13,4	9,24	18,62	10,56	23,76	9,24	10,48	32,75	9,1	18,2	7,8	0,0	2,6	0	0	0

A69.2	Lymeská choroba	abs.	11	9	11	12	11	32	17	30	70	64	13	78	44	32	5	8	31	21	40	44	
		rel.	13,8	11,9	13,3	16,2	14,7	42,24	22,61	39,6	92,4	84,48	17,03	102,18	57,2	41,6	6,5	10,4	40,3	27,3	52,0	56,5	
M01.2	Artritída pri Lymeskej chorobe	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9
G63.0	Polyneuropatia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Z20.3	Poranenie zvierat'om	abs.	236	216	77	100	41	47	27	15	21	8	12	9	11	12	17	11	10	15	12	26	
		rel.	295,0	263,6	93,2	135,0	54,9	62,04	35,91	19,8	27,72	10,56	15,72	11,79	14,3	15,6	22,1	14,3	13	19,5	15,6	33,4	
B80	Črevné helmintózy	abs.	342	267	291	256	217	264	152	135	161	109	68	60	79	106	88	78	49	58	76	79	
		rel.	427,5	325,7	352,1	345,6	290,8	348,48	202,16	178,2	212,52	143,88	89,08	78,6	102,7	137,8	114,4	101,4	63,7	75,4	98,8	101,1	
A33	Tetanus novorodencov	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
A35	Iný tetanus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
A46	Erysipelas	abs.	4	8	3	5	3	5	8	3	41	24	7	7	10	10	6	1	4	2	0	1	
		rel.	5,0	9,8	3,6	6,8	4,0	6,6	10,64	3,96	54,12	31,68	9,17	9,17	13,0	13,0	7,8	1,3	5,2	2,6	0	1,28	
A48.0	Plynová gangréna	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
A50	Syfilis	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9	0,0
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	
A56.0	Chlamýdiové infekcie	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	2,6	0,0	
A59	Trichomoniáza	abs.	13	11	7	7	6	0	1	1	1	0	0	0	2	4	1	2	2	0	0	0	
		rel.	16,3	13,4	8,5	9,5	8,0	0,0	1,33	1,32	1,32	0,0	0,0	0,0	2,6	5,2	1,3	2,6	2,6	0	0	0	
A63.0	Anogenitálne bradavice	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,6	0,0	
B35	Dermatofytóza	abs.	0	0	0	0	0	0	8	0	3	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	3,96	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	0,0	0,0	0	0	0	
B85	Pedikulosis	abs.	4	0	0	3	1	1	0	0	2	6	0	5	9	8	5	3	0	2	2	0	
		rel.	5,0	0,0	0,0	4,1	1,3	1,32	0,0	0,0	2,64	7,92	0,0	6,55	11,70	10,4	6,5	3,9	0,0	2,6	2,6	0	

III. Epidemiologická situácia:

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

A 01 - Brušný týfus a paratýfus

Od roku 1990 sa nevyskytol žiaden prípad brušného týfu a paratýfu. V roku 2007 sme však zaznamenali jeden prípad paratýphu B, vyvolaný *S. paratyphi B*, sérovar JAWA. V roku 2013 nebol zaznamenaný ani jeden prípad týchto ochorení.

A 02 - Iné infekcie salmonelami

V posledných rokoch zaznamenávame výrazný pokles výskytu a hlásenia tohto ochorenia. V roku 2009 nastal prudký pokles hlásenia počtu tohto ochorenia na 87 prípadov, v roku 2010 to bolo už len 60 prípadov ochorenia. Avšak rok 2011 znamená mierny nárast počtu ochorení na 92 s chorobnosťou 119,6/100 000 obyvateľov a indexom 0,93. Rok 2012 znamená opätovný pokles počtu ochorení na 72, čo predstavuje chorobnosť 93,6/100 000 obyvateľov.

V roku 2013 bol zaznamenaný opäť mierny pokles počtu ochorení, hlásených bolo 62 ochorení s chorobnosťou 79,7/100 000 obyvateľov a indexom 0,86. Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie sporadicky, ale v 5 prípadoch išlo o malé rodinné epidémie. V štyroch prípadoch ochoreli 2 členovia domácnosti a v jednom prípade ochoreli 3 členovia domácnosti. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola u detí vo vekovej skupine 0 ročných 11 prípadov s chorobnosťou 1361,4/100 000 obyvateľov, potom vo vekovej skupine 1 – 4 ročných a to 9 ochorení s chorobnosťou 245,5/100 000 obyvateľov, potom vo vekovej skupine 45 - 54 ročných a to 8 prípadov ochorenia s chorobnosťou 78,89/100 000 obyvateľov. Najčastejším faktorom prenosu bola sekundárna kontaminácia pri príprave jedál, domáce vajcia, výrobky z nich a manipulácia so surovým kuracím mäsom, mnohokrát sa nám však faktor prenosu nepodarilo zistiť.

Najvyšší počet ochorení sme zaznamenali v mesiaci jún (12) a v mesiacoch máj a júl (po 8). V absolútnych počtoch ochorelo 26 žien a 36 mužov. Najčastejším sérotypom je *Salmonella enteritidis*, ktorá vyvolala ochorenie v 35 prípadoch, čo je 56,45 %. Ďalšie sérotypy boli *Salmonella typhimurium* (11), *Salmonella derby* (6), *Salmonella Indiana* (2), *Salmonella infantis* (3), *Salmonella Schleissheim* (1), *Salmonella Stanley* (3) a *Salmonella goldcoast* (1).

A 03 - Bacilová dyzentéria - šigelóza

Od roku 1994, kedy ochorelo 228 ľudí, až do roku 2004 (31) zaznamenávame prudký pokles výskytu tohto ochorenia. V roku 2008 bolo potvrdených 14 prípadov ochorenia, v roku 2009 8 prípadov ochorenia, v 2010 2 prípady ochorenia, v roku 2011 9 prípadov ochorenia

a v roku 2012 je nárast počtu ochorení na 27 s chorobnosťou 35,1/100 000 obyvateľov a indexom 3. Rok 2013 znamená opäť pokles počtu tohto ochorenia na 9 s chorobnosťou 11,6/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia vyvolala *Shigella flexneri*. Všetky ochorenia sa vyskytovali sporadicky u ľudí s nízkym hygienickým štandardom (7 x Rómovia). Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 1 – 4 ročných (6) a 0 ročných (3). Podľa sezonality najvyšší výskyt bol v mesiaci jún (4) s chorobnosťou 44,44/100 000 obyvateľov.

A 04 - Iné bakteriálne črevné infekcie:

A 04.0 - Infekcie enteropatogénnymi *E. coli*

V roku 2013 bolo zaznamenaných 46 ochorení s chorobnosťou 59,1/100 000 obyvateľov, čo je nárast oproti roku 2012, kedy bolo hlásených 37 ochorení. Najčastejšie sérotypy enteropatogénnych *E. coli* sú: O55 – 13x, O126 a O128 po 5 prípadov, O26 – 10x, s indexom 2013/2012- 0,86. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť v tejto skupine ochorení bola vo vekovej kategórii 0 ročných detí, kde ochorelo 38 detí, s chorobnosťou 4702,88/100 000 obyvateľov, potom vo vekovej skupine 1 – 4 ročných, kde ochorelo 8 osôb, s chorobnosťou 218,2/100 000 obyvateľov.

A04.5 Kamylobakteriálna enteritída

V roku 2012 bolo zaznamenaných 124 prípadov tohto ochorenia, čo oproti roku 2011, kedy bolo zaznamenaných 101 prípadov ochorení, znamená mierny nárast počtu ochorení (index 12/11 – 1,23). V roku 2013 bolo hlásených 129 prípadov ochorenia.

Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie sporadicky, ale v troch prípadoch išlo o rodinný výskyt ochorenia. Ochoreli 6 členovia domácnosti, všetky ochorenia mali ľahký priebeh. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola u detí vo vekovej skupine 1 – 4 ročných a to 39 ochorení s chorobnosťou 1063,8/100 000 obyvateľov, potom vo vekovej skupine 0 ročných a to 28 prípadov ochorení s chorobnosťou 3465,28/100 000 obyvateľov. Najčastejším faktorom prenosu boli udávané nedostatky pri príprave jedál v domácnosti, manipulácia so surovým mäsom, pečené klobásky, grilovačky a pod..

Najvyšší počet ochorení sme zaznamenali v mesiaci máj (18), jún (21) a august (15).

V absolútnych počtoch ochorelo 62 žien a 67 mužov. 124 ochorení vyvolal *Campylobacter jejuni* a 5 *Campylobacter coli*.

A 05 - Iné bakteriálne otravy požívatinami

Nezaznamenali sme žiadny prípad ochorenia od roku 1996.

A 07 – Protozoárne ochorenia

V roku 2011 sme zaznamenali 37 prípadov týchto ochorení, čo je mierny nárast oproti roku 2009 kedy bolo hlásených 29 prípadov tohto ochorenia. V roku 2012 zaznamenávame opäť

mierny nárast počtu prípadov na 40 ochorení s chorobnosťou 52,0/100 000 obyvateľov a indexom 1,08. V roku 2013 bolo hlásených 39 ochorení s chorobnosťou 50,1/100 000 obyvateľov a indexom 0,98. Najčastejšie sa ochorenie vyskytovalo v skupine 5 – 9 ročných detí. A najčastejším agensom je Entamoeba coli.

A 08 – Rotavírusová enteritída

Za hodnotený rok sa vyskytlo 77 prípadov ochorení, čo je mierny nárast oproti roku 2012 (71), s indexom 1,08. Z toho počtu bolo 21 prípadov ochorení v epidemiologickej súvislosti v epidémii v Bardejovských Kúpeľoch, ktorá je popísaná vyššie.

Najviac chorých bolo vo vekovej skupine 1 - 4 ročných, v ktorej bolo hlásených 25 ochorení s chorobnosťou 681,7/100 000 obyvateľov a v skupine 0 ročných, v ktorej bolo hlásených 18 prípadov ochorení s chorobnosťou 2227,8/100 000 obyvateľov. Najviac ochorení bolo zaznamenaných v septembri (33) a v októbri (17).

3 prípady z uvedeného počtu boli hlásené v súvislosti s výskytom NN z detského oddelenia.

A 08.1 – Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk

Hlásených bolo celkom 31 prípadov ochorení s chorobnosťou 39,7/100 000 obyvateľov. Všetky prípady boli sporadické, najviac však bolo u detí vo veku 1 – 4 ročné (20).

A 08.2 - Adenovírusová enteritída

V roku 2012 rovnako ako v roku 2011 bolo hlásených 17 prípadov ochorení s chorobnosťou 22,1/100 000 obyvateľov. V roku 2013 nastal výrazný pokles počtu hlásených ochorení na 9 s chorobnosťou 11,5/100 000 obyvateľov. Najviac ochorení bolo u 1 - 4 ročných detí 6 prípadov a 0 ročných detí 2 prípady ochorenia. Čo sa týka sezonality, najviac ochorení bolo hlásených v mesiaci október 3 prípady ochorenia a v apríli 2 prípady ochorenia.

A 08.4 - Nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia

Nevyskytol sa žiaden prípad ochorenia.

A 09 - Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu

V tejto skupine bolo hlásených 46 ochorení za rok 2013. Z toho bolo 45 ochorení hlásených v epidemickej súvislosti, ktorá je popísaná vyššie.

Črevné helmintózy:

B 77.0 Askarióza

Za uplynulý rok sme zaznamenali 51 prípadov ochorení, čo je menej v porovnaní s rokom 2012 (54).

B79.0 Trichurióza

V roku 2013 boli hlásené 2 ochorenia.

B 80.0 Enterobióza

Za uplynulý rok sme zaznamenali 26 prípadov ochorenia, čo je nárast oproti roku 2012 (21).

III.2. Skupina vírusových hepatítid

B 15 - Akútna hepatitída A

V roku 2004 bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorenia na VHA (66), ktorý pokračoval i v roku 2005 (31) a 2006 (8). V roku 2008 sa po 4 - ročnej prestávke začali znovu objavovať nové prípady tohto ochorenia, ktoré nadobudli epidemický charakter a vyskytovali sa až do konca roka 2008 so 104 prípadmi ochorenia. V roku 2009 pokračoval epidemický výskyt tohto ochorenia s počtom prípadov 57, ale v roku 2010 a v 2011 sa nevyskytol už ani jeden prípad ochorenia na VHA. Po dvoch rokoch nulového výskytu sme v roku 2012 zaznamenali výskyt 2 prípadov ochorenia. Rok 2013 znamenal zlom vo výskyte VHA. Zaznamenali sme 49 prípadov ochorenia s chorobnosťou 63,0/100 000 obyvateľov. 48 prípadov bolo v epidemickej súvislosti v rómskej osade Lenartov:

- 48 prípadov ochorenia bolo zaznamenaných u detí vo veku 1 - 5 -rokov. Ani jedno dieťa nebolo očkované proti VHA. V 46 prípadoch išlo o ikterickú formu ochorenia, v dvoch prípadoch o anikterickú formu ochorenia zistenú pri vyšetrení počas LD. Výsledky sérologického vyšetrenia u všetkých chorých pacientov: anti HAV IgM - pozit.

Posledná epidémia bola v tejto osade v roku 2009, kedy boli zaočkované všetky deti nad 1 rok veku. Obvodní lekári nevyužili možnosť očkovať deti s nízkym hygienickým štandardom.

Bolo vydaných 82 rozhodnutí o LD pre kontakty chorých, vrátane detí MŠ Lenartov.

V rámci protiepidemických opatrení bolo nariadené mimoriadne očkovanie všetkých detí v osade vo veku 1 - 5 rokov. Všetky choré deti boli izolované na inf. oddelení FNŠP v Prešove. Detské oddelenie NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov bolo pripravené reprofilizovať lôžka v prípade ďalších chorých, pretože inf. oddelenie v Prešove hlásilo plný stav (45).

25. 12.2013 sme hlásili ukončenie epidémie na VHA z osady Lenartov.

B 16 - Akútna hepatitída B

Situácia vo výskyte akútnej vírusovej hepatitídy typu B je už niekoľko rokov veľmi dobrá. V roku 2013 sme nezaznamenali ani jeden prípad tohto ochorenia.

B 17 - Iné akútne vírusové hepatitídy

Nezaznamenali sme žiaden prípad ochorenia.

B 18.2 - Chronická vírusová hepatitída C

Na základe pozitívnych laboratórnych testov bolo v roku 2012 hlásených 9 prípadov chronickej hepatitídy typu C s indexom nárastu oproti roku 2011 - 1,80 a s chorobnosťou 11,7/100 000 obyvateľov. V roku 2013 tento počet klesol na 3, s indexom 0,33 a chorobnosťou 3,9/100 000 obyvateľov. Najviac prípadov bolo vo vekovej skupine 45 – 54 ročných (3). Všetky prípady boli zistené pri predoperačnom vyšetrení. V rámci epidemiologického šetrenia sme vykonali protiepidemické opatrenia u 7 rodinných kontaktov.

B 19 – Nešpecifikovaná vírusová hepatitída

Nevyskytlo sa žiadne ochorenie.

Z 22.5 – Nosič vírusovej hepatitídy B

Vyskytlo sa 14 prípadov nosičstva, s indexom 1,4 a chorobnosťou 17,9/100 000 obyvateľov. Najviac pozitívnych bolo vo vekovej skupine 35 – 44 ročných (6) a 55 – 64 ročných (3). V súvislosti s nosičstvom HBsAg boli vykonané protiepidemické opatrenia u 30 osôb, ich najbližších kontaktov. Zaočkovaných bolo 30 kontaktov po predchádzajúcom negatívnom vyšetrení. Vo všetkých prípadoch bolo nosičstvo zistené pri preventívnej prehliadke, prípadne v rámci predoperačného vyšetrenia a v jednom prípade po tetovaní doma vykonanom nesterilnými nástrojmi.

III.3. Skupina respiračných nákaz

A 36 - Diphtéria - záškrt

Za posledných 20 rokov sme nezaznamenali ani jeden prípad ochorenia.

A 37 - Divý kašeľ - pertussis

V roku 2012 nebolo hlásené žiadne ochorenie. V roku 2013 bol hlásený 1 prípad ochorenia u 49 ročného muža. Príznaky ochorenia: rýchly nástup TT na 40 st. C a dusivého suchého kašľa, ktorý ani po preliečení ATB neustúpil. Pacient bol hospitalizovaný na internom oddelení NsP Sv. Jakuba n. o., Bardejov, kde mu boli odobrané vzorky na serolog. vyšetrenie (7.11.2012 titer pertussis - 1:32. parapertussis - 1:16 - kl. mikrob. Bardejov). Chorý pracuje ako kúrenár - živnostník, často navštevuje rôznych ľudí v súkromných domoch, cestovateľská anamnéza negatívna. Pacient nebol očkovaný proti pertussis. Žiaden z členov rodiny nevykazuje známky ochorenia. Protiepidemické opatrenia neboli v rodine vykonané vzhľadom na neskoré hlásenie. V čase hlásenia pacient už nevykazuje známky ochorenia.

Výsledky klinickej mikrobiológie RÚVZ B. Bystrica:

Lab. výsledky 2. vzorky séra z - 23.11.2012 - ELISA B. pertussis IgA - hraničný

- ELISA B. pertussis IgG - pozitívny

Lab. výsledky 3. vzorky séra z - 17.1.2013 - ELISA B. pertussis IgA - negatívny

- ELISA B. pertussis IgG - pozitívny

Naposledy sme zaznamenali 2 prípady ochorenia v roku 2008 vo vekovej skupine 15 – 19 rokov. Jednalo sa o študentky ZŠ a SŠ, kompletne očkované proti pertussis. Na základe 5 násobného vzostupu titra protilátok v 2. vzorke séra bolo v oboch prípadoch ochorenie potvrdené.

A 38 - Šarlach - Scarletina

V roku 2013 bolo hlásené 1 ochorenie u dieťaťa vo vekovej skupine 1-4 rokov.

B 00 - Herpes simplex

Tohto roku sme nezaznamenali žiadnen prípad ochorenia.

B 01 - Ovčie kiahne - varicella

Oproti minulému roku sa počet ochorení výrazne zvýšil z 270 ochorení na 317 s chorobnosťou 407,2/100 000 obyvateľov a indexom 1,17. Najviac prípadov bolo vo vekovej skupine 5 – 9 ročných 128 ochorení a 1 – 4 ročných 82 ochorení a v mesiaci apríl, kedy bolo hlásených 50 prípadov.

B 02 - Herpes zoster

V sledovanom roku sa vyskytlo 8 prípadov ochorenia s chorobnosťou 10,3/100 000 obyvateľov a indexom 0,30. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť je vo vekovej kategórii 45 – 54, 55 – 64 a nad 65+ rokov a to po 2 prípady ochorenia.

B 05 - Osýpky - morbilli

Posledný výskyt (5 prípadov) bol v roku 1997. Odvtedy sa žiadny prípad ochorenia na osýpky nevyskytol.

B 06 - Ružienka - rubeola

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia. Posledné ochorenie sa vyskytlo v roku 1996.

B 08 - Iné vírusové infekcie charakterizované léziami kože a sliznice nezatriedené inde

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

B 26 - Mumps - parotitis epidemica

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia. Posledné ochorenie sa vyskytlo v roku 2000.

B 27 – Infekčná mononukleóza

V sledovanom období sme zaznamenali 6 prípadov ochorenia s chorobnosťou 7,7/100 000 obyvateľov a indexom 1,20. Najviac prípadov bolo vo vekovej skupine 1 – 4 ročných a 20 – 24 ročných. Vo všetkých prípadoch išlo o uzlinovú formu ochorenia.

J10.7 - SARI

V roku 2013 sme mali 9 prípadov ochorenia na SARI, v roku 2011 2 prípady SARI laboratórne potvrdené. Nezaznamenali sme žiadne úmrtie, na rozdiel od roku 2009, kedy sme mali hlásené 4 úmrtia. Najviac chorých bolo vo vekovej skupine 65+ tri prípady, potom v 35 – 44, 45 – 54 a 55 – 64 ročných po 2 prípady ochorenia. Všetko sú laboratórne nepotvrdené prípady - pravdepodobné.

J10.9 - Chrípka AH1N1 Novel

V roku 2013 sme zaznamenali jeden prípad potvrdenej Novel chrípky u 8 ročného dieťaťa, odber materiálu od obvodnej lekárky. Priebeh ochorenia bol ľahký, bez nutnej hospitalizácie, výskyt v januári.

J10 - Chrípka vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky

V roku 2013 sme zaznamenali 3 prípady chrípky laboratórne potvrdenej s chorobnosťou 3,8/100 000 obyvateľov a indexom 0,60, vo všetkých prípadoch bol identifikovaný vírus chrípky typu B. Ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 5-9, 45 – 54 a 55 - 64 ročných (po 1 prípade).

J13 – Zápal pľúc vyvolaný Str. pneumoniae

V roku 2013 sme zaznamenali 2 prípady zápalu pľúc vyvolaných S. pneumoniae u 37 - ročnej a 80 - ročnej ženy. Neboli očkované. NRC identifikovalo serotyp 12 a 14. Obidva prípady si vyžiadali hospitalizáciu, jeden na geriatrickom oddelení, druhý na internom oddelení.

A 15 – A 19 TBC

Za rok 2013 sme zaevidovali 5 ochorení, všetky u mužov, ochorenia sa vyskytovali vo vekovej skupine 20-24 (2), 55 – 64 ročných (2) a 1 prípad ochorenia vo vekovej skupine 45 – 54 ročných. Chorobnosť bola 6,4/100 000 obyvateľov, index 1. V troch prípadoch sa jednalo o mužov vo výkone trestu.

Rozdelenie ochorení podľa diagnóz: A15.0 1 prípad, A15.3 1 prípad

A16.0 3 prípady.

A 41.3 - Septikémia vyvolaná Haemophilus influenzae

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

III.4 Neuroinfekcie

A 39 - Meningokoková infekcia

V roku 2013 sme nezaznamenali ani jeden prípad ochorenia, v roku 2011 sme zaznamenali 1 laboratórne potvrdený prípad ochorenia u 3 - ročného rómskeho chlapca z obce Zborov.

A 87 Vírusová meningitída

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

A 88 – Iné vírusové infekcie CNS nezatriedené inde

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

A 89 - Nešpecifikované vírusové infekcie CNS

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

B 00.4 Herpetickovírusová encephalitída

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

B 02.0 – Zosterová encephalitída

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

B 01.1 – Varičelová encephalitída

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G 00 – Bakteriálny zápal mozgových blán nezatriedený inde

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G 03 – Zápal mozgových blán vyvolaný inými a nešpecif. príčinami

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G 04 – Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy – encephalitis, myelitis a encephalomyelitis

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G05 - Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy – encephalitis, myelitis, encephalomyelitis pri chorobách nezatriedených inde

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G 61 - Zápalová polyneuropatia

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

G 51 – Poruchy spánkového nervu

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

III.5. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

A 21 - Tularémia

Za posledných 20 rokov sa nevyskytlo žiadne ochorenie.

A23 – Brucelóza

V roku 2013 sa vyskytol 1 prípad ochorenia u 46 ročnej nezamestnanej ženy. Príznaky

ochorenia: suchý dráždivý kašeľ, únava, malátnosť. Pacientka udávala častú prípravu a konzumáciu srnčieho mäsa. Laboratórne potvrdená: IgM – Brucella abortus – pozit.

A 27 - Leptospiróza

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

A 32 – Listérióza

V roku 2013 nebol zaznamenaný ani jeden prípad ochorenia. V roku 2012 sa vyskytol 1 prípad ochorenia u 67 - ročnej ženy, dôchodkyne z obce Smilno. Pacientka bola hospitalizovaná na internom oddelení s klinickými príznakmi sepsy: zvýšená TT, triaška, malátnosť, nechutenstvo. Vyšetrenie hemokultúry: kultivácia pozit. - Listeria monocytogenes. Pacientka udávala konzumáciu surového kravského mlieka. Po liečbe ATB dochádza k vyzdraveniu. Ochorenie sa vyskytlo v októbri, s chorobnosťou 1,3/100 000 obyvateľov a indexom 1,0.

A 70 – Infekcie Chlamýdia psittaci

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

A 81 – Pomalé vírusové infekcie CNS

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

A 84 – Vírusová encephalitída prenášaná kliešťami

V roku 2013 sme nezaznamenali ani jeden prípad ochorenia.

V roku 2008 sa vyskytol jeden prípad ochorenia u 75 ročného dôchodcu.

B 58 – Toxoplazmóza

V roku 2013 sme zaznamenali 5 ochorení s chorobnosťou 6,4/100 000 obyvateľov s indexom 5. Dva prípady sa vyskytli v jednej rodine. V 3 prípadoch išlo o uzlinovú formu ochorenia, v jednom prípade gynekologickú formu ochorenia a v jednom prípade išlo o bezpríznakovú formu ochorenia. Ochorenia boli potvrdené na základe stanovenia protilátok triedy IgM a IgG. Sérologicky bolo zistené: IgM – pozit. a IgG – pozit. Všetci udávali kontakt s domácimi zvieratami (mačkou a psom). V rámci protiepidemických opatrení boli všetkým rodinným kontaktom vykonané sérologické vyšetrenia (13).

B 68 – Taenióza

Nevyskytol sa ani jeden prípad ochorenia.

B 75 - Trichinelóza

Od roku 2007, kedy sa vyskytlo 7 prípadov ochorenia, neevidujeme žiaden.

B 83 - Toxokaróza

V roku 2012 sme nezaznamenali ani jedno ochorenie, v roku 2013 sme zaznamenali 2 prípady ochorenia. Oba prípady boli v jednej rodine, uzlinová forma. Udávali kontakt so psom. Jednalo sa o 3 a 4 ročné deti.

A 69.2 - Lymeská choroba

Za uplynulý rok počet ochorení na Lymeskú boreliózu výrazne stúpol, zaznamenaných bolo 44 prípadov ochorenia, s chorobnosťou 56/100 000 obyvateľov a indexom 1,10. Najviac prípadov bolo vo vekovej skupine 55 – 64 ročných 14 prípadov a 45 - 54 rokov 12 prípadov. V všetkých prípadoch sa jednalo o ECM formu ochorenia v prvom štádiu. V 37 prípadoch bolo udávané prisatie kliešť'a, komár v jednom prípade a v ostatných prípadoch bol udaný iný hmyz (6). Diagnóza bola potvrdená sérologickým vyšetrením špecifických protilátok, kde vo všetkých prípadoch boli vysoko pozitívne protilátky typu IgM.

M 01.2 – Artritída pri Lymeskej chorobe

Hlásené boli 3 prípady ochorenia, vo všetkých prípadoch išlo o prisatie kliešť'a.

G 63.0 - Polyneuropatia pri infekčných a parazitárnych chorobách

V roku 2013 nám nebol hlásený ani jeden prípad tohto ochorenia.

Z 20.3 – Kontakt alebo ohrozenie besnotou

Celkovo bolo hlásených 26 prípadov pohryznutia, alebo poranenia neznámym zvierat'om, kedy bola zahájená vakcinácia na infekčnom oddelení, alebo ambulancii. Poranenie v 4 prípadoch spôsobil neznámy pes, v 8 prípadoch mačka, po jednom prípade rys, potkan a zajac. Podľa lokalizácie, v 6 prípadoch bola poranená ruka a v 6 prípadoch noha. Poranení boli očkovaní vakcínou Imovax Rabies – 2 x, Rabipur – 17x alebo Verorab – 7x. Vo všetkých prípadoch bolo vykonané kompletne očkovanie. V 2 prípadoch bola laboratórne potvrdená besnota (pes) a očkovanie bolo nariadené 11 kontaktom.

Analýza priložená v tabuľke.

III.6. Nákazy kože a slizníc

A 33 – A 35 Tetanus

V uplynulom roku nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

A46 - Erysipelas

V roku 2013 sme zaznamenali jeden prípad ochorenia.

A 48.0 - Plynová gangréna

V uplynulom roku nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

B 85 – Pediculosis

Nahlásené neboli žiadne prípady ochorenia.

B 86 – Svrab

Hlásených bolo 49 ochorení, s chorobnosťou 63,0/100 000 obyvateľov a indexom 0,64.

B 35 – Dermatofytóza

Nebolo hlásené žiadne ochorenie.

A59.0 - Trichomoniáza

Hlásený nebol žiaden prípad ochorenia.

A56.0 – Chlamýdiové infekcie

Hlásené neboli žiadne ochorenia.

A63.0 – Anogenitálne bradavice

Hlásené neboli žiadne ochorenia.

A50 – Syfilis:

A51 – Včasný syfilis

Hlásené neboli žiadne ochorenia.

A52 – Neskorý syfilis

Hlásené neboli žiadne ochorenia.

A54.0 – Gonokoková infekcia

Hlásené neboli žiadne ochorenia.

III.8. Iné infekcie - nezaradené

A40 – Streptokoková septikémia

Nebolo hlásené ani jedno ochorenie.

A41.0 - Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus:

NN hlásená u 52 – ročného muža, ktorý bol prijatý na LDCH s dg. diabetická noha s defektom na plante. Pacient mal zavedený CVK cestou vena subclavia vľavo. Po niekoľkých dňoch hospitalizácie sa prejavili príznaky septikémie. Odbery hemokultúry a ster z rany na nohe boli opakovane pozitívne na St. aureus MRSA. Pacient bol odpojený z CVK a boli mu nasadené širokospektrálne ATB, dochádza k stabilizácii zdravotného stavu.

A41.5 - Septikémia vyvolaná inými Gram negatívnymi organizmami

NN hlásená z OAIM oddelenia u 43 – ročného polymorbidného pacienta, muža dlhodobo ležiaceho s pažerákovými varixami. Po prudkom zhoršení zdravotného stavu pre orgánové zlyhanie, ťažký edém pľúc a kardiálne zlyhanie bol napojený na UPV. Po niekoľkých dňoch sa objavujú príznaky septikémie, realizovaný odber hemokultúry s kultivačným nálezom

Pseudomonas aeruginosa. Bola nasadená ATB terapia, karbapenemami a cefalosporínami, po ktorej dochádza ku stabilizácii zdravotného stavu a prevezeniu pacienta na hrudnú chirurgiu do Košíc.

P36.2 – sepsa novorodenca vyvolaná *St.aureus*

V uplynulom roku neboli zaznamenané žiadne ochorenia.

P36.2 – Sepsa novorodenca vyvolaná *St. aureus*

V uplynulom roku neboli zaznamenané žiadne ochorenia.

P36.9 – Nešpecifikovaná bakteriálna sepsa novorodenca

V uplynulom roku neboli zaznamenané žiadne ochorenia.

B37.7 – Kandidová septikémia

V uplynulom roku nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

O85 – Puerperálna sepsa – popôrodná sepsa

V uplynulom roku nebolo zaznamenané žiadne ochorenie.

O86.0 – Infekcia rany po pôrodníckej operácii

V uplynulom roku bolo hlásené 1 ochorenie ako NN.

O91 – Infekcie prsníka spojené s pôrodom

V uplynulom roku nebolo hlásené žiadne ochorenie.

A02.1 – Salmonelová septikémia

V uplynulom roku nebolo hlásené žiadne ochorenie.

Tab. č. I.2. - Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie
v regióne Bardejov

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť		z toho			
		abs.	na 100 tis.	muži		ženy	
				abs.	na 100 tis.	abs.	na 100 tis.
1	2	3	4	5	6	7	8
A01.2	Paratyfus B	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A02	Salmonelóza	62	79,7	36	93,2	26	66,3
A03	Dyzentéria	9	11,6	4	10,4	5	12,8
A04.0	Inf.enterop.E.coli	46	59,1	20	51,8	26	66,3
A04.5	Kampyl. enteritída	129	165,7	67	173,4	62	158,2
A05	Aliment.intoxikácie	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A07	Protoz.ochorenia	39	49,9	13	33,5	26	66,3
A08.0	Rotavírusová enterit.	77	98,9	38	98,3	39	99,5
A08.1	Gastr.zapr.vír.Norwalk	31	39,8	17	44,0	14	35,7
A08.2	Adenovírus.enteritída	9	11,6	5	12,9	4	10,2
A08.4	Nešp.vír.črev.infek.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A09	Nepr.urč.čr.infekcie	46	59,1	27	69,9	19	48,5
B15	Vír.hepatitída A	49	63,0	22	56,9	27	68,9
B16	Vír.hepatitída B	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B17	Iné akútne vír.hepat.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B18.2	Chron.vír.hepatitída C	3	3,9	1	2,6	2	5,1
B19	Nešpec.vírus.hepatit.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A36	Diftéria - záškrt	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A37	Divý kašeľ - Pertussis	1	1,3	1	2,6	0	0,0
A38	Scarlatina	1	1,3	1	2,6	0	0,0
B00	Herpes simplex	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B01.9	Varicella	317	407,2	168	434,8	149	380,1
B02.9	Herpes zoster	8	10,3	2	5,2	6	15,3
B05	Morbilli	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B06	Rubeola	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B08	I.vír.inf.nezatried.inde	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B26	Parotitída	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B27	Inf.mononukleóza	6	7,7	1	2,6	5	12,8
J107	SARI	9	11,6	8	20,7	1	2,6
J109	Chrípka AH1N1 Novel	1	1,3	0	0,0	1	2,6
J10	Chr.vyvol.ident.vírusom	3	3,9	1	2,6	2	5,1
J05	Ak.obštr.zápal hrtana	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A41.3	Sept.vyv.Haemoph.inf.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A15-19	TBC	5	6,4	5	12,9	0	0,0
A39.0	Mening.meningitída	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A87	Vírusová meningitída	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A88	Iné vír.inf.CNS nezatr.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A89	Nešp.vír.infekcie CNS	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B00.4	Herpetickovír.encefal.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B02.0	Zosterová encefalitída	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B01.1	Varicellová meningit.	0	0,0	0	0,0	0	0,0

G00	Bakt.záp.mozg. plien	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G03	Mening.vyv.i.príčinami	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G04	Zápal mozgu, miechy	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G05	Záp.mozg.a.m.zatr.inde	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G61	Zápal. polyneuropatia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G51	Poruchy spánk.nervu	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A21	Tularémia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A27	Leptospiroza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A32	Listerióza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A70	Inf.chlamýdia psittaci	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A81	Pomalé vír.inf.CNS	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A84	Vír.encef.pren.kliešť.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B58.9	Toxoplazmóza	5	6,4	3	7,8	2	5,1
B68	Tenióza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B75	Trichinelóza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B83	Toxokaróza	2	2,6	1	2,6	1	2,6
A69.2	Lymeská choroba	44	56,5	22	56,9	22	56,1
M01.2	Artrít.pri Lym.borelióze	0	0,0	0	0,0	0	0,0
G63.0	Polyneuropatia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Z20.3	Poranenie zvierat'om	26	33,4	9	23,3	17	43,4
B80	Črev.helminatózy	79	101,1	39	100,6	40	102,0
A33	Tetanus novorodencov	0	0,0	0	0,0	0	0,0
J13	Záp. pľúc v.S.pneum.	2	2,56	0	0,0	2	5,1
A46	Erysipelas	1	1,3	0	0,0	1	2,6
A48.0	Plynová gangréna	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A50	Syfilis	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A54	Gonokoková infekcia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A56.0	Chlamýdiové infekcie	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A59	Trichomoníáza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A63.0	Anogenitál.bradavice	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B35	Dermatofytóza	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B85	Pediculosis	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B86	Scabies	49	63,0	22	56,9	27	68,9
A40	Streptokoková septik.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A41	Iné septikémie	2	2,6	2	5,2	0	0,0
P36	Bakt.sepsa novoroden.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
B37.7	Kandidová septikémia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
O85	Puerperálna sepsa	0	0,0	0	0,0	0	0,0
O86.0	Inf.rany po pôrod.oper.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
O91	Inf.prsn.spoj.s pôrodom	0	0,0	0	0,0	0	0,0
A02.1	Salmonel. septikémia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Z22.3	Nosič inej bakt.infek.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Z22.5	Nosič vír.hepat.B	14	17,9	6	15,5	8	20,4
Z21	Bezpr.nosič HIV	1	1,28	1	2,6	0	0,0

		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
A59	Trichomoniáza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A63.0	Anogenitálne bradavice	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0
B35	Dermatofytóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B85	Pediculosis	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B86	Scabies	abs.	1	6	14	12	7	3	2	3	0	0	1	49
		rel.	123,8	163,7	309,32	252,58	127,13	48,6	15,9	26,72	0,0	0,0	10,9	63,0
A40	Streptokoková septikémia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A41	Iné septikémie	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,91	9,9	0,0	0,0	2,6
P36	Bakteriálna sepsa novorodenca	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B37.7	Kandidová septikémia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
O85	Puerperálna sepsa	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
O86.0	Inf.rany po pôrod.oper.	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
O91	Inf.prsn.spoj.s pôrodom	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02.1	Salmonel. septikémia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Z22.3	Nosič inej bakt.inf.	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy B	abs.	0	0	0	0	0	0	2	6	2	3	1	14
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,9	53,45	19,7	32,4	10,9	17,9
Z21	Bezpr.nosič HIV	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3

Tab.č.I.4. - Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v regióne Bardejov v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodn.	Mesiac												Spolu
			január	február	marec	apríl	máj	jún	júl	august	septem.	október	novemb.	decemb.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A01.2	Paratyfus B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A02	Salmonelóza	abs.	3	3	2	5	8	12	8	6	7	5	1	2	62
		%	4,84	4,84	3,23	8,06	12,90	19,35	12,90	9,68	11,29	8,06	1,61	3,23	100,0
A03	Dyzentéria	abs.	0	2	3	1	0	4	0	1	1	0	0	0	9
		%	0,00	22,2	33,3	11,1	0,00	44,44	0,0	11,11	11,11	0,0	0,0	0,00	100,0
A04.0	Infekcia enteropatog. E. coli	abs.	3	0	4	4	5	3	8	7	3	2	3	4	46
		%	6,52	0,00	8,70	8,70	10,87	6,52	17,39	15,22	6,52	4,35	6,52	8,70	100,0
A04.5	Kampylobakteriálna enteritída	abs.	9	9	2	8	18	21	12	15	6	7	17	5	129
		%	6,98	7,0	1,55	6,20	14,0	16,3	9,3	11,63	4,65	5,43	13,18	3,88	100,0
A05	Aliment.intoxikácia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A07	Protoz.ochorenia	abs.	2	4	4	5	0	2	0	2	4	4	6	6	39
		%	5,13	10,3	10,26	12,82	0,0	5,1	0,0	5,13	10,26	10,26	15,38	15,38	100,0
A08.0	Rotavírusová enteritída	abs.	5	1	0	5	6	2	3	3	33	17	1	1	77
		%	6,5	1,3	0,0	6,5	7,8	2,6	3,9	3,9	42,9	22,1	1,3	1,3	100,0
A08.1	Gastroent.zapr.vírus.Norwalk	abs.	5	2	0	0	0	1	2	2	5	5	4	5	31
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0	3,2	0,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
A08.2	Adenovírusová enteritída	abs.	0	0	0	2	0	0	0	1	1	3	1	1	9
		%	0,0	0,0	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	11,1	11,1	33,3	0,0	11,1	100,0
A08.4	Nešpecifikované vírusové črevné infekcie	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A09	Nepr.určené črevné infekcie	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	45	0	0	46
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B15	Vírusová hepatitída A	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	48	49
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	2,0	0,0	100,0

A23	Brucelóza	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A27	Leptospiroza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A32	Listerióza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A70	Infekcie chlamýdia psittaci	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A81	Pomalé vírus. infekcie CNS	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A84	Vír.encef.prenáš. kliešťami	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B58	Toxoplazmóza	abs.	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	5
		%	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	100,0
B68	Tenióza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B75	Trichinelóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
B83	Toxokaróza	abs.	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
A69.2	Lymeská choroba	abs.	2	1	0	1	1	0	11	16	9	1	0	2	44
		%	4,5	2,27	0,0	2,27	2,27	0,00	25,0	36,4	20,45	2,3	0,0	4,55	100,0
M01.2	Artrítída pri Lymeskej borel.	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
G63.0	Polyneuropatia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Z20.3	Poranenie zvierat'om	abs.	1	0	0	3	13	1	2	2	0	3	1	0	26
		%	3,8	0,0	0,0	11,5	50,0	3,8	7,7	7,7	0,0	11,5	3,8	0,0	100,0
B80	Črev.helmintózy	abs.	7	2	7	3	10	3	4	2	8	14	11	8	79
		%	8,9	2,5	8,9	3,8	12,7	3,8	5,1	2,5	10,1	17,7	13,9	10,1	100,0
A33	Tetanus novorodencov	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
J13	Záp.pľúc v.S.pnem.	abs.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
		%	0,0	0,0	50,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	100,0

Tab. č. II.1. - Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov
od chorých a vylučovateľov v r. 2013 regiónu Bardejov

Por. číslo	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1	S. Enteritidis	35	55,5	35	55,5	0	0,0
2	S. Typhimurium	11	17,7	11	17,7	0	0,0
3	S. Derby	6	9,68	6	9,68	0	0,0
4	S. Indiana	2	3,23	2	3,23	0	0,0
5	S. Infantis	3	4,84	3	4,84	0	0,0
6	S. Goldcoast	1	1,61	1	1,61	0	0,0
7	S. Schleissheim'	1	1,61	1	1,61	0	0,0
8	S. Stanley	3	4,84	3	4,84	0	0,0
11	Spolu	62	100,0	62	100,0	0	0,0

Tab. č. II.2. - Prehľad salmonelóz v epidemiologickej súvislosti
v roku 2013 v regióne Bardejov

Poradové číslo	Obec	Dátum výskytu	Počet ochorení	Sérotyp	Faktor prenosu	Typ výskytu
1	2	3	4	5	6	7
1	Lukov	16.4.-19.4.2013	2	Salm. enteritidis	kontakt s chorým	rodinný
2	Hažlín	2.5.-6.5.2013	2	Salm. indiana	nezistený	rodinný
3	Hertník	20.5.-24.5.2013	2	Salm. enteritidis	vajíčka-obch. sieť	rodinný
4	Hervartov	7.8.-14.8.2013	2	Salm. enteritidis	nezistený	rodinný
5	Bardejov	15.9.2013	3	Salm. enteritidis	vajcia-domáce	rodinný

Epidémie alimentárnych nákaz -rodinné a iné menšie (2-5 prípadov)

RÚVZ - Bardejov

Dg.		Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí
Salmonella	A02	S. typhimurium	-	-	-
		S. enteritidis	4	9	-
		Iné sérovary -Indiana	1	2	-
Kampylobakter	A04.5	K. jejuni	3	6	
Listéria	A32	Listéria monocytogenes			
		Iné listérie			
Yersinia	A04.6				
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)			
Bacillus	A05.4	B. cereus			
		Iný bacillus			
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0				
Clostridium	A05.1	Cl. botulinum			
	A05.2	Cl. perfringens			
		Iné clostrídium			
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella			
	A03	Shigella			
	A04.8	Iné bakteriálne agens			
Parazity	B75	Trichinella			
	A07.1	Giardia			
	A07.2	Cryptosporidium			
		Anisakis			
		Iné parazity			
Vírusy	A08.1	Norovirus			
	B15	Hepatitída A	1	48	
	A08 0,2,3,4,8	Iné vírusy-Rotavírusy	1	21	
Iné agens		Histamín			
		Morské biotoxíny			
		Iné agens			
Neznámy agens	A09		1	45	

Tab. č. II.3. - Analýza hepatitíd B vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	VHB spolu	z toho					
		pozitívna anamnéza					negat. anamnéza
		amb.	hospit.	kúpele	soc. zar.	iné	
roky	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.
1	2	3	4	5	6	7	8
0	0	0	0	0	0	0	0
1-4	0	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0	0
25-34	2	0	1	0	0	0	1
35-44	6	0	6	0	0	0	0
45-54	2	0	2	0	0	0	0
55-64	3	0	3	0	0	0	0
65+	1	0	1	0	0	0	0
Spolu	14	0	0	0	0	0	0

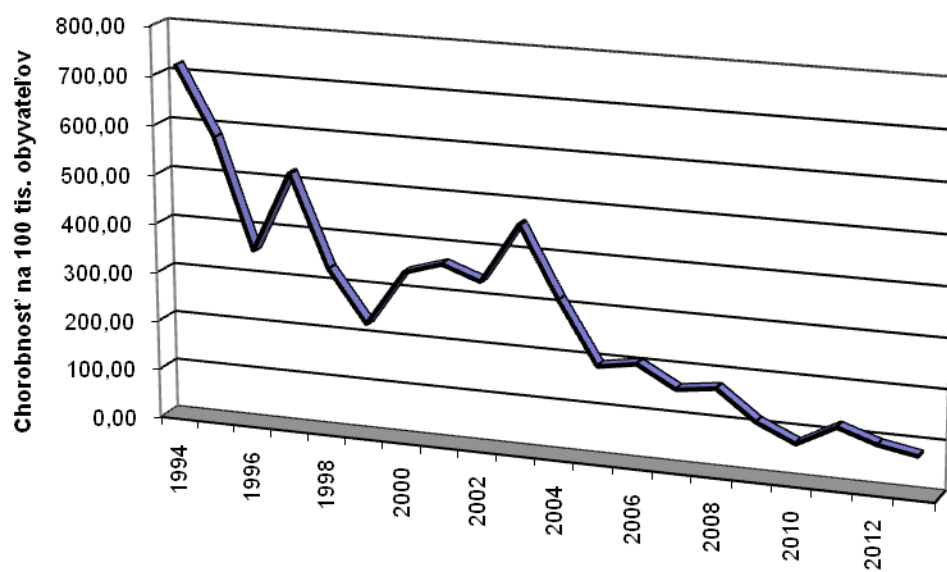
Tab. č. II.4. - Analýza iných akútnych vírusových hepatitíd vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	Iné VH spolu	z toho					
		pozitívna anamnéza					negat. anamnéza
		amb.	hosp.	kúpele	soc. zar.	iné	
roky	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.
1	2	3	4	5	6	7	8
0	0	0	0	0	0	0	0
1-4	0	0	0	0	0	0	38
5-9	0	0	0	0	0	0	10
10-14	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	1
20-24	0	0	0	0	0	0	0
25-34	0	0	0	0	0	0	0
35-44	0	0	0	0	0	0	0
45-54	0	0	0	0	0	0	0
55-64	0	0	0	0	0	0	0
65+	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	0	0	0	0	49

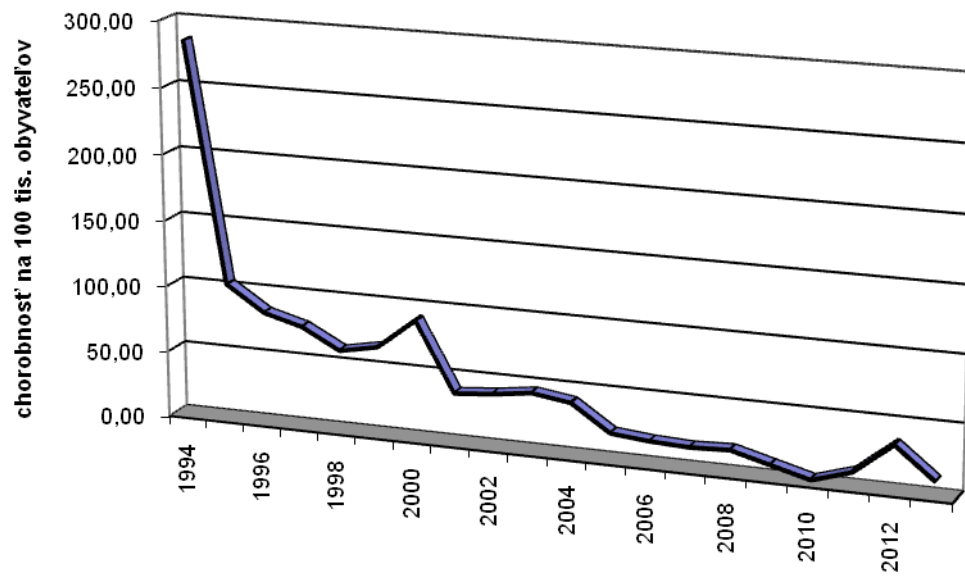
Okres Bardejov Poranenie spôsobili

Zviera		Besnota lab. potvrdená	Z besnoty podozrivé		Počet očkovaných osôb	
		Počet zvierat	Počet poranených + kontaktov	Počet zvierat		Počet poranených
divoko-žijúce	srnec	0	0	0	0	
	veverica	0	0	0	0	
	myš	0	0	0	0	
	rys	0	0	1	1	
	škrečok	0	0	0	0	
	líška-vyšetrená	0	0	0	0	
	potkan	0	0	1	1	
	netopier	0	0	0	0	
	plch	0	0	0	0	
diviak	0	0	0	0		
iné	0	0	0	0	0	
S p o l u		0	0	2	2	2
domá - ce	pes známy	2	11	0	0	0
	pes neznámy	0	0	4	4	4
	mačka známa	0	0	0	0	0
	mačka neznáma	0	0	8	8	8
	ošípaná	0	0	0	0	0
	Zajac- kontakt s krvou	0	0	1	1	1
kohút	0	0	0	0	0	
S p o l u		2	11	13	13	13
S p o l u		2	11	15	15	15

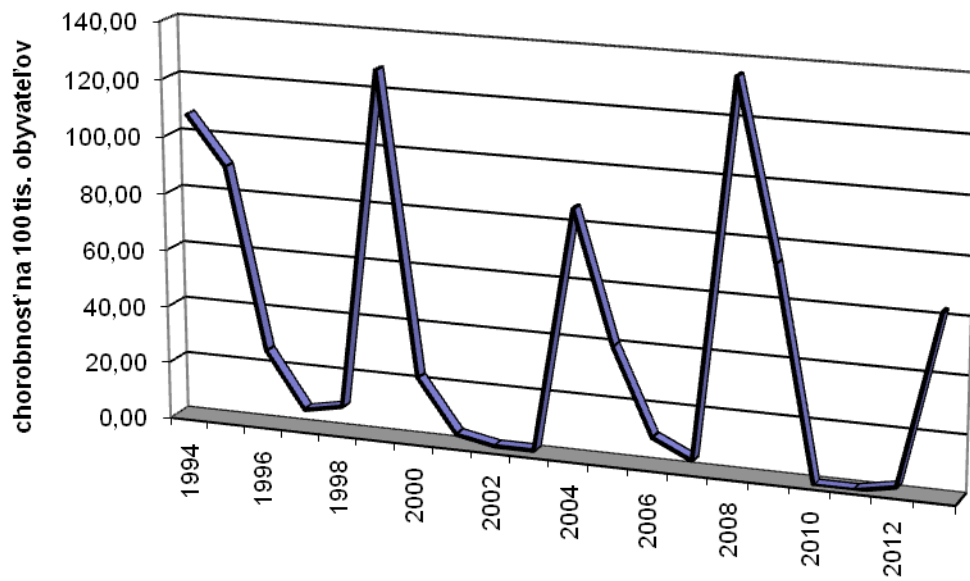
Vývoj salmonelózy v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

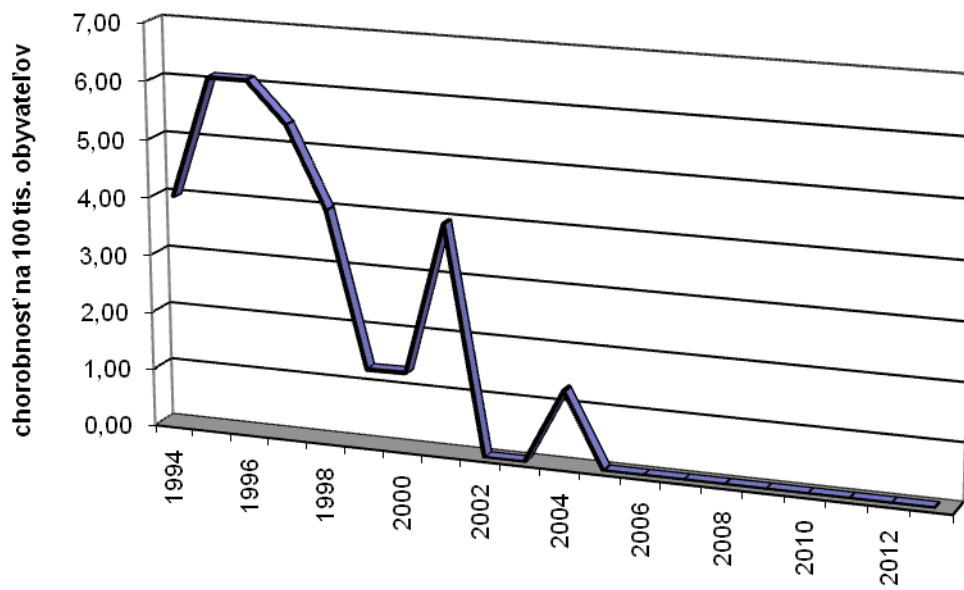
Vývoj dyzentérie v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

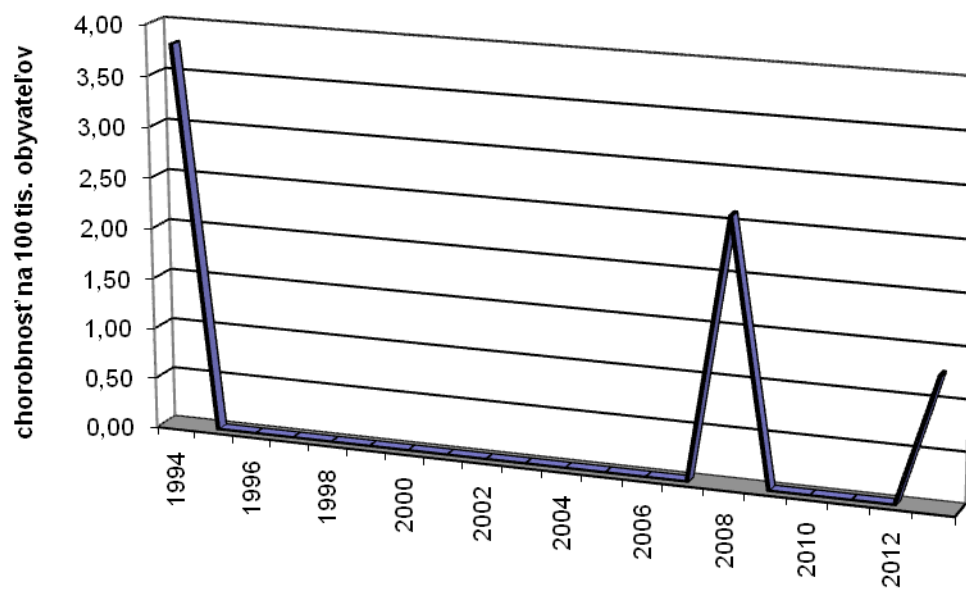
Vývoj hepatitídy A v okrese Bardejov v rokoch 1994- 2013

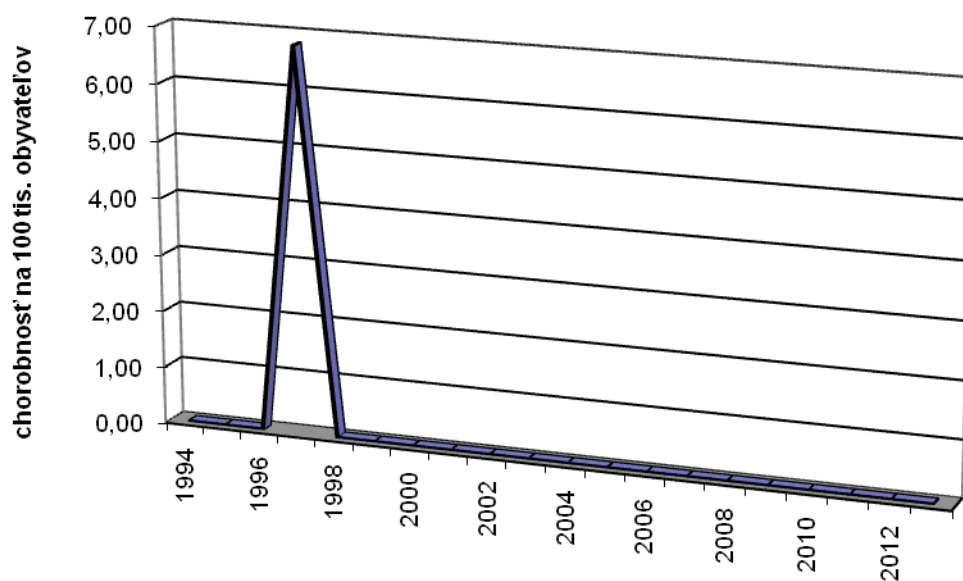
Vývoj hepatitídy B v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

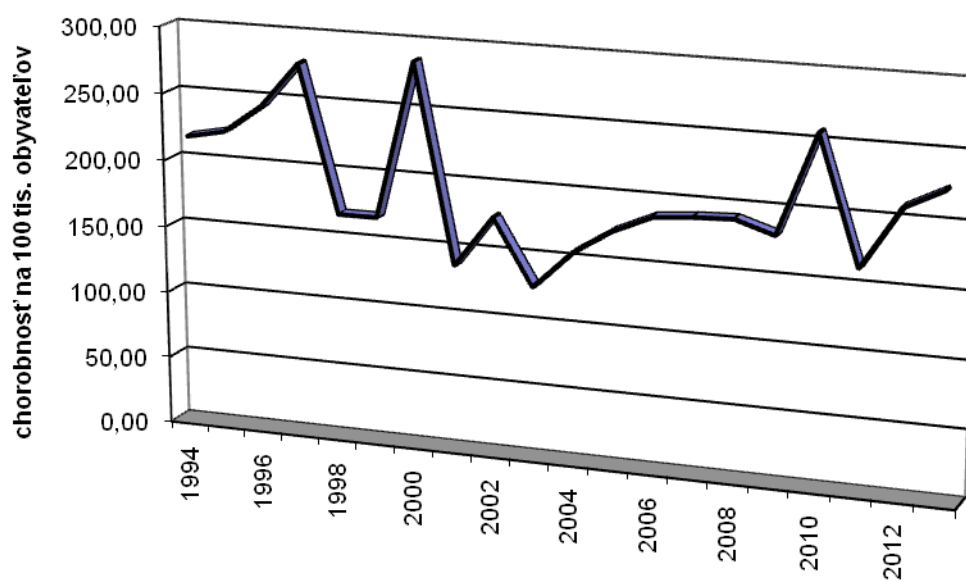
Vývoj čierneho kašľa v okrese Bardejov v rokoch 1994- 2013

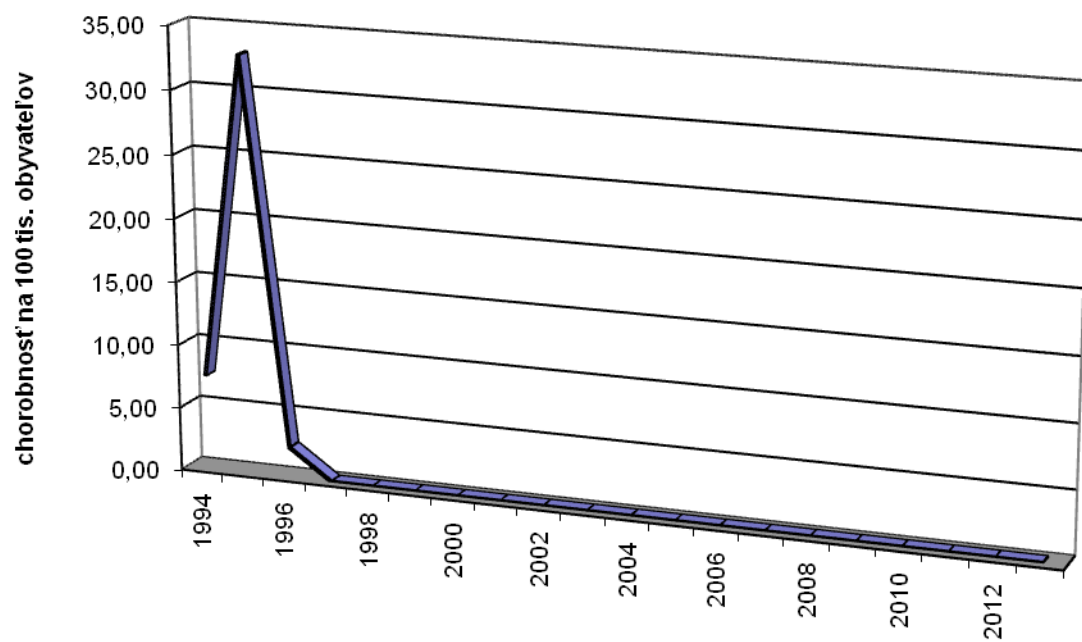
Vývoj osýpok v okrese Bardejov v rokoch 1994- 2013

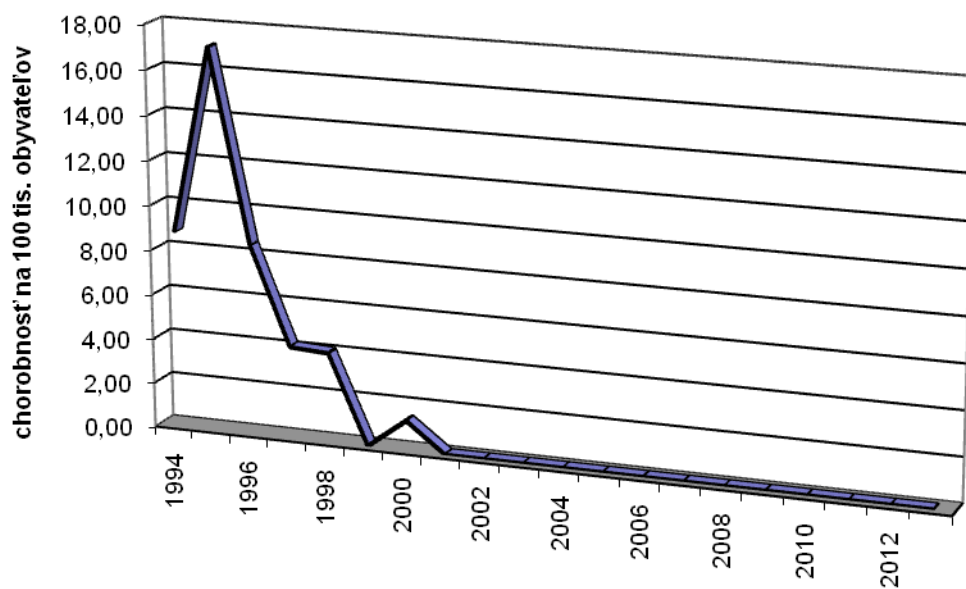
Vývoj črevných infekcií /A04/ v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

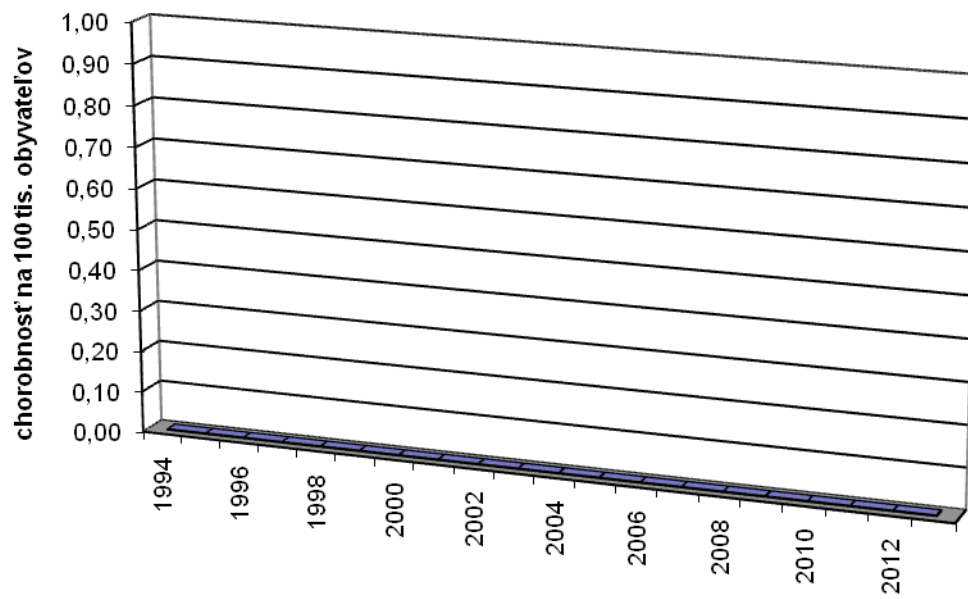
Vývoj ružienky v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

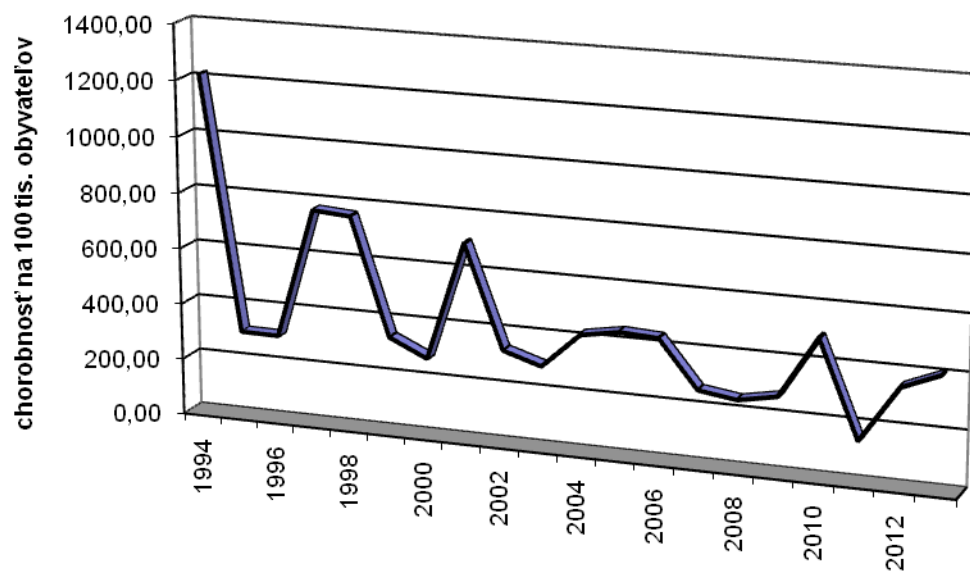
Vývoj parotitídy v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

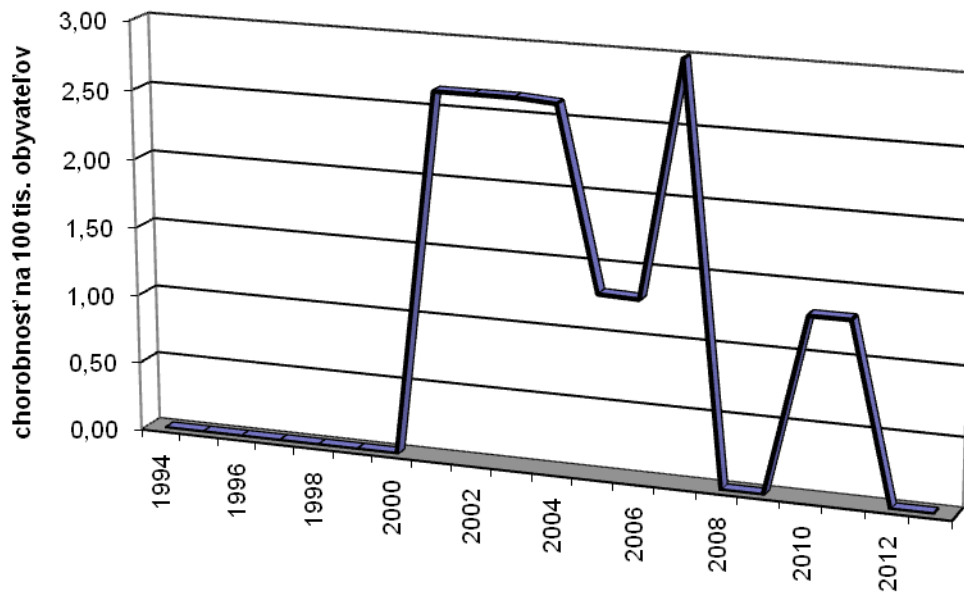
Vývoj brušného týfusu v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

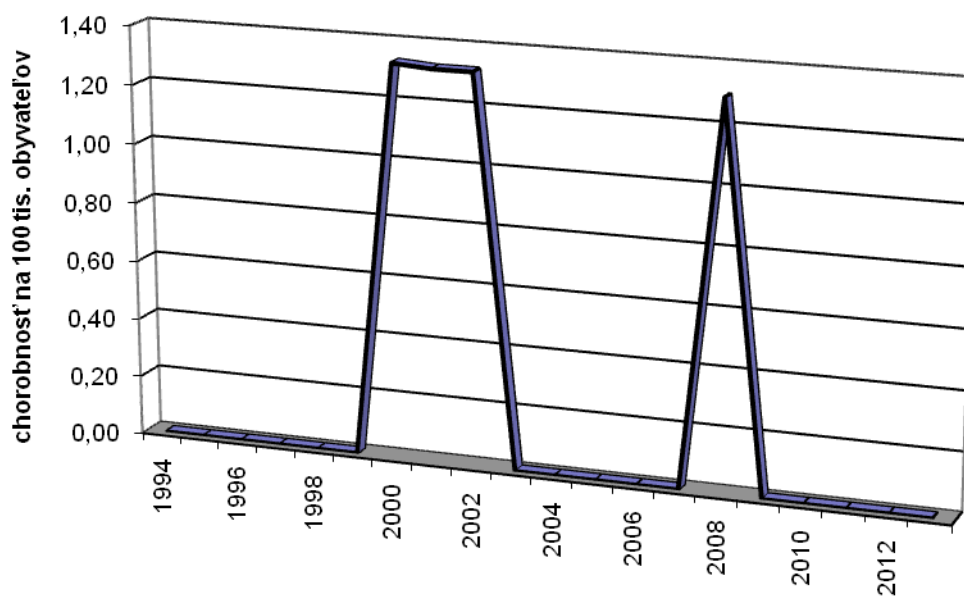
Vývoj kiahní v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

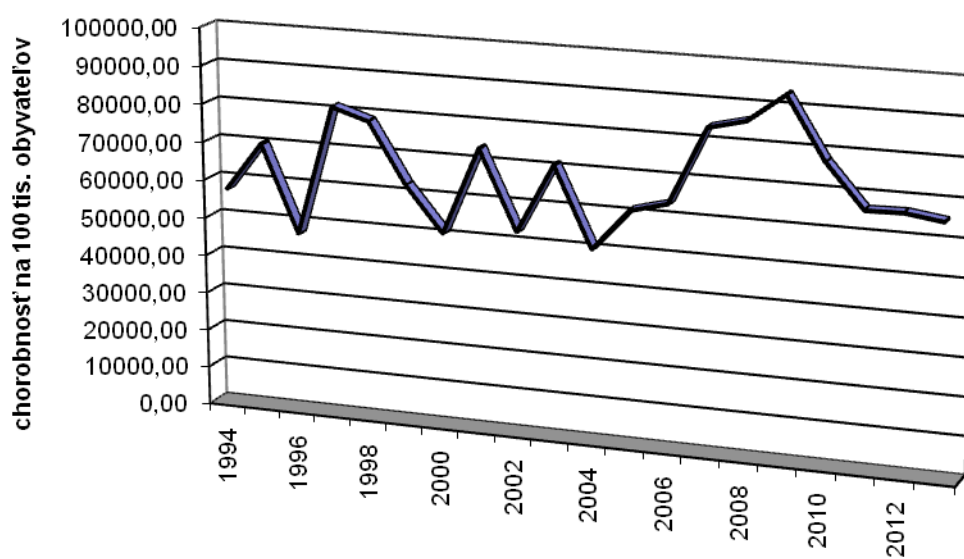
Vývoj meningitídy v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

Vývoj kliešťovej encefalítidy v okrese Bardejov v rokoch 1994 - 2013

Vývoj chrípky v okrese Bardejov v rokoch 1994- 2013

b. Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz

III.8. Nozokomiálne nákazy

Počet hlásených NN z oddelení NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov oproti predchádzajúcemu roku ostal nezmenený. Celkovo bolo hlásených 141 NN z oddelení, v predchádzajúcom roku bolo hlásených 143 NN. Najviac NN bolo hlásených z oddelenia LDCH a OAIM. Nemocničné nákazy najčastejšie postihovali urologický systém a respiračný systém, menej kožu, sliznice a črevný systém. Najčastejším etiologickým agensom vyvolávajúcim NN bola *Klebsiella pneumoniae* ESBL (52x), *E. coli* ESBL (25x) a *Proteus* (8,1%).

Tab. III.8.1 Porovnanie výskytu NN v lôžkových zariadeniach v okrese Bardejov

Názov zariadenia	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	Proporcia %
	2012 abs	2013 abs	2013 abs.	
NsP Sv. Jakuba, n. o.	143	141	12794	1,10
Spolu	143	141	12794	1,10

Tab. III.8.2 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v lôžkových zariadeniach v okrese Bardejov

Oddelenie	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	Proporcia %
	2012	2013	2013 abs.	
Chirurgické	1	0	1359	0
Detské	3	6	1068	4,25
Interné	0	1	1426	0,70
Neurologické	0	0	1138	0
Novorodenecké	2	0	919	0
OAIM	41	31	159	21,98
GeriatRIA	7	0	828	0
FRO	5	5	929	3,54
Gynekologické	6	0	1997	0
LDCH	78	98	482	69,50
Psychiatrické	0	0	513	0
Traumatologické	0	0	1096	0
Spolu	143	141	12794	100

Tab. III.8.5 Výpis hlášených NN podľa diagnózy a EA v okrese Bardejov

Etiologické agens	Diagnóza – MKCH															
	A047	A080	A048	A410	A02	A415	J02	J10	J151	J150	J155	H10	J158	J156	J00	J208
Vírus chrípky B	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Cl. difficile	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E.coli ESBL	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	5	1	0	0	0	0
Klebsiella pneumoniae ESBL	0	0	0	0	0	0	20	0	0	9	0	0	0	0	1	2
Proteus	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pseudomonas	0	0	1	0	0	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
rotavírus	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterobacter	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
St.aureus MRSA	0	0	0	1	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Acinetobacter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
Gr- MO nešpecifik.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Serratia marcescens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salmonella	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gram pozit MO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterococcus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU	7	3	1	1	2	1	41	1	5	9	5	1	1	4	1	2

Tab. III.8.5 Výpis hlášených NN podľa diagnózy a EA v okrese Bardejov

Etiologické agens	Diagnóza – MKCH															
	L02	L022	K12	L08	L03	L89	N309	N34	N390	H16						
Vírus chrípky B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						1
Cl. Difficile	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						7
E.coli ESBL	1	0	0	0	1	0	11	0	0	0						25
Klebsiella pneumoniae ESBL	3	0	0	2	0	2	8	2	6	1						52
Proteus	0	0	1	0	0	0	10	0	0	0						16
Pseudomonas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						7
rotavírus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						3
citrobacter	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0						2
Enterobacter	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0						3
St.aureus MRSA	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0						16
Acinetobacter	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0						6
Gr+ MO nešpecifik.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0
Serratia marcescens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0
Salmonella	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						2
Gram pozit MO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0
Enterococcus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0
SPOLU	5	1	1	2	1	2	32	4	6	1						140

Tab. III.8.6 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie rok 2013.

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		Inf. v mieste chir.výkonu a popál.		sepsy		Ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Chirurgické	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Detské	5	83	1	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4,25
Interné	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	1	0,70
Neurologické	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novoroden.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OAIM	0	0	23	74,19	5	16,12	2	6,45	0	0	1	3,22	0	0	31	21,98
Geriatrické	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rehabilitácia	0	0	0	0	4	80	1	20	0	0	0	0	0	0	5	3,54
LDCH	8	8,16	46	46,93	33	33,67	10	10,20	0	0	1	1,02	0	0	98	69,50
gynekologické	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Traumatolog.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denný psych.stacion.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denný kožný stacionár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denný interný stacionár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	13	9,21	70	49,64	42	29,78	14	9,92	0	0	2	1,41	0	0	141	100

Tab. III.8.7 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie rok 2013.

Etiolog. Agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitál.		Kože a slizníc		Inf. v mieste chir.výkonu a opáleniny		sepsy		ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs	%	abs	%	ab	%	abs	%	abs	%	abs.	%	abs.	%
Candida albicans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cl.difficile	7	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	5,00
E.coli ESBL	0	0	11	44	12	48	1	4	1	0	0	0	0	0	25	17,85
Klebsiella pneumoniae ESBL	0	0	32	61,53	15	28,84	3		0	0	0	0	0	0	52	37,14
Proteus	0	0	4		10		2		0	0	0	0	0	0	16	11,42
Pseudomonas	1		5		0	0	0	0	0	0	1		0	0	7	5,00
rotavírus	3	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,14
Citrobacter	0	0	0	0	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,42
St.aureus MRSA	0	0	11	68,75	0	0	4	25	0	0	1	6,25	0	0	16	11,42
Salmonella	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,42
Vírus chrípky B	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,71
Enterococcus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Enterobacter	0	0	2	66,66	1	33,33	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,14
Acinetobacter	0	0	4	66,66	2	33,33	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4,28
Serratia marcescens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU	13	9,28	70	50,00	42	30,00	10	7,14	1	0,71	2	1,42	0	0	140	100

Tab. III.8.8 Prehľad o operáciách, operačných ranách a infekciách v mieste chirurgického výkonu

Oddelenie/útvár	Počet		
	operácií	operačných rán bez komplikácií	infekcie v mieste chirurgického výkonu
Chirurgické	805	804	1- LDCH
Očná jednodňová starostl.	264	264	0
Urologické	0	0	0
Plastické	8	8	0
Traumatologické	690	690	0
Gynekologicko-pôrodnice	475	475	0
SPOLU	2242	2241	1

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.I. Výkon ŠZD v ZZ

V okrese Bardejov máme 1 ústavné, lôžkové zdravotnícke zariadenie, NsP Sv. Jakuba, n. o., s celkovým počtom lôžok 335 a 162 ambulantných zdravotníckych zariadení, z toho 32 ambulancií patrí NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov. Z celkového počtu ostatných ambulancií je 25 ambulancií praktických lekárov pre dospelých, 18 ambulancií praktických lekárov pre deti a dorast, 91 odborných, špecializovaných ambulancií a 28 stomatologických ambulancií.

V rámci ústavnej zdravotníckej starostlivosti sú zriadené denné stacionáre, a to:

- Denný kožný stacionár
- Denný psychiatrický stacionár
- Denný interný stacionár

Zariadenia jednodňovej starostlivosti sú zriadené v špecializačnom odbore:

- chirurgia
- úrazová chirurgia – traumatológia
- gynekológia a pôrodníctvo
- gastroenterológia.

V rámci NsP Sv. Jakuba, n.o., je zriadené oddelenie klinickej mikrobiológie.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru nad zdravotníckymi zariadeniami boli vykonávané kontroly na dodržiavanie hygienicko–epidemiologického režimu, na kontrolu výkonu dezinfekcie a sterilizácie v našich zdravotníckych zariadeniach (120 previerok).

Výkazy počtu kontrol hyg-epidemického režimu – preventívneho a pri výskyte NN, počet opakovaných kontrol a typy sterilizačnej techniky v zdravotníckych zariadeniach sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

V rámci štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach sme odobrali 67 vzoriek sterilného materiálu, 287 sterov z prostredia a skontrolovali sme účinnosť 17 horúcovzdušných sterilizátorov a autoklávov (CS, OCOS, ambulancie). Všetky odobraté vzorky sterilných predmetov boli balené v jednorazovom kombinovanom obale.

V rámci zabezpečenia vzdelávania zdravotníckych pracovníkov vykonala vedúca oddelenia epidemiológie 2 prednášky pre zdravotníckych pracovníkov (1x pre zdravotné sestry B. Kúpeľov a.s., 1x pre zdravotné sestry okresu Bardejov v rámci projektu vzdelávania sestier – ochorenia preventabilné očkovaním).

V súvislosti so ŠZD v zdravotníckych zariadeniach neboli vydané žiadne opatrenia pokynom. K uvedeniu zdravotníckych zariadení do prevádzky bolo vykonaných 28 previerok a vydaných 28 rozhodnutí.

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD ZZ v roku 2013 v okrese Bardejov

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		komplex. previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	Iba mikrobiálny monitoring	
lôžk. odd. - OIKM/JIS	7	14	4	0	0	18
lôžk. odd.- chirurg. smer	6	8	0	0	1	8
lôžk. odd. - nechirurg. smer	18	23	16	0	1	39
amb. všeobecní lekári	43	17	0	0	0	17
amb. odborní lekári	86	38	0	0	4	38
stomatológovia	0	0	0	0	0	0
SPOLU	162	100	20	0	6	120

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okrese Bardejov

Oddelenie	sterilný materiál			Prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Chirurgické	0	0	0	0	0	0
Detské	0	0	0	0	0	0
Interné	0	0	0	0	0	0
Neurologické	0	0	0	0	0	0
Novoroden.	0	0	0	0	0	0
OAIM	0	0	0	0	0	0
Geriatrické	2	0	0	0	0	0
Rehabilitácia	0	0	0	0	0	0
LDCH	0	0	0	0	0	0
gynekologické	6	0	0	0	0	0
Traumatolog.	6	0	0	0	0	0
Denný psych.stacion.	0	0	0	0	0	0
Denný kožný stacionár	0	0	0	0	0	0
Denný interný stacionár	0	0	0	0	0	0
OCOS	3	0	0	0	0	0
Dialýza	0	0	0	0	0	0
Zubné ambulancie	0	0	0	0	0	0
Centrálne sterilizácia	50	0	0	0	0	0
Ambulancie	0	0	0	0	0	0
SPOLU	67	0	0	0	0	0

Tab. IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okrese Bardejov

názov zdravot. Pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.
	jednoráz. kombin. obaloch		kazetách, dózach		kontajne-roch		kazetách, dózach		v inom obale		volne		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	
Kov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sklo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Guma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Textil	65	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Plasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liečivá	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
endoskopy kateg.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šitie	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Roztoky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	67	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
% pozit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Tab. IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v SR/kraji/okrese

názov zdravot. Pomôcky	Vzorky sterilizované v															SPOLU		% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD		V	P		
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P				
Kov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sklo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Guma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Textil	-	-	65	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	0	0	
Plasty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Liečivá	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
endosk. I. kateg.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Šitie	-	-	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Roztoky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Iné	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SPOLU	-	-	67	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	0	0	

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okrese Bardejov

	Výsledky testovania						
	počet kontrolov.	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit	počet vyradených
AUT	3	100	0	0	4	0	0
HVZ	23	100	0	0	0	0	0
FS	1	100	0	0	4	0	0
Plazma	-	-	0	0	0	0	0
EO	-	-	0	0	0	0	0
Iný	-	-	0	0	0	0	0
SPOLU	27	100	0	0	8	0	0

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kandidy
		abs.	%			
Ruky personálu	52	3	1,04	1	2	0
Pokožka a ruky pac.	2	0	0	0	0	0
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	13	0	0	0	0	0
Inkubátory	7	0	0	0	0	0
Prostredie endosk. pracovísk s endoskopmi II. kategórie	0	0	0	0	0	0
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	0	0	0	0	0	0
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	0	0	0	0	0	0
Dezinfekčné roztoky	0	0	0	0	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O	0	0	0	0	0	0
Masti a gély	0	0	0	0	0	0
Pomôcky na stravovanie pacientov	4	0	0			0
Lôžkoviny a bielizeň	52	11	3,83	10	1	0
Pomôcky uprat. a toal. pac.	22	8	2,78	7	1	0
Maloplošná dezinfekcia (odd.,lekárne, ambulancie)	79	13	4,52	10	3	0
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	30	2	0,69	2	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	20	0	0	0	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	10	0	0	0	0	0
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	0	0	0	0	0	0
SPOLU	287	37	12,89	30	7	0

b. IV.2. Výkon ŠZD v ohniskách nákaz

Za rok 2013 sme spracovali a do epidemiologického informačného systému prenosných ochorení vložili 1210 nových prípadov ochorení a zadali sme 16 hlásení do SRV. Za uvedené obdobie sme vykonali opatrenia v 416 ohniskách nákaz infekčných ochorení.

Za uvedené obdobie sme nariadili opatrenia formou rozhodnutí v 4 prípadoch (norovírusová epidémia B. Kúpele, a.s., epidémia VHA – mimoriadne očkovanie), a 170 rozhodnutí ako LD a ZZD: vyradenie potravínarov pri salmonelóze a kampylobakterióze, VHA (nariadenie lekárskeho dohľadu a očkovania), kontakt s HBsAg.

Následne pri vyradení pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť vykonávame kontrolu prijatých nápravných opatrení (7).

V. Zdravotnícke služby vo vzťahu k prenosným ochoreniam:

Na oddelení epidemiológie vykonávame sústavnú epidemiologickú surveillancu, čiže sledovanie všetkých charakteristík výskytu a rozdelenia prípadov ochorenia podľa vekových skupín, pohlavia, bydliska a sezónnosti. V rámci epidemiologickej bdlosti vykonávame pravidelne (mesačné analýzy, ročné analýzy) zhodnocovanie údajov o chorobnosti, o zvláštnostiach jednotlivých prípadov ochorenia, o izolácii infekčných agensov v mikrobiologickom laboratóriu, o liečebných postupoch, o podmienkach bývania a zásobovania pitnou vodou a ďalších epidemiologicky dôležitých skutočnostiach, napr. zvýšená absencia detí a žiakov v predškolských a školských zariadeniach, na základe ktorých vykonávame špecifické protiepidemické opatrenia (zákaz návštev v zdravotníckych zariadeniach, uzavretie škôl a pod.)

Primárnu zdravotnícku starostlivosť vykonávajú lekári prvého kontaktu, u ktorých pravidelne vykonávame preverky v rámci štátneho zdravotného dozoru, pri ktorých sa zameriavame na kontrolu dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zmysle platnej Vyhlášky o podrobnostiach o prevencii a kontrole prenosných ochorení a kontrolu účinnosti sterilizačnej techniky v zmysle nariadenia vlády o podrobnostiach o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia.

V rámci zabezpečenia hygienicko-epidemiologického režimu v ústavnom zdravotníckom zariadení vykonávame pravidelné preverky spojené s odberom materiálu na kontrolu účinnosti vykonávanej dezinfekcie a sterilizácie (stery z prostredia, sterilné predmety, biologické metódy kontroly účinnosti sterilizačnej techniky a pod.). V NsP Sv. Jakuba n. o., je vytvorený úsek centrálnej sterilizácie, ktorý zásobuje všetky oddelenia NsP sterilným materiálom. Sterilizácia sa vykonáva v 3 parných autoklávoch a 1 formaldehydovom autokláve. Uvedenú sterilizačnú techniku pravidelne kontrolujeme (1x štvrtročne). Mesačne si oddelenie CS vykonáva kontrolu samo vlastným laboratóriom.

Sociálne služby mimo zdravotnícky systém zabezpečujú v našom okrese tieto zariadenia:

- agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS), Gróner 46 , Bardejov
- Dom dôchodcov, Toplianska 9, Bardejov
- Dom dôchodcov Čergov, Wolkerová 11, Bardejov
- Dom sociálnych služieb DÚHA, 29. augusta 4, Bardejov
- Integrované zariadenie KOR-GYM, n. o., 086 42 Hertník
- ALIA, Dom sociálnych služieb, Ťačevská 38, Bardejov

V uvedených zariadeniach v spolupráci s inými oddeleniami RÚVZ (ŽP,HV) vykonávame pravidelný ŠZD. V prípade zhoršenia epidemiologickej situácie (chrípka) sa v spolupráci s vedením uvedených zariadení vykonávajú urgentné protiepidemické opatrenia.

V primárnej prevencii je najdôležitejším bodom zabezpečenie pravidelného povinného očkovania podľa očkovacieho kalendára. Kontrolu vykonaného očkovania sme vykonali zo zdravotnej dokumentácie očkujúcich praktických lekárov u očkovaníu podliehajúcich ročníkov k 31.8.2013. Výsledky kontroly očkovania sú spracované, zaslané boli na RÚVZ v kraji (Prešov) a uvedené boli v samostatnom vyhodnotení programov a projektov.

V rámci preventívnej prevencie vykonávame prednášky o aktuálnych témach pre žiakov ZŠ a SŠ, klientov domov dôchodcov a inú verejnosť. Najčastejšie sú to prednášky s tematikou infekčných ochorení, AIDS, VHA, prevencia chrípky (25 prednášok, 25 projektov „Hrou proti AIDS“, účasť 712 študentov).

Sekundárnu prevenciu predstavujú opatrenia pre jednotlivcov, alebo skupiny populácie zamerané na včasné zistenie odchýlky od zdravia a tým zabezpečenie urýchlenej liečby chorého (včasné nasadenie terapie a následné uzdravenie). Vyhľadávanie rizikových skupín obyvateľov, resp. vyhľadávanie rizikových faktorov vykonáva na našom RÚVZ oddelenie podpory k zdraviu, ktoré pravidelne vykonáva výjazdy za účelom vyšetrení.

Protiepidemické opatrenia vykonávame na základe opisu výsledkov získaných z oddelenia klinickej mikrobiológie alebo od lekárov línie prvého kontaktu. Opatrenia sa vykonávajú v spolupráci s lekárom, ktorý je zodpovedný za ohnisko nákazy. Liečbu prípadov zabezpečuje lekár. Odber biologického materiálu u osôb podozrivých z nákazy vykonáva lekár, počas epidémie i pracovníci oddelenia epidemiológie (norovírusová epidémia v B. Kúpeľoch). V prípade výskytu epidémie pracovníci oddelenia epidemiológie vykonávajú prácu v ohnisku za účelom zastavenia šírenia nákazy, vykonávajú odbery biologického materiálu, zisťujú možný prameň pôvodcu nákazy, rodinné kontakty, prípadne nariaďujú očkovanie. Pátrajú po vzájomných epidemiologických súvislostiach a vzťahoch jednotlivých ochorení. Na základe uvedeného vydávame LD a ZZD formou rozhodnutia.

Spoluprácu s lekármi a oddelením klinickej mikrobiológie hodnotíme kladne. Dobrá spolupráca je aj s infekčnou ambulanciou NsP Svidník a infekčným oddelením NsP Prešov, kde sú hospitalizované infekčné prípady.

VI. Ostatné činnosti:

a. Preventívne programy a projekty

Pracovníci oddelenia epidemiológie sú zapojení do plnenia týchto preventívnych programov a projektov:

- 6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)
- 6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB
- 6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ
- 6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY
- 6.5. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERORIZMU
- 6.6. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY
A SLEDOVANIE VDPV
- 6.7. PREVENCIA HIV/AIDS
- 6.9. PORADNE OČKOVANIA
- 6.10. IDENTIFIKÁCIA NAJČASTEJŠÍCH FAKTOROV OVPLYVNŮJÚCICH POSTOJ
RODIČOV A BUDÚCICH RODIČOV K OČKOVANIU

Všetky programy a projekty sa priebežne plnia a sú vyhodnocované priebežne a samostatne.

b. Špecializované činnosti

Oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Bardejove vykonáva všetky úlohy vyplývajúce z koncepcie odboru epidemiológie, ktorý vypracoval ÚVZ SR.

Keďže náš RÚVZ nemá laboratória, celá špecializovaná činnosť laboratórií (mikrobiologických, chemických) je vykonávaná pre náš RÚVZ v RÚVZ so sídlom v Prešove od roku 2005.

V zmysle zákona NR SR č.355/2007 Z. z. o ochrane a podpore verejného zdravia vydávame rozhodnutia:

- pri uvedení zdravotníckeho zariadenia do prevádzky
- pri zmene užívania prevádzky
- pri schválení alebo zmene prevádzkového poriadku
- zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad

Okrem vydávaných rozhodnutí vydávame aj záväzné stanoviska, alebo odborné vyjadrenia podľa požiadaviek.

Za uvedené obdobie sme nariadili opatrenia LD a ZZD formou rozhodnutí v 170 prípadoch (VHA, kontakt s HBsAg - LD, ZZD - salmonelóza, kampylobakteriáza – vyradenie potravín) a vydali sme 28 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky.

Počas roka sme vykonávali aj mimoriadne aktivity súvisiace s **akciou Európsky imunizačný týždeň (EIW) a Deň hygieny rúk**, ktoré boli vyhodnotené v rámci PaP.

c. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Od 1.1.2012 pracuje pri oddelení epidemiológie poradňa očkovania, kde sú poskytované informácie o očkovaní. Tieto informácie sa v poradni očkovania poskytujú priamo pri osobnej návšteve, telefonický, prípadne písomne. V rámci poradenstva boli poskytované informácie pre laickú verejnosť a zdravotníckych pracovníkov. Za rok 2013 sme poskytli v poradni informácie 67 klientom.

Odmietnutie povinného očkovania sme zaznamenali v 11 prípadoch. V rámci priestupkového konania bolo udelených 6 blokových pokút vo výške 198 eur, 3 konania boli prerušené a v jednom prípade bola rozhodnutím uložená sankcia vo výške 33 eur.

d. Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Vzdelávanie verejnosti sme v roku 2013 zabezpečili nasledovne:

- vydávaním článkov v mestskej tlači - 4 články v týždenníku Bardejovské novosti – Európsky imunizačný týždeň; Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte ARO a chrípky; Deň hygieny rúk; 1.december – svetový deň HIV/AIDS,
- podávaním aktuálnych informácií v mestskej televízii (24 x príspevok o aktuálnej informácii vo výskyte ARO a chrípky v okrese Bardejov, 1x Deň hygieny rúk, 1x Európsky imunizačný týždeň), 2x priamy vstup o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO (BTV) a o epidémii VHA (RTVS),
- zverejňovaním aktuálnej epidemiologickej situácii na web stránke nášho úradu,
- vykonávaním prednášok v školách k téme HIV/AIDS (25 prednášok, 25 projekt „Hrou proti AIDS),
- vykonávaním prednášok pre zdravotníckych pracovníkov (2x).

Lekárom prvého kontaktu zasielame mesačne aktuálne informácie o epidemiologickej situácii v našom okrese spolu aj s novými informáciami v očkovaní a výskyte preventabilných ochorení.

Taktiež zdravotnícka verejnosť a tiež laická verejnosť má prístup k aktuálnym informáciám, ktoré sú uverejňované na web stránke nášho RÚVZ (mesačná aktuálna epidemiologická situácia v okrese Bardejov) a na nástenke úradu.

e. Mimoriadne úlohy

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami, zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické

situácie (hrozby a naliehavé situácie), skvalitniť pripravenosť na pandémie chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb.

Pripravenosť obyvateľov okresu Bardejov na pandémie chrípky sme realizovali poskytovaním aktuálnej epidemiologickej informácie o výskyte chrípky a ARO (24x) na teletexte Bardejovskej televízie, na web stránke RÚVZ so sídlom v Bardejove, na web stránke MÚ v Bardejove a vydaním článku o prevencii chrípky a ARO v tlači (Bardejovské novosti).

Taktiež v bardejovskej televízii zazneli v priamom prenose aktuálne informácie pre verejnosť o význame očkovania proti chrípke a aktuálna epidemiologická situácia v jej výskyte.

Bol aktualizovaný aj Plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v okrese Bardejov, Havarijný plán RÚVZ so sídlom v Bardejove pre prípad výskytu mimoriadnej epidemiologickej situácie a plán pre zabezpečenie dostatočného množstva dezinfekčných prípravkov a ochranných pracovných pomôcok v prípade výskytu pandémie chrípky, prípadne iných mimoriadnych epidemiologických situácií.

Odbor/oddelenie epidemiológie		Počet	
1.	Epidemiologické vyšetrowanie v ohniskách nákazy (okrem NN)	prvá. návšteva v ohnisku	416
		opakované návštevy v ohnisku	48
		počet vyšetrených osôb	12
		zvýšený zdravotný dozor	20
		lekársky dohľad	150
		iné protiepidemické ochorenia	3
		2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):
vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:			
voda	0		
potraviny	0		
iné	424		
3.	Výpisy potrebných údajov k spracovaniu nákaz, ev. analýz	z chorobopisov	12
		zo zdravotných záznamov	141
		z laboratórnych protokolov	1210
		iné	0
4.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov	18
		kontrola očkovania (počet očkovaných)	4693
		kontrola skladovania očkovacích látok	18
		prejednanie neúčasti na očkovaní	11
		priestupkové konanie	11
		iné	0
5.	Práca v EPIS-e	preberanie hlásení	48
		zadávanie prípadov	1210
		kontrola a uzatváranie prípadov	1210
		spracovanie dotazníkov k epidémii	3
		SRV	16
		chrípka	56
6.	Analýza epidemiologickej situácie (uviesť počet)	denná	275
		týždenná	52
		mesačná	12
		ročná	1
		iná	4
		príprava podkladov	344
7.	poradenstvo a podávanie informácii	v zdravotníctve	17
		v ohniskách rodinných	416
		v ohniskách kolektívnych	18
		pre verejnosť	50
		v médiach	27
		iné	24
8.	Odborné analýzy (okrem uvedených v bode 6.)	správa	21
		rozbor	12
		podklad	1210

		stanovisko	195
		expertíza	0
9.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť	25
		prednášky pre ZP	2
10.	Publikácie pre verejnosť (uviest' miesto a názov v prílohe)	1. autor	4
		spoluautor	0
11.	Publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch (uviest' názov a miesto v prílohe)	1. autor	0
		spoluautor	0
		vypísať názov a miesto*	
12.	Účasť na konferenciách (uviest' miesto a názov v prílohe)	aktívna	0
		pasívna	3
		vypísať názov a miesto*	
		spolu:	3
13.	Práca na osobitných štúdiách a programoch (názov programu v prílohe)	príprava zadania	0
		zber podkladov	0
		sumarizácia	0
		analýza	0
		iné (príprava)	0
		spolu:	0
		*názov projektu napr. HELICS	
14.	Vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		54
15.	Plánovaný ŠZD v ZZ - kontrola HER a BOT	kontroly pracoviska	100
		opakované návštevy	15
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	60
		odber vzoriek z prostredia	207
		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0
		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	16
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	1
		iná sterilizačná technika	0
16.	NN – ciele kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	kontroly pracoviska	20
		opakované návštevy	2
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	7
		odber vzoriek z prostredia	80
		odber vzoriek z ovzdušia	0
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	0
		odber iných vzoriek	0

		počet testovaných HVS	0
		počet testovaných AUT	0
		počet testovaných EO	0
		počet testovaných FS	0
		iná sterilizačná technika	0
17.	Epidemiologické vyšetovanie v súvislosti s chorobou z povolania	počet osôb	0
18.		štúdie projektov	7
	Posudková činnosť	konzultácie	35
		spracovanie	7
		koľaudácia	3
		vydanie posudkov	7
19.	Podnety a sťažnosti	počet	0
20.	Sankcie	počet	11
21.	Rozhodnutia	počet	1
22.	Odvolania	počet	0

Komentár k bodu 10):

Publikácie pre verejnosť:

Vydané boli 4 články v mestskej tlači, v týždenníku Bardejovské novosti: Európsky imunizačný týždeň; Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte ARO a chrípky, Deň hygieny rúk, 1.december – medzinárodný deň HIV/AIDS.

Komentár k bodu 12):

Účasť na konferenciách:

1. XI. Červenkové dni preventívnej medicíny
2. Škola vakcinológie
3. Vakcinologický kongres

VII. Všeobecné kritéria

V uvedených tabuľkách sa nachádzajú len potvrdené prípady, ktoré vykazujú klinické príznaky a sú laboratórne potvrdené (kultivačne, sérologický).

Tbľ - Vek, pohlavie, grafy sú uvedené za kapitolou III. Epidemiologická situácia.

PODPORA ZDRAVIA

A. Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

- a. Organizačná štruktúra Oddelenie podpory zdravia a poradenské centrum pracuje v rámci verejnej služby Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bardejove.
- b. Personálne obsadenie odboru: lekárka – vedúca oddelenia, 1 zdravotná sestra, 1 Mgr. verejného zdravotníctva do 30.3.2013 a 1 zdravotná sestra na MD.

B. Vzdelávanie pracovníkov

Absolvovali sme 14 modulov v rámci projektu vzdelávania zdravotníckych pracovníkov „**Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR**“ a 8 vnútro ústavných seminárov na RÚVZ v Bardejove. Na 2 vnútro ústavných seminároch sme mali aktívnu účasť. Lekárka sa zúčastnila 2 diskusných sústredezení „Epidemiológia, prevencia a poradenstvo chronických chorôb“ na SZU v Bratislave, odborného seminára v Novom Smokovci - „Zvyšovanie informovanosti v oblasti mentálneho zdravia detí a mládeže“, ktorý organizoval ÚVZ SR a porady vedúcich oddelení PZ vo Vyšných Ružbachoch. Aktívnu účasť sme mali na odbornej konferencii „Dni praktickej obezitológie“ s témou „Výskyt nadváhy a obezity u návštevníkov poradne zdravia v Bardejove v období rokov 2011-2012“ v Bardejovských Kúpeľoch. Zdravotná sestra sa zúčastnila pracovného stretnutia „Podpora pohybovej aktivity, prevencie, nadváhy a obezity“ v Trenčíne a v pracovného stretnutia o kampani „Odstráň obezitu“ v Bojniciach.

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia
 - zvýšenie pohybovej aktivity

Dôležitosť pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení zdôrazňujeme pri mediálnych kampaniach, sprievodných podujatiach zameraných na pohyb. Propagujeme, že - aj minimálny objem a intenzita pohybovej aktivity môže byť efektívna a priaznivo ovplyvní zdravie jedinca, - aby si účastník súťaže vytváral návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu. Vedeíme poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevujú ženy v produktívnom a poproduktívnom veku. Cvičenia sa konajú 2 x týždenne. Zúčastnili sme sa celoslovenskej kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Distribuovali sme účastnícke listy k tejto kampani, ktoré v určenom termíne boli zaslané na RÚVZ v Banskej Bystrici. Na „Svetový deň pohybu“ sme v danom týždni vykonali 2 výjazdy poradne zdravia do ZŠ Marhaň a Strednej súkromnej odbornej školy v Bardejove, kde okrem biochemických parametrov a merania tlaku krvi sme odmerali obsah tuku a svalov v tele a otestovali sme telesnú zdatnosť s poskytnutím individuálneho poradenstva k ich konkrétnym problémom, poskytli sme pohybovú inštrukciú na zlepšenie ich zdravia. Uskutočnili sme 2 prednášky spojené s besedou o význame pohybovej aktivity pre zdravie človeka. Zorganizovali sme súťaž telesnej zdatnosti pre stredoškolskú mládež, v ktorej študenti súťažili v 5 športových disciplínach. Celkom sa zúčastnilo 6 stredných škôl z okresu. Pre seniorov sme zorganizovali turistickú vychádzku do prírody spojenú s cvičením obratnosti a postrehu. Zúčastnili sme sa na organizovaní a priebehu akcie „Deň zdravia“ v ZŠ Raslavice, kde žiaci v tento deň súťažili na jednotlivých stanovištiach v rôznych športových disciplínach a hrách. Súčasťou tejto pohybovej aktivity boli aj výchovnovzdelávacie stanovištia kde sme besedovali na témy „Zdravá výživa“, „Zdravá chrbtica - Správne držanie tela“. Zúčastňujeme sa každoročne „Športového dňa o pohár primátora pre seniorov“, ktorý je organizovaný MsÚ a „Športového dňa pre telesne postihnutých“. I tohto roku pracovníčka oddelenia PZ vykonávala zdravotný dozor, poskytovala poradenstvo a merala krvný tlak. Podľa možností svojho zdravotného stavu telesne postihnutí a seniori vykonávali rôzne súťaže v pohybových aktivitách. Tri výjazdy na zvýšenie pohybovej aktivity pre ženy sme vykonali v obci Gerlachov. So ženami sme nacvičili tanec zumba. Záujemcom sme zmerali tlak, hmotnosť a obsah tuku v tele.

- ozdravenie výživy

Činnosť na zvýšenie zdravotného uvedomenia s cieľom zlepšenia zdravotného stavu zabezpečujeme poskytovaním zdravotno-výchovného poradenstva zameraného na zlepšenie zdravotného stavu občanov prostredníctvom úpravy ich spôsobu života a zlepšenia stravovacích návykov vykonáva oddelenie podpory zdravia záujemcom v rámci poradenského centra - v poradni zdravia a v poradni výživy.

V poradni zdravej výživy sme realizovali monitoring v oblasti výživy u 145 klientov. V rámci poradne zdravia upozorňujeme na riziká z hľadiska nadváhy a obezity a individuálne radíme ako zlepšiť stravovacie zvyklosti. Tohto roku sme pokračovali v kurze zdravej výživy a varenie pre deti „Varíme zdravo, chutne a lacno“. ktorého sa zúčastnili ženy spolu s deťmi zo Snakova. Mamičkám sme vysvetlili potrebu zdravého stravovania v detskom veku, zdravotné riziká pri zlom stravovaní. Sponzorsky sme získali suroviny a spoločne sme uvarili 3 rôzne jedlá, ktoré pozostávali z ovsených vločiek, ovocia a zeleniny. Ukázali sme, že sa dá variť aj bez nezdravých ochucovadiel. Všetky uvarené jedlá chutili matkám aj deťom. Kurzov sa spolu zúčastnilo 12 žien a každá si domov odniesla aj recepty, aby jedlá, ktoré im chutili mohli pripraviť doma. Intervenčné, zdravotno-výchovné pôsobenie u detí v materských školách prebieha formou hry, využívame vytlačené obrázky rôznych potravín – zdravých a nezdravých jedál, ktoré vplyvajú na zdravie aj na kazivosť zúbkov detí. Zdravotné uvedomenie a vzdelávanie sa uskutočňuje vykonávaním prednášok a besied pre žiakov, študentov, verejnosť na témy zdravý životný štýl, zdravá výživa, poruchy výživy. V roku 2013 sme vykonali 22 besied na tému zdravá výživa, ktorých sa zúčastnilo 693 žiakov.

- zdravá rodina

Vzdelaná a zdravá rodina je základom pre prosperujúcu spoločnosť. K dosiahnutiu cieľa treba zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o zdravie a rozvoj detí a dorastu v SR v súlade s najnovšími poznatkami a odporúčaniami WHO a Európskej komisie. Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka ďalej vzdeláva celú svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Do „Klubu matiek“ ,ktorý je zriadený na RÚVZ už niekoľko rokov pozývame tehotné ženy a mamičky s deťmi do 3 rokov. Mamičky informujeme o problémoch pri dojčení, o prvých vhodných príkrmoch pre dojčatá, o pohybovej aktivite, o stomatohygiene. Počas stretnutí si deti zacvičia formou hry a v spolupráci s mamičkou prebieha cvičenie na fitloptách. Tieto stretnutia pomáhajú deťom k lepšiemu začleneniu sa do kolektívu v školskom zariadení. Poradňu pre tehotné a dojčiace mamičky tohto roku navštívili tehotné ženy 32 krát. Ženy boli oboznámené s priebehom pôrodu, s dojčením, zdravou výživou, prvou pomocou a so starostlivosťou o novorodenca a zároveň na každom stretnutí sme s nimi cvičili a učili sa dychové cvičenia ako prípravu na pôrod. V rámci Svetového dňa bez tabaku mali besedu o škodlivosti fajčenia pre mamičky a nielen počas tehotenstva. Stretnutie dojčiacich mamičiek a mamičiek s deťmi do 3 rokov prebehlo 13 krát. V rámci „Týždňa mozgu“ sme vykonali pre deti v MŠ prednášku zdravej výžive vhodnej pre mozog a vykonali aktivity zamerané na tréning mozgu ako sú bludisko,

poprehadzované písmenká, porovnávanie obrázkov. S deťmi v MŠ sme v skupinkách vytvorili „projekt MOZOG“ v ktorom deti kreslili mozog a ako si predstavujú jeho činnosť v tele človeka. Na Svetový deň Alzheimerovej choroby sme žiakom v základných školách premietli prezentáciu o mozgu a vysvetlili potrebu tréningu mozgu v každom veku a taktiež sme zaradili aktivity na precvičenie mozgu. Pre deti a mládež sme vykonali spolu 220 besied na rôzne témy v MŠ, ZŠ a SŠ. Celkom sa besied zúčastnilo 5938 detí. Pri niektorých besedách sme použili zdravotno-výchovné videofilmy, ktoré boli premietnuté 44 krát a to v rámci besied na témy: stomatohygiena, základné hygienické návyky a škodlivosť fajčenia.

- znevýhodnené skupiny

Zamestnanci oddelenia PZ na základe požiadaviek učiteľov zo základných škôl, ktoré navštevujú znevýhodnené skupiny žiakov, vykonávali prednášky na týchto školách na rôzne témy: Dentálna hygiena / 2 /, Základné hygienické návyky /5/, Dospievanie, sex a riziká pohlavného života /10/, Fajčenie, alkohol, drogy/4/, Starostlivosť o vlastné zdravie /1/. V znevýhodnenej komunite sme vykonali celkovo 22 prednášok pre 644 detí. Mamičkám z osady pri Snakove sme vysvetlili potrebu zdravého stravovania v detskom veku, zdravotné riziká pri zlom stravovaní a uvarili sme spoločne s nimi niekoľko zdravých jedál pre deti. Pre znevýhodnenú komunitu v obci Gerlachov sme vykonali 3 výjazdy na pohybové aktivity pre ženy: cvičenie a nácviky tanca zumba. Záujemcom sme zmerali tlak, váhu a obsah tuku v tele a poskytli individuálne poradenstvo.

- Prevencia závislostí (tabak, alkohol, drogy)

Ovplyvňujeme prevenciu závislostí zvyšovaním informovanosti hlavne detí a mládeže prostredníctvom besied, prednášok a ďalšími zdravotno-výchovnými aktivitami. Vykonali sme prednášky pre MŠ, ZŠ a SŠ ktorých sa zúčastnilo 1747 žiakov na témy škodlivosti fajčenia / 24/, drogy /21, / alkoho/21/. Na „Svetový deň bez tabaku“ sme distribuovali ZV materiál po ambulanciách všeobecných lekárov, gynekológov a pľúcnej ambulancii, vyšetřovali sme náhodným fajčiarom pred OC v Bardejovských Kúpeľoch obsah COHb v pľúcach prístrojom smokerlyzer, poskytli sme krátke poradenstvo a intervenciu o škodlivosti fajčenia.

K „Svetovému dňu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ sme sa zapojili do kampane „Deň zodpovednosti“, ktorá bola zameraná na zvýšenie povedomia o zodpovednej konzumácii alkoholických nápojov. Poskytli sme zdravotno-výchovné materiály o rozsahu a povahe zdravotných problémov spôsobených nadmerným užívaním alkoholu a informácie o orientačnom čase odbúravania alkoholu v krvi. V rámci výjazdu poradne zdravia v priestoroch OC na Duklianskej ulici v Bardejove sme vykonávali

záujemcom vyšetrenie jedného z pečňových testov gama glutamyltransferázy (GGT) v krvi, ktorého zvýšená hladina môže súvisieť s nadmernou konzumáciou alkoholu, merali sme tlak krvi a vyplnili krátky dotazník týkajúci sa konzumácie alkoholu. V rámci tejto kampane celkom sme vyšetřili 60 záujemcov / 34 mužov a 26 žien/. Správa z kampane a vyplnené dotazníky boli zaslané na ÚVZ SR.

V rámci Európskeho týždňa boja proti drogám a Medzinárodného dňa nefajčenia sme v SŠ vykonali prednášky a premietali sme zdravotno-výchovné filmy o škodlivosti drog a fajčenia.

2. Verejné kampane a zdravotnovýchovné aktivity pri príležitosti významných dní.

Každoročne vykonávame edukáciu a aktivity aj na témy vyhlásené Svetovou zdravotníckou organizáciou. V rámci spolupráce s Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou sme uskutočnili aktivity v rámci „**Týždňa mozgu**“. Prezentáciu o mozgu s prednáškou o potrebe tréningu mozgu a o prevencii pred Alzheimerovou chorobou, pre seniorov a zamestnancov v domove dôchodcov na Toplianskej ulici, pre širokú verejnosť a pre deti v MŠ a ZŠ. Po prednáške sme pripravili úlohy na testovanie pamäti a zručnosti, ktoré riešili za určený čas. Aktivít sa zúčastnilo 119 záujemcov /deti, seniori a v produktívnom veku/. Po skončení Týždňa mozgu sme odoslali Alzheimerovej spoločnosti a na ÚVZ SR vyplnený dotazník o priebehu aktivít. Spropagovali sme Týždeň mozgu informačnou tabuľou a na web stránke RÚVZ.

Na „**Svetový deň zdravia**“ poradňa zdravia poskytla vyšetrenia pre verejnosť v priestoroch OD TESCO. Vyšetrovali sme cholesterol, HDL cholesterol, tlak krvi, BMI, množstvo podkožného tuku a svalstva v tele. Záujemcom sme otestovali ich domáce tlakomery.

Na „**Svetový deň pohybu**“ sme v danom týždni vykonali 2 výjazdy poradne zdravia do ZŠ Marhaň a Strednej súkromnej odbornej školy v Bardejove, kde okrem biochemických parametrov a merania tlaku krvi sme odmerali obsah tuku a svalov v tele a otestovali sme telesnú zdatnosť s poskytnutím individuálneho poradenstva k ich konkrétnym problémom, poskytli sme pohybovú inštruktáž na zlepšenie ich zdravia. Uskutočnili sme 2 prednášky spojené s besedou o význame pohybovej aktivity pre zdravie človeka. Zorganizovali sme súťaž *Telesnej zdatnosti pre stredoškolskú mládež* vo fitness Cactus, ktorej sa zúčastnilo 6 družstiev zo stredných škôl v okrese. Pre seniorov sme zorganizovali turistické vychádzky do prírody spojené s cvičením obratnosti a postrehu. Pre zamestnancov RÚVZ Bardejov sme vykonali prednášku o pozitívnom pôsobení pohybu. Uverejnili sme na web stránke RÚVZ článok k svetovému dňu pohybu

Na **Svetový deň ústneho zdravia** sme uverejnili článok v regionálnej tlači -Bardejovské Novosti a na web stránku RÚVZ. V tento deň sme vykonali cielene besedy na tému- Ústne zdravie s nácvikom správneho umývania zubov. Vypracovali sme správu a zaslali na ÚVZ SR.

Na „**Svetový deň srdca- MOST**“ sme s poradňou zdravia vyšetrovali verejnosť v lekárni Dr. Max, kde sme vyšetrovali celkový cholesterol, HDL cholesterol, tlak krvi, BMI, množstvo podkožného tuku a svalstva v tele. Celkom sme vyšetřili 75 klientov. Záujemcom sme otestovali ich domáce tlakomery. Vypracovali sme správu a zaslali na ÚVZ SR.

K **Svetovému dňu hepatitídy** sme vykonali výjazd pre verejnosť, záujemcom sme vyšetrovali pečeňový testov (GGT) a poskytli spracovaný zdravotno-výchovný materiál s touto tematikou. Vykonali sme poradenstvo pre 43 klientov.

Na **Svetový deň Alzheimerovej choroby sme vykonávali tréning mozgu**. Pripravili sme praktické písomné cvičenia pre žiakov a študentov stredných škôl. Pre každým tréningom sme najskôr odprednášali problematiku o funkcii mozgu a vzniku Alzheimerovej choroby a potreby prevencie pomocou denného tréningu mozgu. /8 prednášok - 204žiakov/.

K „**Svetovému dňu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi** “. Zapojili sme sa do kampane „Deň zodpovednosti“.

V rámci „**Svetového dňa starších**“ sme vykonali výjazd poradne do Obecného úradu v obci Zlaté, kde sme obyvateľom obce vyšetřili základné biochemické parametre – cholesterol, glukózu, antropometrické údaje, TK a poskytli sme individuálne poradenstvo. Celkovo sme vyšetřili 30 klientov.

Počas „**Svetového dňa potravy**“ sme sa zapojili do kampane „Odstráň obezitu“ v spolupráci s Cambridge diet a vykonali sme výjazd poradne zdravia v priestoroch nákupného stredisku Billa. Vyšetrovali cholesterol v krvi, merali sme TK, vyplňali sme s klientmi dotazníky. Dotazníky sme zosumarizovali, vložili do Epi data a odoslali na ÚVZ SR. Vyšetřili sme 42 klientov.

Projekt primárnej prevencie proti AIDS plníme v spolupráci s oddelením epidemiológie. V rámci **Svetového dňa boja proti AIDS** sme vykonali 50 prednášok a panelových workshopov v rámci projektu „Hrou proti AIDS“ na ZŠ a SŠ. Vo vestibule RÚVZ sme pripravili informačnú tabuľu na tému AIDS.

Ovplyvňujeme determinanty zdravia, zvyšovaním informovanosti obyvateľov s cieľom ochrany, zachovania alebo vrátenia zdravia edukáciou prostredníctvom besied, prednášok, individuálnym poradenstvom zdravého životného štýlu a ďalšími zdravotno-výchovnými aktivitami. Vykonali sme spolu 220 prednášok pre MŠ, ZŠ a SŠ ktorých sa zúčastnilo 5938

žiacov na témy: škodlivosť fajčenia 24 prednášok, drogy 21 prednášok, alkohol 21 prednášok, prvá pomoc 16 prednášok, stomatohygienu 10 prednášok, základné hygienické návyky a starostlivosť o vlastné zdravie 11 prednášok, AIDS 25, panelové súťaže -AIDS workshop 25, chrbtica školáka 18 prednášok, mozog 12 prednášok, zdravá výživa prednášok, poruchy príjmu potravy 19 prednášok, dospievanie, sex a zdravie 10 prednášok, riziká pohlavného života 8 prednášok.

3. Výskumná a prieskumná činnosť

V roku 2013 sme zrealizovali dotazníkový prieskum zdravotného uvedomenia u 104 osôb určených jednotlivých vekových kategórií obyvateľov z mesta a vidieka v okrese Bardejov. Dotazníky boli spracované do určeného termínu a zaslané na ÚVZ SR, kde sa spracovávajú za celé Slovensko.

V rámci workshopov prevencie AIDS vykonali sme prieskum vedomostí u žiakov písomným testom (o prevencii ochorenia AIDS) pred besedou a po skončení besedy. Kontrolné testy po skončení edukácie potvrdili zlepšenie vedomostí žiakov v tejto problematike.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni. Vedeckú poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevujú ženy v produktívnom a poproduktívnom veku cvičenia sa konajú 2x do týždňa v dvoch skupinách, celkom sa uskutočnili toho roku 161 krát . Pre rómske ženy organizujeme pohybové aktivity - cvičenie, nácviky tanca zumba a praktické ukážky zdravého stravovania spojené s varením zdravých jedál.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom. V spolupráci so Slovenskou Nadáciou srdca sme vykonali akciu MOST /meranie cholesterolu, krvného tlaku/ na svetový deň srdca pre verejnosť. S nadáciou MEMORY a Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou sme vykonali didaktické cvičenia zamerané na tréning psycho -motorických a kognitívnych funkcií mozgu pre seniorov, ale aj záujemcom v produktívnom veku a mládeži. Spolupracujeme so Zväzom telesne postihnutých a MsÚ Bardejov, ktorý nás pravidelne pozývajú na jar a zimné športové hry telesne postihnutých a na športové hry O pohár primátora , kde zabezpečujeme účastníkom zdravotný dozor, meriame tlak krvi, podkožný tuk, spiometriu a hodnoty CO a COHb v pľúcach. Na svetový deň potravy sme uskutočnili akciu v OD Billa pre verejnosť v spolupráci s Cambridge diet.

6. Iné činnosti odboru

Pre oddelenie hygieny výživy sme v rámci úlohy Sledovanie výživového stavu vybraných skupín obyvateľstva vyšetrovali biochemické parametre, zabezpečili sme vyplnenie dotazníkov a spracovali sme 80 jedálničkou programom Alimenta.

7. Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

7.1. Základná poradňa

V *poradni zdravia* bolo v **roku 2013** bolo vyšetrených 356 klientov /104 mužov a 252 žien/. Najväčší počet záujemcov bol vo vekovej skupine 45 až 54 ročných - 87 klientov, 55-64 ročných a 35- 44 ročných klientov bolo rovnako po 75 klientov, 25-34 ročných bolo 50 klientov, 65 ročných a viac ročných bolo 44 klientov, do 25 rokov bolo 26 klientov. **Krvný tlak.** U *prvovyšetrených hypertenzia I.stupňa* u žien bola zistená v počte 32/12%/ a mužov 23/21%/. *Hyperteniza II.st.* bola zistená u mužov 8 /7%/ a 6 žien /2%/, *hypertenzia III.st.* bola u 4 žien /1%/ a u mužov nebola zistená. Najväčší výskyt *hypertenzie I.stupňa* u prvovyšetrených bol zistený vo vekovej kategórii 45-54 ročných, žien v počte 13 čo je 46%, u mužov vo vekovej kategórii 55-64 roční v počte 5 prípadov /41%/. *Hypertenzia II.st.* bola zistená u 2 mužov 55-64 ročných/16%/ a 4 žien 55-64 ročných/13%/. *Hypertenziu III.st.* mali 4 ženy vo vekovej kategórii 55-64 ročných/13%/ u mužov nebola zistená v ani jednom prípade. Pri opakovane vyšetrovaných klientov počty výskytu hypertenzií všetkých stupňov mierne klesli. **Cholesterol:** Celkový cholesterol u prvý krát vyšetrených bol zvýšený vo vekových kategóriách 55 –64 ročných u 8 mužov /66%/ a 20 žien/68%/. 35-44 roční muži mali zistení zvýšený cholesterol počte 5/50%/ a ženy 9/33%/. V kategórii 45-54 ročných malo zvýšené hodnoty 18 žien/64%/ a 5 muži/55%/. Aj v mladšej kategórii 25-34 ročných mali 3 muži /42%/ zistený zvýšený cholesterol a 4 ženy/19%/. Pri opakovaných návštevách sa počet klientov so zvýšenými hodnotami mierne znížil vo vekovej kategórii 55-64 ročných a 65 a viacročných klientov kde bola užívaná i liečba a mierny pokles bol vo vekovej kategórii 25-34 a 35-44 ročných mužov a žien pravdepodobne i zmenou stravovania a životného štýlu. Zvýšené **triglyceridy** u prvý krát vyšetrených vo vekovej kategórii 65-a viac ročných ročných mali 1 muž /7%/ a 1 žena/6%/. Vo vekovej kategórii 45-54 ročných neboli zvýšené u žiadneho muža a 5 žien /17%/. Pri opakovaných návštevách sa výsledky nezlepšili. Zvýšená **glykémia** prevažovala u prvý krát vyšetrených žien. Zvýšenú glykémiu mali 3 ženy/11%/ a žiaden muž vo vekovej kategórii 35-44 ročných. Vo vekovej kategórii 45-54 ročných u prvý krát vyšetrených 2 ženy/7%/a 2 muži/22%/,

u staršej skupiny klientov 65 a viac ročných - 5 žien /33%/ a 3 muži/21%/ mali zvýšenú glykémiu. Najvyšší výskyt hyperglykémie bol zistený u žien vo vekovej kategórii. Nízka pohybová aktivita prevláda vo všeobecnosti a premieta sa do nízkych hodnôt HDL cholesterolu. Nevyhovujúci **HDL cholesterol** bol zistený u 19 prvýkrát vyšetrených mužov/28%/ a 45 žien/34%/. Opakovane vyšetrení mali nevyhovujúcu hladinu HDL 16 mužov/42%/ a 27 žien /22%/. Klienti po intervencii zvýšili pohybovú aktivitu avšak nevykonávali ju pravidelne. **WHR:** Centrálnu obezitu malo zistenú 95 prvýkrát vyšetrených žien /72%/ a 34 mužov /50%/ u opakovane vyšetrených bolo zistených 83 žien a 29 mužov s centrálnou obezitou.

Vyšetrenia Reflotronom aj v teréne v rámci výjazdov poradne zdravia sme vykonali záujemcom na pracoviskách a pre verejnosť. Vykonali sme celkom 20 výjazdov za pracujúcimi na pracoviská, do škôl a na verejné priestory

Pri výjazdoch sme pôsobili na vyšetrované skupiny motivačne s poskytnutím vyšetrení, poradenstva a zdravotno-výchovného materiálu s rôznou tematikou.

7.2. Nadstavbové poradne

Poradňu výživy v roku 2013 navštívilo 145 klientov /103 žien, 42 mužov/. V mladšej vekovej kategórii do 34 rokov bolo 56 klientov /20 mužov 36 žien/ v staršej vekovej kategórii nad 35 rokov ich bolo 89 klientov /22 mužov 67 žien /.

Z hodnotenia jedálničkou v nutričnom príjme môžeme konštatovať, že prekročenie energetického príjmu nad 110 % OVD /odporúčaných výživových dávok/ bolo u 11% žien v mladšej vekovej kategórii u 12% staršej vekovej kategórii. Muži prekračovali OVD v mladšej skupine len 5 percent a v staršej skupine malo 9 % mužov vyšší energetický príjem ako OVD.

V príjme bielkovín OVD nad 110 % prekročilo 30 % starších mužov, 40% u mladších mužov, 22% mladších žien a 28% starších žien.

V príjme tukov OVD nad 110 % prekročili najviac starší muži 45%, mladší muži 40% a ženy mladšie 36 % staršie 41%.

Príjem cholesterolu nad 110% OVD bol prekročený u 45 % starších mužov a 30 % u mladších mužov. Mladšie ženy príjem cholesterolu prekročili nad 110 % OVD v 36 % a staršie ženy v 31% .

Príjem sacharidov prekročilo OVD 5% mladších mužov, ani jeden starší muž, ženy oboch vekových kategórií v 9%. Príjem vitamínu C a muži nenapĺňajú OVD rovnako v oboch vekových kategóriách /40%/. Mladšie ženy nenaplnili príjem OVD vitamínom C v 41% a staršie 38% .

Príjem hrubej vlákniny a pitný režim je stále problematický . Mladšie ženy nenaplnili OVD vlákninu 52% a pitný režim v 25 %. Staršie ženy nenaplnili OVD pre vlákninu v 19%, pitný režim v 8 %. Mladší muži nenaplnili OVD v príjme vlákniny v 50 %, pitný režim v 25 % a starší muži nenaplnili OVD 30%v príjme vlákniny a v pitnom režime rovnako ako mladší muži /25%/. OVD v príjme kyseliny linolovej prekročilo 34/50%/ starších žien a 11/55%/starších mužov z mladšej kategórie to bolo 15/41%/ mladších žien a 13/65%/ mladších mužov. Denný príjem kyseliny linolénovej nenaplnilo OVD 12/60 %/ starších mužov a 32/47%/ starších žien a 14/70% mladších mužov 27/75%/ mladších žien. Je to ukazovateľ nevhodného pomer príjmu týchto nenasýtených tukov ,ktorý ma podľa najnovších výskumov veľký vplyv na rozvoj KVCH ochorení. Plnenie OVD v príjme železa v strave je u starších žien na 78% a u mladších žien na 44%, u starších mužov 80% a u mladších mužov je to na 90%. Plnenie vitamínom „A“ je u starších žien na 54% u starších mužov50% a u mladších žien na 44% a u mladších mužov na 30%. Vitamín „E“ naplnili staršie ženy len v 4/6%/ prípadoch starší muži 6/30%/ a mladšie ženy v 2/5%/ prípadoch, mladší muži 2/10%/. Nakoľko vitamíny A a E sú silný antioxydanty ich deficit v strave predstavuje riziko vzniku vážnych ochorení. Ovocie a zeleninu denne konzumuje 42 % starších žien a 51% mladších žien. Pravidelná denná konzumácia ovocia a zeleniny bola aj v skupine mužov v oboch vekových kategóriách vyše 50%, čo je síce dobré zistenie ale nie dostačujúce, keďže táto zložka stravy má byť konzumovaná podľa odporúčaní denne v množstve 500g. Ostatní konzumujú ovocie 2-3krát týždenne. Strukoviny sú taktiež veľmi priaznivo zastúpené v jedálničku všetkých vekových kategórii, a to v 75 - 95% sú konzumované 1-2 krát týždenne. Veľmi priaznivé zistenie oproti minulým rokom je konzumácia kyslomliečnych výrobkov (kefir, acidofilné mlieko, pod.) Tieto konzumuje 53 % starších mužov, 55 % mladších mužov, 52 % starších žien a 50 % mladších žien. Morské ryby konzumuje len 2-3 krát v mesiaci 31 % mladších ženy a aj mužov. Aspoň 1-2 krát v týždni70 % mladších mužov a žien ich konzumuje aj keď vo forme sardiniek. Staršie ženy a muži v 10% konzumujú odporúčané morské ryby len 2x v mesiaci . 90 % starších žien a 90% mužov ich má 1-2 krát v týždni tiež väčšinou vo forme konzervovaných sardiniek. Určite to ovplyvňuje aj vyššia cena mrazených či čerstvých morských rýb. Bravčovú masť konzumuje každý respondent resp. ju používa pri príprave stravy. 70 % všetkých mužov a žien, rovnako v oboch skupinách ju používa 3-4 krát v týždni. 1 žena 1 muž v mladšej vekovej kategórii ju konzumuje denne. Rastlinné oleje sa používajú pri príprave jedál bez výrazných rozdielov vo všetkých skupinách mužov a žien. Však v každej vekovej kategórii mužov a žien sú v 3 prípadoch keď ich používajú 2-3krát v mesiaci. V súvislosti s

konzumáciou živočíšneho a rastlinného masla možno konštatovať, že 93% všetkých mužov a žien konzumuje živočíšne maslo. Rastlinné maslo konzumuje 1-2x v týždni 60% mužov starších a 35% mužov mladších. Denne ho konzumuje 20% starších mužov aj žien a 40% mladších mužov 12% mladších žien. U žien je margarín menej obľúbený 35 % starších aj mladších žien ho konzumuje občas 1-2x v mesiaci.

Poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity - Viedieme poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevujú ženy v produktívnom a poproduktívnom veku. Cvičenia sa konajú 2 x týždenne v 2 skupinách a uskutočnili sa 161 krát.

U každej klientky vyhodnocujeme aj hodnoty obsahu telesného tuku, centrálnej obezity. Pri zistení vysokého obsahu telesného tuku upozorňujeme na zdravotné riziká. Vyhodnocujeme aj stravovanie programom Alimenta z vyplnených jedálnych lístkov a odporúčame zmenu životného štýlu – zmenu stravovacích zvyklostí, zvýšenie pohybovej aktivity. V rámci „Klubu matiek“ na RÚVZ pozývame mamičky s deťmi do 3 rokov. Počas stretnutí si deti zacvičia formou hry spolu s mamičkou na fitloptách. Tieto stretnutia pomáhajú deťom k lepšiemu držaniu tela a chôdze. Stretnutie dojčiacich mamičiek a mamičiek s deťmi do 3 rokov bolo vykonané 13 krát.

V rámci *poradne na odvykanie fajčenia* vykonávame pri výjazdoch i kontrolu stupňa závislosti na nikotíne u fajčiarov Fagerstromovým dotazníkom. Vyšetřili sme všetkým fajčiarov HbCO krvi smokerlyzerom. U 29 klientov bola zistená vysoká závislosť a jednorazovo im bolo poskytnuté poradenstvo s odporúčaním návštevy poradne na odvykanie od fajčenia.

V *poradni AIDS* sme vykonali poradenstvo pre 12 záujemcov. Klienti, ktorí chceli zostať v anonymite sa telefonicky informovali o tomto ochorení.

Poradenstvo pre tehotné- materské centrum. Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. V rámci stretnutí s mamičkami a tehotnými ženami pripravujeme rôzne zdravotno – výchovné besedy, poskytujeme propagačné materiály k problematike ochrany detí a mládeže pred násilím s osobitným dôrazom na problematiku komerčného sexuálneho zneužívania detí a mládeže. Do „Klubu matiek“ na RÚVZ pozývame mamičky s deťmi do 3 rokov Stretnutie dojčiacich mamičiek a mamičiek s deťmi do 3 rokov prebehlo 13 krát. Mamičky informujeme o problémoch pri dojčení, o prvých vhodných príkrmoch pre dojčatá, o pohybovej aktivite, o stomatohygiene. V rámci Klubu viedieme poradňu pre tehotné ženy. Tohto roku navštívili tehotné ženy poradňu 32 krát. Ženy boli oboznámené s priebehom pôrodu, s dojčením, zdravou výživou, prvou pomocou a so starostlivosťou o novorodenca a zároveň na každom stretnutí sme s nimi cvičili prípravu na pôrod .

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2013

RÚVZ Bardejov

tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (atestácia)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
Lekár - ved. odboru		1	1
Lekár - metodológ			
Iný vysokoškolák I. stupňa			
Iný vysokoškolák II. stupňa			
DAHE			
AHE			
Zdravotná sestra		1	1
Iný zdravotnícky pracovník			
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		2	2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2013

RÚVZ Bardejov

Tab. č. 2a

Číslo riadku	N á z o v a k t i v i t y		Počet aktivít	Cieľové skupiny			Iné
				Deti a mládež	Produktívny vek	Poproduktívny vek	
1.	Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia	- zvýšenie pohybovej aktivity	188	18	8	161	1
		- ozdravovanie výživy	183	12	155	13	3
		- podpora nefajčiara a abstinencia	101	45	55		1
		- prevencia drogových závislostí	22	21			1
		- výchova k partnerstvu , rodičovstvu manžel. a prevencia pohl. chorôb HIV, AIDS	66	66			
		- znižovanie krvného tlaku nemedikamentózne	135			135	
	- duševné zdravie	14	11		1	2	
S P O L U			709	173	218	310	8
2.	Zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov a osobitných zameraní na témy a termíny podľa kalendára SZO		63	59	3	1	
3.	Regionálne intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity		34	11	22	1	
4.	Školenia a odborné semináre	- pracovníkov OPZ	22		22		
		- lektorov - laikov					
5.	Práca a spolupráca na výskumných a prieskumných úlohách		3	1	2		
6..	Aktivity v hromadných oznamovacích prostriedkoch		15				15
7.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		2				
8.	Správy, rozborov pre orgány štátnej správy		7				7
9.	Iné aktivity podľa cieľových skupín		261	68	34	161	
S P O L U			407	139	83	163	22

Tab. č. 2b

	Aktivita	Počet intervenovaných osôb
PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT	Preventívna prehliadka/na podnet KP	
	Očkovanie/na podnet KP	
	Odber krvi/na podnet KP	
	Detské poradne/na podnet KP	
	Liečba choroby u lekára/na podnet KP	
	Kontrola/na podnet KP	
	Zdravotný preukaz poistenca/na podnet KP	
	Prieskum monitorovania zdravotného stavu	
	Edukácia/Zdrav. Výchova	
	Návšteva novorodencov	
	Počet návštev - obvodní lekári	
	Počet návštev - obecné úrady	
	Počet návštev - základné školy	
	spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi	
	meranie tlaku krvi	
	odvšivenie	
	vypísanie žiadosti	
	športové aktivity	

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2013 do 31.12.2013

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	1	1,5	2,9	0	0,0	0,0	1	0,5	1,0
15-19	12	17,9	9,2	10	7,6	4,5	22	11,1	4,4
20-24	2	3,0	4,1	1	0,8	1,5	3	1,5	1,7
25-34	7	10,4	7,3	21	16,0	6,3	28	14,1	4,9
35-44	10	14,9	8,5	27	20,6	6,9	37	18,7	5,4
45-54	9	13,4	8,2	28	21,4	7,0	37	18,7	5,4
55-64	12	17,9	9,2	29	22,1	7,1	41	20,7	5,6
65 a viac	14	20,9	9,7	15	11,5	5,5	29	14,6	4,9
SPOLU :	67	100,0		131	100,0		198	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
25-34	5	13,2	10,7	17	14,0	6,2	22	13,8	5,4
35-44	7	18,4	12,3	31	25,6	7,8	38	23,9	6,6
45-54	14	36,8	15,3	36	29,8	8,1	50	31,4	7,2
55-64	7	18,4	12,3	27	22,3	7,4	34	21,4	6,4
65 a viac	5	13,2	10,7	10	8,3	4,9	15	9,4	4,5
SPOLU :	38	100,0		121	100,0		159	100,0	

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Základné - prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	12	35,2	16,1	10	11,0	6,4	22	17,6	6,7
20-24	1	2,9	5,7	1	1,1	2,1	2	1,6	2,2
25-34	6	17,6	12,8	18	19,8	8,2	24	19,2	6,9
35-44	5	14,7	11,9	21	23,1	8,7	26	20,8	7,1
45-54	3	8,8	9,5	16	17,6	7,8	19	15,2	6,3
55-64	3	8,8	9,5	13	14,3	7,2	16	12,8	5,9
65 a viac	4	11,8	10,8	12	13,2	7,0	16	12,8	5,9
SPOLU:	34	100,0		91	100,0		125	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
25-34	5	17,2	13,7	16	16,3	7,3	21	16,5	6,5
35-44	7	24,1	15,6	29	29,6	9,0	36	28,3	7,8
45-54	11	37,9	17,7	31	31,6	9,2	42	33,1	8,2
55-64	3	10,3	11,1	16	16,3	7,3	19	15,0	6,2
65 a viac	3	10,3	11,1	6	6,1	4,7	9	7,1	4,5
SPOLU:	29	100,0		98	100,0		127	100,0	

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
Základné	17	16,3	7,1	31	12,6	4,1	48	13,7	4,1
Učňovské	14	13,5	6,6	27	10,9	3,9	41	11,7	3,9
Stredoškolské s maturitou	37	35,6	9,2	104	42,1	6,2	141	40,2	6,2
Vysokoškolské	36	34,6	9,1	85	34,4	5,9	121	34,5	5,9
Neregistrované									
SPOLU:	104	100,0		247	100,0		351	100,0	

Pokračovanie tab.č.6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa nefarmakolog. ovplyvňovania TK	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa protidrogová a HIV/AIDS	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku			3		1	2	3	1	1	1							12
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku			3		1	2	3	1	1	1							12
	Počet návštev			3		1	2	3	1	1	1							12
Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa pre tehotné a dojčiace matky	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku				1		3		22		4							30
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku				1		3		22		4							30
	Počet návštev				4		10		73		18							105

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2013

Tab.č.7

Poradňa	Výkon	Počet výkonov	Spolu	
Základná poradňa	Založenie karty klienta pre TZS	356	6032	
	Antropometrické meranie (výška, hmotnosť, obvod pásu, obvod bokov)*	1424		
	Meranie TK, P *?	1188		
	Biochemické vyšetrenie ***	1396		
	Vyšetrenie % tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	301		
	Vyšetrenie	Smokerlyzerom		55
		Spirometrom		160
	Vyplnenie Dotazníka celkovej životnej pohody	356		
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	356		
	Odborné poradenstvo	356		
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	84		
Iné				
Poradňa zdravej výživy	Založenie karty klienta	145	515	
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	145		
	Zadanie údajov do príslušného software pre OHV	80		
	Odborné poradenstvo	145		
	Iné			
Poradňa odvykania od fajčenia	Meranie TK a pulzu	58	145	
	Meranie spirometrom	29		
	Meranie smokerlyzerom	29		
	Odborné poradenstvo	29		
	Iné			
Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity	Založenie karty klienta	4	1309	
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti, výkonnosti	26		
	Meranie spirometrom	26		
	Vyšetrenie % tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	156		
	Antropometria	156		
	Pohybová inštrukcia	780		
	Odborné poradenstvo	161		
	Iné			
Poradňa podpory psychického zdravia	Založenie karty klienta			
	Psychologické vyšetrenie			
	Anonymné odborné poradenstvo			
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení			
Poradňa pre deti a mládež	Založenie karty klienta			
	Odborné poradenstvo			
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení			
	Iné			
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Založenie karty klienta			
	Vyšetrenie pracovného rizika			
	Odborné poradenstvo			
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení			
	Iné			
Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK	Založenie karty klienta			
	Meranie TK, P *?			
	Anamnéza			
	Odborné poradenstvo			
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení			
	Iné			
Celkom			8001	

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientů v poradni zdraví za období od 1.1.2013 do 31.12.2013

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	rel.	0,0	3,4	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	2,9
	+-%	0,0	6,6	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	5,7
15-19	abs.	12	0	12	0	12	0	4	8	12	0	8	4	8	4	9	3	11	1	12	0
	rel.	31,6	0,0	34,3	0,0	38,7	0,0	12,5	42,1	42,9	0,0	22,9	25,0	47,1	23,5	36,0	33,3	44,0	2,4	46,2	0,0
	+-%	14,8	0,0	15,7	0,0	17,1	0,0	11,5	22,2	18,3	0,0	13,9	21,2	23,7	20,2	18,8	30,8	19,5	4,6	19,2	0,0
20-24	abs.	2	0	1	0	1	0	1	1	1	0	2	0	1	0	1	0	0	2	2	0
	rel.	5,3	0,0	2,9	0,0	3,2	0,0	3,1	5,3	3,6	0,0	5,7	0,0	5,9	0,0	4,0	0,0	0,0	4,8	7,7	0,0
	+-%	7,1	0,0	5,5	0,0	6,2	0,0	6,0	10,0	6,9	0,0	7,7	0,0	11,2	0,0	7,7	0,0	0,0	6,4	10,2	0,0
25-34	abs.	4	3	6	0	6	0	3	4	5	1	3	4	4	2	4	2	3	4	3	4
	rel.	10,5	10,3	17,1	0,0	19,4	0,0	9,4	21,1	17,9	16,7	8,6	25,0	23,5	11,8	16,0	22,2	12,0	9,5	11,5	11,8
	+-%	9,8	11,1	12,5	0,0	13,9	0,0	10,1	18,3	14,2	29,8	9,3	21,2	20,2	15,3	14,4	27,2	12,7	8,9	12,3	10,8
35-44	abs.	5	5	6	0	3	2	7	2	3	2	6	3	1	4	4	1	3	7	4	6
	rel.	13,2	17,2	17,1	0,0	9,7	66,7	21,9	10,5	10,7	33,3	17,1	18,8	5,9	23,5	16,0	11,1	12,0	16,7	15,4	17,6
	+-%	10,7	13,7	12,5	0,0	10,4	53,3	14,3	13,8	11,5	37,7	12,5	19,1	11,2	20,2	14,4	20,5	12,7	11,3	13,9	12,8
45-54	abs.	4	5	2	2	3	0	4	1	2	1	4	1	1	2	2	1	3	6	0	7
	rel.	10,5	17,2	5,7	25,0	9,7	0,0	12,5	5,3	7,1	16,7	11,4	6,3	5,9	11,8	8,0	11,1	12,0	14,3	0,0	20,6
	+-%	9,8	13,7	7,7	30,0	10,4	0,0	11,5	10,0	9,5	29,8	10,5	11,9	1,2	15,3	10,6	20,5	12,7	10,6	0,0	13,6
55-64	abs.	4	8	5	3	3	0	6	0	2	1	5	1	1	2	3	0	2	10	2	6
	rel.	10,5	27,6	14,3	37,5	9,7	0,0	18,8	0,0	7,1	16,7	14,3	6,3	5,9	11,8	12,0	0,0	8,0	23,8	7,7	17,6
	+-%	9,8	16,3	11,6	33,5	10,4	0,0	13,5	0,0	9,5	29,8	11,6	11,9	11,2	15,3	12,7	0,0	10,6	12,9	10,2	12,8
65 a viac	abs.	7	7	2	3	3	1	7	3	3	1	7	3	1	3	2	2	3	11	3	10
	rel.	18,4	24,1	5,7	37,5	9,7	33,3	21,9	15,8	10,7	16,7	20,0	18,8	5,9	17,6	8,0	22,2	12,0	26,2	11,5	29,4
	+-%	12,3	15,6	7,7	33,5	10,4	53,3	14,3	16,4	11,5	29,8	13,3	19,1	11,2	18,1	10,6	27,2	12,7	13,3	12,3	15,3
SPOLU: 100%		38	29	35	8	31	3	32	19	28	6	35	16	17	17	25	9	25	42	26	34

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	10	0	9	1	10	0	5	5	10	0	9	1	10	0	10	0	10	0	10	0
	rel.	13,2	0,0	11,1	4,5	12,7	0,0	8,5	11,1	12,5	0,0	13,8	2,6	16,7	0,0	12,5	0,0	16,9	0,0	34,5	0,0
	+-%	7,6	0,0	6,8	8,7	7,3	0,0	7,1	9,2	7,2	0,0	8,4	5,0	9,4	0,0	7,2	0,0	9,6	0,0	17,3	0,0
20-24	abs.	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
	rel.	1,3	0,0	1,2	0,0	1,3	0,0	1,7	0,0	1,3	0,0	1,5	0,0	1,7	0,0	1,3	0,0	1,7	0,0	3,4	0,0
	+-%	2,6	0,0	2,4	0,0	2,5	0,0	3,3	0,0	2,4	0,0	3,0	0,0	3,2	0,0	2,4	0,0	3,3	0,0	6,6	0,0
25-34	abs.	17	4	18	1	17	1	12	8	17	1	16	4	13	5	16	2	16	5	9	12
	rel.	2,4	7,3	22,2	4,5	21,5	8,3	20,3	17,8	21,3	9,1	24,6	10,3	21,7	16,1	20,0	18,2	27,1	6,9	31,0	12,6
	+-%	9,4	6,9	9,1	8,7	9,1	15,6	10,3	11,2	9,0	17,0	10,5	9,5	10,4	12,9	8,8	22,8	11,3	5,9	16,8	6,7
35-44	abs.	18	9	20	3	20	1	13	8	20	1	15	6	17	4	19	2	14	13	6	19
	rel.	23,7	16,4	24,7	13,6	25,3	8,3	22,0	17,8	25,0	9,1	23,1	15,4	28,3	12,9	23,8	18,2	23,7	18,1	20,7	20,0
	+-%	9,6	9,8	9,4	14,3	9,6	15,6	10,6	11,2	9,5	17,0	10,2	11,3	11,4	11,8	9,3	22,8	10,9	8,9	14,7	8,0
45-54	abs.	10	18	17	2	11	5	12	8	13	3	11	9	8	8	14	2	10	18	3	22
	rel.	13,2	32,7	21,0	9,1	13,9	41,7	20,3	17,8	16,3	27,3	16,9	23,1	13,3	25,8	17,5	18,2	16,9	25,0	10,3	23,2
	+-%	7,6	12,4	8,9	12,0	7,6	27,9	10,3	11,2	8,1	26,3	9,1	13,2	8,6	15,4	8,3	22,8	9,6	10,0	11,1	8,5
55-64	abs.	9	20	8	10	9	4	14	6	9	4	11	9	7	6	11	2	7	22	0	27
	rel.	11,8	36,4	9,9	45,5	11,4	33,3	23,7	13,3	11,3	36,4	16,9	23,1	11,7	19,4	13,8	18,2	11,9	30,6	0,0	28,4
	+-%	7,3	12,7	6,5	20,8	7,0	26,7	10,9	9,9	6,9	28,4	9,1	13,2	8,1	13,9	7,5	22,8	8,3	10,6	0,0	9,1
65 a viac	abs.	11	4	8	5	11	1	2	10	10	2	2	10	4	8	9	3	1	14	0	15
	rel.	14,5	7,3	9,9	22,7	13,9	8,3	3,4	22,2	12,5	18,2	3,1	25,6	6,7	25,8	11,3	27,3	1,7	19,4	0,0	15,8
	+-%	7,9	6,9	6,5	17,5	7,6	15,6	4,6	12,1	7,2	22,8	4,2	13,7	6,3	15,4	6,9	26,3	3,3	9,1	0,0	7,3
SPOLU: 100%		76	55	81	22	79	12	59	45	80	1	65	39	60	31	80	11	59	72	29	95

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Muži

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
35-44	abs.	4	3	7	0	5	2	5	2	5	2	3	4	1	6	5	2	2	5	1	6
	rel.	17,4	21,4	25,0	0,0	23,8	25,0	23,8	12,5	20,8	40,0	15,0	23,5	10,0	31,6	21,7	33,3	18,2	18,5	11,1	20,7
	+-%	15,5	21,5	16,0	0,0	18,2	30,0	18,2	16,2	16,2	42,9	15,6	20,2	18,6	20,9	16,9	37,7	22,8	14,7	20,5	14,7
45-54	abs.	6	7	11	1	6	5	7	6	9	2	6	7	5	6	8	3	4	10	3	11
	rel.	26,1	50,0	39,3	33,3	28,6	62,5	33,3	37,5	37,5	40,0	30,3	41,2	50,0	31,6	34,8	50,0	36,4	37,0	33,3	37,9
	+-%	17,9	26,2	18,1	53,3	19,3	33,5	20,2	23,7	19,4	42,9	20,1	23,4	31,0	20,9	19,5	40,0	28,4	18,2	30,8	17,7
55-64	abs.	6	1	3	1	2	1	2	5	3	0	2	5	0	3	2	1	1	6	2	5
	rel.	26,1	7,1	10,7	33,3	9,5	12,5	9,5	31,3	12,5	0,0	10,0	29,4	0,0	15,8	8,7	16,7	9,1	22,2	22,2	17,2
	+-%	17,9	13,5	11,5	53,3	12,6	22,9	12,6	22,	13,3	0,0	13,1	21,7	0,0	16,4	11,5	29,8	17,0	15,7	27,2	13,7
65 a viac	abs.	4	1	2	1	3	0	3	2	2	1	5	0	1	2	3	0	1	4	1	4
	rel.	17,4	7,1	7,1	33,3	14,3	0,0	14,3	12,5	8,3	20,0	25,0	0,0	10,0	10,5	13,0	0,0	9,1	14,8	11,1	13,8
	+-%	15,5	13,5	9,5	53,3	15,0	0,0	15,0	16,2	11,1	35,1	19,0	0,0	18,6	13,8	13,8	0,0	17,0	13,4	20,5	12,6
SPOLU:	100 %	23	14	28	3	21	8	21	16	24	5	20	17	10	19	23	6	11	27	9	29

Ženy

Tab. č. 9b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-34	abs.	14	2	14	2	14	1	15	1	15	0	15	1	14	1	15	0	12	4	9	7
	rel.	21,5	3,6	16,3	13,3	16,9	6,7	18,5	3,7	18,3	0,0	19,5	3,2	20,3	3,	16,0	0,0	20,0	6,6	23,7	8,4
	+-%	10,0	4,9	7,8	17,2	8,1	12,6	8,5	7,1	8,4	0,0	8,8	6,2	9,5	6,6	7,4	0,0	10,1	6,2	13,5	6,0
35-44	abs.	23	9	29	2	28	2	20	10	28	2	23	7	23	7	29	1	19	13	15	17
	rel.	35,4	16,1	33,7	13,3	33,7	13,3	24,7	37,0	34,1	12,5	29,9	22,6	33,3	24,1	30,9	25,0	31,7	21,3	39,5	20,5
	+-%	11,6	9,6	10,0	17,2	10,2	17,2	9,4	18,2	10,3	16,2	10,2	14,7	11,1	15,6	9,3	42,4	11,8	10,3	15,5	8,7
45-54	abs.	14	22	28	3	24	7	25	7	22	9	21	11	21	10	29	2	19	17	9	27
	rel.	21,5	39,3	32,6	20,0	28,9	46,7	30,9	25,9	26,8	56,3	27,3	35,5	30,4	34,5	30,9	50,0	31,7	27,9	23,7	32,5
	+-%	10,0	12,8	9,9	20,2	9,8	25,2	10,1	16,5	9,6	24,3	9,9	16,8	10,9	17,3	9,3	49,0	11,8	11,3	13,5	10,1
55-64	abs.	11	16	12	5	13	3	13	7	11	5	11	9	8	8	15	1	9	18	5	22
	rel.	16,9	28,6	14,0	33,3	15,7	20,0	16,0	25,9	13,4	31,3	14,3	29,0	11,6	27,6	16,0	25,0	15,0	29,5	13,2	26,5
	+-%	9,1	11,8	7,3	23,9	7,8	20,2	8,0	16,5	7,4	22,7	7,8	16,0	7,6	16,3	7,4	42,4	9,0	11,4	10,7	9,5
65 a viac	abs.	3	7	3	3	4	2	8	2	6	0	7	3	3	3	6	0	1	9	0	10
	rel.	4,6	12,5	3,5	20,0	4,8	13,3	9,9	7,4	7,3	0,0	9,1	9,7	4,3	10,3	6,4	0,0	1,7	14,8	0,0	12,0
	+-%	5,1	8,7	3,9	20,2	4,6	17,2	6,5	9,9	5,6	0,0	6,4	10,4	4,8	11,1	4,9	0,0	3,2	8,9	0,0	7,0
SPOLU:	100%	65	56	86	15	83	15	81	27	82	16	77	31	69	29	94	4	60	61	38	83

Výsledky hodnotenia skriningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	4	0	2	0	0	0	1	7
	rel.	0,0	33,3	0,0	28,6	0,0	0,0	0,0	7,1	10,4
	+-%	0,0	26,7	0,0	33,5	0,0	0,0	0,0	13,5	7,3
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	5	0	2	2	2	2	1	14
	rel.	0,0	41,7	0,0	28,6	20,0	22,2	16,7	7,1	20,9
	+-%	0,0	27,9	0,0	33,5	24,8	27,2	21,1	13,5	9,7
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	3	0	1	3	2	3	5	17
	rel.	0,0	25,0	0,0	14,3	30,0	22,2	25,0	35,7	25,4
	+-%	0,0	24,5	0,0	25,9	28,4	27,2	24,5	25,1	10,4
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	1	0	2	2	4	4	5	5	23
	rel.	100,0	0,0	100,0	28,6	40,0	44,4	41,7	35,7	34,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	33,5	30,4	32,5	27,9	25,1	11,4
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	1	1	2	2	6
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	11,1	16,7	14,3	9,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	18,6	20,5	21,1	18,3	6,8
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S P O L U	abs.	1	12	2	7	10	9	12	14	67
HYPERTENZIA	abs.	1	0	2	2	5	5	7	7	29
	rel.	100,0	0,0	100,0	28,6	50,0	55,6	58,3	50,0	43,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	33,5	31,0	32,5	27,9	26,2	11,9

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	9	1	11	7	6	4	1	39
	rel.	0,0	90,0	100,0	52,4	25,9	21,4	13,8	6,7	29,8
	+-%	0,0	18,6	0,0	21,4	16,5	15,2	12,6	12,6	7,8
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	1	0	2	7	4	5	3	22
	rel.	0,0	10,0	0,0	9,5	25,9	14,3	17,2	20,0	16,8
	+-%	0,0	18,6	0,0	12,6	16,5	13,0	13,7	20,2	6,4
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	6	6	3	7	4	26
	rel.	0,0	0,0	0,0	28,6	22,2	10,7	24,1	26,	19,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	19,3	15,7	11,5	15,6	22,4	6,8
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	2	5	13	5	7	32
	rel.	0,0	0,0	0,0	9,5	18,5	46,4	17,2	46,7	24,4
	+-%	0,0	0,0	0,0	12,6	14,7	18,5	13,7	25,2	7,4
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	2	2	4	0	8
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	7,1	13,8	0,0	6,1
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	9,9	9,5	12,6	0,0	4,1
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	4	0	4
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,8	0,0	3,1
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6	0,0	2,9
S P O L U	abs.	0	10	1	21	27	28	29	15	131
HYPERTENZIA	abs.	0,0	0	0	2	7	15	13	7	44
	rel.	0,0	0,0	0,0	9,5	25,9	53,6	44,8	46,7	33,6
	+-%	0	0,0	0,0	12,6	16,5	18,5	18,1	25,2	8,1
CELKOM	abs.	1	22	3	28	37	37	41	29	198

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tab.č.11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	2,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,1	5,2
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	2	0	5	1	0	8
	rel.	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	38,4	14,3	0,0	21,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	26,4	25,9	0,0	13,3
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	1	1	3	0	0	5
	rel.	0,0	0,0	0,0	20,0	14,3	23,1	0,0	0,0	13,5
	+-%	0,0	0,0	0,0	35,1	25,9	22,9	0,0	0,0	11,0
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	2	5	4	4	2	17
	rel.	0,0	0,0	0,0	40,0	71,4	30,9	57,1	40,0	45,9
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	33,5	24,1	36,7	42,9	16,1
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	1	1	2	2	6
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	7,7	28,6	40,0	16,2
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	25,9	14,5	33,5	42,9	11,9
S P O L U	abs.	0	0	0	5	7	13	7	5	37
	abs.	0	0	0	2	6	5	6	4	23
HYPERTENZIA	rel.	0,0	0,0	0,0	40,0	85,7	38,5	85,7	80,0	62,2
	+-%	0,0	0,0	0,0	42,9	25,9	26,4	25,9	35,1	15,6

Tab.č.11b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny	abs.	0	0	0	7	11	8	3	1	30
	rel.	0,0	0,0	0,0	46,7	34,4	24,2	11,1	10,0	25,6
(<120 a <80)	+-%	0,0	0,0	0,0	25,2	16,5	14,6	11,9	18,6	7,9
2. Normálny	abs.	0	0	0	3	7	6	8	1	25
	rel.	0,0	0,0	0,0	20,0	21,9	18,2	29,6	10,0	21,4
(120-129 or 80-84)	+-%	0,0	0,0	0,0	20,2	14,3	13,2	17,2	18,6	7,4
3. Vyšší normálny	abs.	0	0	0	3	7	7	3	3	23
	rel.	0,0	0,0	0,0	20,0	21,9	21,2	11,1	30,0	19,7
(130-139 alebo 85-89)	+-%	0,0	0,0	0,0	20,2	14,3	13,9	11,9	28,4	7,2
4. Hypertenzia I	abs.	0	0	0	1	7	9	9	3	29
	rel.	0,0	0,0	0,0	6,7	21,9	27,3	33,3	30,0	24,8
(140-159 alebo 90-99)	+-%	0,0	0,0	0,0	12,6	14,3	15,2	17,8	28,4	7,8
5. Hypertenzia II	abs.	0	0	0	1	0	3	3	2	9
	rel.	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0	9,1	11,1	20,0	7,7
(160-179 alebo 100-109)	+-%	0,0	0,0	0,0	12,6	0,0	9,8	11,9	24,8	4,8
HYPERTENZIA III	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	0,0	0,9
(>179 alebo >109)	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	0,0	1,7
S P O L U	abs.	0	0	0	15	32	33	27	10	117
	abs.	0	0	0	2	7	12	13	5	39
HYPERTENZIA	rel.	0,0	0,0	0,0	13,3	21,9	36,4	48,1	50,0	33,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	17,2	14,3	16,4	18,8	31,0	8,5
CELKOM	abs.	0	0	0	20	39	46	34	15	154

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
<i>Muži</i>		Abs	9	8	6	3	6	8	8	0	8	12	1	0
	Pokles	Rel	24,3	27,6	20,7	8,1	16,2	25,0	27,6	0,0	27,6	41,4	2,7	0,0
		+-%	13,8	16,3	14,7	8,8	11,9	15,0	16,3	0,0	16,3	17,9	5,2	0,0
		Abs	18	19	11	20	23	13	8	32	10	4	27	29
	Nezmenené	Rel	48,6	65,5	37,9	54,1	62,2	40,6	27,6	100,0	34,5	13,8	73,0	78,4
		+-%	16,1	17,3	17,7	16,1	15,6	17,0	16,3	0,0	17,3	12,6	14,3	13,3
	Nárast	Abs	10	2	12	14	8	11	13	0	11	13	9	8
		Rel	27,0	6,9	41,4	37,8	21,6	34,4	44,8	0,0	37,9	44,8	24,3	21,6
		+-%	14,3	9,2	17,9	15,6	13,3	16,5	18,1	0,0	17,7	18,1	13,8	13,3
	Celkom	100%	37	29	29	37	37	32	29	32	29	29	37	37
<i>Ženy</i>		Abs	21	12	28	9	14	12	37	0	45	51	2	3
	Pokles	Rel	17,9	11,9	27,7	7,8	12,1	11,5	37,0	0,0	45,0	51,0	1,7	2,6
		+-%	7,0	6,3	8,7	4,9	5,9	6,1	9,5	0,0	9,8	9,8	2,4	2,9
	Nezmenené	Abs	47	69	30	61	60	36	31	104	14	19	71	83
		Rel	40,2	68,3	29,7	52,6	51,7	34,6	31,0	100,0	14,0	19,0	61,2	72,2
		+-%	8,9	9,1	8,9	9,1	9,1	9,1	9,1	0,0	6,8	7,7	8,9	8,2
	Nárast	Abs	49	20	43	46	42	56	32	0	41	30	43	29
		Rel	41,9	19,8	42,6	39,7	36,2	53,8	32,0	0,0	41,0	30,0	37,1	25,2
		+-%	8,9	7,8	9,6	8,9	8,7	9,6	9,1	0,0	9,6	9,0	8,8	7,9
	Celkom	100%	117	101	101	116	116	104	100	104	100	116	115	
<i>Spolu</i>		Abs	30	20	34	12	20	20	45	0	53	63	3	3
	Pokles	Rel	19,5	15,4	26,2	7,8	13,1	14,7	34,9	0,0	41,1	48,8	2,0	2,0
		+-%	6,3	6,2	7,6	4,3	5,3	6,0	8,2	0,0	8,5	8,6	2,2	2,2
		Abs	65	88	41	81	83	49	39	136	24	23	98	112
	Nezmenené	Rel	42,2	67,7	31,5	52,9	54,2	36,0	30,2	100,0	18,6	17,8	64,1	73,3
		+-%	7,8	8,0	8,0	7,9	7,9	8,1	7,9	0,0	6,7	6,6	7,6	7,0
		Abs	69	22	55	60	50	67	45	0	52	43	52	37
	Nárast	Rel	38,3	16,9	42,3	39,2	32,7	49,3	34,9	0,0	40,3	33,3	34,0	24,3
		+-%	7,7	6,4	8,5	7,7	7,4	8,4	8,2	0,0	8,5	8,1	7,5	6,8
	Celkom	100%	154	130	130	153	153	136	129	136	129	153	152	

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

tab. č. 12b

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Abs	6	2	1	3	6	1	6	0	6	8	1	0	
	Pokles	Rel	40,0	100,0	33,3	25,0	42,9	7,7	85,7	0,0	37,5	88,9	4,8	0,0
		+-%	24,8	0,0	53,3	24,5	25,9	14,5	25,9	0,0	23,7	20,5	9,1	0,0
		Abs	7	0	2	8	8	6	1	13	4	0	17	16
	Nezmenené	Rel	46,7	0,0	66,7	66,7	57,1	46,2	14,3	100,0	25,0	0,0	81,0	80,0
		+-%	25,2	0,0	53,3	26,7	25,9	27,1	25,9	0,0	21,2	0,0	16,8	17,5
	Nárast	Abs	2	0	0	1	0	6	0	0	6	1	3	4
		Rel	13,3	0,0	0,0	8,3	0,0	46,2	0,0	0,0	37,5	11,1	14,3	20,0
		+-%	17,2	0,0	0,0	15,6	0,0	27,1	0,0	0,0	23,7	20,5	15,0	17,5
	Celkom	100%	15	2	3	12	14	13	7	13	16	9	21	20
Ženy		Abs	14	4	6	3	3	3	12	0	16	11	2	3
	Pokles	Rel	30,4	30,8	50,0	37,5	21,4	7,5	57,1	0,0	64,0	78,6	5,0	5,6
		+-%	13,3	25,1	28,3	33,5	21,5	8,2	21,2	0,0	18,8	21,5	6,8	6,1
	Nezmenené	Abs	19	6	3	5	10	7	7	35	5	2	25	45
		Rel	41,3	46,2	25,0	62,5	71,4	17,5	33,3	100,0	20,0	14,3	62,5	83,3
		+-%	14,2	27,1	24,5	33,5	23,7	11,8	20,2	0,0	15,7	18,3	15,0	9,9
	Nárast	Abs	13	3	3	0	1	30	2	0	4	1	13	6
		Rel	28,3	23,1	25,0	0,0	7,1	75,0	9,5	0,0	16,0	7,1	32,5	11,1
		+-%	13,0	22,9	24,5	0,0	13,5	13,4	12,6	0,0	14,4	13,5	14,5	8,4
	Celkom	100%	46	13	12	8	14	40	21	35	25	14	40	54
Spolu		Abs	20	6	7	6	9	4	18	0	22	19	3	3
	Pokles	Rel	32,8	40,0	46,7	30,0	32,1	7,5	64,3	0,0	53,7	82,6	4,9	4,1
		+-%	11,8	24,8	25,2	20,	17,3	7,1	17,7	0,0	15,3	15,5	5,4	4,5
		Abs	26	6	5	13	18	13	8	48	9	2	42	61
	Nezmenené	Rel	42,6	40,0	33,3	65,0	64,3	24,5	28,6	100,0	22,0	8,7	68,9	82,4
		+-%	12,4	24,8	23,9	20,9	17,7	11,6	16,7	0,0	12,7	11,5	11,6	8,7
		Abs	15	3	3	1	1	36	2	0	10	2	16	10
	Nárast	Rel	24,6	20,0	20,0	5,0	3,6	67,9	7,1	0,0	24,4	8,7	26,2	13,5
		+-%	10,8	20,2	20,2	9,6	6,9	12,6	9,5	0,0	13,1	11,5	11,0	7,8
	Celkom	100%	61	15	15	20	28	53	28	48	41	23	61	74

KONTROLA, DOZOR A SŤAŽNOSTI

1. Prehľad:

Za hodnotené obdobie – rok 2013 sme neprešetrovali žiadnu petíciu podľa zákona o petičnom práve ani sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach. a nezaznamenali sme ani sťažnosť na zamestnanca úradu, resp. prípad korupcie.

Podaní od občanov, ktoré boli vybavené osobitným spôsobom a ktoré sú riadne zaevidované v knihe podaní a po prešetrení ktorých bol ich pisateľ o výsledku ich šetrenia písomne vyrozumený, sme zaznamenali 13 podnetov.

Zodpovedne sme sa zaoberali každým podaním doručeným úradu osobne a klasickou, resp. elektronickou poštou. Tento prístup k podaniam mal osobitný význam z hľadiska správneho posúdenia podania, či toto bude vybavované v rámci štátneho zdravotného dozoru, úradnej kontroly potravín alebo ako sťažnosť, resp. inak.

V dvoch prípadoch takto prešetreného podania, sme začali voči porušovateľom hygienických predpisov správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa zák. NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách. V ostatných prípadoch nebolo potrebné hygienické nedostatky riešiť v rámci správneho konania.

2. Zameranie opodstatnených sťažností

Žiadne

3. Prijaté opatrenia

Žiadne

4. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety) v tabuľke :

Okres	Petície	Sťažnosti	Podnety
Bardejov	0	0	13

5. Kontrolná činnosť

Zameranie zamestnanca RÚVZ so sídlom v Bardejove povereného výkonom vnútornej kontroly pri príprave a výkone kontrolnej činnosti sa riadi ust. § 7 zák. NR SR č.

10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach, zák. NR SR č. 242/1998 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, Smernicou o vnútornej kontrole a jej zabezpečovaní zo dňa 15.7.2011, Smernicou o postupe pri vybavovaní sťažností zo dňa 1.3.2011.

Vnútoraná kontrola v priebehu roka 2013 bola zameraná predovšetkým na správnu aplikáciu zákonných úprav vymedzujúcich práva a povinnosti pri uplatňovaní zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Kontrolór, príbežne zabezpečoval kontrolu vyhotovených písomností úradu v rámci správneho konania, dodržiavanie lehôt správneho konania a kontrolu plnenia termínov na odstránenie hygienických nedostatkov v pokynoch. Kontrolór v úzkej súčinnosti s referátom hospodársko-technických činností úradu sa spolupodieľal na kontrolách hospodárneho a efektívneho vynakladania verejných prostriedkov, inventarizácii majetku a záväzkov a vymáhania pohľadávok od neplatičov.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť tiež kontrolnú činnosť vedúcich jednotlivých odborných oddelení. Písomná dokumentácia o kontrole vedúcich zamestnancov na nimi riadených pracoviskách, tvorí súčasť spisového materiálu tejto problematiky u kontrolóra úradu.

Na základe poverenia regionálnej hygieničky na vykonanie vnútornej kontroly, bolo vykonaných 6 kontrol, so zameraním na kontrolu stavu hnutel'ného a nehnuteľného majetku organizácie, na kontrolu správnosti vykazovania spotreby pohonných hmôt, vyplácania cestovných náhrad zamestnancom, na kontrolu ukladania blokových pokút, kontrolu plnenia pokynov a kontrolu postupu zadávania podprahových zákaziek a zákaziek s nízkymi hodnotami.

O výsledku každej kontrolnej akcie bola vyrozumená regionálna hygienička, z každej kontrolnej akcie bol vyhotovený záznam, ktorý spolu s poverením na vykonanie kontroly tvorí súčasť dokumentácie vnútornej kontrolnej činnosti úradu.

ZDRAVOTNÍCKA INFORMATIKA A BIOŠTATISTIKA

1. Organizácia a podmienky činnosti

1.1. Začlenenie podľa organizačnej štruktúry úradu

1.2. Personálne obsadenie

Tabuľka 1

	Pracovníci odboru	
	interne	externe
VŠ lekár		
VŠ informatik		
VŠ bioštatistik		
SŠ informatik		
SŠ štatistik		

Poznámka:

Prepočítaný počet informatikov na úväzok (v desatinných číslach).

1.3. Počítačové a programové vybavenie na úrade

1.3.1. Prepočítaný počet pracovníkov a počet PC na úrade

Tabuľka 2

	Počet pracovníkov	Počet PC / z toho v LAN
Spolu	22	30/28

Poznámka:

Prepočítaný počet pracovníkov na úväzok.

1.3.2. Programové vybavenie na úrade na PC

Tabuľka 3a

Operačné systémy	Počet užívateľských licencií*
MS Windows 7	5
MS Windows Vista	
MS Windows XP	24
MS Windows 2000	1
MS Windows 98	

MS Windows 95	
Staršie MS Windows	
Iné okrem MS Windows	

Tabuľka 3b

Kancelárske balíky	Počet užívateľských licencií*
MS Office 2010	3
MS Office 2007	10
MS Office 2003	16
MS Office 2002	
MS Office 2000	1
MS Office XP	
Staršie MS Office	
Iné okrem MS Office	

Tabuľka 3c

Špecializované APV skupiny	Počet užívateľských licencií*
Zdravotnícke	2
Ekonomické a personálne	4
Registratúrne	1
Právnické	1
Štatistické a matematické	
Grafické	

Poznámka k tabuľkám 3a, 3b, 3c:

*V prípade multilicencie: Počet užívateľských licencií = max. počet klientov v multilicencii.

1.4. Poskytovateľ pripojenie do internetu, Web sídlo úradu, Intranet

Tabuľka 4a

Poskytovateľ pripojenia	Slovanet a.s. Bratislava
-------------------------	--------------------------

Poznámka:

V prípade viacerých bodov pripojenia vypísať každý prípojný bod.

Tabuľka 4b

webové sídlo - vytvorené	externe
webové sídlo - aktualizácie	externe

Poznámka:

Vpísať len jednu z možností: interne / externe

Tabuľka 4c

Zriadený intranet	áno
-------------------	-----

Poznámka:

Vpísať len jednu z možností: áno / nie

2. Vzdelávanie informatikov

V roku 2013 nebolo uskutočnené žiadne vzdelávanie informatikov

3. Výsledky činností

- 3.1. Hardvérová a softvérová podpora – podľa požiadaviek jednotlivých oddelení
- 3.2. Seminára a školiace akcie - žiadne
- 3.3. Činnosti v spolupráci s ostatnými odbornými útvarmi a iným(i) RÚVZ – podľa požiadaviek iných oddelení. Účasť na pracovnej porade informatikov RÚVZ SR.
- 3.4. Ďalšie špecifické činnosti - neboli

ZDRAVOTNÍCKA INFORMATIKA A BIOŠTATISTIKA

komentáre

Všetky počty/stav sú uvedené v evidencii k 31.12.

BOD 1

Tabuľka 1

Prepočítaný počet informatikov na úväzok uviesť číselne na 2 desatinné miesta.

Interne – pre interných zamestnancov

Externe – pre externých zamestnancov (počet hodín v týždni prepočítať na 37,5 hod. týždenný úväzok)

Tabuľka 2

Prepočítaný počet pracovníkov na úväzok, uviesť číselne na 2 desatinné miesta (údaj z osobného úradu)

Mimo SERVEROV!

PC podľa evidencie majetku v príslušnom roku (aj pokazené).

Tabuľka 3a,3b,3c

Mimo SERVEROV!

Počet užívateľských LEGÁLNYCH licencií.

V prípade free licencií (SW) uviesť počet inštalácií.

Príklady:

- 1 OEM počítať za 1 (13x OEM Win XP počítať za 13)
- Multilicencia na 5 MS Office 2003 (aj keď je len 3x nainštalovaná), počítať za 5 (ako je hodnota multilicencie)
- WinASU sieťová verzia (do 25 užívateľov) počítať za 25 (max. počet klientov v multilicencii)
- 7x nainštalovaný Libre Office počítať za 7

Tabuľka 3a

Iné okrem MS Windows – napr. Linux

Tabuľka 3b

Iné okrem MS Office – napr. Libre Office, Open Office.org

Tabuľka 3c

Grafické – zahrňuje aj programy pre skener (aj OCR)

Antivírusové programy a SW pre bezpečnosť IT nepísať (tieto programy nemajú skupinu)

Tabuľka 4a

Poskytovateľ pripojenia: PROVIDER

Tabuľka 4b

Do KRAJSKEJ resp. CELOSLOVENSKEJ výročnej správy pôjde miesto **interne / externe** počet za KRAJ resp. za celé SR (nezabudnúť Poznámku vymazať)

Tabuľka 4c

Do KRAJSKEJ resp. CELOSLOVENSKEJ výročnej správy pôjde miesto **áno / nie** počet za KRAJ resp. za celé SR (nezabudnúť Poznámku vymazať)

BOD 2 - Vzdelávanie informatikov (účasť informatika na vzdelávaní)

V prípade viacerých úväzkov (napr. 0,8 podpora zdravia a 0,2 informatika) vypísať len za Informatiku!

BOD 3 – Výsledky činností (súhrn činností, ktoré vykonal informatik pre ostatných)

V prípade viacerých úväzkov (napr. 0,8 podpora zdravia a 0,2 informatika) vypísať len za Informatiku!

Publikačná a prednášková činnosť zamestnancov RÚVZ so sídlom v Bardejove

Publikačná činnosť :

Bibliografický odkaz na časť diela - článok v zborníku

J. Zbyňovská, J. Müllerová: Výskyt nadváhy a obezity u návštevníkov poradne zdravia v Bardejove v období rokov 2011 - 2012 In.: Zborník abstraktov konferencie Dni praktickej obezitológie 2013, Bardejovské Kúpele, s. 63-69, ISBN 978-80-971447-9-1

Prednášková činnosť:

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Mgr. Marta Fecková	„Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR“ – zhodnotenie výsledkov.	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	24.4.2013
MVDr. Jana Skalová	Akútne respiračné ochorenia a chrípka a ich komplikácie	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	29.5.2013
Jana Müllerová	Rizikové faktory hypertenzie	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	26.6.2013
Ing. Helena Hrozeková	Ortuť a jej riziká	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	24.9.2013
Ing. Andrej Goliáš	Alergény v potravinách	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	30.10.2013
Anna Rybárová	Prevenca expozície karcinogénom pri práci v praxi	Odborný seminár	RÚVZ Bardejov	27.11.2013

MVDr. Jana Skalová	Ochorenia preventabilné očkovaním	Prednáška pre členov komory sestier a pôrodných asistentiek	NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov	22.10.2013
MVDr. Jana Skalová	Zásady hygienicko – epidemiologického režimu	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov Bardejovských Kúpeľov a.s.	Bardejovské Kúpele	5.11.2013
Mgr. Marta Fecková	Požiadavky na prevádzku základných škôl z hľadiska ochrany zdravia žiakov	Pracovné stretnutie riaditeľov základných škôl v okrese Bardejov	Okresný úrad Bardejov	24. 10. 2013
Mgr. Marta Fecková	Požiadavky na prevádzku materských škôl z hľadiska ochrany zdravia detí	Pracovné stretnutie riaditeľov materských škôl v okrese Bardejov	Okresný úrad Bardejov	30. 10. 2013

**Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2013 RÚVZ so sídlom v
Bardejove**

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.1 PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY (NEHAP IV)

Cieľom úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, úrazmi, UV žiarením, klimatickými zmenami.

Gestor: ÚVZ SR. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

V zmysle záverov celoslovenskej porady vedúcich odborov a oddelení HŽPaZ konanej v dňoch 27. – 28. 5. 2013 v Bratislave odpočet plnenia tejto úlohy nie je potrebné zasielať pokiaľ zo strany ÚVZ SR neboli požiadavky o zaslanie doplňujúcich informácií k plneniu tejto úlohy. K 31.12.2013 sme nemali žiadne požiadavky.

1.2 NÁRODNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA ENHIS

Cieľom úlohy je zaviesť trvalo udržateľný informačný systém v oblasti životného prostredia a zdravia, ktorý je založený na zbere a spracovaní údajov o indikátoroch ako nástroja pre hodnotenie stavu environmentálneho zdravia na národnej aj regionálnej úrovni s uplatnením medzinárodných metodík spracovania pre možnosť porovnateľnosti údajov v medzinárodnom kontexte s reflektovaním aktuálnych problémov a výziev.

Gestor: ÚVZ SR. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

V zmysle záverov celoslovenskej porady odpočet plnenia tejto úlohy nie je potrebné zasielať pokiaľ zo strany ÚVZ SR neboli požiadavky o zaslanie doplňujúcich informácií k plneniu tejto úlohy. K 31.12.2013 sme nemali žiadne požiadavky.

1.3 ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Cieľom úlohy je sledovať vybrané skupiny obyvateľstva v životnom prostredí (rodičia a detí) a v pracovnom prostredí (zamestnanci vybraných profesií) z hľadiska expozície chemickým škodlivinám cez stanovenie kadmia a kotinínu v biologickom materiáli.

Gestor: ÚVZ SR. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v sídlach krajov a ďalšie vybrané RÚVZ. RÚVZ so sídlom Bardejove nebol vybraný do plnenia tejto úlohy.

1.4 SLEDOVANIE VPLYVU ŠKODLIVÝCH LÁTOK VO VNÚTORNOM OVZDUŠÍ ŠKOL NA ZDRAVIE DETÍ V RÔZNYCH REGIÓNOCH SLOVENSKA

Cieľom je plnenie Regionálneho prioritného cieľa III uvedeného v Deklarácii ministrov prijatej na Parnskej konferencii o životnom prostredí, ktorým je prevencia akútnych a chronických respiračných ochorení a alergií u detí prostredníctvom zlepšovania kvality vnútorného prostredia v školách uplatnením environmentálno-zdravotných indikátorov.

Gestor: ÚVZ SR. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR, RÚVZ v sídlach krajov a ďalšie vybrané RÚVZ. RÚVZ so sídlom v Bardejove nebol vybraný do plnenia tejto úlohy.

1.5 ZMAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU REZIDUÁLNYCH PESTICÍDNYCH LÁTOK V PITNÝCH VODÁCH

Cieľom je získať prehľad o výskyte reziduálnych pesticídnych látok v pitných vodách SR.

Gestor: RÚVZ so sídlom v Košiciach – NRC pre pitnú vodu. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR a RÚVZ v SR.

V zmysle záverov z celoslovenskej porady sa v rámci plnenia tejto úlohy mali vytipovať dve významné vodárenské lokality v jednotlivých krajoch a následne sa malo požiadať ÚKSUP o zaslanie zoznamu pesticídnych látok aplikovaných v daných územiach. Na základe udanej spotreby sa mali vytipovať najbežnejšie používané pesticídne látky. K plneniu tejto úlohy sme ďalšie požiadavky nemali.

1.6 TACTICS (Tools to Address Childhood Trauma, Injury and Child Safety)

Hlavným cieľom projektu je poskytnúť informácie, praktické nástroje a zdroje na podporu prijatia, implementácie a monitorovania príkladov dobrej praxe v oblasti prevencie úrazov detí a mládeže v Európe.

Gestor: ÚVZ SR. Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR.

1.7 MIKROKLIMATICKÉ PODMIENKY VO VEĽKÝCH BAZÉNOVÝCH HALÁCH

Hlavným cieľom projektu je overenie vplyvu sezónnosti na kvalitu vnútorného ovzdušia vo veľkých bazénových halách, vyhodnotenie kvality ukazovateľov mikroklimatických podmienok vnútorného ovzdušia vo veľkých bazénových halách.

Gestor: RÚVZ so sídlom v Žiline. Riešiteľské pracoviská: Vybrané RÚVZ v SR. RÚVZ so sídlom v Bardejove nebol vybraný do plnenia tejto úlohy.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA A TOXIKOLÓGIE

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Cieľ:

Zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev a odborné usmernenia ÚVZ SR. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov, zisťovať rizikové faktory práce a výskyt zdravotných problémov u zamestnancov pri podozrení na výskyt choroby z povolania na danom pracovisku.. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie v ochrane zdravia pri práci usmerňovaním činnosti pracovnej zdravotnej služby priamo v podnikoch.

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Evidencia rizikových prác sa vedie podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradovanie prác do kategórií.

V okrese Bardejov evidujeme 21 subjektov, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce. K 31. 12. 2013 sme v okrese Bardejov evidovali programom ASTR 121 zamestnancov z toho 20 žien, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do 3. a 4. kategórie z hľadiska zdravotných rizík.

V roku 2013 boli vydané 3 rozhodnutia na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác:

- 1) AVV WOOD, a. s., Kružlov 213 – výroba komponentov z dreva a biomasy,
- 2) ROD – HAR s. r. o., Hervartov 147 – drevovýroba,
- 3) LESY SR, š. p., Odštepny závod Prešov, Obrancov mieru 6, 080 01 Prešov – manipulačno – expedičný sklad dreva,

z ktorých 1 rozhodnutie bolo vydané pre nový právny subjekty a 2 rozhodnutia pre AVV WOOD, a. s. a LESY SR, š. p., boli vydané na základe prehodnotenia rizík a aktuálnej objektivizácii faktorov pracovného prostredia.

V súvislosti s vydanými novými rozhodnutiami na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác nastal v roku 2013 oproti roku 2012 nárast zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce o 2 zamestnancov.

Najzávažnejšími rizikovými faktormi v pracovnom prostredí sú v poradí hluk, chemické látky a zmesi a vibrácie.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sme sledovali pracovné podmienky zamestnancov, mieru expozície zamestnancov a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Bolo vykonaných 23 previerok.

Ďalej v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sledujeme výsledky a intervaly lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou.

Je možné konštatovať, že intervaly lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci sú vykonávané v súlade s legislatívou.

Za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce neboli v roku 2013 uložené sankcie.

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov

- podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktoru

(1. stupeň)

kód	Prevažujúca činnosť Názov	Počet exp. pracovníkov		3. kat.		4. kat.	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	6	0	3	0	3	0
C	Priemyselná výroba	88	5	85	5	3	0
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0	8	0	0	0
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	19	15	19	15	0	0
	Spolu	121	20	115	20	6	0

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 v okrese Bardejov

- podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktoru

(2. stupeň)

kód	Prevažujúca činnosť Názov	Počet exp. pracovníkov		3. kat.		4. kat.	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
02	Lesníctvo a ťažba dreva	6	0	3	0	3	0
15	Výroba kože a kožených výrobkov	4	0	4	0	0	0
16	Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	52	4	49	4	3	0
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	0	0	0
25	Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	10	0	10	0	0	0
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	9	0	9	0	0	0
31	Výroba nábytku	12	1	12	1	0	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0	8	0	0	0
86	Zdravotníctvo	19	15	19	15	0	0
	Spolu	121	20	115	20	6	0

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a zmesí

Pri výkone ŠZD sme kontrolovali uplatňovanie nariadenia vlády č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 471/2011 Z. z. harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev.

V rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 15 previerok poľnohospodárskych subjektov so zameraním hlavne na zisťovanie používania a skladovania veľmi toxických a toxických látok a zmesí, vypracovanie posudkov o riziku a schválenie prevádzkových poriadkov, spôsob evidencie veľmi toxických a toxických látok a zmesí, zabezpečenie odbornej spôsobilosti zamestnancov na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami a dĺžku odbornej praxe, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti o zamestnancov a pod..

V súvislosti s tým je možné konštatovať, že v poľnohospodárskych subjektoch sme nezistili používanie veľmi toxických látok a zmesí. Pokračuje trend z predchádzajúcich rokov a to, že na ochranu rastlín sa používajú prípravky klasifikované len ako toxické látky a zmesi, aj to len v ojedinelých prípadoch, pretože poľnohospodárske subjekty sa zamerali skôr na používanie menej škodlivých prípravkov, ktoré nie sú klasifikované ako toxické. V prevažnej miere sa uprednostňuje nákup prípravkov na ochranu rastlín priamo pred ich aplikáciou a len v potrebnom množstve, čím sa nevytvárajú skladové zásoby, resp. si poľnohospodárske subjekty zabezpečujú ochranu rastlín dodávateľským spôsobom, ktorým im dodávateľské firmy poskytnú kompletne tieto služby. Boli získavané údaje o likvidácii obalov a nepoužiteľných zbytkov od veľmi toxických a toxických látok a zmesí. Ďalej bolo sledované ich používanie podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia povolených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín“ vydaného na príslušný rok.

Previerkami neboli zistené žiadne závažné nedostatky, resp. porušenie právnych predpisov.

K 30. 12. 2013 na RÚVZ so sídlom v Bardejove bolo doručených 11 oznámení o začatí vykonávania dezinfekcie a regulácii živočíšnych škodcov.

V roku 2013 sme nezaznamenali žiadnu mimoriadnu situáciu a haváriu v okrese Bardejov súvisiacu s uvedenou problematikou.

V súvislosti s overovaním poskytovania informácií zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci s chemickými faktormi bolo celkovo použitých 22 kontrolných listov.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Medzi pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity je v našom okrese zaradená práca s cytostatikami v onkologickej ambulancii NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov, ktorá je zároveň z hľadiska zdravotných rizík zaradená do tretej kategórie rizikových prác. V roku 2013 bolo spotrebovaných 5 234 ampuliek, čo je o 242 viac ako v roku 2012.

V súvislosti so znižovaním zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu bolo uplatňované nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev, pri výkone ŠZD.

V roku 2013 v rámci štátneho zdravotného dozoru sme vykonali 17 previerok so zameraním na pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity, t. j. na práce, pri ktorých dochádza k expozícii zamestnancov prachu z rôznych druhov tvrdého dreva. Išlo prevažne o drevospracujúce prevádzky, respektíve stolárske dielne. Podobne ako aj v predchádzajúcich rokoch bolo zistené, že v drevospracujúcich resp. stolárskych prevádzkach sa opracovávajú alebo vyrábajú finálne výrobky z dubového a bukového dreva len sporadicky, t.j. nepravidelne na objednávky v obmedzených časových intervaloch. V stolárskych dielňach na výrobu nábytku sa využíva v prevažnej miere drevotrieskový materiál.

V súvislosti s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb boli RÚVZ so sídlom v Bardejove v roku 2013 vydané 2 rozhodnutie pre firmu SAMP SLOVAKIA s. r. o., 29. augusta 4, Bardejov na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb - demontáž strešnej krytiny z objektu rodinného domu na ul. Makovická č. 38 v Dlhej lúke a z objektu drevenej garáže na ul. Přerovská č. 8 v Bardejove. Uvedená firma predložila oznámenie o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest. Po oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest bola následne vykonaná kontrola – miestne zisťovanie, ktorá bola ukončená záznamom.

V rámci ŠZD sa zameriavame na vyhľadávanie pracovných postupov a technológií s použitím chemických karcinogénov a mutagénov, na vyhľadávanie a posudzovanie expozície látkam poškodzujúcim reprodukciu, ktoré sú podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

1272/2008/EHs v rámci svojej triedy nebezpečnosti zaradené v kategórii 1A alebo 1B a na látky narúšajúce endokrinný systém.

Vedíme databázu organizácií, v ktorých sú zamestnanci vystavení karcinogénnym a mutagénnym faktorom a pracovným procesom s rizikom chemickej karcinogenity.

V súvislosti s overovaním poskytovania informácií zamestnancov v oblasti ochrany zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi vrátane azbestu bolo celkovo použitých 8 kontrolných listov.

2.1.4 Znižovanie psychickej pracovnej záťaže

Pri výkone ŠZD sme kontrolovali uplatňovanie vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

Psychickú pracovnú záťaž nemáme vyhlásenú a zaradenú do kategórie rizika z hľadiska nadmernej psychickej pracovnej záťaže na žiadnom pracovisku v okrese Bardejov.

2.1.5 Znižovanie výskytu chorôb z povolania z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia

Pri výkone ŠZD sme kontrolovali uplatňovanie vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci so zameraním najmä na požiadavky na miesto výkonu práce, prípustné hodnoty fyzickej záťaže zamestnancov, primeranú pracovnú polohu, organizáciu práce, režim práce a odpočinku a ďalšie faktory prispievajúce k vzniku predmetných ochorení.

V našom okrese nemáme vyhlásené rizikové práce z hľadiska dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia.

Pri prešetrovaní a hodnotení pracovných podmienok pri podozrení na profesionálne ochorenie z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia postupujeme podľa odborného usmernenia MZ SR – HH SR číslo: HH SR – 4802/2002 – HŽPP/HU zo dňa 22.11.2002.

V roku 2013 sme šetrili jedno podozrenie na chorobu z povolania z hľadiska DNJZ v profesii robotníka. Pri prešetrovaní predmetného podozrenia na profesionálne poškodenie zdravia sme vychádzali iba z tvrdení prešetrovaného, nakoľko nebolo možné prešetriť

podmienky práce, ktoré by mali vplyv na ochorenie z dôvodu neexistujúcich prevádzok. Nebolo možné posúdenie pracoviska a podmienok práce vo vzťahu k profesionálnemu poškodeniu zdravia.

2.2 INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

Cieľ:

Napomôcť zlepšovaniu zdravotného stavu zamestnancov usmerňovaním realizácie intervenčných programov, vedením informačných kampaní, cieleným poradenstvom pre zamestnávateľov a zamestnancov v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci a spolupráci s PZS.

V spolupráci so zamestnávateľmi a PZS sa realizujú aktivity zamerané na zvýšenie povedomia o ochrane a podpore zdravia pri práci, usmerňovanie zlepšovania pracovného prostredia a zdravotného stavu zamestnancov. Zapájame sa do európskych informačných kampaní zameraných na informovanie o povinnostiach zamestnávateľov v ochrane zdravia pri práci, odkomunikovanie zdravotných rizík z faktorov práce a pracovného prostredia, hľadanie efektívnych spôsobov ochrany a podpory zdravia pri práci a realizáciu vhodných preventívnych opatrení. Osobitne sa vykonáva poradenstvo malým a stredným podnikom a samostatne zárobkovo činným osobám (SZČO).

Kampaň zdravé pracoviská 2012 – 2013 s názvom Spolupráca pri prevencii rizík má za úlohu podporiť spoluprácu manažérov, zamestnancov a ďalších zúčastnených strán na zlepšovaní bezpečnosti a ochrany zdravia. Kampaň koordinuje Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU – OSHA). Od 21. októbra 2013 sa začal Európsky týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, v rámci ktorého sme dňa 23. 10. 2013 pripravili Deň otvorených dverí „Zdravé pracoviská – Spolupráca pri prevencii rizík“, o uskutočnení ktorého bola uverejnená informácia v regionálnej tlači a na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Bardejove.

V rámci toho dňa pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie poskytovali poradenstvo pre zamestnávateľov, ale aj zamestnancov v otázkach – právne predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, preventívne hodnotenie zdravotných rizík z faktorov práce a pracovného prostredia, obmedzovanie pôsobenia zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia a ich negatívne pôsobenie na zdravie zamestnancov.

2.5 ÚROVEŇ OCHRANY ZDRAVIA NA CHRÁNENÝCH PRACOVISKÁCH

Cieľ:

Chránená dielňa a chránené pracovisko sú pracoviská zriadené právnickou osobou alebo fyzickou osobou, v ktorých pracuje najmenej 50 % občanov so zdravotným postihnutím, ktorí nie sú schopní nájsť si zamestnanie na otvorenom trhu práce. Ďalej sú to pracoviská, na ktorých sa občania so zdravotným postihnutím zaškoľujú alebo pripravujú na prácu a v ktorých sú pracovné podmienky vrátane nárokov na pracovný výkon prispôsobené zdravotnému stavu občanov so zdravotným postihnutím (§ 55 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

V rámci ŠZD boli vykonávané kontroly zamerané prevažne na kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk podľa metodického usmernenia ÚVZ SR na výkon štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách, doplneného o údaje o zamestnancoch z hľadiska ich zdravotných obmedzení a uplatnenia potrebných úprav pracovných podmienok. Pri týchto kontrolách bolo zistené, že všetky pracoviská vyhovujú požiadavkám uvedeným v zákone č. 355/2007 Z. z., všeobecne záväzným predpisom vydaných na jeho vykonanie a iným všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré upravujú ochranu verejného zdravia. Neboli uložené žiadne nápravné opatrenia. Kontrolné listy informovanosti neboli použité na žiadnom pracovisku. Na pracoviskách sú zamestnávané osoby zdravotne spôsobilé.

V roku 2013 bolo RÚVZ so sídlom v Bardejove vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru 16 kontrol pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk, a to:

- ❖ V predajni na ul. Kpt. Nálepku č. 3 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii mechanik – opravár. Činnosť je zameraná na servis a opravy motorových, elektrických píl, kosačiek a krovínorezov. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2009/468-3 zo dňa 6. 4. 2009.

- ❖ V kancelárii na Radničnom námestí č. 31 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii administratívny pracovník. Činnosť je zameraná na realizáciu objednávkového systému klientov, administratívnu prípravu prednášok a kurzov a ostatné administratívne práce. Pracovná činnosť nie je zaradená

do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/297-3 zo dňa 23. 3. 2010.

❖ V kancelárii na ul. Hviezdoslavova č. 3 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii administratívny pracovník, ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na vedenie účtovníctva. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/135-3 zo dňa 15. 2. 2010.

❖ V predajni na ul. Kúpeľná č. 808 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii predavač. Činnosť je zameraná na predaj náboženskej literatúry, liturgických predmetov, devocionálií, sviečok a umelých kvetov. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/405-3 zo dňa 27. 4. 2010.

❖ V predajni na ul. Dlhý rad č. 30 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii predavač. Činnosť je zameraná na predaj a prezentáciu tovaru a služieb – podlahy, dvere, prípravky na údržbu. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/647-3 zo dňa 26. 7. 2010.

❖ V zámočnickej dielni na ul. Priemyselná č. 3033 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii robotník kovovýroby, ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na vŕtanie otvorov do kovových profilov a plastov, rezanie závitov, obrusovanie ostrých hrán, spájanie kovových konštrukcií skrutkami a sústružnícke práce (vymedzovacie podložky). Pri práci používa osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2011/439-3 zo dňa 16. 6. 2011.

❖ V stolárskej dielni na ul. Ťačevská č. 1660 v Bardejove, kde pracujú 2 občania so zdravotným postihnutím (ženy) v profesii debnár a obalár. Činnosť je zameraná na kompletovanie drevených obalov a debien na nerezové kúpeľňové doplnky a na sanitárne nerezové vybavenie, pomocné práce – prebrúsenie materiálu, zlepovanie dosiek, ohobľovanie zlepovacích častí, ošetrovanie drevených výrobkov. Zamestnanci používajú pri práci osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je

zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2013/223-3 zo dňa 12. 4. 2013.

❖ V predajni na ul. Pod Kalváriou č. 259/9 v Bardejove, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii administratívny pracovník. Činnosť je zameraná na evidenciu pošty, príjem faktúr došlých a odoslaných, príjem, evidenciu a vybavovanie objednávok, vedenie skladového účtovníctva a vybavovanie potrebných písomností. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2011/549-3 zo dňa 29. 7. 2011.

❖ V kancelárii v obci Hankovce č. 45, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena) v profesii administratívny pracovník. Činnosť je zameraná na evidenciu pošty, triedenie listín, tvorbu a posielanie faktúr, archiváciu spisov, tvorbu etikiet na tovar, tlačenie plagátov a letákov a vybavovanie objednávok. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2012/346-3 zo dňa 30. 5. 2012.

❖ V kancelárii v obci Harhaj č. 49, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii referent kalkulácii cien rozpočtov. Činnosť je zameraná na vypracovanie kalkulácií, cenových ponúk, finančných a časových harmonogramov, tvorbu výkazov výmerov a prácu s projektovou dokumentáciou. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2012/226-3 zo dňa 25. 4. 2012.

❖ V dielni v obci Harhaj č. 49, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii montér kovových konštrukcií. Činnosť je zameraná na mechanickú úpravu kovov – strihanie na mieru, rezanie a ohýbanie, výrobu brán a prvkov na oplatenie z kovu, zameranú hlavne na drôtené pletivo z pozinkovanej ocele taktiež nazývané ako gabionový zváraný panel alebo gabionové pletivo. Zamestnanec používa pri práci osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2012/759-3 zo dňa 13. 11. 2012.

❖ V dielni kovovýroby v obci Nemcovce č. 34, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii nastavovač a obsluha kovoobrábacích strojov, ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na nastavenie a obsluhu kovoobrábacích strojov, vrtanie otvorov do kovových profilov a

plastov, rezanie závitov, obrusovanie ostrých hrán a spájanie kovových konštrukcií skrutkami. Pri práci používa osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2011/663-3 zo dňa 29. 9. 2011.

❖ V stolárskej dielni v obci Osikov č. 238, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž) v profesii stolár a stolár opravár, ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na ručné odborné práce a hlavne práce na drevoobrábacích strojoch pri kusovej výrobe nábytku, stavebno – stolárskych výrobkov (okien, dverí, stien, zábradlí a pod.), drevených konštrukcií a rôznych priemyselných a úžitkových výrobkov z dreva. Pri práci používa osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2012/793-3 zo dňa 27. 11. 2012.

❖ V stolárskej dielni v obci Mokroluh č. 110, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (muž), ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na výrobu metiel a kief. Pri práci používa osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/496-3 zo dňa 27. 5. 2010.

❖ V krajčírskej dielni na ul. Hlavná č. 159 v obci Raslavice, kde pracuje 1 občan so zdravotným postihnutím (žena), ktorý je zamestnávateľom a zamestnancom súčasne. Činnosť je zameraná na šitie detských vecí a opravy. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2010/616-3 zo dňa 6. 7. 2010.

❖ Vo výrobe potravinárskych výrobkov v obci Sveržov č. 18, kde pracujú 5 občania so zdravotným postihnutím z toho 3 ženy v profesii výrobca a spracovateľ potravinárskych výrobkov. Činnosť je zameraná na výrobu viacerých druhov potravinárskych výrobkov - pirohy, slivkové gule, parené knedle, buchty, prípravu a spracovanie základných surovín, meranie a váženie používaných ingrediencií a sledovanie stavu zásob, výrobu a spracovanie cesta a výrobkov (strojové miesenie, potieranie, posýpanie, varenie a pod.), balenie výrobkov a prípravu výrobkov na mrazenie. Zamestnanci pri práci používajú osobné ochranné pracovné prostriedky. Pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Priestory boli uvedené

do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Bardejove č. BJ/2012/576-3 zo dňa 27. 8. 2012.

2.6 AKTUÁLNE PROBLÉMOVÉ SITUÁCIE RIEŠENÉ V JEDNOTLIVÝCH REGIÓNOCH

2. 6. 5 Prieskum pracovných podmienok vo vybraných obchodných centrách

Cieľ:

Prieskum úrovne výskytu vybraných faktorov pracovného prostredia, zameraných na kvalitu ovzdušia na pracovisku.

V roku 2013 bol prieskum pracovných podmienok vykonaný v Hypermarkete TESCO v Bardejove. Prieskum bol vykonaný v rámci ŠZD v spolupráci so zamestnávateľom vypracovaním presného popisu prevádzky - bol vytvorený okruh zisťovaných otázok zameraného na zisťovanie kvality vnútorného ovzdušia na pracovisku. Tento okruh zistení zo ŠZD bol v elektronickej forme zaslaný na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Ďalej bol vykonaný zber údajov od zamestnancov TESCO Bardejov dotazníkovou metódou – celkovo bolo vyplnených 61 dotazníkov. Získané údaje boli zadávané do databázy v Exceli a zabezpečili sa kumulatívne počty jednotlivých odpovedí za jednotlivé pracoviská. Databázy ako aj kumulatívne počty boli zasielané na RÚVZ so sídlom v Košiciach v elektronickej forme, kde boli centrálné spracované v zmysle štandardizovanej metodiky na hodnotenie vnútorného prostredia budov. Výsledky získané zo zberu dotazníkových údajov zameraných na kvalitu vnútorného ovzdušia v obchodnom reťazci TESCO nepreukázali SBS syndróm, boli odprezentované na krajskej porade Košického a Prešovského kraja konanej na RÚVZ so sídlom v Košiciach v súhrnom spracovaní za Košický a Prešovský kraj, ale aj za jednotlivé prevádzky. Zároveň regionálne údaje boli zaslané jednotlivým RÚVZ.

3. OBLASŤ HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU VYBRANÝCH VEKOVÝCH SKUPÍN DOSPELEJ POPULÁCIE

Úloha spočívala v sledovaní vývoja výživového stavu, spotreby potravín a vybraných výživových ukazovateľov. Dotazníkovou metódou sa sledovala frekvencia konzumácie vybraných komodít v priebehu týždňa, resp. mesiaca a aktuálny príjem energie, makro a mikronutrientov formou 24 – hodinovej retrospektívnej anamnézy.

Výsledky poskytli údaje o energetickom príjme základných živín (bielkoviny, tuky, sacharidy), o príjme vitamínov, minerálie, vlákniny, cholesterolu, ďalej príjme soli a tekutín v porovnaní s OVD vo vybraných vekových kategóriách.

Vo vekových kategóriách 19 – 34 rokov dospeljej populácie ľahko pracujúcich bolo vyšetrených 20 mužov a 20 žien a vo vekových kategóriách 35 – 59 rokov dospeljej populácie ľahko pracujúcich bolo rovnako vyšetrených 20 mužov a 20 žien.

Monitoring sledovania výživového stavu 80 klientov vybraných vekových kategórií dospeljej populácie ľahko pracujúcich mužov a žien bol ukončený a spracované údaje boli zaslané na oddelenie HV RÚVZ so sídlom v Poprade.

3.2 MONITORING JODIDÁCIE KUCHYNSKEJ SOLI

V rámci tejto úlohy bolo v roku 2013 odobratých a laboratórne analyzovaných na množstvo jodidu draselného a ferokyanidu draselného spolu 27 vzoriek kuchynskej soli, z toho 2 vzorky soli boli odobraté v ZSS.

Obsah KI a ferokyanidu draselného vo vyšetrovaných vzorkách bol v súlade s údajmi deklarovanými na obale odobratých vzoriek a vyhovoval požiadavkám Potravinového kódexu SR.

3.6 MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH PRÍDAVNÝCH LÁTOK V POTRAVINÁCH

V rámci tejto úlohy sa v roku 2013 vykonával monitoring spotreby 2 vybraných prídavných látok – E 129 Allura červená AC, E 104 Chinolínová žltá a 2 aróm Mentofuránu a Kumarínu na základe dotazníkovej metódy a laboratórneho vyšetrenia vytypovaných potravín.

Monitoringu sa zúčastnilo 20 respondentov a to vo vekovej kategórii 19 – 35 rokov (5 žien a 5 mužov) a vo vekovej kategórii 36 - 54 rokov (5 žien a 5 mužov).

Údaje boli získavané na základe týždenného frekvenčného dotazníka a 24 – hodinového dotazníka, ktorý bol zvlášť pre pracovný a zvlášť pre víkendový deň. Na základe 24 – hodinového dotazníka bol vykonaný odber vzoriek na kvantitatívne a kvalitatívne stanovenie 4 vybraných prídavných látok. Boli odobraté 4 vzorky (1 vzorka – allura červená AC, 1 vzorka – chinolínová žltá, 1 vzorka – mentofurán , 1 vzorka – kumarín) na laboratórnu analýzu predmetných prídavných látok.

Sumár výsledkov laboratórnych rozborov a spracované údaje z dotazníkov boli zaslané na ÚVZ SR.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 PRIESKUM TELESNÉHO VÝVOJA DETÍ A MLÁDEŽE V SR A ZISTENIE TRENDOV V ICH TELESNOM RASTE A VÝVINE

Cieľom projektu je získať podklady pre zhodnotenie telesného vývoja detí a mládeže v roku 2011 a posúdiť trendy telesného vývoja v porovnaní s rokom 2001, resp. s predchádzajúcimi rokmi.

Siedmy celoštátny antropometrický prieskum bol na regionálnej úrovni v zmysle metodického pokynu ÚVZ SR a jeho príloh realizovaný v rokoch 2011 a 2012 vo vybraných základných a stredných školách, ktorého sa zúčastnilo 512 respondentov. Všetky získané údaje boli po spracovaní v stanovenom termíne k 31. 3. 2012 zaslané gestorovi projektu - ÚVZ SR v Bratislave – odbor hygieny detí a mládeže k ďalšiemu vyhodnoteniu.

Výsledky projektu sa priebežne využívajú v rámci vykonávania poradenskej a prednáškovej činnosti.

4.2 MONITORING STRAVOVACÍCH ZVYKLOSTÍ A VÝŽIVOVÝCH PREFERENCIÍ VYBRANEJ POPULÁCIE DETÍ SR A HODNOTENIE EXPOZÍCIE VYBRANÝCH RIZÍK SPOJENÝCH S KONZUMÁCIOU JEDÁL

Cieľom projektu je zhodnotiť stravovacie zvyklosti vybraných vekových skupín populácie detí vo vzťahu k OVD a pohybovému režimu, na základe monitoringu individuálnej

spotreby potravín vytvoriť databázu spotreby potravín so zohľadnením veku a regiónov SR a získané informácie využiť v rámci poradenských aktivít zameraných na podporu a rozvoj zdravia detí v zriadených poradniach zdravia pre deti a mládež. Dlhodobým cieľom projektu je aj hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál u citlivých populačných skupín SR.

Gestorom projektu je RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote v spolupráci s ÚVZ SR.

V roku 2013 sa realizovala posledná etapa projektu so zameraním na monitoring stravovacích zvyklostí u detí, resp. mládeže vo veku 15-18 rokov. Plneniu úlohy predchádzali prípravné práce, príprava materiálov – dotazníkov, výber škôl a oslovenie riaditeľov škôl so žiadosťou o spoluprácu. Do prieskumu boli vybraté dve školy – Gymnázium L. Stöckela na Jiráskovej ul. v Bardejove a Hotelová akadémia na ul. Pod Vinbargom 3 v Bardejove. Z každej školy bolo štatistickými metódami vybraných 60 žiakov vekovej skupiny 15-18 ročných, z toho 30 dievčat a 30 chlapcov tak, aby polovica žiakov z každej školy bola z vidieka a polovica z mesta vzhľadom k tomu, že v pôsobnosti RÚVZ Bardejove nie je zriadená stredná škola na vidieku. Spolu sa prieskumu zúčastnilo 120 respondentov - žiakov dorastového veku. Na základe písomne potvrdeného informovaného súhlasu zákonného zástupcu žiaka boli s vybranými žiakmi vyplnené príslušné dotazníky a zabezpečené meranie TK a základných antropometrických údajov štandardnou metodikou. V súlade s odporúčaním gestora a po dohode s odborom podpory zdravia RÚVZ bol so súhlasom žiakov, ktorí dosiahli vek 18 rokov, zabezpečený odber kapilárnej krvi na vyšetrenie celkového cholesterolu, triglyceridov, HDL cholesterolu a glykémie. Dotazníky o stravovacích návykoch dieťaťa, frekvenčný dotazník a dotazník výživových preferencií boli vyplňované v priebehu mesiacov apríl až máj 2013 priamo so žiakmi v školách. Prieskum 24 hodinovej stravovacej anamnézy a 24 hod. pohybového režimu sa uskutočnil v 17. kalendárnom týždni spolu s vykonaním odberov vzoriek stráv (obedov), vrátane nápojov vo vyššie uvedených školách. Spolu bolo odobraných 10 vzoriek stráv – obedov na požadované vyšetrenia na základe dohody s HL RÚVZ v Prešove, ktorými boli: energetická hodnota, B, T, C, NaCl a dusičnany. Vzorky boli odobraté rovnomerne od obidvoch pohlaví. Výsledky analýzy boli doručené RÚVZ v Bardejove a takto získané údaje boli v prepočte na hmotnosť celej stravy nahraté do príslušnej mustry. Všetky údaje z vyššie uvedených dotazníkových prieskumov vykonaných v rámci realizácie projektu boli vložené do pripravených počítačových databáz, ktoré boli v stanovenom termíne do 30. 9. 2013 zaslané na RUVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, o čom bol písomne informovaný ÚVZ SR v Bratislave.

4.3 MONITORING SPOTREBY VYBRANÝCH ADITÍVNYCH LÁTKO DO POTRAVÍN U DETÍ

Cieľom uvedeného projektu je získať prehľad o množstvách vybraných aditívnych látok, najmä farbív, prijatých potravou u detí predškolského a školského veku a porovnať príjem každej vybranej prídavnej látky s jej stanoveným prijateľným denným príjmom (ADI) a prostredníctvom dotazníkovej metódy získať informácie o životospráve detí vybraných vekových skupín. Gestorom projektu je ÚVZ SR.

Monitorovanie spotreby vybraných prídavných látok v potravinách je základom pre hodnotenie zdravotného rizika z potravín s cieľom zistenia miery závažnosti záťaže exponovanej populácie daným rizikovým faktorom v určitom časovom období. Monitorovanie spotreby, ako preventívne opatrenie, umožňuje vytvoriť bázu pre ochranu zdravia a prijatie legislatívnych opatrení. Monitorovanie spotreby prídavných látok u detí prebieha súčasne na základe požiadavky platnej európskej legislatívy s cieľom získať informácie o úrovni spotreby vybraných prídavných látok v potravinách v danom členskom štáte. Úloha sa plní v dvoch etapách v rokoch 2012 a 2013.

V RÚVZ Bardejov sa druhá etapa projektu realizovala zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže na základe metodického usmernenia gestora. Bola vykonaná odborne – metodická príprava monitoringu a príprava dotazníkov s príslušnými pomocnými materiálmi. Do plnenia projektu boli na základe metodického pokynu vybraní žiaci siedmeho ročníka Cirkevnej základnej školy sv. Egídia na Jiráskovej ul. č. 5 v Bardejove, s ktorými boli vyplnené dotazníky. Spolu bolo vyplnených 23 dotazníkov o životospráve a stravovacích zvyklostiach so zameraním na frekvenciu konzumovania vybraných potravín a 23 dotazníkov zameraných na spotrebu prídavných látok, do ktorých sa zapisoval jedálny lístok dieťaťa počas jedného dňa. Získané údaje boli spracované a následne vložené do vytvorenej databázy, ktorá bola v stanovenom termíne zaslaná gestorovi projektu - ÚVZ SR so sídlom v Bratislave.

4.4 MONITOROVANIE JODÚRIE U DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

Cieľom projektu je zavedenie celoplošného dlhodobého monitorovania jodúrie u detí, ako indikátora nasýtenia biopozitívnym prvkom – jódom - v organizme dieťaťa a zistiť aktuálny stav ale aj trendy v dlhodobom sledovaní tejto problematiky. Navrhnuť opatrenia preventívneho charakteru v rámci ktorých by prípadne bolo možné určiť ďalšie potravinové

komodity, ktoré by v budúcnosti mohli byť fortifikované jódom. Gestormi projektu sú RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, RÚVZ so sídlom v Košiciach a ÚVZ SR.

V roku 2013 sa realizovala 1. etapa projektu, v rámci ktorej sa mala vykonať sumarizácia poznatkov o význame jódu pre detský organizmus, zber a analýza dostupných údajov z doteraz získaných poznatkov v danej problematike, príprava laboratórnej metodiky skúšania jódu v biologickom materiáli a príprava pilotnej štúdie, čo zabezpečovali gestori projektu. V rámci zberu údajov bolo na základe požiadania gestorov zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže RÚVZ Bardejov zabezpečené overenie hodnôt jódu získaných z prieskumov pri plnení projektu „Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál“ a výsledky boli zaslané gestorovi projektu.

4.5 MONITORING TELOVÝCHOVNÝCH PODMIENOK ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKÔL; VYUŽITIE HODÍN TV

Cieľom projektu je zabezpečiť v hygienicky vyhovujúcom prostredí primeranú úroveň fyzickej aktivity detí a dorastu podľa potrieb zdravého fyzického a duševného vývinu. Odborne zdôvodniť potrebu minimálne 30 minútovej pohybovej aktivity denne pre všetkých žiakov v školách v súlade s Globálnou stratégiou WHO pre výživu, fyzickú aktivitu a zdravie a v súlade s jednou z 12 koncepcií redukcie a prevencie nadváhy a obezity u detí a mládeže Európskeho informačného systému životného prostredia a zdravia. Gestormi projektu sú RÚVZ so sídlom vo Zvolene, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a ÚVZ SR.

V súvislosti s plnením projektu bol zamestnancami oddelenia hygieny detí a mládeže podľa metodického pokynu UVZ SR v termíne od 2. 4. – 22. 4. 2013 vykonaný monitoring hygienického stavu vybraných telovýchovných zariadení, vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržania požiadaviek príslušných právnych predpisov - priestorové usporiadanie, funkčné členenie, vybavenie, dodržanie kapacity, mikroklima, využívanie priestorov telocviční na mimoškolské aktivity, dodržiavanie prevádzkových poriadkov a pod. V rámci úlohy bolo preverených 16 telovýchovno-športových zariadení, v ktorých bolo skontrolovaných spolu 20 telocviční (v štyroch kontrolovaných školách sú zriadené 2 veľké telocvične v rámci jedného objektu) a príslušné vonkajšie športové plochy pri všetkých kontrolovaných zariadeniach. V telovýchovno-športových zariadeniach pri základných školách bolo vykonaných 10 kontrol a pri stredných školách 6 kontrol. V rámci výkonu mimoriadneho cieleného ŠZD bolo vo vybraných zariadeniach v okrese zistené, že skoro

všetky telovýchovné zariadenia prešli celkovou, resp. čiastočnou rekonštrukciou, vrátane šatní a umyvární. Rekonštrukcia a obnova zariadení sa vykonáva priebežne v závislosti na finančných prostriedkoch, ktoré podľa vyjadrenia sa prevádzkovateľov nepostačujú na komplexné rekonštrukcie a obnovu objektov telovýchovných zariadení, vrátane športových plôch a ich vybavenia. V rámci realizácie úlohy zamestnanci RÚVZ vykonávali v školách poradenskú činnosť s cieľom podporiť aktívnu fyzickú aktivitu žiakov v záujme zlepšenia ich telesnej kondície. Správa z vykonaných kontrol bola predložená regionálnemu úradu v sídle kraja v stanovenom termíne na ďalšie spracovanie.

4.6 OBJEKTIVIZÁCIA EXPOZÍCIE A HODNOTENIE STYRÉNU VO VNÚTORNOM PROSTREDÍ VYBRANÝCH MATERSKÝCH ŠKÔLOK V SÚVISLOSTI S POUŽITÍM POLYSTYRÉNOVÝCH A POLYESTEROVÝCH MATERIÁLOV

Cieľom je prevencia akútnych a chronických ochorení a alergií u detí predškolského veku prostredníctvom zistenia úrovne environmentálnych faktorov ako východiská pre zlepšovanie kvality prostredia. Gestorom je RÚVZ hl. mesto Bratislava. RÚVZ Bardejov nebol zaradený do plnenia uvedeného projektu.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti desiatim prenosným ochoreniam a to proti tuberkulóze, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a proti pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2013, ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom MZ SR č.355/2007 Z. z., o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí platnou na rok 2013.

Vlastné očkovanie je zabezpečované praktickými lekármi pre deti, dorast a dospelých v okrese Bardejov. Očkovacia schéma, ktorá je súčasťou očkovacieho kalendára bola zaslaná

všetkým praktickým lekárom pre deti a dorast a dospelých nášho okresu. V našom okrese pracuje 18 praktických lekárov pre deti a dorast a 23 praktických lekárov pre dospelých.

Pravidelne vykonávanou kontrolou očkovania k 31.8. sledujeme zaočkovanosť našej populácie. Vyhodnotenie výsledkov kontroly očkovania v okrese Bardejov za obdobie od 1.9.2012 do 31.8.2013 bolo vykonané podľa Usmernenia hlavného hygienika SR č.OE/5403/2013, RZ-13188/2013 z 24.6.2013 a bolo zaslané na RÚVZ so sídlom v Prešove. Vo všetkých ambulanciách pre deti a dorast nebola v rámci povinného očkovania zaočkovanosť nižšia ako 98 %. Pri kontrole očkovania neboli zistené nedostatky v evidencii, dokumentácii a vo výkone očkovania. V našom okrese nie sú utečenecké tábory, preto ani problémy s tým súvisiace sa nás netýkali. Nemali sme hlásené žiadne nežiaduce postvákinačné reakcie po očkovaní. Pri kontrole očkovania neboli zistené závažnejšie problémy, menšie problémy sa riešili priebežne, osobným kontaktom s lekármi, zasielaním upozornení rómskym spoluobčanom, aby sa dostavili na povinné očkovanie.

Odmietnutie povinného očkovania sme zaznamenali v 11 prípadoch. V rámci priestupkového konania bolo udelených 6 blokových pokút vo výške 198 eur, 3 konania boli prerušené a v jednom prípade bola rozhodnutím uložená sankcia vo výške 33 eur.

Pri kontrole očkovania bola na jednotlivých ambulanciách všeobecných praktických lekárov pre deti a dorast vykonaná kontrola so zameraním na dodržiavanie chladového reťazca. Kontrolou bolo zistené, že vo všetkých (18) ambulanciách sú k dispozícii samostatné chladničky na uchovávanie vakcín, taktiež je pravidelne vykonávaná kontrola chladového reťazca chladničkovými teplomerami a sú zaznamenávané údaje o dosiahnutej teplote.

Počas Európskeho imunizačného týždňa (EIW), ktorý sa konal v dňoch od 22.4. do 27.4. 2013 boli pracovníkmi Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove vykonané nasledovné aktivity:

1. V regionálnej tlači, v Bardejovských novostiach, bol uverejnený článok na tému Európsky imunizačný týždeň, s uvedením adresy a telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre informovanie verejnosti o očkovaní.
2. V priebehu celého týždňa boli na teletextových stránkach našej regionálnej bardejovskej televízie (BTV) uverejňované informácie o význame EIW s uvedením telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre poskytovanie informácií o očkovaní.
3. Všetkým praktickým lekárom pre deti, dorast a dospelých v okrese Bardejov (40) bola zaslaná informácia o význame EIW. Súčasne bol všetkým uvedeným lekárom zaslaný

leták „Európsky imunizačný týždeň“, ktorý bol vyvesený vo všetkých čakárňach pre pacientov ako informácia pre rodičov očkovaných detí a ostatných pacientov.

4. Vo vestibule budovy RÚVZ so sídlom v Bardejove boli na nástenke uverejnené informácie o tejto aktivite pre informovanie verejnosti so základnými informáciami o očkovaní – povinné očkovanie, očkovanie pred cestou do zahraničia a pod..
5. Na webovej stránke nášho RÚVZ so sídlom v Bardejove bol uverejnený článok na tému „Európsky imunizačný týždeň“, s uvedením adresy a telefonického kontaktu na oddelenie epidemiológie pre poskytovanie informácii verejnosti o očkovaní.
6. V školských a predškolských zariadeniach okresu boli rozdistribuované letáky s témou očkovania.
7. V rámci poradenstva v oblasti očkovania boli v tomto týždni poskytované informácie pre laickú verejnosť (1) a zdravotníckych pracovníkov (2) najčastejšie o očkovaní pred cestou do zahraničia a očkovaní zdravotníckych pracovníkov proti VHB a posune očkovania z dôvodu KI.

Pre zdravotníckych pracovníkov, špeciálne pre zdravotné sestry okresu bola vykonaná prednáška z projektu vzdelávania sestier „preventabilné ochorenia“, ktorej sa zúčastnilo 103 sestier.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľom je znižovať chorobnosť, úmrtnosť a následky po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnuť zlepšenia kvality života, skvalitniť surveillance prenosných ochorení a zvýšiť edukáciu obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

Čo sa týka hlásenia prenosných ochorení, spolupráca s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, s infektológmi a laboratóriami, ktoré zabezpečujú mikrobiologickú diagnostiku je veľmi dobrá.

Informovanosť a zvyšovanie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečovaná aj cestou programu EPIS, ktorý sprostredkováva širokej verejnosti všetky základné informácie o prenosných ochoreniach, ich výskyte v SR, o možnostiach ich predchádzania, o očkovaní, a ďalších preventívnych opatreniach. Vzdelávanie verejnosti zabezpečujeme aj vydávaním článkov v mestskej tlači (5 článkov v týždenníku Bardejovské novosti – Európsky imunizačný týždeň; Chrípka a jej prevencia, Deň hygieny rúk, 1.december – medzinárodný deň HIV/AIDS, Epidémia žltáčky), podávaním aktuálnych informácií v mestskej televízii (24 x príspevok o aktuálnej informácii vo výskyte ARO

a chrípky v okrese Bardejov, ľadom epidemiologickej situácie ohľadom ARO, 1 x príspevok ku Dňu hygieny rúk, 1x Európsky imunizačný týždeň), 1x priamy vstup o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO, zverejňovaním aktuálnej epidemiologickej situácii na web stránke nášho úradu (22x). Lekárom prvého kontaktu zasielame mesačne aktuálne informácie o epidemiologickej situácii v našom okrese spolu aj s novinkami v očkovaní a výskyte preventabilných ochorení (12x).

Taktiež zdravotnícka verejnosť a laická verejnosť má prístup k aktuálnym informáciám, ktoré sú uverejňované na web stránke nášho RÚVZ (mesačná aktuálna epidemiologická situácia v okrese Bardejov, iné dôležité informácie). Pri oddelení epidemiológie pracuje poradňa očkovania, ktorá za tento rok poskytla informácie 67 klientom poradne, zväčša telefonický, prípadne mailom.

Analýza prenosných ochorení za rok 2013, porovnanie výskytu prenosných ochorení s rokom 2013, a za posledných 5 rokov, dlhodobé trendy:

Pri sledovaní zdravotného stavu obyvateľstva vidíme rozdiely v chorobnosti v porovnaní s minoritnou skupinou rómskeho obyvateľstva. V okrese žije cca 10 % Rómov v 24 osadách. Nízky hygienický štandard bývania, často bez zásobovania rómskeho obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou, obydlia so suchým záchodom, vysoká takmer 100 % nezamestnanosť, výrazne vplývajú nielen na šírenie prenosných ochorení, ale celkovo na zdravotný stav, pričom priemerná dĺžka života Rómov v okrese je kratšia o 8 – 10 rokov. V súvislosti s tým zaznamenávame pravidelne výskyt vírusovej hepatitídy typu A (VHA). Cyklicky výskyt VHA je každých 4 – 5 rokov v našom okrese, čo potvrdzuje aj 20 ročné sledovanie. V roku 2005 ochorelo 31 osôb, v roku 2008 sme zaznamenali až 104 prípadov ochorenia. V roku 2009 nastal pokles ochorení na 57 prípadov, čo svedčí o spomínanej cykličnosti výskytu tohto ochorenia. Od roku 2010 a 2011 sme nemali žiadne ochorenie na VHA. No v roku 2012 to boli prvé 2 prípady ochorenia a v roku 2013 sme mali menšiu epidémiu, počas ktorej ochorelo 48 obyvateľov rómskej osady Lenártov, čo potvrdzuje už spomínanú cykličnosť tohto ochorenia.

Počet iných prenosných ochorení je každý rok približne rovnaký, s malým výkyvom chorobnosti na črevné ochorenia, zvlášť salmonelózy a kampylobakteriázy.

Stabilne dobrá situácia je u chorôb preventabilných očkovaním. Parotitídu sme nezaznamenali od roku 2000, morbilli od roku 1997 a rubeolu od roku 1996. V roku 2008 sme zaznamenali už 2 prípady ochorenia na pertussis. V roku 2009, 2010 a v roku 2011 sme nezaznamenali žiadne ochorenie preventabilné očkovaním.

Exotické, resp. importované ochorenia sme nezaznamenali ani v tomto roku.

Čo sa týka výskytu salmonelóz, od roku 2003 evidujeme výrazný pokles ochorení. V roku 2012 bolo zaznamenaných 72 ochorení, čo je porovnateľné i s rokom 2013, kedy bolo hlásených 60 ochorení. Vo výskyte salmonelóz sme nezaznamenali žiadnu explozívnu epidémiu, okrem 5 malých rodinných epidémii (11 ochorení), kde faktorom prenosu boli najčastejšie domáce vajcia a nedostatky pri príprave stravy po kontakte s hydinovým mäsom. Najčastejším pôvodcom nákazy zostáva naďalej *Salmonella enteritidis* (36), menej *S.typhimurium* (11), *S.goldcoast* (1), *S. indiana* (3), *S. infantis* (2), *S. derby* (4), *S.sahleisskein*(1) a *S.Stanley* (3).

Za posledné roky zaznamenávame nárast vo výskyte alimentárnych ochorení vyvolaných kampylobakteriami. V roku 2013 bolo hlásených 129 ochorení, čo znamená mierny nárast oproti roku 2012 kedy bolo hlásených 124 ochorení, čo vystihuje trend toho ochorenia. Najčastejším faktorom prenosu sú nedostatky pri príprave a manipulácii so surovým mäsom (kuracie, bravčové), o čom svedčí i sporadický výskyt tohto ochorenia, zväčša u ľudí, ktorí pripravovali stravu (opekačky, domácnosť). Zaznamenané boli 2 rodinné epidémie (po 2 prípady) bez určenia faktoru prenosu. Vo všetkých prípadoch bol pôvodcom ochorenia *C. jejuni* a v troch prípadoch *C. coli*.

Podobná situácia bola aj u dyzentérie, kde posledným vyšším výskytom bol rok 2000/68 prípadov, v roku 2013 sme zaznamenali len 9 prípadov čo je výrazný pokles oproti roku 2012 kedy bolo zaznamenaných 27 ochorení. Všetky ochorenia sa vyskytovali v rodinách s nízkym hygienickým štandardom a všetky ochorenia vyvolala *S.flexneri*. Počet črevných ochorení vyvolaných inými mikroorganizmami (*E.coli* enteropatogénne) sa výrazne znížil za posledné roky. Avšak v roku 2013 bol zaznamenaný mierny nárast na 46 prípadov, vyvolaných rôznymi sérotypmi, v roku 2012 bolo hlásených 37 ochorení..

Akútna VHB sa vyskytuje už niekoľko rokov len vzácné. V roku 2006 bol potvrdený len jeden prípad ochorenia, odvtedy neevidujeme žiadne akútne ochorenie. Je to výsledok zavedenia pravidelného povinného očkovania detí.

Z hepatitíd zaznamenávame len výskyt chronického nosičstva VHC a HBsAg pri VHB. V roku 2009 sme zaznamenali 10 prípadov chronického nosičstva VHC, v roku 2010/4, v roku 2011/2, v roku 2012 9 prípadov ochorenia a v roku 2013 len 4 prípady chronického nosičstva HCV.

Od roku 2002 evidujeme nárast prípadov nosičstva HBsAg. Za rok 2008 a v roku 2009 sme zaevidovali 14 prípadov nových nosičov HBsAg, v roku 2010 pribudlo ďalších 13 nových prípadov, v roku 2011 stúpol počet nových prípadov nosičstva o 18, v roku 2012 o 10 prípadov a v roku 2013 bolo evidovaných 13 prípadov nových ochorení. Takmer vo všetkých

prípadoch išlo o bezpríznakové nosičstvo zistené v rámci preventívnej prehliadky, alebo ako súčasť vyšetrení v rámci predoperačného vyšetrenia.

Počet ochorení na varicellu kolíše po poklese v roku 2009. V roku 2006 bolo hlásených 336 ochorení, v roku 2007/ 302, v roku 2008/192, v roku 2009/125, ale v roku 2010 sme zaznamenali nárast prípadov ochorenia (380). V roku 2011 bolo zaznamenaných už len 104 prípadov ochorenia, ale v roku 2012 to bolo 270 prípadov. Ochorenia prebiehali bez komplikácií a vyskytovali sa prevažne u detí predškolského a školského veku. V roku 2013 bolo zaznamenaných už 317 ochorení na varičelu.

Čo sa týka výskytu nových alebo „staronových“ infekčných ochorení, ojedinele zaznamenávame výskyt ochorení na trichinelózu a echinokokózu.

V 1 polroku sme mali hlásený 1 prípad ochorenia na brucelózu u 48 nezamestnanej ženy, ktorá pravidelne konzumuje srnčie mäso. Ochorenie sa prejavilo ako respiračná forma ochorenia (dlhodobý kašeľ). Podobné príznaky ochorenia mal i jej syn, ktorý však nevyhľadal lekárske ošetrovanie.

V roku 2007 sme zaznamenali 3 prípady ochorenia na meningokokovú meningitídu, v roku 2010 sme mali len 1 prípad meningokokovej meningitídy u 15 ročného chlapca, vyvolanú *Neisseria meningitidis* typu B. V roku 2011 sme tiež zaznamenali len 1 prípad meningokokovej meningitídy u 2,5 ročného rómskeho chlapca, vyvolanú *Neisseria meningitidis* typu B (6 rodinných kontaktov - ZZD). Iné druhy meningitíd a encefalitíd nezaznamenávame. V roku 2012 a 2013 nebol zaznamenaný žiaden nový prípad tohto ochorenia.

Za posledných 20 rokov nebolo hlásené žiadne ochorenie na leptospirózu. Do roku 2007 sa nevyskytol ani jeden prípad kliešťovej encefalitídy, v roku 2008 bol hlásený 1 prípad kliešťovej encefalitídy u dôchodcu, pracujúceho celý život v poľnohospodárskej výrobe. Od vtedy nezaznamenávame dané ochorenie.

V roku 2013 sme zaznamenali 3 epidémie: rotavírusová v LD Bardejovských Kúpeľoch, nešpecifikovaná epidémia gastroenteritíd pravdepodobne vírusovej etiológie v ZŠ s MŠ Hertník a epidémia VHA v rómskej osade Lenártov.

Čo sa týka Lymeskej boreliózy, zaznamenávame výkyvy v počte ochorení. V roku 2007 bolo hlásených 32 ochorení, v roku 2008 a 2009 bolo hlásených len po 5 prípadov ochorení, ale už v roku 2010 bolo zaznamenaných 31 prípadov ochorenia, v roku 2011/21 a v roku 2012 to bolo už 43 ochorení. V roku 2013 sme zaznamenali nárast na 44 prípadov ochorení. Väčšina chorých uvádza akvizíciu kliešťa.

V našom okrese máme evidovaný 1 výskyt nosičstva HIV.

Čo sa týka analýz prenosných ochorení, tie vykonávame 1 x mesačne, štvrťročne, polročne a za rok v písomnej forme.

Pre zdravotníckych pracovníkov Bardejovských Kúpeľov bola vykonaná prednáška o prevencii epidémií.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľom EPISu je posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení a začlenenie našej surveillance infekčných ochorení do sietí EÚ.

Využívame možnosti, ktoré EPIS poskytuje - vkladanie prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, vkladanie prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne a systém rýchleho varovania (v zmysle „Štandardných postupov pre manažment prípadov infekčných ochorení“).

Za rok 2013 sme spracovali a do epidemiologického informačného systému prenosných ochorení vložili 537 otvorených prípadov a 673 uzatvorených prípadov, čo tvorí spolu 1210 nových prípadov a zadali sme 16 hlásení do SRV. Za uvedené obdobie sme spracovali 416 ohnisk nákaz (salmonelóz, dyzentérií, VHC, L. borelióz, kampylobakteriéz, nosičov HBsAg, toxoplazmóz, toxokaróz, brucelóza, VHC, brucelóza).

Za uvedené obdobie sme nariadili opatrenia formou rozhodnutí v 170 prípadoch ako LD a ZZD – vyradenie potravinárov, pri výskyte salmonelóz a kampylobakteriéz, kontakt v VHA, HBsAg.

Prístup do EPISu je umožnený 3 pracovníckam oddelenia epidemiológie, ktoré vstupujú do systému cez vstupné heslo, ktoré má každá pracovníčka oddelenia, a ktoré sa mení každý polrok.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľom sledovania NN je zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach.

Pravidelným vykonávaním kontrol zameraných na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky v zdravotníckych zariadeniach sa môže znížiť výskyt NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe zistených výsledkov a analýz hlásených NN. Sleduje sa aj mikrobiálna rezistencia na ATB a biocídy a endemické osídľovanie nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi.

Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz za rok 2013:

Počet hlásených NN z oddelení NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov sa každým rokom zvyšuje, čo považujeme za pozitívne a za snahu nemocnice riešiť túto problematiku. Za rok 2011 bolo hlásených 124 NN, za rok 2012 bolo hlásených 147 NN. Za rok 2013 bolo hlásených 139 NN. Najviac NN bolo hlásených z LDCH (98). Nemocničné nákazy najčastejšie postihovali urologický systém, kožu a sliznice a respiračný systém. Najčastejším etiologickým agensom vyvolávajúcim NN bol *Klebsiella pneumoniae* ESBL, *St. aureus* methicilin R, *E.coli* ESBL, *Proteus vulgaris* ESBL.

Porovnanie výskytu NN podľa oddelení za posledné 4 roky:
viď tbl.

	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013
Chirurgické	0	1	1	0
Detské	8	5	3	6
Interné	0	4	0	1
Neurologické	1	1	0	0
Novorodenecké	1	0	2	0
OAIM	26	29	43	30
GeriatRIA	7	8	9	0
FRO	2	4	5	4
Gynekologické	0	1	6	0
LDCH	89	71	78	98
Psychiatrické	0	0	0	0
Spolu	134	124	147	139

Za rok 2013 bolo vykonaných 149 previerok v zdravotníckych zariadeniach, v rámci ktorých bolo preverené dodržiavanie HER oddelenia a boli odobraté nasledovné vzorky:

67 vzoriek sterilného materiálu, 287 sterov z prostredia a skontrolovaná bola účinnosť 17 horúcovzdušných sterilizátorov a autoklávov (70 bioindikátorov).

Dňa 5.5.2013 sa uskutočnil 5. ročník kampane „*Umývaj si ruky – zachrániš život*“, ktorý bol súčasťou programu WHO. Hlavným cieľom kampane bolo poukázať, že správna hygiena rúk je najúčinnější spôsob prevencie nozokomiálnych nákaz a šírenia rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

V rámci tejto kampane pracovníci oddelenia epidemiológie, RÚVZ so sídlom v Bardejove odobrali zdravotníckym pracovníkom stery z rúk. Na každom lôžkovom oddelení NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov boli odobraté stery z rúk lekárovi a sestre.

Každý zo zdravotníckych pracovníkov mal možnosť pred odberom vzoriek vykonať mechanické umývanie rúk s obyčajným mydlom, prípadne hygienické umývanie rúk s dezinfekčným mydlom alebo hygienickú dezinfekciu rúk s alkoholovým dezinfekčným prípravkom.

Pozorovaním sme zistili, že mnohí z nich vykonali kombináciu mechanického umývania rúk, prípadne hygienického umývania rúk s hygienickou dezinfekciou.

Spolu bolo odobratých 27 sterov, z toho 13 sterov z rúk lekárov (7 žien, 6 mužov)

14 sterov z rúk sestier (13 žien, 1 muž)

Pracovné zaradenie	Pohlavie	Počet spolu	Nález bežnej flóry (Št.epiderm., vzdušné sporulanty)	Nález podmien. patogénnej mikroflóry (Št.aureus, Pseudomonas aeruginosa)	Bez mikrob. nálezu
lekári	Muži	6	3	-	3
	Ženy	7	5	-	2
sestry	Muži	1	1	-	0
	Ženy	13	8	2	3
SPOLU		27	17	2	8

Lepšie výsledky pri hodnotení dosiahli lekári, kde z 13 odberov bolo po umytí rúk 5 sterilných vzoriek a 8 vzoriek s prítomnosťou bežnej nepatogénnej mikroflóry. V žiadnej vzorke nebol izolovaný podmienene patogénny, prípadne patogénny mikroorganizmus.

U sestier zo 14 odberov boli po umytí rúk v dvoch prípadoch izolované podmienene patogénne mikroorganizmy – Staphylococcus aureus a Pseudomonas aeruginosa. V troch prípadoch boli ruky po umytí sterilné a v deviatich prípadoch bola izolovaná bežná bakteriálna mikroflóra.

V rámci tejto kampane bola zdravotníckym pracovníkom odprednášaná prezentácia s témou hygieny rúk – hygienická dezinfekcia rúk.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE, VRÁTANE BIOTERORIZMU

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami, zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie), skvalitniť pripravenosť na pandémiu chrípky a riešenie osobitných zdravotných hrozieb.

Pripravenosť obyvateľov okresu Bardejov na pandémiu chrípky sme realizovali poskytovaním aktuálnej epidemiologickej informácie o výskyte chrípky a ARO (22x) na teletexte Bardejovskej televízie, na web stránke RÚVZ so sídlom v Bardejove, na web stránke MÚ v Bardejove a vydaním článku o prevencii chrípky a ARO v tlači (Bardejovské novosti). Taktiež v bardejovskej televízii zazneli v priamom prenose aktuálne informácie pre verejnosť o význame očkovania proti chrípke a aktuálna epidemiologická situácia v jej výskyte. V spolupráci s krízovým štábom CO pri obvodnom úrade v Bardejove sme sa zúčastnili cvičenia „mimoriadna situácia pri výskyte infekčného ochorenia VHA presahujúceho rámec okresu“, kde sme spracovali podkladové materiály k cvičeniu.

Bol aktualizovaný aj Plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v okrese Bardejov, Havarijný plán RÚVZ so sídlom v Bardejove pre prípad výskytu mimoriadnej epidemiologickej situácie a plán pre zabezpečenie dostatočného množstva dezinfekčných prípravkov a ochranných pracovných pomôcok v prípade výskytu pandémie chrípky, prípadne iných mimoriadnych epidemiologických situácií.

6.6 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľom je monitorovanie cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Vzorky vôd sa odoberajú v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd. Organizačné zabezpečenie a príprava harmonogramu na odber odpadovej vody na zachytenie poliovírusu (podľa harmonogramu RÚVZ Košice) bol realizovaný v stanovenom termíne oddelením HŽP.

V roku 2013 bol odber odpadovej vody vykonaný 6 x na jednom odbernom mieste – kanalizačný zberač ČOV Bardejov.

Všetky výsledky odpadových vôd na prítomnosť poliovírusov boli negatívne.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Cieľom aktivít je zvýšiť úroveň informovanosti a zmenu postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

RÚVZ so sídlom v Bardejove sa zapojil do aktivít v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2013 – 2016 a vykonal nasledovne aktivity:

Edukačné programy zamerané na mládež, „Hrou proti AIDS“, rovesnícke programy a iné edukačné aktivity:

V priebehu roka 2013, ale najviac v čase pred 1. decembrom a po ňom sa RÚVZ so sídlom v Bardejove podieľal na plnení projektu „Hrou proti AIDS“ v stredných a základných školách okresu Bardejov, kde sa stretol s veľkým ohlasom. Projekt bol realizovaný 25 krát s účasťou 712 žiakov a študentov. (518 žiakov SŠ, 194 žiakov ZŠ) Účastníkom boli poskytnuté informačné letáky.

V regionálnej tlači (Bardejovské Novosti) bol dňa 27.11.2013 uverejnený článok k téme „1.december, svetový deň boja proti AIDS“. Tento článok bol uverejnený aj na webovej stránke nášho úradu a na nástenke úradu vo vstupnej časti budovy.

Taktiež pracovníci oddelenia epidemiológie a podpory zdravia boli k dispozícii poskytnúť poradenstvo a konzultácie k tejto téme priamo na pracovisku úradu, alebo prostredníctvom telefonických konzultácií. Telefónne čísla na konzultáciu a výzva na poskytnutie poradenstva bola uverejnená už v spomínanom príspevku uverejnenom v tlači (5 klientov).

V našom okrese máme evidovaný výskyt jedného prípadu nosičstva vírusu HIV.

Pri RÚVZ so sídlom v Bardejove pracuje „poradňa AIDS“, ktorá zabezpečuje poradenstvo.

V roku 2013 o takéto služby prejavilo záujem 12 klientov.

Všetky informačné letáky o HIV/AIDS sú pripravované RÚVZ so sídlom v Bardejove.

6.9 PORADNE OČKOVANIA

Od 1.1.2012 pracuje pri oddelení epidemiológie poradňa očkovania, kde sú poskytované informácie o očkovaní. Tieto informácie sa v poradni očkovania poskytujú priamo pri osobnej návšteve, telefonicky, prípadne písomne. V rámci poradenstva boli

poskytované informácie pre laickú verejnosť a zdravotníckych pracovníkov. Za rok 2013 sme poskytli v poradí informácie 67 klientom.

Odmietnutie povinného očkovania sme zaznamenali v 11 prípadoch. V rámci priestupkového konania bolo udelených 6 blokových pokút vo výške 198 eur, 3 konania boli prerušené a v jednom prípade bola rozhodnutím uložená sankcia vo výške 33 eur.

6.10 IDENTIFIKÁCIA NAJČASTEJŠÍCH FAKTOROV OVPLYVŇUJÚCICH POSTOJ RODIČOV A BUDÚCICH RODIČOV K OČKOVANIU

Očkovanie je najvýznamnejším preventívnym opatrením na zabránenie šíreniu prenosných ochorení. V súčasnosti zaznamenávame narastajúci trend antivakcinačných aktivít, najmä medzi mladými ľuďmi a rodičmi malých detí.

V súvislosti s tým na základe pokynov zaslaných z RÚVZ so sídlom v Komárne pracovníčky oddelenia epidemiológie realizovali výskumnú časť projektu „Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaniu“.

V rámci výberu bola vybraná 1 SŠ a 3 praktickí lekári pre deti a dorast okresu Bardejov.

Vypracované dotazníky k uvedenému projektu, ktoré boli realizované u 10 študentiek Hotelovej akadémie v Bardejove a 15 mamičiek z 3 obvodných ambulancií praktických lekárov pre deti a dorast v Bardejove (MUDr. Tomečková, MUDr. Birošová, MUDr. Hudáková) boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Komárne.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA

Pokračujeme v realizácii aktivít zameraných na plnenie cieľov a aktivít vedúcich k zlepšeniu súčasného stavu v jednotlivých oblastiach vymedzených v aktualizácii NPPZ. Presadzujeme uplatňovanie zásad zdravého spôsobu života, preventívnych opatrení smerujúcich k zníženiu výskytu závažných a najčastejšie sa vyskytujúcich ochorení obyvateľstva. Aktualizovaný NPPZ je prioritne zameraný na ovplyvňovanie determinantov zdravia, znížovanie rizikových faktorov vyskytujúcich sa u obyvateľstva a na zvyšovanie zainteresovanosti jednotlivých zložiek spoločnosti. Ovplyvňujeme determinanty zdravia, zvyšovaním informovanosti obyvateľov s cieľom ochrany, zachovania alebo vrátenia zdravia edukáciou prostredníctvom besied, prednášok, individuálnym poradenstvom zdravého

životného štýlu a ďalšími zdravotno-výchovnými aktivitami. Vykonali sme spolu 220 prednášok pre MŠ, ZŠ a SŠ, ktorých sa zúčastnilo 5938 žiakov, na témy: škodlivosť fajčenia 24 prednášok, drogy 21 prednášok, alkohol 21 prednášok, prvá pomoc 16 prednášok, stomatohygiena 10 prednášok, základné hygienické návyky a starostlivosť o vlastné zdravie 11 prednášok, AIDS 25 prednášok, panelové súťaže -AIDS workshop 25 prednášok, chrbtica školáka 18 prednášok, mozog 12 prednášok, zdravá výživa 10 prednášok, poruchy príjmu potravy 9 prednášok, dospievanie, sex a zdravie 10 prednášok, riziká pohlavného života 8 prednášok.

Záujemcom zapožičiavame zdravotno-výchovné videofilmy a niektoré využívame aj pri prednáškach napr. stomatohygiena, základné hygienické návyky a škodlivosť fajčenia a užívania drog. Počas roka sme vytvorili k besedám zdravotno-výchovný materiál, letáky a pod. /11/.

9.1.1 SLEDOVANIE ZDRAVOTNÉHO STAVU OBYVATEĽSTVA SR A ZDRAVOTNÉHO UVEDOMENIA

Sledujeme vývoj zdravotného stavu obyvateľstva Slovenskej republiky. V roku 2013 sme zrealizovali dotazníkový prieskum zdravotného uvedomenia u 104 osôb určených jednotlivých vekových kategórií obyvateľov z mesta a vidieka v okrese Bardejov. Dotazníky boli spracované do určeného termínu a zaslané na ÚVZ SR, kde sa spracovávajú za celé Slovensko.

9.2 NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE NADVÁHY A OBEZITY

Zvyšujeme zdravotné povedomie detí a mládeže a zároveň zdravotné povedomie občanov v produktívnom a poproduktívnom veku. Zdôrazňujeme uskutočniť zmeny výberu v rámci zloženia biologickej hodnoty stravy v zmysle zásad zdravej výživy, zároveň i zmeny výživových návykov u detí a mládeže, ako i populácie v produktívnom veku. Sledujeme výskyt obezity klientov poradne zdravia formou poradenstva, vhodným životným štýlom sa snažíme u klientov upraviť nadváhu resp. obezitu, čím sa napĺňa sekundárny cieľ NPPO, a to: zníženie počtu nových prípadov ochorenia súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou, ako aj zníženie výskytu a vplyvu ostatných modifikovateľných rizikových faktorov týchto ochorení. Vedeíme poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevujú ženy v produktívnom a poproduktívnom veku. Cvičenia sa konajú 2 x týždenne v 2 skupinách a uskutočnili sa 161

krát. Bolo vykonávané cvičenie a prednášky pre mamičky v rámci Klubu matiek na témy zdravý životný štýl, zdravá výživa /32/.

Zúčastnili sme sa na organizovaní a priebehu športovej a zdravotno-výchovnej akcie „Deň zdravia“ v ZŠ Raslavice, kde žiaci v tento deň súťažili na jednotlivých stanovištiach v rôznych športových disciplínach a hrách.

9.2.1 VYZVI SRDCE K POHYBU: CELONÁRODNÁ MEDZINÁRODNE KOORDINOVANÁ KAMPAŇ NA ZVÝŠENIE POHYBOVEJ AKTIVITY DOSPELEJ POPULÁCIE

O význame pohybovej aktivity v prevencii chronických neinfekčných ochorení informujeme formou intenzívnej mediálnej kampane, sprievodných podujatí. Propagujeme, že aj minimálny objem a intenzita pohybovej aktivity môže byť efektívna a priaznivo ovplyvní zdravie jedinca, aby si účastník súťaže vytváral návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu. Distribuovali sme účastnicke listy k tejto kampani, ktoré v určenom termíne boli zaslané na RÚVZ v Banskej Bystrici. Na svetový deň pohybu sme v danom týždni vykonali 2 výjazdy poradne zdravia do ZŠ Marhaň a Strednej súkromnej odbornej školy v Bardejove, kde okrem biochemických parametrov a merania tlaku krvi sme odmerali obsah tuku a svalov v tele a otestovali sme telesnú zdatnosť s poskytnutím individuálneho poradenstva k ich konkrétnym problémom, poskytli sme pohybovú inštruktáž na zlepšenie ich zdravia. Uskutočnili sme 2 prednášky spojené s besedou o význame pohybovej aktivity pre zdravie človeka. Zorganizovali sme súťaž telesnej zdatnosti pre stredoškolskú mládež, v ktorej študenti súťažili v 5 športových disciplínach. Celkom sa zúčastnilo 6 stredných škôl z okresu. Pre seniorov sme zorganizovali turistickú vychádzku do prírody spojenú s cvičením obratnosti a postrehu. Zúčastnili sme sa na organizovaní a priebehu akcie „Deň zdravia“ v ZŠ Raslavice, kde žiaci v tento deň súťažili na jednotlivých stanovištiach v rôznych športových disciplínach a hrách. Súčasťou tejto pohybovej aktivity boli aj výchovnovzdelávacie stanovištia kde sme besedovali na témy „Zdravá výživa“, „Zdravá chrbtica - Správne držanie tela.“ Zúčastňujeme sa každoročne „Športového dňa o pohár primátora pre seniorov“, ktorý je organizovaný MsÚ a „Športového dňa pre telesne postihnutých“. I tohto roku pracovníčka oddelenia PZ vykonávala zdravotný dozor, poskytovala poradenstvo a merala krvný tlak. Podľa možností svojho zdravotného stavu telesne postihnutí vykonávali rôzne cvičenia v priestoroch športovej haly. Tri výjazdy na zvýšenie pohybovej aktivity pre ženy sme

vykonali v obci Gerlachov. So ženami sme nacvičili tanec zumba. Záujemcom sme zmerali tlak, hmotnosť a obsah tuku v tele.

9.3 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN NA KONTROLU TABAKU NA ROKY 2012-2013

Vykonáva sa systematická prevencia fajčenia na základných, stredných školách, v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach spoločného stravovania a na ďalších pracoviskách. V zmysle zák. č. 377/2004 o ochrane nefajčiarov, vykonávajú kontroly fajčenia jednotlivé terénne oddelenia RÚVZ v rámci ŠZD. Celkom bolo vykonaných 1117 kontrol. Poradenstvo na odvykanie od fajčenia je poskytované prostredníctvom poradne na odvykanie od fajčenia. Individuálne jednorazové poradenstvo bolo poskytnuté 55 krát. Na Svetový deň bez tabaku sme distribuovali ZV materiál po ambulanciách všeobecných lekárov, gynekológov a pľúcnej ambulancie. V tento deň v priestore pred Obchodným centrom v Bardejovských Kúpeľoch sme vyšetrovali fajčiarom obsah HbCO smokerlyzerom vo vydychovanom vzduchu a záujemcom sme merali aj kapacitu pľúc. Vyšetřili sme 22 záujemcov – fajčiarov a poskytli im zdravotno-výchovný materiál s tematikou na odvykanie od fajčenia a pozvali sme ich do poradne na odvykanie fajčenia v RÚVZ. Uverejnili sme článok s problematikou fajčenia na web stránku. V rámci tohto týždňa sme vykonali prednášky o škodlivosti fajčenia pre žiakov základných škôl. Celkom bolo vykonaných 24 prednášok a besied o škodlivosti fajčenia a bol premietnutý film „Kým stúpa dym“.

9.4 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT NA ROKY 2009-2015

Projekt tento rok sa neuskutočnil. Zamestnanci oddelenia PZ na základe požiadaviek učiteľov zo základných škôl, ktoré navštevujú znevýhodnené skupiny žiakov, vykonávali prednášky na týchto školách na rôzne témy: Dentálna hygiena / 2 /, Základné hygienické návyky /5/, Dospievanie, sex a riziká pohlavného života /10/, Fajčenie, alkohol, drogy /4/, Starostlivosť o vlastné zdravie /1/. V znevýhodnenej komunite sme vykonali celkovo 22 prednášok pre 644 detí .

Tohto roku sme pokračovali v kurze zdravej výživy a varenie pre dojčatá „ Varíme zdravo, chutne a lacno“. Tohto roku sa zúčastnili rómske ženy spolu s deťmi z osady Snakov. Mamičkám sme vysvetlili potrebu zdravého stravovania v detskom veku, zdravotné riziká pri zlom stravovaní. Sponzorsky sme získali suroviny a spoločne sme uvarili 3 rôzne jedlá, ktoré pozostávali z ovsených vločiek, ovocia a zeleniny. Ukázali sme , že sa dá variť aj

bez nezdravých ochucovadiel .Všetky uvarené jedlá chutili matkám aj deťom. Kurzov sa spolu zúčastnilo 12 žien a každá si domov odniesla aj recepty, aby jedlá, ktoré im chutili mohli pripraviť doma. Pre znevýhodnenú komunitu v obci Gerlachov sme vykonali 3 výjazdy na pohybové aktivity pre ženy: cvičenie, nácvik tanca zumba. Záujemcom sme zmerali tlak, váhu a obsah tuku v tele.

9.5 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PROBLÉMY S ALKOHOLOM

Hlavným cieľom akčného plánu je zvýšenie celospoločenského povedomia o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických problémov spôsobených škodlivým užívaním alkoholu a prijímanie opatrení zameraných na riešenie problematiky škodlivého užívania alkoholu a skvalitnenie monitorovacích a kontrolných systémov

K problematike zneužívaniu drog sme vykonali 21 prednášok k téme alkohol na základných a stredných školách spojených s premietnutím zdravotno- výchovného videofilmu o problematike požívania alkoholu. Zapojili sme sa do kampane „Deň zodpovednosti“ , ktorá sa uskutočnila dňa 2. júla 2013. Cieľom zdravotno-výchovnej kampane bolo zvýšenie povedomia o rozsahu a povahe zdravotných problémov spôsobených škodlivým užívaním alkoholu a zodpovednej konzumácii alkoholických nápojov. V rámci kampane sme vyšetrovali jeden z pečevých testov, ktorého zvýšená hladina môže súvisieť s nadmernou konzumáciou alkoholu, zmerali sme krvný tlak a poskytli sme zdravotno-výchovné materiály s tematikou zdravotných a spoločenských poškodení v súvislosti s požívaním alkoholu. Celkom sme vyšetrili v tento deň 60 záujemcov / 25 mužov- priemerný vek 48 rokov a 35 žien - priemerný vek 47 rokov/.

9.6 REGIONÁLNE AKTIVITY V OBLASTI PLNENIA ÚLOH NÁRODNÉHO PROGRAMU OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA STARŠÍCH ĽUDÍ

Prostredníctvom výchovno-vzdelávacích aktivít, realizujeme priebežne počas celého roka, aktivity na zlepšovanie úrovne zdravotného uvedomenia seniorov.

Vykonali sme edukačné aktivity motivujúce obyvateľstvo k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého starnutia. V priebehu prvého polroku v rámci kampane „ Týždeň mozgu“ sme uskutočnili besedy s prezentáciou o mozgu, potrebe tréningu mozgu a o prevencii pred Alzheimerovou chorobou. Taktiež sme so seniormi prebrali didaktické cvičenia zamerané na tréning psycho -motorických a kognitívnych funkcií mozgu. Klientom

sme zadali písomné cvičenia vyžadujúce dobrú schopnosť uvažovania a sústredenia sa na vizuálno-priestorovú a slovnú pamäť. Aktivity boli vykonané v Domove dôchodcov na Toplianskej ulici v Bardejove a do týchto aktivít sa zapojilo 63 seniorov. Uverejnili sme článok s tematikou o nutnosti tréningu mozgu na web stránke RÚVZ Bardejov. Po skončení Týždňa mozgu sme odoslali Alzheimerovej spoločnosti vyplnený dotazník o priebehu aktivít a fotodokumentáciu z vykonaných akcií. V rámci svetového dňa pohybu sme uskutočnili turistickú vychádzku so seniorkami, kde sme trénovali postreh spojený s pohybovou aktivitou. Dva krát týždenne vykonávame poradenstvo na optimalizáciu pohybovej aktivity, ktoré navštevujú seniori, kde sa zameriavame na posilňovanie svalstva a správne vykonávanie cvikov pri pohybovej aktivite. V zmysle úlohy sme vykonávali poradenstvo, zdravotný dozor a meranie TK počas priebehu športových aktivít v rámci súťaže pre seniorov „O pohár primátora mesta“ v Domove dôchodcov na Toplianskej ulici.

9.7 REGIONÁLNE AKTIVITY V OBLASTI PLNENIA ÚLOH NÁRODNÉHO PROGRAMU STAROSTLIVOSTI O DETI A DORAST

Pôsobenie sa vykonáva čiastkovými aktivitami v súlade s prioritami NPPD, ktorými sú: Zdravie matky a novorodenca, Výživa a fyzická aktivita, Infekčné choroby, Úrazy a násilie v rodinách, Životné prostredie, Dorastový vek, Psycho - sociálny rozvoj a mentálne zdravie. K dosiahnutiu cieľa NPPD treba zabezpečiť adekvátnu starostlivosť o zdravie a rozvoj detí a dorastu v SR v súlade s najnovšími poznatkami a odporúčaniami WHO a Európskej komisie. V nadväznosti na reálne úlohy obsiahnuté v NPPD priebežné stanovovanie nosných aktivít, ktorým sa ÚVZ SR a RÚVZ v SR venujú v rámci edukačných aktivít – je prednostne v prostredí škôl a materských centier. Edukáciou matiek je možné pozitívne ovplyvniť životný štýl celej rodiny. Vzdelaná matka ďalej vzdeláva celú svoju rodinu a zdravé návyky prenáša do výchovy dieťaťa. Do „Klubu matiek“ na RÚVZ pozývame mamičky s deťmi do 3 rokov. Mamičky informujeme o problémoch pri dojčení, o prvých vhodných príkrmoch pre dojčatá, o pohybovej aktivite, o stomatohygiene. Počas stretnutí si deti zacvičia formou hry a v spolupráci s mamičkou prebieha cvičenie na fitloptách. Tieto stretnutia pomáhajú deťom k lepšiemu začleneniu sa do kolektívu v školskom zariadení. V rámci Klubu vedieme poradňu pre tehotné a dojčiace mamičky. Tohto roku navštívili tehotné ženy poradňu 32 krát. Ženy boli oboznámené s priebehom pôrodu, s dojčením, zdravou výživou, prvou pomocou a so starostlivosťou o novorodenca a zároveň na každom stretnutí sme s nimi cvičili a učili sa dychové cvičenia. V rámci Svetového dňa bez

tabaku sme mali besedu o škodlivosti fajčenia pre mamičky a to nielen počas tehotenstva. Stretnutie dojčiacich mamičiek a mamičiek s deťmi do 3 rokov prebehlo 13 krát. V rámci „Týždňa mozgu“ sme vykonali pre deti v MŠ prednášku o zdravej výžive vhodnej pre mozog a vykonali aktivity zamerané na tréning mozgu ako sú bludisko, poprehadzované písmenká, porovnávanie obrázkov. S deťmi v MŠ sme v skupinkách vytvorili „projekt MOZOG“. Na Svetový deň Alzheimerovej choroby sme žiakom v základných školách premietli prezentáciu o mozgu a vysvetlili potrebu tréningu mozgu v každom veku a taktiež sme zaradili aktivity na precvičenie mozgu. Pre deti a mládež sme vykonali spolu 220 prednášok na rôzne témy v MŠ, ZŠ a SŠ. Celkom sa zúčastnilo 5938 detí. Pri niektorých prednáškach sme použili zdravotno-výchovné videofilmy, ktoré boli premietnuté 44 krát a to v rámci prednášky stomatohygienu, základné hygienické návyky a škodlivosť fajčenia.

9.7.2 ZDRAVOTNO-VÝCHOVNÉ PÔSOBENIE U DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU-STOMATOHYGIENA

Intervenčné, zdravotno-výchovné pôsobenie u detí v materských školách prebieha formou hry, využívame vytlačené obrázky rôznych potravín – zdravých a nezdravých jedál, ktoré vplývajú na kazivosť zúbkov detí. Na objasnenie stavby zuba využívame anatomickú pomôcku zub a pri čistení zubov máme veľký model zubov a zubnej kefky. Deti si názorne na modeli skúšajú čistenie zubov. Zdôrazňovali sme potrebu správnej techniky denného umývania zúbkov, ale aj pravidelných preventívnych prehliadok u zubného lekára. Vykonali sme 10 prednášok pre 239 žiakov MŠ a ZŠ a 10 x bol premietnutý zdravotno-výchovný film s témou stomatohygienu. Z toho boli 2 prednášky pre 38 rómskych žiakov. Hlavnou cieľovou skupinou projektu zameraného na zlepšenie orálneho zdravia sú 3 – 6 ročné deti, ktoré navštevujú materské školy. Jeho obsahom je nácvik správnej techniky čistenia zubov, návyk celodenného udržiavania orálnej hygieny, formovanie postojov detí k správnej výžive, zubným prehliadkam a zubnému ošetrovaniu.

9.8 CINDY PROGRAM SR

Cieľom programu je znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a tým aj zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva. V súlade s týmto systematicky pravidelne monitorujeme zdravotný stav a

vyhľadávame relatívne zdravé osoby v riziku a chorých nepodchytených v kuratíve. Identifikujeme individuálne riziko, poskytujeme poradenstvo spojené s nefarmakologickou intervenciou v oblasti zmeny životného štýlu v poradniach zdravia, v špecializovaných nadstavbových poradniach, zameraných na elimináciu jednotlivých rizikových faktorov, počas výjazdových akcií poradní zdravia do obcí, na pracoviská, školy, úrady a pod.

V poradni zdravia sme vyšetrili pomocou prístroja Reflotron spolu 356 klientov.

Vykonalí sme 20 výjazdov poradne zdravia do terénu : ZŠ Marhaň, OD Tesco, OÚ Brezov, ZŠ Kurima 2x, ZŠ Malcov 2x, Domov dôchodcov 2x, Súkromná stredná OŠ, Lekárň Pharmacy Bardejov, OC Duklianska Bardejov, OC Bardejovské Kúpele, OÚ Zlaté, Lekárň MAX, ObÚ Nižná Voľa, Účtovnícka firma OIS, Okresný súd Bardejov 2x, OD Billa. Niektoré výjazdy pre verejnosť sa uskutočnili súvislosti s významnými svetovými dňami /Svetový deň zdravia, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň potravy, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších /. Vyšetrovali sme biochemické parametre, merali sme tlak krvi a množstvo podkožného tuku, poskytovali sme poradenstvo. Fajčiarom /55/ sme vykonali merania % COHb v krvi pomocou prístroja Smokerlyzer a vykonali sme krátke poradenstvo na odvykanie od fajčenia s poskytnutím zdravotno-výchovného materiálu. U 160 klientov sme vykonali vyšetrenie pomocou spirometra. Klientom /240/, ktorí mali zvýšené biochemické parametre, sme poskytli poradenstvo na zlepšenie životného štýlu a poskytli sme im vhodný zdravotno -výchovný materiál .

U 84 klientov, ktorým sa zistil zvýšený tlak krvi sme poskytli poradenstvo ako znížiť krvný tlak bez medikamentov, klientom ktorý sa liečia na hypertenziu /73/ sme poradili zmeny v životnom štýle a stravovaní, aby sa liečená hypertenzia nezhoršovala resp. zlepšila . V poradni zdravej výživy sme poskytli poradenstvo 145 klientom , ktorým sme zhodnotili stravovacie zvyklosti podľa vyplnených jedálničiek a porovnávali nutričné a energetické hodnoty s odporúčanými výživovými dávkami. V poradni AIDS sme poskytli telefonicky poradenstvo 12 klientom. Vedeeme poradňu pohybovej aktivity, ktorú navštevujú ženy v produktívnom aj poproduktívnom veku. Cvičenia sa konajú 2 x týždenne v 2 skupinách, uskutočnili sa 161 krát.

9.9 EHES –EUROPEN HEALTH EXAMINATION SURVEY

Realizovanie projektu prebiehalo vo všetkých regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v SR. Skriningové vyšetrenia sa realizovali na prelome rokov 2011 a 2012 v počte, ktorý vymedzili finančné možnosti. Skrining prebiehal vo vekovej kategórii 18 – 64

ročných. Jednalo sa o populáciu, ktorá je ekonomicky aktívna. Nadstavbové vyhodnotenie sa uskutoční v roku 2013-2014 a výsledky budú prezentované jednak v správe o plnení Národného programu prevencie ochorení srdca a ciev a jednak v správe o zdravotnom stave obyvateľstva v Slovenskej republike.